Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Staat van de Rampenbestrijding 2013

Onderzoek Rampenbestrijding op Orde periode maart 2010 - oktober 2012

De regioprofielen

Staat van de Rampenbestrijding 2013

Onderzoek Rampenbestrijding op Orde
periode maart 2010 - oktober 2012

De regioprofielen

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt toezicht op instellingen en organen die actief zijn op het terrein van veiligheid en justitie.
Hierdoor draagt de Inspectie VenJ bij aan verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering binnen haar toezichtdomein en aan een veilige samenleving.

Inhoud

C	Ter inleiding	7
	Leeswijzer Regioprofielen	11
C01	Veiligheidsregio Groningen	17
C02	Veiligheidsregio Fryslân	31
C03	Veiligheidsregio Drenthe	45
C04	Veiligheidsregio IJsselland	59
C05	Veiligheidsregio Twente	73
C06	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	89
C07	Veiligheidsregio Gelderland-Midden	103
C08	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	117
C09	Veiligheidsregio Utrecht	131
C10	Veiligheidsregio Noord–Holland Noord	145
C11	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	159
C12	Veiligheidsregio Kennemerland	173
C13	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	187
C14	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	203
C15	Veiligheidsregio Haaglanden	219
C16	Veiligheidsregio Hollands Midden	233
C17	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	249
C18	Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	263
C19	Veiligheidsregio Zeeland	277
C20	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	295
C21	Veiligheidsregio Brabant-Noord	309
C22	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	323
C23	Veiligheidsregio Limburg-Noord	337
C24	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	351
C25	Veiligheidsregio Flevoland	365

Bijlagen **381**

I	Toetsingskader	383
II	Afkortingen	422

Ter inleiding

In deel B van de Staat van de Rampenbestrijding 2013 zijn de resultaten van vier afzonderlijke onderzoeken op landelijk niveau weergegeven[1]. De onderzoeken geven een geaggregeerd beeld van de gegevens die zijn verzameld bij de 25 veiligheidsregio's.

In dit deel C worden, per veiligheidsregio, de onderzoeksresultaten beschreven in een regioprofiel. Het onderzoek heeft betrekking op de periode maart 2010 tot 1 oktober 2012. Informatie over de stand van zaken na deze datum wordt opgenomen in de Staat van de Rampenbestrijding 2016.

De wijze van beschrijven van de veiligheidsregio's verschilt van de Staat van de Rampenbestrijding 2010. Dat onderzoek vond plaats in een periode voorafgaand aan de komst van de Wvr en het Bvr en was meer inventariserend van aard. Op sommige onderwerpen, zoals de planvorming, waren veiligheidsregio's in 2009 en begin 2010 nog volop in ontwikkeling. Daarom werd volstaan met een eerste indicatie door vast te stellen of een veiligheidsregio de planvorming[2] had uitgewerkt. De rapportage heeft daardoor het karakter van een nulmeting. Daarmee werd weliswaar een fundament gelegd voor de beschrijving per veiligheidsregio, maar werd nog geen verdiepend onderzoek gedaan op de regionale implementatie van de bepalingen uit de Wvr.

In de Staat van de Rampenbestrijding 2013 is meer diepgaand de voortgang onderzocht. Niet langer is volstaan met een inventarisatie van de aanwezigheid van regionale plannen, maar is ook onderzocht of de planvorming voldoet aan de inhoudelijke eisen die de Wvr daaraan stelt. Daarenboven is niet alleen vastgesteld of intern, binnen de veiligheidsregio, de risico's, ambities en prestaties zijn beschreven, maar ook of men zich daarbij bewust is van de noodzaak om tot bovenregionale en soms internationale samenwerking te komen. Een ander verschil is dat nu is onderzocht in hoeverre veiligheidsregio's invulling geven aan de samenwerking met de crisispartners uit het project 'Vitale partnerschappen in veiligheid'.

De regioprofielen zijn niet beperkt tot de mate waarin veiligheidsregio's nu voldoen aan wet- en regelgeving, maar er is ook ruimte voor lopende ontwikkelingen. Hiermee wordt vermeden dat een regioprofiel een 'vinklijstje' is waarlangs uitsluitend de door de wet vereiste bepalingen worden afgestreept, maar wordt recht gedaan aan de complexiteit van regionale rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Die complexiteit blijkt ook uit de, eerder in deel A beschreven wijze waarop de wetgever heeft bepaald hoe de planvorming dient te worden vormgegeven. Zoals daar is aangegeven is daarbij nadrukkelijk gekozen voor een ketenbenadering.

1 Planvorming, multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen, operationele prestaties en gemeentelijke deelprocessen.

2 De wetgever schrijft een risicoprofiel, beleidsplan, regionaal crisisplan en een meerjaren beleidsplan MOTO voor.

Vanuit de risico's in het risicoprofiel wordt, aan de hand van het beleidsplan en het regionaal crisisplan, de inspanning gericht op die risico's die het meest plausibel en de hoogste impact kunnen hebben op een veiligheidsregio. Die ketenbenadering dient zich te vertalen tot in het meest gedetailleerde niveau van de planvorming waar ook het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen deel van uit maakt.
Daarom wordt in dit onderzoek op het onderwerp multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen nadrukkelijk de relatie met het risicoprofiel onderzocht. Oefenen op zichzelf dient geen doel te zijn, maar dient te leiden tot prestatieverbetering. Daarom is in de regioprofielen het door de wet voorgeschreven regionale kwaliteitssysteem bij dit onderwerp betrokken. Niet alleen maakt een zelfkritische en geborgde evaluatiemethode hier deel van uit, maar ook een functionarisvolgsysteem. In dit systeem wordt, vooralsnog, het oefen- en opleidingsniveau van sleutelfunctionarissen bijgehouden. Vooralsnog, omdat een functionarisvolgsysteem, wil dit echt leiden tot een hogere kwaliteit, niet alleen de werking van een aanwezigheidsoverzicht heeft, maar ook tot selectie dient, zodat uiteindelijk alleen bewezen gekwalificeerde functionarissen ook daadwerkelijk deel uit maken van de operationele rampenbestrijdingsorganisatie.

De wijze waarop de regionale gegevens met betrekking tot de operationele randvoorwaarden zijn verzameld verschilt met het vorige onderzoek. Voor de Staat van de Rampenbestrijding 2010 is gebruik gemaakt van de door de Inspectie georganiseerde RADAR toetsen waarbij, door middel van een voor de veiligheidsregio realistisch scenario, werd getest of de organisatie, alarmering, opschaling en het informatiemanagement conform de concept-bepalingen uit het Bvr reeds op orde waren. Ingegeven door de wens om met zo min mogelijk inspectielast en uitgaande van het idee dat zelfevaluatie een grotere toegevoegde waarde heeft in het leerproces van een organisatie, is voor de dataverzameling voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 voor een ander model gekozen.

De data is nu veelal afkomstig van eigen regionale evaluaties van oefeningen en daad-werkelijke inzet van de rampenbestrijdingsorganisatie. Na validatie zijn deze gegevens overgenomen en vormen zij de kern van de beschrijving van de regionale operationele randvoorwaarden. Daar waar nodig is gebruik gemaakt van meerdere evaluaties om tot een zo nauwkeurig mogelijk beeld te komen. De meeste regioprofielen zijn echter voor wat betreft dit onderwerp tot stand gekomen op basis van één oefening of incident. Hierbij moet worden opgemerkt dat ook een grootschalig incident, ramp of crisis slechts een momentopname is. Dit doet dan ook niets af aan de daaraan verbonden conclusies over de waargenomen prestaties.

Tijdens de onderzoeksperiode is gebleken dat bij een aantal veiligheidsregio's niet of nauwelijks sprake is van het organiseren van systeemoefeningen en/of van evaluaties op basis van grootschalige incidenten. Hoewel, in tegenstelling tot de eerdere wetgeving, in de Wvr geen evaluatieverplichting van grootschalige incidenten is opgenomen, bestaat echter de wettelijke verplichting tot het houden van een jaarlijkse systeemoefening wel.

Op dit punt blijken een aantal veiligheidsregio's, zoals is terug te lezen in de regioprofielen, willens en wetens veelal meerjarig, geen gevolg te geven aan deze, hun door de wet opgelegde verplichting. Bij die veiligheidsregio's zijn de regioprofielen tot stand gekomen op basis van deelonderzoeken.
Hierdoor is het bij deze veiligheidsregio's veelal niet mogelijk geweest vast te stellen of en in welke mate, sprake is van de frictieproblemen die zich juist voordoen tussen de verschillende onderdelen en processen wanneer de volledige rampenbestrijdingsorganisatie gelijktijdig dient op te treden. Verontrustend is echter dat dit beeld daardoor ook niet binnen de bedoelde veiligheidsregio's aanwezig kan zijn.

Leeswijzer Regioprofielen

De regioprofielen zijn gebaseerd op de gegevens uit de onderzoeksperiode maart 2010 tot 1 oktober 2012. De profielen kennen een uniforme opbouw. Allereerst wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van de veiligheidsregio. De beschrijving is gebaseerd op de kenmerken zoals die door veiligheidsregio zelf in de eigen planvorming zijn opgenomen. In de beschrijving zijn de geografische en demografische kenmerken opgenomen en worden veelal, vanuit die kenmerken, relaties gelegd met mogelijke regio specifieke veiligheidsrisico's.

Vervolgens worden de knelpunten die uit het onderzoek voor de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn gebleken per onderwerp opgesomd. Volledigheidshalve zijn hierbij de artikelen uit het Bvr waar de knelpunten betrekking op hebben vermeld. Daarna wordt in het regioprofiel de situatie tijdens de onderzoeksperiode beschreven. Begonnen wordt met de aanpak van de eerdere knelpunten waardoor duidelijk wordt of deze knelpunten reeds zijn opgelost dan wel hoe ver men daarmee is.
Omdat het oplossen van de knelpunten vaak in samenhang met andere ontwikkelingen plaatsvindt en veiligheidsregio's ook op andere onderwerpen initiatieven nemen en zich ontwikkelen volgt direct daarna een overzicht van relevante lopende projecten op de (midden)lange termijn.

Daarna volgt het overzicht van de regionale prestaties met betrekking tot de planvorming, het multidisciplinair oefenen en de operationele prestaties.

Uit de begin 2012 uitgebrachte tussenrapportage[3] blijkt dat het overgrote deel van de veiligheidsregio's inmiddels heeft voorzien in de door de Wvr vereiste plannen. Tegelijkertijd blijkt dat de implementatie nog maar kort geleden is begonnen en dat de doorwerking van de plannen in termen van een toegenomen en meer gerichte voorbereiding op veiligheidsregio specifieke risico's nog moeilijk is vast te stellen.
Daarom wordt bij dit onderzoek volstaan met het in beeld brengen van de samenhang in de planvorming. Beginnend bij de analyse van de eigen specifieke regionale risico's in het risicoprofiel, de verdere uitwerking in het beleidsplan en de operationalisering in het regionaal crisisplan. Gevolgd door de afspraken die, al dan niet, zijn gemaakt ter voorbereiding op bovenregionale of internationale incidenten en met 'vitale crisispartners'. Dit is een aanmerkelijke uitbreiding op de Staat van de Rampenbestrijding 2010.

Dit geldt eveneens voor de wijze waarop het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen is beschreven. De al eerder genoemde samenhang tussen de regionale risico's en de wijze waarop wordt opgeleid en geoefend is hier als invalshoek gekozen. In de betreffende paragraaf wordt dit inzichtelijk gemaakt vanuit het oefenbeleidsplan. Hier is onderzocht waar op wordt geoefend en de mate waarin wordt geoefend.
Omdat het om een wettelijk voorschrift gaat en daarmee niet vrijblijvend is en vanwege het hierboven reeds beschreven belang, wordt separaat beschreven of binnen de veiligheidsregio jaarlijks een systeemoefening plaatsvindt.

3 Inspectie Veiligheid en Justitie; april 2012: Staat van de rampenbestrijding. Tussenrapportage stand van zaken 2010.

Ook de borging, aan hand van de bestuurlijke betrokkenheid bij niet alleen het vaststellen van de oefenjaarplannen, maar ook door deze te voorzien van een financiële paragraaf komt hierbij aan bod. Tenslotte wordt bij dit onderwerp, op basis van al eerder beschreven overwegingen, een overzicht gegeven van de wijze waarop het regionale kwaliteitssysteem wordt vormgegeven.

De beschrijving van de operationele prestaties kent een vergelijkbare opbouw met de Staat van de Rampenbestrijding 2010. Een verschil is dat wordt begonnen met een kort overzicht van de wijze waarop de informatie is verzameld en geverifieerd.
De daarop volgende onderwerpen, organisatie, alarmering, opschaling en informatiemanagement geven de prestaties weer zoals die blijken uit de geverifieerde evaluaties. Hierbij worden vergelijkingen gemaakt met eerdere onderzoeken. Bij het vergelijken van de uitkomsten van dit onderzoek met het onderzoek uit 2010 dient rekening te worden gehouden met het meer uitgebreide karakter van dit onderzoek ten opzichte van de Staat van de Rampenbestrijding 2010.

Het regioprofiel sluit vervolgens af met het regiodiagram, de conclusies en de aanbevelingen. Het diagram dient als schematische weergave van het regioprofiel. Hierbij moet worden opgemerkt dat een volledige score in het diagram weliswaar overeenkomt met het voldoen aan de bepalingen uit de wet, maar dat dit het absolute basisniveau is waarop men zou moeten presteren.

Wat direct opvalt ten opzichte van het vorige onderzoek is de toename van het aantal onderwerpen in het regiodiagram. Dit zich laat verklaren doordat, anders dan in de Staat van de Rampenbestrijding 2010, bij dit onderzoek geen sprake is van een nulmeting, maar dat is onderzocht in hoeverre op een aantal onderwerpen ook sprake is van implementatie. Waar bij de Staat van de Rampenbestrijding 2010 is gemeten of een veiligheidsregio een risicoprofiel had, is bij dit onderzoek niet alleen onderzocht of dit inmiddels het geval is met betrekking tot de andere regionale plannen, maar ook of sprake is van onderlinge samenhang. Op soortgelijke wijze is het 'opleiden en oefenen' uit de diagrammen van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 uitgebreid met een aantal onderwerpen. Daarnaast zijn de onderwerpen bovenregionale samenwerking en convenanten toegevoegd en heeft ook het kwaliteitszorgsysteem een eigen plaats in het diagram gekregen.

Het beoordelen van de samenhang en implementatie tussen en van de verschillende onderwerpen heeft ook gevolgen voor de weging en beoordeling van de prestaties per onderwerp. Bij een aantal onderwerpen, zoals informatiemanagement is een fors aantal indicatoren toegevoegd en is de normering verder uitgebreid. Welke onderwerpen en indicatoren dit zijn blijkt uit het toetsingskader dat als bijlage I bij dit rapport is opgenomen.

De ontwikkeling naar meer indicatoren is niet eenmalig voor deze rapportage. Gaandeweg de verdere vorderingen die de veiligheidsregio's maken met de implementatie van de Wvr en Bvr zal ook het aantal indicatoren dat in de Staat van de Rampenbestrijding wordt

toegepast toenemen. Het verdient daarom aanbeveling om het diagram niet als zelfstandig onderdeel te lezen, maar dit steeds in samenhang met de tekst van het regioprofiel en het toetsingskader te doen omdat daar zich de nuance en de onderbouwing bevindt van de grafische weergave in het diagram.

C01

Veiligheidsregio Groningen

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Groningen komt overeen met de provincie Groningen en heeft een oppervlakte van 296.000 hectare, waarvan ruim 62.000 hectare water. De regio bestaat uit 23 gemeenten met ruim 574.000 inwoners en heeft een grote stad, een klein aantal stedelijke kernen, meerdere dorpskernen en een overwegend natuurlijk gebied. In vergelijking met de rest van het land heeft de regio een lage bevolkingsdichtheid.
Een belangrijk deel van de regio, bijna 80%, wordt gebruikt voor de landbouw, waarbij akkerbouw en veeteelt ongeveer gelijk zijn verdeeld. Tot de regio behoren twee Waddeneilanden (Rottumerplaat en Rottumeroog, beide onbewoond).

De regio Groningen grenst aan de westzijde met de Veiligheidsregio Fryslân, aan de zuidzijde met de Veiligheidsregio Drenthe en aan de oostzijde aan de Duitse deelstaat Niedersachsen, met daarin de stad Emden en de landskringen Aurich, Emsland en Leer. De regio Groningen kent de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Naast diverse bedrijven met rampbestrijdingsplannen (onder meer op het Chemiepark in Delfzijl), worden door de gehele regio op weg en water en via spoor en buisleiding vrijwel continu gevaarlijke stoffen vervoerd en overgeslagen (bijvoorbeeld in de Eemshaven).

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De Veiligheidsregio Groningen heeft aangegeven de intentie te hebben om begin 2010 een nieuw regionaal beleidsplan vast te stellen. Dit beleidsplan zal voldoen aan alle eisen die de Wvr daaraan stelt. Het is de bedoeling dat in juni 2010 het nieuwe beleidsplan wordt opgeleverd (artikel 14 Wvr).
- Risicoprofiel
  - Het huidige risicoprofiel dateert van 2002. Het risicoprofiel is in concept gereed en is toegestuurd naar de gemeenteraden. De ambitie is verwoord om in januari 2010 een nieuw risicoprofiel gereed te hebben (artikel 15 Wvr).
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De veiligheidsregio beschikt over een kwaliteitszorgsysteem waarin de resultaten van de evaluaties kunnen worden verwerkt, het zogenoemde 'volgsysteem multidisciplinaire verbeterpunten'.
  - De regio beschikt nog niet over een functionarisvolgsysteem (artikel 23 Wvr). In het multidisciplinair werkplan (2009-2010) is opgenomen voor 31 december 2010 zo'n systeem te implementeren (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend commando beschreven (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van het Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet conform het Bvr (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
  - Samenstelling en taakuitvoering van het ROT zijn niet conform het Bvr; de informatiemanager ontbreekt (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - De criteria voor grootschalig alarmeren zijn niet beschreven (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De functie van eenhoofdige leiding is niet benoemd in een multidisciplinair vastgesteld document en is niet continu geborgd (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampen bestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Er is geen meldkamerbeeld binnen 5 minuten (artikel 2.2.4 Bvr).

- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI, ROT en Tbz vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 onder a Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle bepalingen over informatiemanagement wordt niet voldaan.

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van het informatiemanagement en de hoofdstructuur opgelost.

De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is nu conform het Bvr vormgegeven, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio Groningen geeft aan niet te zullen voorzien in een tweede CoPI op hard piket. De reden is dat, gezien het landelijke karakter van de provincie, de kans klein wordt geacht dat zij dit nodig zal hebben. Deze kans weegt, volgens de regio, niet op tegen de kosten die ervoor moeten worden gemaakt. Indien de situatie van behoefte aan een tweede CoPI zich toch voordoet, dan wordt dit tweede CoPI samengesteld uit functionarissen die op dat moment geen piket hebben. Deze werkwijze is toegepast gedurende het hoog water in januari 2012 en tijdens de rellen in Haren op 21 september 2012.

Daarnaast richt de regio ad hoc een coördinerend onderdeel in. Dit kan door het eerste CoPI daarin een rol te geven of dit via het ROT te regelen. Het ROT heeft gedurende de twee hiervoor genoemde incidenten – in afwijking van de wet – de bedoelde coördinerende rol op zich genomen.

De gemeenschappelijke meldkamer Groningen is opgegaan in de Meldkamer Noord Nederland (MkNN), waarbij de tekortkomingen op het meldkamerterrein uit de vorige rapportage zijn opgelost. De MkNN is sinds november 2011 operationeel en vanaf dat moment is voorzien in criteria voor grootschalig opschalen, een permanent aanwezige calamiteitencoördinator (CaCo), een uitwijklocatie voor de meldkamer en een voorziening voor het afdoen van overige meldingen.

De netcentrische werkwijze is inmiddels geïmplementeerd en de calamiteitencoördinator verzorgt het meldkamerbeeld in LCMS.

De regio investeert in het samenwerken met de buurregio's Drenthe en Fryslân. Dit is het meest zichtbaar in het samenvoegen van de meldkamers van Groningen, Fryslân en Drenthe tot de meldkamer Noord-Nederland, het afstemmen van de GRIP-regelingen en de interregionale informatievoorziening.

Het risicoprofiel, beleidsplan en het regionaal crisisplan zijn conform de inrichtingseisen van de Wvr opgesteld.

Na het bestuurlijk besluit tot regionalisering van de brandweer, werkt men dit momenteel verder uit. De regionale brandweer Groningen wordt, tot het formele moment van regionalisatie op 1 januari 2014, gevormd door alle korpsen in de regio en het regionaal bureau. De manier waarop deze met elkaar samenwerken, noemt de regio 'Regionaal Vormgegeven Brandweerzorg'.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In het verder uitbouwen van de contacten met mogelijke partners in de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt geïnvesteerd. Dit blijkt doordat een accountmanager aan de organisatie is toegevoegd, die tot taak heeft de netwerkkaart verder vorm te geven (zie paragraaf 2.3.3) en convenanten met vitale partijen op te stellen.

De veiligheidsregio investeert daarnaast, met een project dat eind 2013 zal zijn afgerond, in het verstevigen van de regionale risico- en crisiscommunicatie. Het project is erop gericht om de crisiscommunicatie als een volwaardig operationeel proces in te richten, met een heldere toedeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

De gemeentelijke kolom in de regio Groningen is bezig om tot een Tbz te komen, waarbij zoveel mogelijk wordt uitgegaan van het principe van expertteams. Met ingang van 1 januari 2013 is stapsgewijs gestart met de invoering van een nieuwe structuur.

De implementatie van NL-Alert is een gezamenlijk project binnen de regio's Groningen, Fryslân en Drenthe waarbij proces-, beleids-, en opleidings-/oefenafspraken gezamenlijk worden gemaakt en uitgevoerd.

In de Noord-Nederlandse samenwerking is een werkgroep opgericht die een concept-format rampbestrijdingsplannen heeft ontwikkeld. Het format is in nauwe samenspraak met de Meldkamer Noord Nederland opgesteld en zal als basis dienen voor alle noordelijke rampbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen.

De regio Groningen hanteert – onverminderd – oefenen als speerpunt. Dit motiveert de regio met het standpunt dat: 'Alleen op die manier procedures "verinnerlijkt" worden en mensen elkaar en hun organisaties leren kennen. Dit komt uiteindelijk ten goede aan het operationele optreden.'

2.3 Planvorming

2.3.1 *Risicoprofiel*

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Hoewel het overleg over de risico's in de regio, met de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen, wel degelijk plaatsvindt[4], is dit niet als zodanig opgenomen in het risicoprofiel. Hierdoor voldoet de regio wel inhoudelijk, maar strikt genomen niet formeel aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het risicoprofiel.

In het risicoprofiel wordt aandacht geschonken aan bovenregionale aspecten. Bij een enkel incidenttype wordt benoemd dat het incident effecten kan hebben buiten de regio. Daarnaast is in de paragraaf 'Buurregio's' een inventarisatie gemaakt van de mogelijke risico's buiten de regio. Hierbij zijn de risico's tot een afstand van 15 km van de regiogrens meegenomen. In het risicoprofiel worden weliswaar landsgrensoverschrijdende risico's gesignaleerd, maar deze worden niet verder uitgewerkt.

2.3.2 *Beleidsplan*

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. De regio constateert dat er grenzen zijn aan de bijdrage die zij kan leveren aan een veilige regio. Als onderdeel van de risicocommunicatie communiceert zij dit naar haar inwoners en investeert daarom in zelfredzaamheid.

Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. In het beleidsplan is geen planmatige beschrijving voor het bovenregionale risico pandemie opgenomen. Uit het beleidsplan blijkt ook niets over een bovenregionale aanpak op dit gebied. Dit geldt ook voor het bovenregionale risico vitaal.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt over het op te nemen beleid. Uitkomsten daarvan zijn verwoord in een separate bestuurlijke besluitnotitie[5].

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan.

Opvallend is dat met betrekking tot het onderdeel afspraken met betrokken partijen wordt verwezen naar een collectief convenant crisisbeheersing dat is afgesloten tussen de 23

4 Bestuurlijke notitie behorende bij agendapunt 8 van de vergadering de Bestuurscommissie Regionale Brandweer & GHOR, 20 april 2012.

5 Bestuurlijke besluitnotitie van 9 december 2011.

Groninger gemeenten, de Regionale brandweer Groningen, de GGD/GHOR Groningen, de Regiopolitie Groningen, het Openbaar Ministerie, de provincie Groningen, de waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Wetterskip Fryslân en Defensie. Daarnaast wordt verwezen naar een door het Directieberaad Crisisbeheersing vastgestelde netwerkkaart crisisbeheersing. Opvallend, omdat hiermee de regio een breed en gestructureerd beeld heeft van de mogelijke, bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing betrokken, partijen.

Voor de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen wordt verwezen naar een separaat plan Tbz.

Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden[6].

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[7], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.

De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Groningen leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen vanuit zee
	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Verontreiniging drinkwaternet
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte

6 Artikel 16 lid 4 Wvr.

7 Artikel 37 lid 1 Wvr.

Voor het thema vitale infrastructuur is er nog geen sprake van een bovenregionale aanpak. Wel bestaan er plannen om een intensieve samenwerking met bij de onderwerpen betrokken crisispartners aan te gaan.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
De veiligheidsregio werkt samen met de veiligheidsregio's Fryslân en Drenthe. Voorbeelden hiervan zijn de gezamenlijke vaststelling van de kaders voor de GRIP en de nieuwe MkNN. Daarnaast hebben de drie noordelijke regio's momenteel afspraken gemaakt over interregionale informatievoorziening bij (grootschalige) calamiteiten.

Sinds 2011 bestaat een periodiek overleg tussen de hoofden Veiligheidsbureau in Groningen, Fryslân, Drenthe en de directie van de MkNN. Hierin worden diverse zaken gezamenlijk opgepakt en geüniformeerd. Projecten als Kaders voor de GRIP Noord Nederland, invoering netcentrisch werken, project invoering NL-Alert zijn hier voorbeelden van.

Voor de Waddenzee zijn bovenregionale afspraken gemaakt waarbij de veiligheidsregio partij is. Bij de bestrijding van incidenten in dit gebied is Fryslân verantwoordelijk voor de bovenregionale coördinatie tussen de veiligheidsregio's Groningen, Fryslân en Noord-Holland-Noord. Er is een convenant van kracht waarin die samenwerking wordt geregeld. Voor de uitvoering hebben de betrokken veiligheidsregio's een Waterfunctionaris aangewezen.

In het beleidsplan is opgenomen dat samenwerking met crisispartners cruciaal is. De relatie met deze crisispartners wordt verstevigd door convenanten af te sluiten, regelmatig samen te oefenen en uitwisseling van kennis te stimuleren. De in paragraaf 2.3.3 genoemde netwerkkaart geeft inzicht welke organisaties en bedrijven in de regio Groningen een rol kunnen spelen in de bestrijding van een ramp of een crisis. Met een aantal van deze organisaties en bedrijven legt de Veiligheidsregio Groningen de afspraken vast in convenanten.

Met het buurland Duitsland zijn vooral op het operationele vlak afspraken gemaakt over samenwerking in de vorm van bijstand met eenheden of materiaal. Daarnaast worden wederzijds regelmatig oefeningen bijgewoond. Momenteel wordt uitgewerkt hoe, op operationeel en bestuurlijk niveau, deze samenwerking kan worden uitgebouwd. In juni 2012 hebben de regio's Groningen en Drenthe een bestuurlijk convenant met hun Duitse evenknieën afgesloten.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's:

Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[8]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De veiligheidsregio investeert in de samenwerking met de crisispartners. Binnen de onderzoeksperiode heeft de veiligheidsregio convenanten afgesloten met het Waterbedrijf Groningen, de netbeheerders van gas en elektriciteit en Rijkswaterstaat/Waterschappen.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de calamiteitenzender, de NAM, de kustwacht en de KNRM.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan voldoet aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld en is door het directieberaad vastgesteld. Het beleidsplan heeft een looptijd tot en met 2012. De regio stelt driejaarlijks een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan, jaarlijks, een oefenplan.

Het oefenbeleidsplan voorziet in de opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. In het plan is echter niet opgenomen wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van het plan. De regio heeft dat wel consequent vastgelegd in de oefenjaarplannen. De regio meldt in een volgend meerjaren oefenbeleidsplan de verantwoordelijkheid voor de uitvoering wel vast te gaan leggen.

Naast het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan kent de regio een meerjaren beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen Gemeentelijke kolom 2012-2015. Hoofddoelstelling uit dit plan is dat eind 2015 het Tbz volledig is geïmplementeerd.

Voor de opleidingen kent de regio de Crisisacademie. Deze omvat het geheel aan opleidingen op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing die binnen de regio worden gegeven.

8 Bron: website Veiligheidsberaad.

In verband met de regionalisering van de brandweer, per 1 januari 2014, wordt het lopende oefenbeleidsplan met een jaar verlengd.

2.5.2 *Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel*

Uit de oefenjaarplannen blijkt dat de leden van de Multidisciplinaire Oefencoördinatie Groningen jaarlijks thema's bepalen die worden gebruikt in de oefeningen en de bijscholingen. Deze thema's zijn gebaseerd op het risicoprofiel en op afspraken uit het verleden. Voor 2012 zijn de thema's uitval nutsvoorzieningen, vitaal en wateroverlast benoemd.

2.5.3 *Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur*

De regionale oefenstructuur kent al een aantal jaren een grotere multidisciplinaire eindejaarsoefening. In 2010 heeft deze oefening plaatsgevonden als een zogenaamde estafetteoefening waarbij GBT, ROT en CoPI deels getrapt zijn geoefend. In 2011 is in overleg met de Inspectie besloten de vorm enigszins aan te passen om te voldoen aan de systeem-oefening zoals wordt bedoeld in het Bvr. Om zo goed mogelijk te kunnen leren van de incidenten en oefeningen van 2011 is besloten om in 2013 de volgende systeemoefening te organiseren.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan en dat ze jaarlijks een nieuw thema kennen. Het thema voor 2011 is netcentrisch werken en voor 2012 zijn dat uitval nutsvoorzieningen, vitaal en wateroverlast geweest. De jaarplannen zijn vastgesteld door het Directieberaad Crisisbeheersing. Beide jaarplannen zijn voorzien van een oefenkalender of een overzicht van de oefeningen. De in 2011 en 2012 geplande oefeningen zijn conform de eigen planning uitgevoerd.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De Veiligheidsregio Groningen heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld en vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe GRIP-incidenten worden geëvalueerd, wat er wordt geëvalueerd en wie daarbij een rol spelen. Met de evaluatie wordt beoogd om te leren van de inzet bij GRIP-incidenten zodat de multidisciplinaire samenwerking hierin wordt verbeterd en geborgd. Daarnaast wil men hiermee de kwaliteit van evaluatieverslagen verbeteren en borgen en eenduidigheid van de evaluaties verkrijgen om de multidisciplinaire samenwerking bij verschillende GRIP-incidenten te kunnen vergelijken.

Voor het uitvoeren van een evaluatie is personeel opgeleid. Met behulp van de evaluatiesystematiek worden nu alle GRIP-incidenten tot en met GRIP-4 geëvalueerd. De regio heeft vastgelegd dat incidenten van GRIP-3 en hoger met behulp van externen worden geëvalueerd.

In 2010 is de veiligheidsregio gestart met voorbereidingen om tot een zogenoemd 'functionaris volgsysteem' te komen. In 2011 is een systeem gekozen en is een begin gemaakt met de implementatie van dit systeem. Eind 2012 is de implementatie afgerond voor de brandweer en daaraan gerelateerde multidisciplinaire functionarissen. Voor de gemeente en politie is dit nog niet afgerond. In ieder geval wordt vastgelegd wie aan welke oefening heeft deelgenomen.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Groningen hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 incidenten voorgedaan. In januari 2012 ondervindt de regio grote wateroverlast met een dreigende dijkdoorbraak. Dit leidt tot een GRIP-4 situatie. De regio heeft haar eigen optreden tijdens dit incident met behulp van de eigen systematiek op een grondige wijze geëvalueerd. Echter, deze systematiek wijkt sterk af van de evaluatie op basis van toetsing aan wettelijke normen die door de Inspectie wordt toegepast. Daarom is in overleg met de regio besloten om voor de onderzoeksgegevens het incident in Farmsum op 7 november 2011 te gebruiken. Tijdens dit incident breekt, als gevolg van een lekkage bij het lossen van een treinwagon, brand uit in een natriumfabriek. Als gevolg van de brand schaalt de regio op naar GRIP-3.

De regio heeft naast een eigen verslag ook een evaluatieverslag gemaakt op basis van het toetsingskader Bvr. Een concept van dit verslag is ter beoordeling aan de Inspectie VenJ

aangeboden en van commentaar voorzien. Na enkele kleine aanpassingen is dit bestuurlijk vastgesteld en als input voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 aangeboden. Na validatie is de evaluatie gebruikt voor de beoordeling van de operationele prestaties.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft geïnvesteerd in het informatiemanagement en heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet op dit onderwerp aan de Wvr en bijna geheel aan het Bvr[9]. Dit komt omdat het Tbz (GCC) geen functionaris kent die belast is met informatiemanagement.

In januari 2011 is het Organisatieplan (tevens Beleidsplan) Gemeentelijke Kolom Groningen vastgesteld. Vanuit de uitgangspunten in dit plan werken de 23 Groninger gemeenten samen bij zowel de voorbereiding op als de uitvoering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en bevolkingszorg.

3.2.2 Alarmering

Hoewel niet duidelijk is of men gebruik maakt van de specifieke criteria bij de alarmering voor dit incident worden alle noodzakelijke teams en functionarissen gealarmeerd. Op de meldkamer ontbreekt op dat moment de calamiteitencoördinator maar die wordt vervolgens opgeroepen. Na eerst een monodisciplinaire opschaling wordt opgeschaald naar GRIP-1 en daarna naar GRIP-3. De alarmering voor de opschaling naar zowel GRIP-1 als GRIP-3 vindt binnen één minuut na afkondiging van het GRIP-niveau plaats[10].

3.2.3 Opschaling

Bij dit incident blijkt dat het behalen van de normtijden een aandachtspunt blijft. Bij het CoPI komen de vertegenwoordigers voor de gemeentelijke kolom en de waterschappen te laat op. Bij het ROT beginnen alle functionarissen binnen de in het Bvr gestelde normtijden met hun werkzaamheden. In het GBT is de notulist te laat aanwezig en komt de officier van justitie niet op. Het Tbz is 10 minuten na de gestelde normtijd compleet. Bij de teamleden van dit team is echter niet duidelijk wat de opkomstlocatie is, zodat op verschillende locaties wordt opgekomen.

9 Bij de alarmering voor dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

10 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

In het evaluatieverslag van het incident worden de genoemde knelpunten onderkend en is de aanbeveling opgenomen dat wordt onderzocht hoe om te gaan met de opkomsttijden en de in het Bvr gestelde eisen aan de snelheid waarmee functionarissen met de uitvoering van hun taken beginnen.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens het incident wordt gebruik gemaakt van LCMS, dat sinds 4 juli 2011 operationeel is. Alle teams, met uitzondering van het Tbz, voeren informatie in het systeem in en kunnen informatie ophalen. Er is wel onduidelijkheid met betrekking tot de regie over het totaalbeeld.
De vulling van LCMS voldoet aan de gestelde eisen. Bij dit incident valt op dat de meldkamer relatief laat begint met het vullen van LCMS. Ook is het beeld van de meldkamer in LCMS niet volledig.

Het totaalbeeld kan met behulp van LCMS langs geautomatiseerde weg ter beschikking worden gesteld aan het Tbz, maar wordt daar niet ontvangen, omdat binnen het team het informatiemanagement nog niet is belegd (zie ook paragraaf 3.2.1) De meldkamer voldoet nog niet volledig doordat het meldkamerbeeld niet volledig is.
Inmiddels is het vaste werkwijze bij de MkNN dat de CaCo altijd een compleet meldkamerbeeld maakt.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

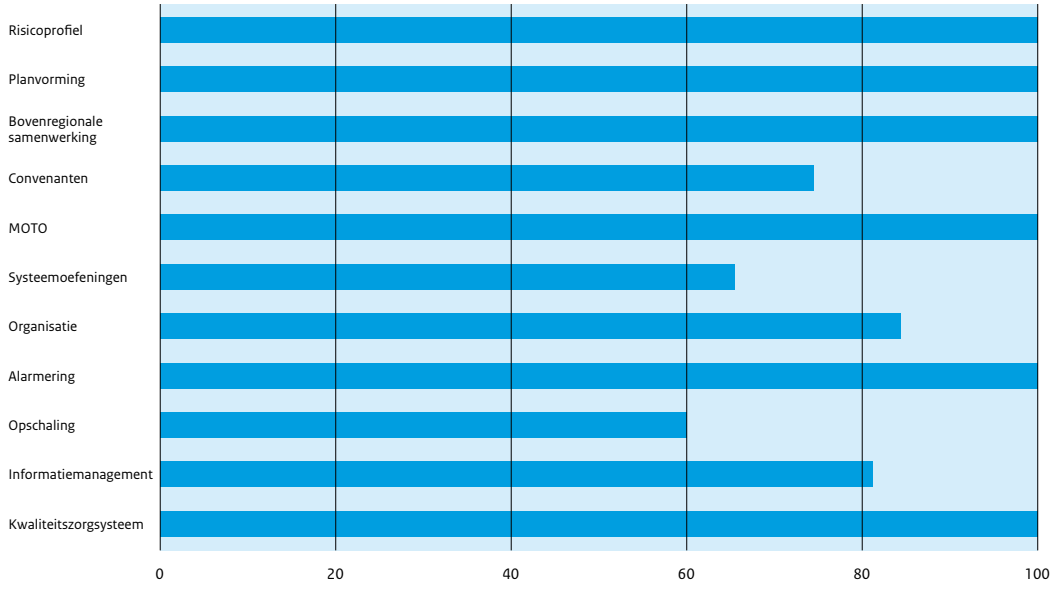

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Groningen heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen flinke vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- Niet alle teams kunnen gebruik maken van LCMS en er is onduidelijkheid over de regie van het totaalbeeld.

MOTO:
- Het Tbz is nog onvoldoende getraind.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement:
- Optimaliseer/verbeter het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt.

MOTO:
- Betrek de gemeentelijke kolom nadrukkelijk in het opleiden, trainen en oefenen.

CO_2

Veiligheidsregio Fryslân

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Fryslân valt geografisch samen met de provinciegrenzen. In het oosten wordt Fryslân begrensd door Groningen en Drenthe, in het zuiden door Overijssel en Flevoland, in het zuidwesten door het IJsselmeer en in het westen en noorden door de Waddenzee. Door de Afsluitdijk is Fryslân verbonden met Noord-Holland. Tot de provincie behoren de Waddeneilanden Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Deze zijn per veerboot bereikbaar vanaf het vasteland. Fryslân is inclusief wateroppervlakte de grootste veiligheidsregio en provincie van Nederland.

Wat betreft het inwonertal is Fryslân de tiende veiligheidsregio van Nederland. Verspreid over 27 gemeenten wonen in het gebied van de veiligheidsregio ruim 647.000 mensen. Met een bevolkingsdichtheid van circa 192 inwoners per km² is Fryslân na Drenthe de dunst bevolkte provincie van Nederland. De uitgestrektheid van de regio en de aanwezigheid van

de Waddeneilanden brengt risico's met zich mee wat betreft opkomsttijden van en bereikbaarheid voor hulpdiensten.

In Fryslân zijn de landschappelijke en natuurlijke waarde van groot belang. Fryslân heeft van oorsprong een uitgesproken agrarisch karakter met daarbij een overvloed aan water, plassen en meren, waardoor de regio veel (water)toerisme kent. Een aanzienlijk deel van het land ligt net onder de zeespiegel. De regio kent dan ook een complex systeem aan meren, kanalen en dijken. De provincie bestaat voor circa 59% uit land, voor 30% uit water en voor 11% uit binnenwater.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio heeft het voornemen om een beleidsplan op te stellen dat aan alle wettelijke eisen voldoet en dat, naar verwachting van de regio, medio 2010 gereed is (artikel 14 Wvr).
- Risicoprofiel
  - De regio geeft aan in 2010 over een nieuw risicoprofiel te zullen beschikken. Het is in concept gereed en toegestuurd aan de gemeenteraden (artikel 15 Wvr).
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Uit de eindmeting blijkt dat niet alle sleutelfunctionarissen worden geoefend en bijgeschoold.
  - De regio heeft nog niet de beschikking over een functionaris volgsysteem of een ander kwaliteitszorgsysteem waarin de resultaten van de evaluaties kunnen worden verwerkt (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
  - Het Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet conform het Bvr (artikel 2.1.3 Bvr).
- Alarmering
  - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen, die geen verband houden met een ramp of crisis, ten tijde van de rampenbestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 Bvr).
  - De tijd tussen de ophoging van het opschalingsniveau en de start van de alarmering door de meldkamer overschrijdt de twee minuten en het informeren van de burgemeester vindt niet tijdig plaats (artikel 2.2.3 Bvr).
  - Er is geen meldkamerbeeld binnen vijf minuten (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle bepalingen van het informatiemanagement wordt niet voldaan.

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van het informatiemanagement en de hoofdstructuur opgelost.

De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is nu conform het Bvr vormgegeven, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft dit belegd bij het ROT.

De gemeenschappelijke meldkamer Fryslân is opgegaan in de Meldkamer Noord-Nederland (MkNN), waarbij de tekortkomingen op het meldkamerterrein uit de vorige rapportage zijn opgelost. De MkNN is sinds november 2011 operationeel en vanaf dat moment is voorzien in criteria voor grootschalig opschalen, een permanent aanwezige calamiteitencoördinator (CaCo), een uitwijklocatie voor de meldkamer en een voorziening voor het afdoen van overige meldingen.

De netcentrische werkwijze is inmiddels geïmplementeerd en de CaCo verzorgt het meldkamerbeeld in LCMS.

De regio investeert in het samenwerken met haar buurregio's Drenthe en Groningen. Dit is het meest zichtbaar geworden in het samenvoegen van de meldkamers van Groningen, Fryslân en Drenthe tot de MkNN. Maar ook op het gebied van afstemmen van de GRIP-regelingen en de interregionale informatievoorziening.

Daarnaast is geïnvesteerd in de gemeentelijke kolom. Dit heeft geleid tot het invoeren van expertteams bevolkingszorg. Tevens is een begin gemaakt met het opnieuw inrichten van piketten en het ontvlechten van dubbele piketten bij de operationele diensten, wat in 2012 is afgerond. Daarnaast is vorm gegeven aan extra piketten om de hoofdstructuur van crisisbeheersing te verstevigen.

Het risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan zijn conform de eisen van de Wvr opgesteld.

Op 16 maart 2012 heeft het Algemeen Bestuur groen licht gegeven voor de regionalisering van de brandweer.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De implementatie van NL-Alert is een gezamenlijk project binnen de regio's Groningen, Fryslân en Drenthe waarbij proces-, beleids-, en opleidings-/oefenafspraken gezamenlijk worden gemaakt en uitgevoerd.

In de Noord-Nederlandse samenwerking is een werkgroep opgericht die een concept-format rampbestrijdingsplannen heeft ontwikkeld. Het format is in nauwe samenspraak met de MkNN opgesteld en zal als basis dienen voor alle noordelijke rampbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen.

Het regionaal crisisplan wordt volledig herzien en geactualiseerd om medio 2013 te voldoen aan de interregionale en landelijke afspraken en aan eigen voortschrijdend inzicht.

Begin 2013 moet het proces van inrichten van het regionaal Tbz zijn afgerond[11]. De expert-teams, maar ook de lokale taakorganisaties, worden centraal opgeleid en geoefend. Hiervoor is een meerjarenplan OTO bevolkingszorg vastgesteld in het POOK[12] op 7 juni 2012.

2.3 Planvorming

2.3.1 *Risicoprofiel*

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Hoewel het overleg over de risico's in de regio met de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen wel degelijk plaats-vindt[13], is dit niet als zodanig opgenomen in het risicoprofiel. Hierdoor voldoet de regio wel inhoudelijk, maar strikt genomen niet formeel aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het risicoprofiel.

In het risicoprofiel wordt aandacht geschonken aan bovenregionale aspecten. De regio geeft aan dat ze voor de incidenttypes grieppandemie en vitale infrastructuur is aangesloten bij de landelijke inventarisaties.

In de paragraaf 'Regiogrensoverschrijdende risico's' is een inventarisatie gemaakt van de mogelijke risico's buiten de regio. In deze inventarisatie zijn zowel de risico's van buiten de regio als de risico's vanuit de regio voor de buurregio's opgenomen.

2.3.2 *Beleidsplan*

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat gebaseerd is op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. Het beleidsplan is afgestemd met de betrokken waterschappen.

11 Het gaat hierbij nog om de functies Hoofd Publieke Zorg, Hoofd Omgevingszorg en Hoofd Ondersteuning. Vanaf 2013 zijn ook deze functionarissen op hard piket.

12 Het 'Plenair Overleg Oranje kolom' (POOK) is het overleg van alle Friese gemeentesecretarissen op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, met als doel:
- informatie-uitwisseling, afstemming over gemeentelijke processen en multidisciplinaire vraagstukken;
- advisering (gevraagd en ongevraagd) aan de CGF over gemeentelijke processen en multidisciplinaire vraagstukken;
- opdrachtgever richting Regionaal AOV-overleg.

13 Werkproces 'jaarlijkse cyclus regionaal risicoprofiel Fryslân', bestuurlijk vastgesteld op 28 oktober 2010.

In de paragraaf over het risicoprofiel wordt geconstateerd dat er bovenregionale risico's zijn op het gebied van overstromingen, incidenten op het water en natuurbranden.
De regio zet nadrukkelijk in op (regionale) samenwerking en betrekt ook de burger daarbij en zet in op de zelfredzaamheid van deze burger. De regio zal duidelijk maken wat de burger kan en mag verwachten en omgekeerd wat de regio van de burger kan en mag verwachten.

In aanvulling op het beleidsplan heeft de veiligheidsregio de notitie Focus opgesteld met daarin de op het risicoprofiel gebaseerde belangrijkste aandachtspunten voor de komende periode.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. Hoewel de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen zijn opgenomen in het deelplan bevolkingszorg wordt hier in het crisisplan niet naar verwezen. Daarmee wordt inhoudelijk wel degelijk voorzien in dit deel van de planvorming, maar voldoet het crisisplan formeel niet volledig aan de eisen die de Wvr daaraan stelt.

Het crisisplan is afgestemd met de buurregio's. De regio heeft, omdat zij waterrijk is, een hoofdstuk waterbeheer en scheepvaartzorg opgenomen, waarin de taken van Rijkswaterstaat, het Wetterskip (waterschap), de kustwacht, het KLPD en de provincie zijn opgenomen. In dit hoofdstuk wordt ook verwezen naar de bovenregionale afspraken voor de Waddenzee en het IJsselmeer.

Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden[14].

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[15], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

14 Artikel 16 lid 4 Wvr.
15 Artikel 37 lid 1 Wvr.

In de Veiligheidsregio Fryslân leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen vanuit zee
	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval gasvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Uitval afvalverwerking
	Uitval rioleringssysteem
	Uitval afvalwaterzuivering
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte

In het risicoprofiel worden regiogrensoverschrijdende incidenten benoemd, namelijk overstromingen, incidenten op het water en natuurbrand. In het beleidsplan ontbreekt een planmatige beschrijving van de bovenregionale risico's. Wel wordt in 2012 en 2013 in oefeningen aandacht besteed aan uitval van de nutsvoorzieningen op basis van de door de directie crisisbeheersing aangebrachte focus.

Begin 2012 heeft de regio net als de buurregio Groningen te maken gehad met grootschalige wateroverlast. Bij de bestrijding van dit incident is nadrukkelijk de samenwerking gezocht met de regio Groningen.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling

De veiligheidsregio werkt samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe. Voorbeelden hiervan zijn de MkNN en de gezamenlijke vaststelling van de kaders voor de GRIP. Daarnaast zijn met deze regio's afspraken gemaakt over interregionale informatievoorziening bij (grootschalige) calamiteiten.

Sinds 2011 bestaat een periodiek overleg tussen de hoofden Veiligheidsbureau in Groningen, Fryslân, Drenthe en de directie van de Meldkamer Noord Nederland. Hierin worden diverse zaken gezamenlijk opgepakt en geüniformeerd. Projecten als Kaders voor de GRIP Noord Nederland, invoering netcentrisch werken, project invoering NL-Alert zijn hier voorbeelden van. Voor de Waddenzee en het IJsselmeer zijn bovenregionale afspraken gemaakt waarin zij participeert. Voor het Waddengebied is Fryslân verantwoordelijk voor de bovenregionale coördinatie tussen de veiligheidsregio's Groningen, Fryslân en Noord-Holland-Noord. Door middel van een convenant is de samenwerking geformaliseerd. Voor de uitvoering hebben de betrokken veiligheidsregio's een Waterfunctionaris aangewezen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[16]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. Binnen de onderzoeksperiode heeft de veiligheidsregio convenanten afgesloten met de sectoren water en energie. Daarnaast heeft de regio convenanten afgesloten met de vitale partners Kustwacht en SAR. Met Rijkswaterstaat is een conceptconvenant opgesteld en afgestemd met omliggende regio's.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan voldoet op één punt na aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld en is bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan heeft een doorlooptijd tot en met 2013.

In het plan ontbreekt de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen. De regio hanteert weliswaar een oefenfrequentie voor deze functionarissen, maar deze is niet door het bestuur vastgesteld.

Naast het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan kent de regio een meerjaren beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen Bevolkingszorg 2012-2015. Dit plan geeft in deze periode richting aan de OTO-activiteiten voor de expertteams en uitvoerend medewerkers van de 27 Friese gemeenten. Het plan geeft de hoofdlijnen van het OTO-beleid aan en geeft sturing aan de inzet van OTO-activiteiten op de langere termijn. Deze hoofdlijnen worden beleidsmatig verder uitgewerkt in de jaarplannen. De regio heeft in het jaarplan 2012 besloten om met de OTO-activiteiten vooral te investeren in het opleiden op basisniveau van de sleutelfunctionarissen en procesmedewerkers.

16 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5.2 *Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel*

Uit de oefenjaarplannen blijkt dat de regio voor 2012 en 2013 uitval nutsvoorzieningen heeft gekozen als leidend thema voor haar multidisciplinaire oefeningen. Daarnaast wordt het 'crowd management' inclusief de toepassing van social media als oefenthema gehanteerd. De volgende jaarthema's zijn vastgesteld en uitgevoerd of gepland:

- 2010 Water (incidentbestrijdingsplannen IJsselmeer en Waddenzee en Calamiteitenplan Hoofdvaarwegen).
- 2011 Evenementen en crowd-management en de invloed en toepassing van de social media daarbinnen.
- 2012 Uitval vitale infrastructuur.
- 2013 Crisiscommunicatie/informatiemanagement en bevolkingszorg.

2.5.3 *Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur*

De Veiligheidsregio Fryslân heeft in de periode 2010-2012 geen systeemoefening van de hoofdstructuur gehouden. Wel refereert de regio aan het daadwerkelijk optreden bij de Luchtmachtdagen in 2011, waarbij alle teams operationeel zijn geweest. Echter, door het ontbreken van oefendoelen en de daaraan gekoppelde evaluatie, komt dit niet in aanmerking voor het vervangen van de oefenverplichting.
De eerste oefening conform de eisen uit de Bvr staat gepland in 2013.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

Uit de oefenjaarplannen blijkt dat ze aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan. De voorbereiding van de multidisciplinaire oefeningen gebeurt binnen het team MOTOF, onderdeel van het Veiligheidsbureau. Jaarlijks worden thema's benoemd die bepalend zijn voor de scenario's waarop de oefeningen en het opleiden zijn gebaseerd.

De in 2011 en 2012 geplande oefeningen zijn conform de eigen planning uitgevoerd.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

Binnen de veiligheidsregio is een nieuwe evaluatiemethodiek in ontwikkeling. Volgens de planning zal deze in het laatste kwartaal 2012 door directie en bestuur worden vastgesteld. De methodiek zal worden gebruikt voor zowel incidenten als oefeningen op GRIP-niveau. In de periode hiervoor zijn een aantal GRIP-incidenten geëvalueerd en zijn de verslagen hiervan aan de Inspectie ter beschikking gesteld. Er is inmiddels een extra verbeterslag gemaakt door uit de evaluaties van de afgelopen jaren de 'rode draad' te destilleren en deze in een 'dashboard verbeteren' te plaatsen, zodat de voortgang kan worden bewaakt.

In 2012 is de veiligheidsregio gestart met een registratiesysteem voor alle multi-functionarissen en hun opleidingen. In maart 2012 is gestart met het invoeren van de gegevens.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Fryslân heeft zich in de onderzoeksperiode vier GRIP-3 incidenten en een GRIP-4 incident (hoogwater) voorgedaan. In overleg met de regio is voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de brand in Harlingen op 5 september 2011.

De regio heeft naast een eigen verslag ook een evaluatieverslag gemaakt op basis van het toetsingskader Bvr. Een concept van dit verslag is ter beoordeling aan de Inspectie VenJ aangeboden en van commentaar voorzien. Na enkele kleine aanpassingen is dit bestuurlijk vastgesteld en als input voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 aangeboden. Na validatie is de evaluatie gebruikt voor de beoordeling van de operationele prestaties.

Op maandagochtend 5 september 2011 breekt rond 08.30 uur een zeer grote brand uit bij een spekjesfabriek in Harlingen. Bij de brand komt veel rook vrij die in het begin richting Wijnaldum en Sexbierum waait en later in de richting van Midlum. Vanwege de rookontwikkeling wordt de scheepvaart in het Van Harinxmakanaal stilgelegd en worden twee wegen afgesloten. Als gevolg van dit incident wordt opgeschaald naar GRIP-3.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur[17] van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet voor een behoorlijk deel aan de wettelijke eisen. De samenstelling van de teams is hiermee in overeenstemming gebracht en er is in voorzien dat de functionarissen van de waterschappen en Rijkswaterstaat bij GRIP incidenten standaard worden gealarmeerd. Er is ten tijde van het incident nog niet voorzien in diverse onderdelen van het informatiemanagement. De regio voldoet hierdoor niet volledig aan de desbetreffende artikelen van het Bvr.

Ten tijde van het incident is nog sprake van een lokaal Tbz. In 2011 is gestart met het vormgeven van de gemeentelijke kolom in de Veiligheidsregio Fryslân. Het algemeen bestuur heeft 30 september 2010 besloten tot regionale samenwerking ten aanzien van bevolkingszorg bij rampenbestrijding. Voor de acht belangrijkste functies in de gemeentelijke crisisorganisatie worden expertteams in het leven geroepen. Een expertteam bestaat uit zes personen die op hard piket staan. De experts zijn medewerkers van gemeenten. In januari 2012 zijn de eerste vijf expertteams operationeel geworden. Prioriteit is hierbij gegeven aan de wettelijk verplichte functies algemeen commandant bevolkingszorg in het ROT, sectiemedewerker ROT (ondersteuner van de AC Bevolkingszorg) leidinggevende Tbz, hoofd communicatie Tbz, tevens strategisch communicatieadviseur GBT/RBT en hoofd informatie (informatiemanager) Tbz, tevens informatiemanager GBT/RBT.

Inmiddels is voorzien in het informatiemanagement. Dit betekent dat alle teams nu standaard een informatiemanager kennen. Tevens kent de regio een regionaal Tbz.

3.2.2 Alarmering

Op de meldkamer ontbreekt de CaCo, maar deze rol wordt ingevuld door een centralist. De alarmering voor GRIP-1 en GRIP-2 vindt plaats binnen de norm van 2 minuten. De alarmering voor GRIP-3 is niet binnen de gestelde norm gestart[18].

17 Bij de alarmering voor dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

18 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

De regio heeft de alarmering van de teams in de hoofdstructuur van de rampenbestrijding geheel nieuw opgezet. De communicator is vervangen door OOV Alert.

3.2.3 Opschaling

In het CoPI komt geen informatiemanager op. De functie wordt waargenomen door een Officier Operationele Informatievoorziening (OOI). De vertegenwoordiger voor de gemeentelijke kolom en de vertegenwoordiger van de waterschappen komen bij het incident te laat op en de commandohaakarmbak is circa 50 minuten na alarmering ter plaatse. Het CoPI overlegt wel voor de eerste maal binnen de normtijd.
Bij het ROT beginnen alle functionarissen binnen de in de Bvr gestelde normtijden met hun werkzaamheden. De sectie informatiemanagement bestaat nog niet ten tijde van het incident.

In het GBT beginnen alle functionarissen binnen de in het Bvr gestelde normtijden met hun werkzaamheden. Het Tbz komt niet op, omdat dit ten tijde van het incident nog in oprichting is. Wel worden vanuit de gemeente Harlingen de relevante taken van dit team binnen de normtijd opgepakt.
De aanstelling van informatiemanagers, informatiecoördinatoren en plotters is per 1 december 2012 afgerond.
De regio werkt aan het ontvlechten van dubbel piketten en is bezig met het opnieuw inrichten van piketfuncties.

De regio beschikt over een document waaruit blijkt dat de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. De Inspectie kan niet vaststellen of de continuïteit door de geschetste maatregelen voldoende is geborgd.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens het incident wordt het informatiemanagement niet ingevuld zoals dat op basis van het Bvr is voorgeschreven. Wel kent de regio de functie van OOI. Zowel in het CoPI als in het ROT komt een OOI op. De regio voldoet hiermee aan nagenoeg geen van de op informatiemanagement betrekking hebbende artikelen uit het Bvr.

Inmiddels heeft de regio het netcentrisch werken geïmplementeerd. In februari 2012 is de techniek geïnstalleerd en in maart 2012 is een start gemaakt met de opleidingen van de informatiemanagers. Inmiddels is LCMS volledig operationeel.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

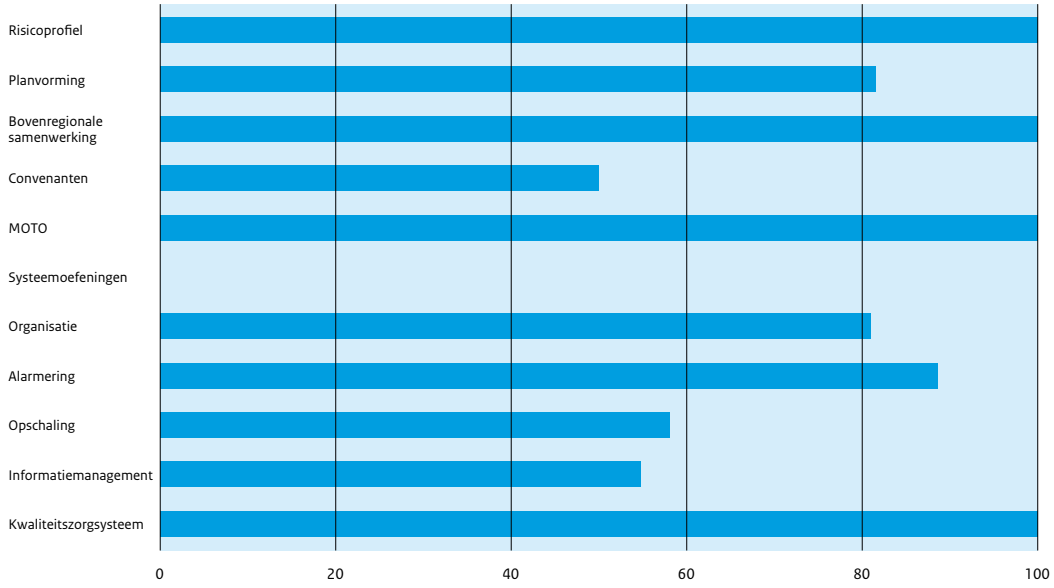

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Fryslân heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen flinke vooruitgang geboekt. De regio Fryslân is een goed voorbeeld van hoe bovenregionale samenwerking kan worden ingevuld. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:

- De regio heeft de afgelopen drie jaar nog geen gezamenlijke oefening van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding georganiseerd.

Organisatie:

- Het proces om het regionaal Tbz in te richten is nog niet afgerond.

Informatiemanagement:

- De netcentrische werkwijze is geïmplementeerd, maar de informatiemanagers dienen verdere ervaring op te doen om de netcentrische werkwijze optimaal te kunnen ondersteunen.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:

- Organiseer conform het Bvr een gezamenlijke oefening van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding.

MOTO/Organisatie:

- Betrek de gemeentelijke kolom nadrukkelijk in het opleiden, trainen en oefenen, ook multidisciplinair.

Informatiemanagement:

- Optimaliseer/verbeter het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt.

C03

Veiligheidsregio Drenthe

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Drenthe valt samen met de grenzen van de provincie Drenthe. De regio bestaat uit 12 gemeenten. Op dit moment wonen er in Drenthe circa 490.000 mensen op een gebiedsoppervlakte van ongeveer 2.640 km². Met een bevolkingsdichtheid van 183 inwoners per km² is Drenthe de meest dunbevolkte regio van Nederland. De veiligheidsregio wordt omsloten door de regio's Groningen in het noorden, Fryslân in het westen en IJsselland in het zuiden. Aan de oostzijde grenst Drenthe aan Duitsland.

In de gemeente Tynaarlo bevindt zich een regionaal vliegveld, Groningen Airport Eelde. Verder kenmerkt het gebied zich als een toeristisch attractief gebied vooral door de aanwezigheid van veel bos en heide, waarin ook recreatieterreinen zijn gelegen. Bij langdurige droogte kan dit gevaar voor natuurbrand opleveren.

Er is in de zomer sprake van een groot aantal bezoekers, mede omdat in de regio Drenthe jaarlijks een aantal grote evenementen wordt gehouden. Voorbeelden hiervan zijn: Open Dag van de Koninklijke Landmacht en de TT-nacht te Assen. Ook is er een aantal grote attracties binnen de regio, waaronder Dierenpark Emmen.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De Veiligheidsregio Drenthe beschikt over een regionaal beheersplan. De regio heeft het voornemen uitgesproken om in augustus 2010 een concept beleidsplan gereed te hebben (artikel 14 Wvr).
- Risicoprofiel
  - De regio beschikt niet over een actueel risicoprofiel (artikel 15 Wvr).
  - De regio heeft nog niet beschreven welke inzet nodig is, welke inzet de veiligheidsregio zelf kan regelen en wat zij van andere partners nodig heeft bij de ramptypen uitval van nutsvoorzieningen, pandemieën en ernstige overstromingen.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Omdat het functionarisvolgsysteem kort voor de eindmeting in gebruik is genomen, zijn op dat moment nog niet alle oefeningen daarin verwerkt (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
  - De meldkamer en een coördinerend onderdeel bij meerdere CoPI's zijn niet opgenomen in de regionale opschalingsregeling (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling en taakuitvoering van de verschillende onderdelen (CoPI, ROT en Team Bevolkingszorg (Tbz)) voldoen niet aan de bepalingen van het Bvr (artikel 2.1.2, 2.1.3 en 2.1.4 Bvr).
- Alarmering
  - De meldkamer wordt uitsluitend voor wat betreft informatiemanagement aangestuurd door één leidinggevende (2.2.2 lid 1 Bvr).
  - Er is geen meldkamerbeeld binnen vijf minuten (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI, ROT en Tbz vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 Bvr).
  - Het onafgebroken functioneren van de hoofdstructuur gedurende een ramp of crisis is niet geborgd (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle bepalingen over informatiemanagement wordt niet voldaan.

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De Veiligheidsregio Drenthe concludeert op basis van de uitkomsten van toetsing in de Staat van de Rampenbestrijding 2010 dat de rampenbestrijding en crisisbeheersing zeker bij flitsrampen een forse verbeteringsslag behoeven door vrijwel alle processen van de rampenbestrijding op orde te brengen. Die conclusie vormt de basis voor het opstellen van een verbeterplan en de start van een project om de crisisorganisatie te onderzoeken en structureel te verbeteren. In september 2009 verstrekt het Directeuren Overleg Veiligheid daarom de opdracht aan een speciaal daarvoor in het leven geroepen multidisciplinair kernteam om het traject 'Hoe doen we het effectiever en efficiënter in de regio Drenthe?' uit te voeren. Het Verbeterplan 2010-2012 beschrijft zaken in alle fasen van crisisbeheersing die verbetering behoeven en voorziet deze van concrete acties. Kern van de verbetering is: 'minder mensen, betere kwaliteit'.

In 2010 en 2011 worden testen uitgevoerd om te bezien of de nieuwe crisisorganisatie een beter resultaat levert. In 2011 begint de implementatie van de nieuwe crisisorganisatie en in juni 2011, bij de TT van Assen, wordt voor het eerst volgens het nieuwe model gewerkt. In december 2011 wordt een systeemtest uitgevoerd met de bedoeling om aan te tonen dat de nieuwe crisisorganisatie dezelfde resultaten levert als in de Wvr wordt geëist.

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de hoofdstructuur opgelost. Een nieuwe crisisorganisatie is ingericht en de functionarissen zijn hiervoor opgeleid en getraind. Als er meerdere CoPI's actief zijn bij hetzelfde incident, worden deze gecoördineerd door het CoPI dat als eerste is geformeerd. Tenzij de leider van dit CoPI anders besluit. Hiermee is voorzien in een commando met een coördinerende taak.

De gemeenschappelijke meldkamer Drenthe is opgegaan in de Meldkamer Noord-Nederland (MkNN),waarbij de tekortkomingen op het meldkamerterrein uit de vorige rapportage zijn opgelost. De MkNN is sinds november 2011 operationeel en vanaf dat moment is voorzien in criteria voor grootschalig opschalen, een permanent aanwezige calamiteitencoördinator (CaCo), een uitwijklocatie voor de meldkamer en een voorziening voor het afdoen van overige meldingen. Op de meldkamer is de netcentrische werkwijze inmiddels geïmplementeerd en de calamiteitencoördinator verzorgt het meldkamerbeeld in LCMS. Daarnaast wordt ook regionaal netcentrisch gewerkt.

De regio investeert in het samenwerken met haar buurregio's Fryslân en Groningen. Dit is het meest zichtbaar geworden in het samenvoegen van de meldkamers van Groningen, Fryslân en Drenthe tot de MkNN. Maar ook op het gebied van afstemmen van de GRIP-regelingen en de interregionale informatievoorziening werken de regio's samen.

Het risicoprofiel, beleidsplan en het regionaal crisisplan zijn conform de inrichtingseisen van de Wvr opgesteld.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

Eind 2012 begin 2013 worden het risicoprofiel, het regionaal beleidsplan en het regionaal crisisplan bijgesteld waardoor deze beter voldoen aan de Wvr. Bij het jaarplan 2013 voor multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen worden de aanbevelingen uit de evaluatie van de zelftest 2011 betrokken.

De implementatie van NL-Alert is een gezamenlijk project binnen de regio's Groningen, Fryslân en Drenthe waarbij proces-, beleids-, en opleidings-/oefenafspraken gezamenlijk worden gemaakt en uitgevoerd.

In de Noord-Nederlandse samenwerking is een werkgroep opgericht die een concept-format rampbestrijdingsplannen heeft ontwikkeld. Het format is in nauwe samenspraak met de Meldkamer Noord Nederland opgesteld en zal als basis dienen voor alle noordelijke rampbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen.

De werkgroep evalueren is in het tweede kwartaal van 2012 gestart met de opdracht de evaluatiesystematiek te ontwikkelen en te implementeren. Om plan en praktijk op elkaar af te stemmen wordt de systematiek eerst in enkele oefeningen gebruikt en waar nodig aangepast.

De informatievoorziening blijkt één van de prioriteiten voor 2013 door onder meer het toepassen van de verbeterpunten uit de 'zelftest 2011', waaronder het in LCMS delen van bilaterale contacten en afspraken. Dit betreft bijvoorbeeld de contacten tussen Operationeel Leider en Algemeen Commandanten. Daarnaast heeft het informatiemanagement een centrale plaats in het multidisciplinair oefenjaarplan. Het informatiemanagement wordt ook als integraal onderdeel beschouwd van het optreden van alle medewerkers in de crisisorganisatie. Tenslotte wordt aandacht geschonken aan de informatieverwerking, vooral waar het gaat om het filteren en analyseren.

De convenanten RWS en waterschappen zijn gereed voor besluitvorming. De invoering zal in 2013 plaatsvinden. De convenanten spoor en defensie zijn geagendeerd voor 2013.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Het bevat alle elementen uit de Wvr. Overleg met betrokken partijen vindt jaarlijks plaats, waarbij thematisch wordt gewerkt en eens in de vier jaar vindt overleg plaats over het gehele risicoprofiel.

In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale aspecten. In de paragraaf 'Grensoverschrijdende risico's' is een inventarisatie gemaakt van de mogelijke risico's met effecten buiten de regio alsmede van effecten van risico's die buiten de regio liggen. Het aspect ergst

denkbare overstroming (EDO) is in een bijlage uitgewerkt. Opvallend is dat er weliswaar landsgrensoverschrijdende risico's worden gesignaleerd, maar dat deze (nog) niet verder zijn uitgewerkt.

Wel zijn er convenanten afgesloten met Duitse partners. Op dit moment wordt door de regio Twente gewerkt aan een rampbestrijdingsplan (RBP) voor de effecten van een incident met de kerncentrale in Lingen in Duitsland. De regio's Drenthe en IJsselland nemen deel aan de overleggen over dit RBP.

Het risicoprofiel wordt begin 2013 herzien.

2.3.2 *Beleidsplan*

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, wijkt voor wat betreft de inhoud op enkele punten af van het gestelde in de Wvr. In de eerste plaats is geen beschrijving van de niet wettelijke adviesfunctie in het beleidsplan opgenomen. De regio heeft aangegeven dit bij de herziening van het beleidsplan begin 2013 alsnog op te nemen.
Daarnaast zijn de deelnemende gemeenten weliswaar naar hun wensen ten aanzien van het beleidsplan gevraagd, maar dit blijkt niet uit het beleidsplan. Het bestuur stelt in het beleidsplan dat bij de nadere uitwerking van de capaciteitenanalyse, die hoort bij het risicoprofiel, de richtlijn overstromingsrisico's moet worden betrokken.

In het directeurenoverleg veiligheid, waar ook het waterschap en de politie deel van uitmaken, is het beleidsplan behandeld. Daarmee heeft de afstemming zoals bedoeld in de Wvr plaatsgevonden.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is in concept op 29 juni 2011 voorgelegd aan de Inspectie VenJ.
In het concept crisisplan wordt aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. Hierbij valt op dat de crisisorganisatie op een andere manier is ingericht dan in het merendeel van de regio's in Nederland gebruikelijk is.

De regio kent een eigen 'Drents model' waarvan de uitgangspunten zijn gebaseerd op de rapportage 'Hoe doen we het effectiever en efficiënter in de regio Drenthe'. Bij deze werkwijze is er in het geval van een acute ramp of crisis geen ROT. In een dergelijke situatie gaat de Operationeel Leider, met een kleine ondersteunende staf, naar het crisisteam in de brongemeente. De actiecentra van de operationele diensten fungeren decentraal. In het plan zijn wel de gemeentelijke processen opgenomen, maar ontbreekt het Tbz.

Het crisisplan is, zoals uit een toelichting van de regio blijkt, afgestemd met buurregio's en buurstaten. Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden [19].

19 Artikel 16 lid 4 Wvr.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[20], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Drenthe leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak als gevolg van hoge rivierwaterstanden
Natuurlijke omgeving	Natuurbrand
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval gasvoorziening
	Verontreiniging drinkwaternet
Ziektegolf	Grieppandemie

In de bovenstaande incidenttypes of scenario's is echter geen bovenregionale uitwerking opgenomen. In het beleidsplan is geen planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's.

2.3.4.2 *Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling*

De veiligheidsregio werkt samen met de veiligheidsregio's Groningen en Fryslân. Voorbeelden hiervan zijn de MkNN en de gezamenlijke vaststelling van de kaders voor de GRIP. Daarnaast zijn met deze regio's afspraken gemaakt over interregionale informatievoorziening bij (grootschalige) calamiteiten.

Sinds 2011 bestaat een periodiek overleg tussen de hoofden Veiligheidsbureau in Groningen, Fryslân, Drenthe en de directie van de MkNN. Hierin worden diverse zaken gezamenlijk opgepakt en geüniformeerd. Projecten als Kaders voor de GRIP Noord

20 Artikel 37 lid 1 Wvr.

Nederland, invoering netcentrisch werken, project invoering NL-Alert zijn hier voorbeelden van.

Op 25 november 2011 heeft een multidisciplinaire stafoefening plaatsgevonden in de gemeente Coevorden waarbij is samengewerkt met de Samtgemeinde Emlichheim en de Landkreis Grafschaft Bentheim. Ter voorbereiding op deze oefening hebben diverse overleggen plaatsgevonden waarbij zowel de Duitse als Drentse crisisstructuur is besproken. De oefening heeft geleid tot het bijstellen van de wijze waarop de Drentse en Duitse crisisorganisaties informatie uitwisselen en contacten onderhouden.

De regio Drenthe werkt op dit moment, samen met de regio's Twente en IJsselland, samen met Duitsland bij het opstellen van een rampbestrijdingsplan voor de effecten van een incident met de kerncentrale in Lingen in Duitsland.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[21]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. Op het moment van afsluiten van de onderzoeksfase heeft de veiligheidsregio een convenant afgesloten met de Drentse drinkwaterbedrijven en met de sector energie/gas. Op het moment van schrijven van dit regiobeeld heeft de regio verder nog geen convenanten afgesloten of afspraken gemaakt met de andere vitale partners.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan voldoet grotendeels aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld en is bestuurlijk vastgesteld.

21 Bron: website Veiligheidsberaad.

Eens in de vier jaar wordt een multidisciplinair oefenbeleidsplan vastgesteld en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenjaarplan. Het beleidsplan voorziet in de opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen.

In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen niet vastgelegd. Wel zijn in het plan een financiële- en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. Het meerjaren oefenbeleidsplan sluit nauw aan op het tot stand komen en implementeren van de nieuwe crisismanagementorganisatie.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het beleidsplan is opgenomen dat de werkgroep multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) ervoor moet zorgdragen dat de scenario's aansluiten bij het regionale risicoprofiel.

In het oefenjaarplan staat opgenomen dat in voorbereiding op oefeningen het regionale en lokale risicoprofiel dient te worden geraadpleegd. Hiermee is het verband tussen opleiden en oefenen en risicoprofiel voldoende gewaarborgd.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

In het beleidsplan is vastgelegd dat de stand van de rampenbestrijding jaarlijks zal worden getoetst. In het meerjaren oefenbeleidsplan komt dit terug en krijgt de werkgroep MOTO de opdracht te zorgen voor het oefenen van de gehele crisismanagementorganisatie als systeemketen. In de praktijk echter vindt de oefening van de hoofdstructuur niet jaarlijks, maar eenmaal in de twee jaar plaats. De regio stelt onvoldoende capaciteit beschikbaar te hebben om de oefening jaarlijks te organiseren. Bovendien is er, volgens de regio, bij een jaarlijkse cyclus onvoldoende ruimte om de leerpunten te kunnen implementeren.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Het oefenjaarplan 2012 is door het bestuur vastgesteld. Het omvat zowel opleidingen, trainingen als oefeningen. De nadruk in deze periode zal liggen op het evalueren van de verschillende rollen. De in 2012 geplande oefeningen zijn conform de eigen planning uitgevoerd.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

In het meerjaren oefenbeleidsplan is vastgelegd dat de werkgroep MOTO dient zorg te dragen voor een registratiesysteem waarin de aanwezigheid, dan wel de deelname en prestaties van de deelnemers kunnen worden bijgehouden. In 2011 is een begin gemaakt met het registreren van de deelnemers bij oefeningen en trainingen. In 2012 worden ook de opleidingen geregistreerd.

Het oefenjaarplan 2012 bevat een hoofdstuk waarin is beschreven hoe de werkgroep MOTO een evaluatie oppakt.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Drenthe heeft zich in de onderzoeksperiode een GRIP-3 incident voorgedaan. Echter, in overleg, is besloten om voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen gebruik te maken van het evaluatierapport van de oefening in Meppel op 7 december 2011.

De oefening kent als scenario een groot verkeersongeval met als gevolg meerdere doden en gewonden. Vervolgens raakt hierbij een vrachtwagen betrokken met gevaarlijke stoffen. Lekkage van een gevaarlijke stof zorgt voor een wolk met een waarneembare geur tot op 4000 meter afstand. Dit leidt tot veel klachten over stank en last van ademhalingswegen.

Een aantal mensen overlijdt als gevolg van blootstelling aan de stof. In de oefening is dit incident opgeschaald naar GRIP-3[22].

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar wijkt op een aantal onderdelen af van de bepalingen uit het Bvr. Het in paragraaf 2.3.3 beschreven 'Drents model' kent een crisisorganisatie die bestaat uit een operationeel en een bestuursondersteunend deel. Het operationele deel bestaat uit de operationele en gemeentelijke diensten die zo zelfstandig mogelijk hun deel van de rampenbestrijding invullen. Het bestuursondersteunend deel bestaat uit een kerncrisisteam van operationeel leider, strategisch communicatieadviseur en bestuurlijke adviseur. In het geval van een acuut incident kent de crisismanagementorganisatie geen ROT zoals in het Bvr wordt beschreven. In een dergelijk geval gaat de Operationeel Leider (OL) met een aantal ondersteuners naar het GBT in de brongemeente om daar de verantwoordelijk burgemeester te informeren en te adviseren.

In een aparte sectie informatiemanagement is niet voorzien. De OL wordt ondersteund door een informatiemanager. De regio voldoet hiermee niet aan het Bvr.

3.2.2 Alarmering

Ten tijde van de oefening wordt de MkNN druk belast met hulpvragen vanwege het slechte weer.

De alarmeringen voor GRIP-1 en GRIP-2 hebben binnen de normtijd plaats gevonden, die voor GRIP-3[23] vond niet binnen twee minuten na afkondiging plaats. Wel zijn alle binnen het 'Drents Model' noodzakelijke teams en functionarissen gealarmeerd.

3.2.3 Opschaling

Bij deze oefening blijkt dat het behalen van de normtijden een aandachtspunt blijft. Dit wordt veroorzaakt doordat de regio een overwegend dunbevolkt plattelandsgebied kent met daardoor lange aanrijtijden. Bij het CoPI zijn de OvD-G, de OvD-P en de voorlichter niet binnen 30 minuten ter plaatse, wel hebben de OvD-G en de OvD-P via de portofoon contact met de Leider CoPI. Het CoPI is echter pas 52 minuten na alarmering operationeel en in staat om multidisciplinair te overleggen.

22 Bij de alarmering voor dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

23 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Ten aanzien van de normtijden van het ROT voldoet de veiligheidsregio Drenthe niet aan het Bvr. Het ROT functioneert niet als team binnen de normtijden. De diverse actiecentra en de OL zijn echter binnen de normtijden actief. Daarentegen is de multidisciplinaire afstemming op deze wijze alleen bilateraal mogelijk. De informatiemanager en de sectie informatiemanagement, voor zover deze binnen het 'Drents Model' zijn ingevuld, beginnen niet binnen de normtijd met hun werkzaamheden.

Het GBT en het Tbz komen binnen de normtijd op.

De regio beschikt niet over een document waaruit blijkt dat de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. De Inspectie kan derhalve niet vaststellen of de continuïteit voldoende is geborgd.

3.2.4 Informatiemanagement

Het informatiemanagement en netcentrisch werken zijn in de regio Drenthe geïmplementeerd. Tijdens de oefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams voeren informatie in het systeem in en kunnen informatie ophalen. De vulling van LCMS voldoet grotendeels aan de gestelde eisen.
Op enkele punten zijn verbeteringen mogelijk. Het totaalbeeld is niet compleet en een enkel onderdeel is niet juist. Het totaalbeeld wordt tijdens de oefening niet gedeeld in LCMS.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

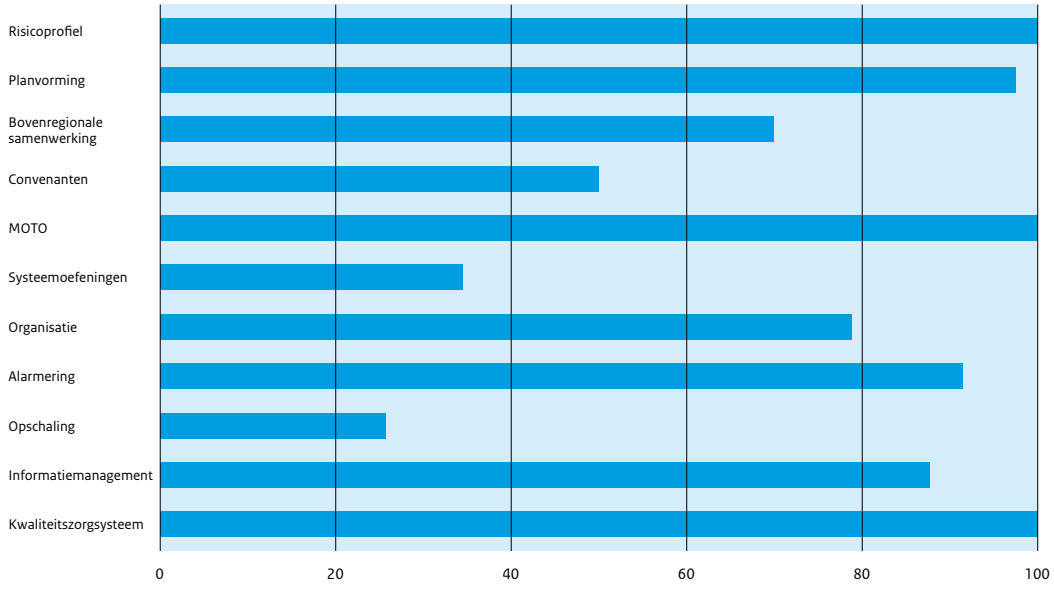

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Drenthe heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Organisatie:
- In het 'Drents model' worden de rol en functie van het ROT nog onvoldoende ingevuld.

Opschaling:
- De opkomsttijden blijven ook in het 'Drents model' een aandachtspunt.

Informatiemanagement:
- Hoewel de informatiemanagers zijn opgeleid wordt de netcentrische werkwijze nog niet voldoende door hen ondersteund.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Organisatie:
- Werk het Drentse model verder uit en implementeer dit zodanig dat de rol en functionaliteit van het ROT, zoals bedoeld is in het Bvr worden geborgd.

Opschaling:
- Zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden zodat activiteiten eerder worden gestart.

Informatiemanagement:
- Optimaliseer het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt.

C04

Veiligheidsregio IJsselland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio IJsselland heeft een half miljoen inwoners, dat is 3,1% van het totaal inwoners in Nederland. De veiligheidsregio wordt gevormd door 11 gemeenten. De regio grenst aan de veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland, Flevoland, Fryslân, Drenthe en Twente. Een deel van de grens wordt bovendien gevormd door Duitsland.
De Veiligheidsregio IJsselland beslaat 4,6% van het Nederlands grondgebied en is daarmee relatief dunbevolkt. Een bovengemiddeld deel van het grondgebied kan worden getroffen door overstromingen. Er is veel vee in de regio, waarvan een bovengemiddeld aandeel van runderen. Ook varkens, kippen en overig vee zijn in grote aantallen aanwezig. Eén van de achttien grote elektriciteitscentrales van Nederland ligt binnen de regio. Er liggen relatief veel strekkende meters wegen, spoorwegen en buisleidingen. Het aantal sluispassages door de pleziervaart is relatief hoog, waarmee de (relatief weinige) waterwegen druk worden bevaren. Er zijn relatief weinig sluispassages voor beroepsvaart.

Een relatief klein deel van de regio kan worden getroffen door aardbevingen. Slechts één van de 40 probleemwijken (zoals deze in 2007 zijn aangewezen door minister Vogelaar) bevindt zich binnen de regio. Er vinden relatief weinig spoorwegongevallen plaats waarbij dodelijke slachtoffers zijn te betreuren. Het aantal ongevallen met dodelijke verkeersslachtoffers is gemiddeld. De regio heeft een potentieel bosbrandgebied dat gemiddeld is van grootte. Het aantal (extreem) warme en koude dagen is gemiddeld, net als het aantal hoge gebouwen en voetbal risicowedstrijden.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Geen aandachtspunten.
- Risicoprofiel
  - Geen aandachtspunten.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Niet alle onderdelen van het toetsingskader van de Inspectie VenJ zijn verwerkt in het multidisciplinair oefenbeleidsplan.
  - De regio is nog niet in het bezit van een functionarisvolgsysteem waarin de resultaten van de evaluaties en de opleidings- en oefenervaringen van sleutelfunctionarissen worden verwerkt. De regio geeft aan een dergelijk systeem in 2010 te implementeren.
- Organisatie
  - Het opnemen van de meldkamer, het Tbz en een coördinerend CoPI in de beschrijving van de hoofdstructuur (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De informatiemanager ontbreekt in het CoPI, advisering richting het Regionaal Operationeel Team (ROT) vindt onvoldoende plaats (artikel 2.1.2 lid 1 en 2 Bvr).
  - De coördinator van de voorlichting en de informatiemanager ontbreken in het Tbz, adviezen richting het ROT worden niet gegeven (artikel 2.3.1 lid 1 en 2 Bvr).
  - De sectie bevolkingszorg in het ROT is onvolledig, de sectie informatiemanagement is niet beschreven in de planvorming en de afstemming met andere betrokken partijen ontbreekt in het ROT (artikel 2.1.4 lid 1 en 2 Bvr).
  - De leidinggevende bevolkingszorg ontbreekt in het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) (artikel 2.1.5 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - De taakuitvoering van de eenhoofdige, multidisciplinaire leiding op de meldkamer is niet conform het Bvr (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - Het document voor de afhandeling van reguliere meldingen is niet bestuurlijk vastgesteld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Er wordt niet tijdig gealarmeerd (artikel 2.2.3 lid 1 en 2 Bvr).
  - Een zo volledig mogelijk schriftelijk meldkamerbeeld is niet binnen vijf minuten beschikbaar (artikel 2.2.4 Bvr).

- Opschaling
  - Er is geen sprake van een volledige en tijdige opkomst van het CoPI, het ROT, het GBT en het Team Bevolkingszorg (Tbz) (artikel 2.3.1 onderdelen a, b, c, d, e en f Bvr).
  - De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet vastgelegd (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Het opstellen van een centraal totaalbeeld is niet belegd bij een onderdeel en wordt ook niet volledig en geautomatiseerd beschikbaar gesteld aan de onderdelen (artikel 2.4.1 lid 1, 2 en 3 Bvr).
  - Het bijhouden en beschikbaar stellen van het eigen schriftelijk beeld door de verschillende onderdelen komt niet voldoende tot stand (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen opgelost. Het multidisciplinair oefenbeleidsplan voldoet aan alle eisen die de Inspectie aan een dergelijk plan heeft gesteld en de regio heeft een functionarisvolgsysteem geïmplementeerd.

De verbeterpunten met betrekking tot de organisatie zijn bijna geheel opgelost. De regio heeft haar planvorming op de inrichting van de hoofdstructuur, de samenstelling van onderdelen van de hoofdstructuur en de opkomstnormen voor sleutelfunctionarissen aangepast aan de eisen die worden gesteld in het Bvr. In de samenstelling van de teams bijvoorbeeld zijn de informatiemanagers in de planvorming opgenomen en maakt de leidinggevende bevolkingszorg nu deel uit van de standaardbezetting in het GBT. Alleen voor wat betreft het coördinerend CoPI voldoet de regio niet aan de wettelijke eisen, aangezien zij bij meerdere CoPI's de coördinatie heeft belegd bij het ROT.

In opleidingen heeft de regio aandacht besteed in de geconstateerde knelpunten op het gebied van de taakuitvoering van het CoPI, het Tbz en het ROT. Dit heeft ertoe geleid dat in de oefeningen adviezen worden uitgebracht en met andere partijen wordt afgestemd.

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op alarmering met uitzondering van één onderdeel opgelost. Het meldkamerbeeld is tijdig beschikbaar, maar wordt niet gedeeld met de overige sleutelfunctionarissen.

Naar aanleiding de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio verbeterplannen opgesteld die begin 2012 zijn afgerond en hebben geleid tot een vollediger en tijdiger opkomst van de sleutelfunctionarissen van de hoofdstructuur. Voor het Tbz is de opkomst van de beschreven sleutelfunctionarissen zeker gesteld door het instellen van een hard

piket. De opkomsttijden voor de diverse teams en functionarissen in de teams zijn door de regio in overeenstemming gebracht met de betreffende normen uit de wet. Hiermee is dit aandachtspunt administratief opgelost. Uit de evaluatie van de systeemoefening blijkt dat alle onderdelen en functionarissen ook binnen de wettelijke normtijd beginnen met hun werkzaamheden. De regio is echter nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur.

Ten tijde van het verschijnen van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 maakte de regio nog geen gebruik van een netcentrisch systeem. Sinds eind 2010 werkt de regio netcentrisch. Het systeem van netcentrisch werken is formeel geïmplementeerd, echter in de uitvoering van het informatiemanagement wordt nog gewerkt aan het verder optimaliseren van de werkwijze.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De regio geeft in haar beleidsplan aan deze beleidsperiode te zullen zorgen voor optimalisatie van het risicoprofiel, een goed functionerende hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie, een eenduidige regie, een goede informatiepositie, het bevorderen van de zelfredzaamheid door afgestemde risico- en crisiscommunicatie en het intensief samenwerken met partners. Dit bereikt de regio door onder andere het evalueren van inzetten en oefeningen om de operationele randvoorwaarden te monitoren en de kwaliteit van de hoofdstructuur te verbeteren, het actief betrekken van de crisispartners bij de operationele voorbereiding, het uitvoeren van een meerjarenprogramma informatiemanagement 2012-2014, het invoeren van één Regionaal Tbz en het op de hoogte stellen van burgers over de risico's waarmee zij kunnen worden geconfronteerd.

De regio heeft een programma zelfredzaamheid gestart. Het programma staat in het teken van de missie 'Veiligheid: voor elkaar' en de visie 'Iedereen draagt zijn steentje bij'. De regio wil bijdragen aan het bereiken van een duurzame, gefundeerde beweging van meer zelfredzame burgers. Het aansluiten bij bestaande structuren en sociale cohesie zijn daarin belangrijke speerpunten. De regio richt zich enerzijds op de cultuurverandering van burgers om eigen verantwoordelijkheid te nemen voor veiligheid en het overbrengen van benodigde kennis en kunde. Anderzijds richten zij zich op de cultuurverandering bij de overheid die de kwaliteiten van burgers meer kan benutten en inzetten. De regio wil de regionale zelfredzaamheidsontwikkeling coördineren, verbinden, monitoren en stimuleren.

Daarnaast heeft de regio het landelijk kader evenementenveiligheid naar de eigen regio vertaald en bestuurlijk vastgesteld. Thans wordt ten behoeve van de implementatie van evenementenveiligheid een ronde langs alle gemeenten van de regio gemaakt.

Op het gebied van informatiemanagement heeft de regio meerdere trainingen lopen voor de informatiemanagers CoPI, ROT en BT. Met deze trainingen hoopt de regio een verbetering te bereiken in de uitvoering van het informatiemanagement.

Om een tijdige alarmering te blijven garanderen worden op structurele basis de systemen van Communicator en pager getest en waar nodig op onderdelen aangepast.

Het kwaliteitssysteem Veiligheidspaspoort is door de regio aangeschaft en voor het gebruik voorbereid. Per 1 januari 2013 worden alle kwantitatieve resultaten van oefeningen, trainingen en incidenten in het systeem vastgelegd. In een vervolgtraject gaat de regio zich richten op het verwerken van kwalitatieve gegevens. Het is niet bekend wanneer dit traject zal worden afgerond.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 18 maart 2011 door het bestuur vastgesteld. Het bevat alle wettelijk vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten, buurregio's en crisispartners. De regio combineert het jaarlijkse overleg met het Rijksherenoverleg.

In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale aspecten. In het hoofdstuk 'Bovenregionale risico's' is een inventarisatie gemaakt van de mogelijke risico's buiten de regio. Hierbij is gekeken naar de risico's tot een afstand van 15 km van de regiogrens.

In het risicoprofiel worden risicovolle landgrensoverschrijdende situaties benoemd. Deze worden niet in het risicoprofiel zelf uitgewerkt. Samen met de Veiligheidsregio Twente heeft de regio een project opgestart waarbij landgrensoverschrijdende risico's in kaart worden gebracht. De uitwerking hiervan wordt in een later stadium opgenomen in het risicoprofiel, het beleidsplan en het crisisplan.

2.3.2 Beleidsplan

De Veiligheidsregio IJsselland heeft ervoor gekozen de periode 2010-2014 te overbruggen met twee beleidsplannen. Beide beleidsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld. Op 15 december 2010 het beleidsplan 2010-2011 en 21 december 2011 het beleidsplan 2012-2014. De regio geeft hierover in haar beleidsplan 2010-2011 aan dat deze aanpak het mogelijk maakt om keuzes voor te bereiden op complexe onderwerpen, om samenhang aan te brengen tussen beleidsmogelijkheden op verschillende terreinen, om ervaring op te doen met en voldoende recht te doen aan de betrokkenheid van diverse partners. Zo kan, geeft de regio aan, ook de relatie met het verplichte risicoprofiel beter worden aangebracht. Het huidige beleidsplan 2012-2014 voldoet voor wat betreft de inhoud – op één bepaling na – volledig aan het gestelde in de Wvr. De uitwerking van de vastgestelde landelijke doelstellingen is niet in het beleidsplan opgenomen.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio zijn betrokken bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is op 21 december 2011 door het bestuur vastgesteld. Het crisisplan voldoet aan de wettelijke eisen met uitzondering van de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen. In het crisisplan wordt hiervoor ook niet naar andere planvorming verwezen. De regio heeft echter wel de beschikking over dergelijke plannen waarin deze beschrijving is uitgewerkt. Dit betreft de regionale deelplannen voor onder andere de gemeentelijke processen nazorg, omgevingszorg, uitvaartzorg, registratie schade, registratie van slachtoffers en opvang en verzorgen. In juni 2012 zijn deze vastgesteld door de Veiligheidskring van Gemeentesecretarissen. De bestuurlijke vaststelling van deze deelplannen zal in het vierde kwartaal 2012 plaatsvinden.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[24], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio IJsselland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming
Vitale Infrastructuur	Verstoring elektriciteitsvoorziening
	Verstoring drinkwatervoorziening
	Verstoring telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Ziektegolf

24 Artikel 37 lid 1 Wvr.

In het risicoprofiel is aandacht besteed aan deze incidenttypes. In het risicoprofiel wordt een ziektegolf als scenario in het prioriteit I gebied ingevuld. Het scenario overstroming, verstoring drinkwatervoorziening en verstoring Telecom/ICT liggen in het prioriteit II gebied. Voor deze incidenten zijn risicokaarten opgesteld. In het risicoprofiel worden deze risico's niet als een specifiek bovenregionaal risico benoemd.

In het beleidsplan is er sprake van een (beperkte) planmatige beschrijving voor de risico's pandemie en overstroming. De operationele aanpak is hiervoor verder opgenomen in informatiekaarten. De aanpak van vitale infrastructuur is vastgelegd in coördinatieplannen en in een communicatieplan.

Over bovenregionale incidenten in het algemeen staat omschreven dat de Veiligheidsregio IJsselland samen met de veiligheidsregio's Drenthe en Twente en de aangrenzende Duitse regio Landkreis Grafschaft Bentheim een overeenkomst is aangegaan met het oog op een goede afstemming op het gebied van zowel risicobeheersing als crisismanagement. Dit is in het beleidsplan nog niet specifiek per risico uitgewerkt, omdat de informatiekaarten bovenregionale risico's op dit moment met Duitsland worden afgestemd. Het is onbekend wanneer dit traject wordt afgerond.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling

De Veiligheidsregio IJsselland heeft samen met de veiligheidsregio's Fryslân, Groningen en Drenthe de kaders voor de GRIP-regeling vastgesteld. Ook werken de regio's momenteel aan afspraken over interregionale informatievoorziening bij (grootschalige) calamiteiten.

In Apeldoorn is sinds 2010 de Meldkamer Oost Nederland (MON) gevestigd. De meldkamers van de regio's Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland zijn opgegaan in de Meldkamer Oost Nederland (MON). Het verzorgingsgebied van de MON bestaat uit de regio's Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland.

Als gevolg van de afgesloten overeenkomst van de regio met de veiligheidsregio's Drenthe en Twente en de aangrenzende Duitse regio Landkreis Grafschaft Bentheim, werken de regio's thans aan een rampbestrijdingsplan voor de effecten van een incident met de kerncentrale te Lingen in Duitsland. Dit rampbestrijdingsplan Lingen (Emsland) wordt opgeleverd in het vierde kwartaal 2012.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[25].

25 Bron: website Veiligheidsberaad.

Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio IJsselland heeft in de onderzoeksperiode convenanten afgesloten voor Energie/Gas met Netbeheer Nederland, voor Drinkwater met Vitens en met Rijkswaterstaat en het Waterschap. Het convenant Spoor sluit de regio in 2013 af.

De regio geeft in haar beleidsplan aan actief te willen investeren in de relatie met publieke en private crisispartners. Vooral met partners uit de vitale infrastructuur wil de regio de samenwerking verder versterken. Zo heeft de regio bij haar oefening hoofdstructuur 2010 de vitale partner Vitens bij de voorbereiding en uitvoering betrokken.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

De regio heeft als onderdeel van het beleidsplan een oefenbeleidsplan Veiligheidsregio IJsselland opgesteld. Hierin zijn opgenomen de uitgangspunten en doelstellingen voor het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen in de beleidsperiode 2012-2014. Het oefenbeleidsplan voldoet aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. In het plan is opgenomen dat het hoofd veiligheidsbureau verantwoordelijk is voor de uitvoering van het plan.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het multidisciplinair oefenbeleidsplan staat vermeld dat de scenario's en de oefeningen zijn gebaseerd op de risico's die genoemd zijn in het regionaal risicoprofiel.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

Op 24 november 2010 heeft de regio – als één van de eerste regio's in het land – een oefening van de hoofdstructuur uitgevoerd. De regio heeft in haar beleidsplan opgenomen dat de systeemoefening op basis van artikel 2.5.1 Bvr één keer in de twee jaar zal plaatsvinden. De regio geeft in haar beleidsplan hierover aan dat uit haar ervaringen met de oefening hoofdstructuur 2010 is gebleken dat een jaar te kort is om een cyclus van voorbereiden op een oefening, het houden van de oefening, het evalueren en het maken en implementeren van verbeteringen te voltooien.

Op 21 april 2012 heeft de regio deelgenomen aan de systeemoefening Dronter-meertunnel van de Veiligheidsregio Flevoland. Hierbij is in de regio opgeschaald naar GRIP-2 en zijn de meldkamer, CoPI, ROT en het kern-GBT van de gemeente Kampen opgekomen. De regio heeft in december 2012 wederom een eigen systeemoefening gehouden.

2.5.4 Oefenjaarplannen

De oefenjaarplannen 2011 en 2012 zijn door de veiligheidsdirectie vastgesteld en sluiten aan op het meerjaren oefenbeleidsplan. De geplande activiteiten in 2011 stonden deels in het teken van de introductie van het regionaal crisisplan en de voorbereiding op de nieuwe beleidsperiode. Thema's hiervoor waren onder andere de implementatie van een functionarisvolgsysteem en de ontwikkeling van een competentiescan voor zowel teams als individuen. De uitvoering van de jaarplannen 2012, 2013 en 2014 moet leiden tot de realisatie van zeven beleidsdoelstellingen. In 2015 zijn bijvoorbeeld de wettelijke verplichte rampbestrijdingsplannen minimaal één keer tijdens een oefening getoetst op juistheid, volledigheid en bruikbaarheid, zijn samen met de crisispartners de geprioriteerde risico's operationeel voorbereid en is het functionarisvolgsysteem ingevoerd voor alle functionarissen in de hoofdstructuur. In de jaarplannen zijn algemene doelstellingen, maar ook doelstellingen per onderdeel van de hoofdstructuur opgenomen.

Beide jaarplannen zijn voorzien van een oefenkalender of overzicht van de oefeningen. De regio heeft alle oefeningen in 2011 en 2012 conform de planning uitgevoerd.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

De Veiligheidsregio IJsselland heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld en bestuurlijk laten vaststellen. Hierin wordt beschreven hoe GRIP-incidenten worden geëvalueerd, wat er wordt geëvalueerd en wie daarbij een rol spelen. De evaluaties richten zich op het functioneren van de coördinerende onderdelen van de crisisbeheersingsorganisatie en de multidisciplinaire processen die daarmee samenhangen. Als multidisciplinaire processen worden melding en alarmering, op- en afschaling, informatiemanagement en leiding en coördinatie genoemd. De regio maakt voor de evaluatie gebruik van het toetsingskader van de Inspectie.

De regio heeft vastgelegd dat alle incidenten vanaf GRIP-2 worden geëvalueerd. Daarnaast kan het voor evalueren verantwoordelijke lid van de veiligheidsdirectie (de proceseigenaar kwaliteit) – wanneer deze dit noodzakelijk acht – het evaluatieteam de opdracht geven eveneens GRIP-1 incidenten te evalueren. Wanneer instanties als de Onderzoeksraad voor Veiligheid, Arbeidsinspectie of de Inspectie Veiligheid en Justitie een incident in de regio gaan onderzoeken, start het evaluatieteam geen evaluatie.

De regio is in het bezit van een functionarisvolgsysteem. Hierin zullen vanaf 1 januari 2013 alle gevolgde opleidingen, trainingen en oefeningen van sleutelfunctionarissen worden vastgelegd evenals de opkomst bij incidenten. In 2015 zullen alle sleutelfunctionarissen van de regio in het systeem zijn opgenomen.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio IJsselland heeft zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 incident voorgedaan. Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is echter gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de oefening hoofdstructuur 2010 op 24 november 2010.

Omdat sinds 2010 de implementatie van het netcentrisch werken is afgerond en op onderdelen verbeterplannen zijn uitgevoerd zijn, daar waar mogelijk, resultaten uit de oefening Tunnel Tumult – die samen met Veiligheidsregio Flevoland is uitgevoerd – in de beoordeling opgenomen.

De oefeningen kenden de volgende scenario's. In de systeemoefening van 24 november 2010 is de regio geconfronteerd met een opzettelijke besmetting van het drinkwater in het gebied ten noorden van de gemeente Ommen. Als gevolg hiervan ontstaan diverse gezondheidsklachten bij mensen die in het besmette gebied aanwezig zijn. Wanneer de

situatie dreigt te escaleren, breekt ook brand uit op een productiebedrijf van het waterbedrijf Vitens in Witharen (gemeente Ommen). Bij de opzet van de oefening is de vitale partner Vitens nadrukkelijk betrokken.

In de oefening Tunnel Tumult van 21 april 2012 loopt een goederentrein die onderweg is van Lelystad naar Zwolle, net buiten de Drontermeertunnel (zijde Kampen) uit het spoor en komt vervolgens tot stilstand. Even later wordt deze goederentrein door een passerende intercity geschampt. Door het ongeluk vallen er tientallen gewonden in de intercity en breekt brand uit. De intercity komt tot stilstand, deels in de tunnel aan de zijde van de gemeente Dronten. De oefening is uitgevoerd als een bovenregionale oefening met de Veiligheidsregio Flevoland.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet met uitzondering van de volgende punten geheel aan de wettelijke eisen:

- Tijdens de oefening is geen coördinator van de voorlichting in het Tbz (GAC) opgekomen, ten tijde van de systeemoefening 2010 was een dergelijke functionaris nog niet in de planvorming opgenomen. Met de inwerkingtreding van het nieuwe regionale crisisplan is hierin wel voorzien. In de operationele randvoorwaarden wordt de oude situatie nog beoordeeld, omdat sinds de inwerkingtreding van het crisisplan nog geen systeemoefening of incident heeft plaatsgevonden waarbij de opkomst van het Tbz is getoetst.
- Tijdens de oefening hebben niet alle burgemeesters van de gemeenten die bij het incident waren betrokken aan het RBT deelgenomen.

3.2.2 Alarmering

Tijdens de oefening start de meldkamer binnen twee minuten na elke ophoging van het opschalingsniveau de alarmering[26]. Uit de ontvangen rapportages kan echter niet worden opgemaakt of de burgemeester is geïnformeerd.

Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie, het bewaken van het opschalingsniveau en de afstemming tussen de drie diensten geborgd door het optreden van de calamiteitencoördinator (CaCo). De CaCo treedt op als de eenhoofdige leiding van de meldkamer. Tijdens de oefening Tunnel Tumult is binnen vijf minuten een schriftelijke beschrijving opgesteld, deze wordt echter niet gedeeld met de sleutelfunctionarissen. Hierdoor ontstaat het risico dat sleutelfunctionarissen een onvolledig beeld van de kenmerken van het incident krijgen wat weer kan leiden tot onjuiste of onvolledige besluiten.

26 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

De regio heeft haar planvorming op het gebied van de criteria voor grootschalig alarmeren en de mandatering van de meldkamer, de eenhoofdige leiding op de meldkamer en het afhandelen van reguliere meldingen tijdens een ramp of crisis conform wettelijk eisen opgesteld.

3.2.3 Opschaling

De regio voldoet aan alle wettelijke normen voor de opkomst van de onderdelen van de hoofdstructuur.

De regio is nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. Hierdoor kan de Inspectie niet vaststellen hoe de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie wil organiseren.

3.2.4 Informatiemanagement

Sinds de oplevering van de Staat van de rampenbestrijding 2010 heeft de regio het systeem van netcentrisch werken geïmplementeerd en zijn alle vereiste partijen op het systeem aangesloten. Tijdens de (systeem)oefeningen is gebruik gemaakt van LCMS. De regio beschikt inmiddels over mensen en middelen die noodzakelijk zijn om het proces informatiemanagement te kunnen uitvoeren. Vooral bij de uitvoering van het informatiemanagement binnen de onderdelen van de hoofdstructuur is ruimte voor verbetering.

De regio heeft een voorziening getroffen waarbij het maken van een totaalbeeld is belegd, alleen heeft dit onderdeel ten tijde van de oefening 'Tunnel Tumult' geen totaalbeeld opgesteld. Hiermee voldoet de regio niet aan de wettelijke eisen en ontstaat het risico dat de overige onderdelen van de hoofdstructuur hun besluiten, adviezen en opdrachten voornamelijk baseren op het eigen beeld.

De onderdelen meldkamer, CoPI en Tbz houden wel een eigen beeld bij, maar niet alle informatie is in het beeld van de meldkamer en het Tbz opgenomen. Het GBT heeft tijdens de systeemoefening 2010 geen totaalbeeld ontvangen.
Niet alle onderdelen van de hoofdstructuur stellen gegevens beschikbaar aan andere bij de ramp of crisis betrokken partijen.

Doordat er geen sprake is van een actueel totaalbeeld kunnen besluiten, adviezen en opdrachten hierop ook niet worden gebaseerd. Daarnaast vindt tijdens de oefening nog onvoldoende terugkoppeling van de uitvoering plaats aan de opdrachtgever.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

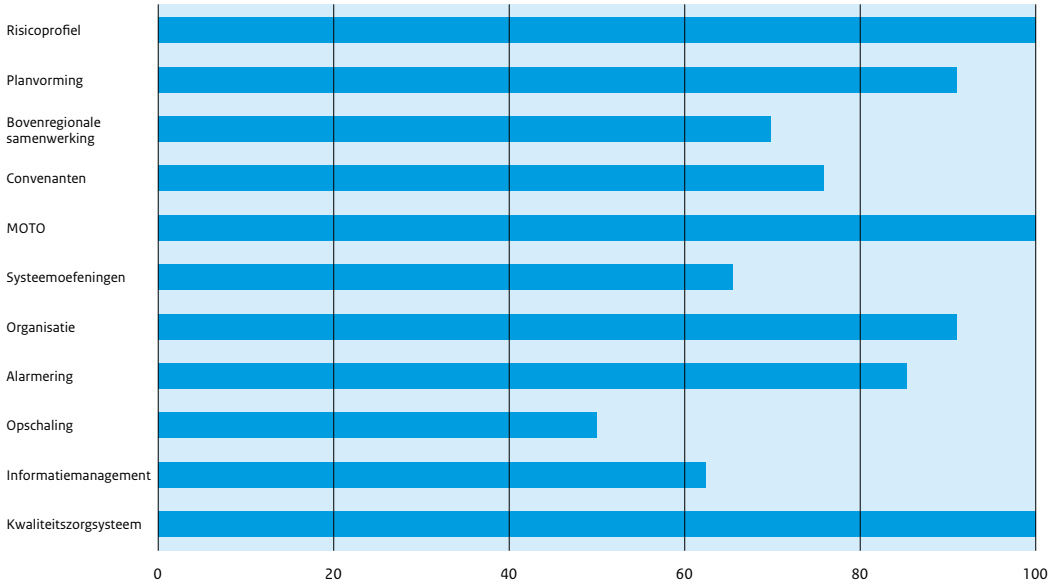

5 Conclusies

De Veiligheidsregio IJsselland heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen flinke vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Opschaling:
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet vastgelegd.

Informatiemanagement:
- De netcentrische werkwijze is niet volledig geïmplementeerd; het opstellen van het totaalbeeld, het opnemen van informatie in het eigen beeld en het beschikbaar stellen van gegevens aan betrokken partijen kan worden verbeterd.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Opschaling:
- Stel een continuïteitsplan op voor de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Informatiemanagement:
- Optimaliseer het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt.

C05

Veiligheidsregio Twente

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Twente valt geheel binnen de provincie Overijssel en bestaat uit 14 gemeenten: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haakbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. De regio grenst aan de Veiligheidsregio IJsselland en de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. Een deel van de grens wordt bovendien gevormd door Duitsland (Kreis Borken en Grafschaft Bentheim).
De regio heeft ruim 620.000 inwoners en beslaat 4% van het Nederlandse grondgebied en is daarmee gemiddeld tot dunbevolkt.

Binnen de regio kan een bovengemiddeld deel van het grondgebied worden getroffen door heidebranden. Het aandeel van het grondgebied dat kan worden getroffen door bosbranden ligt echter op het Nederlandse gemiddelde.

Er liggen relatief veel strekkende meters snelwegen en spoorwegen, het aantal spoorwegongevallen met dodelijke slachtoffers is bovengemiddeld hoog. Het jaarlijks aantal voetbalrisicowedstrijden is hoog.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio Twente heeft aangegeven dat naar verwachting medio 2010 een nieuw beleidsplan bestuurlijk zal worden vastgesteld. Dit beleidsplan zal worden opgezet conform de wettelijke voorschriften. Het beleidsplan zal mede worden gebaseerd op het regionaal risicoprofiel. Met de buurregio's en Duitsland zullen afspraken worden gemaakt onder andere over bijstandsafspraken.
- Risicoprofiel
  - Het risicoprofiel van de regio wordt voortdurend aan de ontwikkelingen aangepast. De inbreng van externe partijen is niet conform de wet. De in de Wvr genoemde partijen zijn nog niet in de gelegenheid gesteld hun zienswijze op het risicoprofiel kenbaar te maken.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De regio heeft meegedeeld dat het 'Beleidsplan opleiden, trainen en oefenen 2009-2012' in het voorjaar 2010 bestuurlijk zal worden vastgesteld. De regio heeft een kwaliteitssysteem en een functionarisvolgsysteem ontwikkeld. Beide systemen bevinden zich eind 2009 in de implementatiefase.
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend CoPI beschreven en de meldkamer is niet (gedocumenteerd) benoemd als onderdeel van de hoofdstructuur (artikel 2.1.1 Bvr).
  - In het CoPI is geen informatiemanager aanwezig (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr).
  - De regio kent geen Team Bevolkingszorg (Tbz) en er ontbreekt een informatiemanager (artikel 2.1.3 lid 1 en artikel 2.1.2 lid 3 Bvr).
  - In het ROT ontbreken een Sectie Informatiemanagement onder leiding van een informatiemanager en een Sectie Bevolkingszorg (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
  - In de taakuitvoering geeft het ROT geen (beleids)adviezen en legt geen besluiten voor aan het GBT/RBT (artikel 2.1.4 lid 3 Bvr).
  - De borging en taakuitvoering van de eenhoofdige leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - Criteria voor situaties waarin de meldkamer grootschalig alarmeert, zijn niet schriftelijk vastgesteld (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De regio beschikt niet over een bestuurlijk vastgestelde voorziening voor het afdoen van overige meldingen (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - De start van de alarmering door de meldkamer is overwegend niet binnen twee minuten na opschaling (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).

  - De meldkamer heeft na vijf minuten geen meldkamerbeeld als bedoeld in artikel 2.2.1 (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - Opkomsttijden van het ROT (artikel 2.3.1 lid 2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Er wordt geen totaalbeeld bijgehouden en er ontbreekt een onderdeel waarbij het bijhouden van een centraal totaalbeeld is belegd (artikel 2.4.1 lid 1 Bvr).
  - Geen eigen beeld op de meldkamer en in het CoPI (artikel 2.4.2 lid 1 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

Naar aanleiding van de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio actie genomen om de gesignaleerde aandachtspunten ten aanzien van de organisatie, alarmering en opschaling te verbeteren waarmee aan de kwaliteitseisen van de Wvr en het Bvr wordt voldaan.

In het kader van de vorming van de Veiligheidsregio Twente is een spoorboekje door het bestuur vastgesteld. In dit spoorboekje zijn diverse projecten inclusief beleidsvoornemens voor 2012 en verdere jaren opgenomen. In deze projecten zijn de bovengenoemde knelpunten meegenomen. Deze projecten hebben onder andere betrekking op:
- Opleiden, trainen en operationele organisatie.
- De meldkamer.
- Het beleidsplan, crisisplan en andere plannen.
- Professionalisering en kwaliteitszorg.
- Informatievoorziening.

Deze projecten zijn toebedeeld aan portefeuillehouders. Door middel van een projectenoverzicht wordt de voortgang van de verschillende projecten gemonitord.

In het regionaal crisisplan is opgenomen dat de informatiemanager CoPI binnen 30 minuten opkomt en meteen begint met de uitvoering van zijn taak.
De regio geeft aan per 1 december 2012 aan de wettelijke eisen van de inrichting van de hoofdstructuur te voldoen. Het CoPI heeft dan een informatiemanager en elke sectie van het ROT zal aan de wettelijke eisen voldoen. De regio heeft in het crisisplan de opkomsttijden voor het ROT vastgesteld op 45 minuten met uitzondering van de informatiemanager en de communicatieadviseur. Deze hebben in het crisisplan een opkomsttijd van 30 minuten. De regio heeft een operationeel informatiemanager die eindverantwoordelijk is voor het gehele informatieproces. Deze functionaris bekleedt ook de functie van informatiemanager ROT. Hoewel de regio in een toelichting aangeeft dat de sectie informatie, door een informatiemanager ROT en een medewerker informatievoorziening met twee mensen wordt vertegenwoordigd, wordt dit echter niet zo vermeld in het crisisplan. Daarnaast komt de informatiemanager uit de ‘vrije instroom’ en is daarmee onvoldoende geborgd.

De veiligheidsregio gaat per 1 december 2012 werken volgens de nieuwe structuur. Elke sectie heeft dan één medewerker. De secties politiezorg, brandweerzorg, bevolkingszorg en geneeskundige zorg bestaan dan uit één persoon, de secties Communicatie en Informatie uit twee personen.

De regio vindt de geplande systeemoefening in de eerste helft van 2013 een juist moment om te toetsen of die implementatie succesvol is verlopen. Hoewel de Inspectie van mening is dat dit inderdaad een toegevoegde waarde kan hebben, laat dit onverlet dat de regio de afgelopen jaren niet voldaan heeft aan de verplichting om jaarlijks een systeemoefening te organiseren.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

Na de Staat van de Rampenbestrijding 2010, werkt de regio aan de vorming van de veiligheidsregio (per 1-1-2011) en de regionalisering van de brandweer (per 1-1-2013).
De regio werkt op projectmatige wijze om alle deelprojecten in goede banen te leiden. Een visiedocument, waarin de veiligheidsregio haar ambities en taken beschrijft, is in de zomer van 2010 bestuurlijk vastgesteld en vormt onder andere de basis voor de opbouw van de organisatie, het risicoprofiel en het beleidsplan.

Daarnaast heeft de regio een 'Implementatieplan Regionaal Crisisplan deel 1' opgesteld (2011), waarin de activiteiten zijn beschreven die moeten worden uitgevoerd om het regionaal crisisplan in te passen in de bestaande organisatie en de multidisciplinaire crisisorganisatie.

In het Jaarplan Veiligheidsbureau 2011 en 2012 wordt een concreet overzicht gegeven van de beoogde kritische succesfactoren en op welke wijze de regio die wil bereiken. Het jaarplan dient daarmee helderheid te verschaffen aan de veiligheidsdirectie, de kolommen en de crisispartners over de projecten en beleidsvoornemens in 2011 en 2012.

De regio heeft onder andere een nieuw risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan opgesteld. In deze plannen wordt speciale aandacht besteed aan partnerschap en grensoverschrijdende samenwerking.

De werkzaamheden van het Tbz die nu nog worden uitgevoerd door het GMT zullen per 1 december 2012 worden uitgevoerd door het Tbz onder leiding van de algemeen commandant bevolkingszorg. Ook is de meldkamer benoemd als onderdeel van de hoofdstructuur.

Volgens de geactualiseerde taakbeschrijving van het crisisplan van de regio heeft het GBT/RBT een adviserende taak die reeds tijdens het incident 'Grolsch Veste' op 7 juli 2011 overeenkomstig is ingevuld. In paragraaf 3 van dit profiel worden aan de hand van de evaluatie van dit incident de huidige operationele randvoorwaarden geanalyseerd.
Volgens de regio zullen eind 2012 nog enkele convenanten worden afgesloten met vitale partners.

Als gevolg van de landelijke ontwikkeling van schaalvergroting bij de meldkamers zal het bestuur van de veiligheidsregio deze ontwikkeling volgen en bezien welke gevolgen dit heeft voor de meldkamer van de regio.

De veiligheidsregio is in gesprek met het landelijke project Netcentrisch Werken om de aansluiting met de landelijke ontwikkelingen te behouden en te borgen. Daarnaast zijn er concrete initiatieven gestart om de netcentrische werkwijze verder te professionaliseren. Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan de werkwijze en ondersteuning tijdens regulier optreden, omdat dit optreden de basis vormt voor grootschalig optreden. Naast het ontsluiten en presenteren van een bredere dataset voor een betere informatiepositie wordt ook gekeken naar een verbreding van het organisatorisch netwerk met als doel de hulpverlening verder te professionaliseren.

De regio beschikt vanaf 2008 over het trainingscentrum Troned (Trainingscentrum Oost Nederland) op de voormalige vliegbasis Twente. Dit centrum is begonnen als een monodisciplinaire oefenlocatie voor de brandweer, inmiddels heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden naar een oefencentrum waar multidisciplinair wordt geoefend en waar ook onderzoek naar veiligheid wordt gedaan. De ambitie is om dit centrum door te ontwikkelen tot Troned Safety Campus: een kenniscampus voor denken (onderwijs- en onderzoeksinstellingen, bedrijfsleven), doen (trainen door professionals) en beleven (voor burgers en bedrijven). Het centrum is bedoeld om kennis te ontwikkelen, te innoveren, de professional goed te trainen en de burger en bedrijven meer veiligheidsbewust en zelfredzaam te maken. De ambitie is om de Campus in 2015 geheel operationeel te hebben.

Cross Boarder Emergency Atlas is een project dat samen met Duitse partners (politie, brandweer, ambulance) wordt uitgewerkt. De insteek is om te komen tot een informatiesysteem dat voorziet in uitwisseling van data, materieel en mankracht. Het informatiesysteem moet voor de veiligheidsregio's Twente, IJsselland en Noord- en Oost-Gelderland beschikbaar zijn. Deze atlas sluit aan bij de gedachte van netcentrisch werken en het loslaten van geografische grenzen. Met Duitsland als partner ligt er ten tijde van crisis een groot potentieel als het gaat om mankracht en materieel. De veiligheidsregio zet zich in om dit potentieel inzichtelijk te maken en daar waar dat kan tot uitwisseling te komen.

Ten tijde van het incident 'Grolsch Veste' gebruikten de disciplines brandweer en GHOR het Twents Crisis Management Systeem (TCMS). Het netcentrisch systeem is medio 2012 ook bij de andere disciplines (politie en gemeenten) in gebruik genomen. Uniek is dat er wordt gewerkt met een veiligheidsapp. Daarmee is het voor alle operationele functionarissen die zijn geautoriseerd mogelijk om op willekeurige locaties te zien welke informatie beschikbaar is over het incident, aangemaakt door de meldkamer.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Het risicoprofiel is opgesteld door een werkgroep met daarin de vier kolommen binnen de veiligheidsregio: politie, brandweer, GHOR en gemeenten. In een klankbordgroep hebben partners van de veiligheidsregio plaats kunnen nemen. Het risicoprofiel is conform de gestelde eisen uit de Wvr opgesteld en sluit tevens aan bij de landelijke inventarisaties ten behoeve van vitale infrastructuur en pandemie.

Het risicoprofiel is daarnaast gebaseerd op een analyse van landgrensoverschrijdende situaties. Daar zijn eveneens de risico's van de nabij gelegen kerncentrale Emsland in Duitsland en twee nucleaire installaties van Urenco in Nederland en Duitsland bij betrokken. Ook de risico's van transport van radioactieve stoffen als gevolg van deze vestigingen is meegewogen. Vanwege de risico's en op basis van de wet- en regelgeving die daartoe verplicht, heeft de regio hiervoor rampbestrijdingsplannen gemaakt. In het risicoprofiel worden onder andere de risico's beschreven in de scenario's 'Incident nabije kerncentrales' en 'Giftige stof bij inrichtingen'.

De regio heeft de meeste scenario's uitgewerkt in de planvorming. Er blijft altijd een restcategorie over waarvan de regio zich afvraagt of dat ook uitgebreid moet worden beschreven. Momenteel investeert de regio in het op peil brengen van de vaardigheden van de centralist. Daar wordt meer van verwacht dan van alleen het aanpassen van procedures.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan (2013-2015) is november 2012 bestuurlijk vastgesteld. Bij de totstandkoming van dit beleidsplan is afgestemd met de brandweer, de politie, de GHOR, de waterschappen en de gemeenten. Voorafgaand aan de vaststelling zijn de Twentse gemeenteraden in staat gesteld lokale beleidsprioriteiten en veiligheidsthema's naar voren te brengen.

Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr.
In het beleidsplan wordt daarnaast aandacht besteed aan de betekenis van innovatie en grensoverschrijdende samenwerking voor de veiligheidsregio. Hiermee voegt het beleidsplan deze onderwerpen toe aan het landelijke model.

2.3.3 Crisisplan

Bij het inwerking treden van de Wvr heeft de regio beschreven op welke wijze zij de huidige gemeentelijke rampenplannen wil gaan omvormen naar een crisisplan. Vervolgens is een implementatieplan opgesteld. Hierin staat het totaal aan activiteiten beschreven dat moet worden uitgevoerd om het crisisplan in te passen in de bestaande organisaties en de multidisciplinaire crisisorganisatie.

Het crisisplan van de regio bestaat uit twee delen. Het eerste deel beschrijft de organisatie van de hoofdstructuur, de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de sleutelfunctionarissen en de onderdelen van de rampenbestrijding. In het tweede deel wordt de organisatie van de rampenbestrijding beschreven op basis van de uit te voeren werkzaamheden (door middel van procesbeschrijvingen).
In 2011 is het eerste deel van het crisisplan bestuurlijk vastgesteld. Het tweede deel is eind 2012 vastgesteld.

In het crisisplan wordt aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. In het plan worden de taken van de onderdelen van de hoofdstructuur nader uitgewerkt, zoals van de brandweer, de GHOR en de gemeenten. Het crisisplan is met de buurregio's afgestemd. Ook zijn afspraken gemaakt met diverse crisispartners zoals het Openbaar Ministerie, waterpartners, waterschappen, Rijkswaterstaat en provincie. Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[27], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Twente leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	(beoogde) Opvangregio bij overstroming Randstad
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Verontreiniging drinkwaternet
	Verstoring telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Ziektegolf (zoals griep)

27 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De regio geeft in het beleidsplan, bij de uitwerking van de scenario's, aan of zij het scenario als een landelijke en/of bovenregionaal risico beschouwt.

2.3.4.2 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

De veiligheidsregio werkt samen met de veiligheidsregio's Drenthe en IJsselland. In overleg met Duitsland en de beide buurregio's is het rampbestrijdingsplan voor de Duitse kerncentrale in Lingen geactualiseerd. Opvallend is dat er verschillen zijn tussen Duitsland en Nederland in de mate waarin bij een incident jodium wordt verstrekt. De regio geeft aan dat dit op landelijk niveau opgepakt dient te worden.

Het beleidsplan bevat de grensoverschrijdende samenwerking. Hieruit blijkt bij vijf regio's en twee provincies draagvlak voor samenwerking te zijn. Vanuit de landelijke Taskforce Management Overstromingen (TMO) is geconcludeerd dat bij een (dreigende) overstroming van de Randstad de regio Twente als opvangregio kan dienen voor evacués. De regio heeft daarom een scenario opvangregio bij overstromingen Randstad opgenomen in het risicoprofiel.

Samenwerking over de landsgrens is, gezien het risicoprofiel van de Twents-Duitse grensstreek waarin twee Bundesländer zijn gelegen, ook naar de opvatting van de regio noodzakelijk. De regio Twente geeft aan de, naar eigen zeggen, leidende positie in Nederland op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking te willen behouden.

2.4 Convenanten met crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[28]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Twente heeft in de onderzoeksperiode een convenant afgesloten met Waterschap/Rijkswaterstaat, Energie/Gas, drinkwaterbedrijf Vitens en Defensie.

28 Bron: website Veiligheidsberaad.

In het risicoprofiel is ten aanzien van de voorbereiding op incidenten met betrekking tot de vitale infrastructuur en grootschalige overstromingen en pandemieën aandacht besteed aan de uitwerking in scenario's. Ten aanzien van pandemieën is een draaiboek opgesteld in 2009. Nog in 2012 wordt dat draaiboek uitgebreid met uitval van ICT en van elektriciteit. Daarnaast beschikt de veiligheidsregio over een 'handleiding aandachtspunten bij langdurig stroomuitval'.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

De regio heeft een bestuurlijk vastgesteld meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan over de periode 2009-2012 (beleidsplan OTO). Het Beleidsplan OTO voldoet aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld. Zo wordt onder andere de oefenfrequentie per groep functionarissen vastgesteld. Elke functionaris dient minimaal eenmaal per jaar een oefening te volgen.

In het systeem Veiligheidspaspoort wordt het oefenen van functionarissen van de brandweer, GHOR en gemeenten geregistreerd. Op termijn geldt dit ook voor de overige functionarissen. In het Beleidsplan OTO zijn in een schema capaciteit (uren) en de kosten opgenomen. In het regionaal multidisciplinair oefenjaarplan is onder andere een planning opgenomen van de oefeningen voor een specifieke functionaris/doelgroep, zoals voor de operationeel leider en het ROT. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het oefenplan bij de commandant brandweer die multidisciplinair portefeuillehouder is.

2.5.2 Verband tussen opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Het Jaarplan MOTO is afgestemd op het risicoprofiel van de regio. Zo worden onder andere een kernongeval en een transportongeval beoefend. Daarnaast vindt er een toetsing plaats van de hoofdstructuur en rampbestrijdingsplannen.

Ook vervult het Jaarplan MOTO een ondersteunende functie bij de implementatie van het crisisplan. Door aanpassingen van onderdelen van de hoofdstructuur is opleiding, training en oefening, maar ook bespreking van specifieke thema's van groot belang.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

Het bestuur van de veiligheidsregio heeft besloten om in 2010, 2011 en 2012 geen grootschalige oefening conform de gestelde eis uit het Bvr uit te voeren. De regio zal in de eerste helft van 2013 een systeemoefening houden.

De regio merkt op dat pragmatisch wordt omgegaan met de oefenprogrammering. De regio heeft behoorlijk wat incidenten die altijd worden geëvalueerd. Als er ook nog veel moet worden geoefend, zorgt dit voor een hoge belasting van de regio. Zeker als ook het bestuur deel uitmaakt van de oefening. De regio wil meer de slag maken naar praktijkincidenten.

2.5.4 *Jaarplan MOTO*

De regio heeft een Regionaal Multidisciplinair oefenjaarplan 2012 (Jaarplan MOTO). Het plan is opgesteld door de werkgroep Multidisciplinair Opleiden en Oefenen. In dit plan zijn alle multidisciplinaire activiteiten voor 2012 opgenomen. Het gaat hier om de OTO-activiteiten voor de multidisciplinaire teams (CoPI, ROT, GBT en RBT). Het Jaarplan MOTO sluit aan op het Beleidsplan OTO 'Veilig multidisciplinair Oefenen' 2009-2012.
In het Jaarplan MOTO is onder andere een globale jaarplanning (kalender) opgenomen, de wijze van evalueren en het afleggen van verantwoording aan de portefeuillehouder, namelijk de commandant brandweer.

De in 2011 en 2012 geplande oefeningen zijn conform de eigen planning uitgevoerd.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De veiligheidsregio heeft een kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) dat bestaat uit de onderdelen procesmanagement, verbetermanagement en prestatiemeting en sturing. Het KMS is een multidisciplinair systeem waarin alle kolommen samenwerken. De regio beoogt hiermee om tot een continue organisatieontwikkeling, verbetering en versterking te komen. Het dient om de organisatie inzicht te geven in de geleverde prestaties van de veiligheidsregio en om sturing mogelijk te maken. Belangrijk hierbij is volgens de regio, dat 'het systeem voor ons werkt en wij niet voor het systeem'.

In het Veiligheidspaspoort wordt de registratie van opleiding en oefenen bijgehouden voor functionarissen van de brandweer, GHOR en gemeenten. Op termijn wil de regio dit functionarisvolgsysteem ook voor de overige functionarissen van de rampenbestrijding gebruiken, zoals de politie.

De regio heeft een evaluatiesysteem voor zowel het evalueren van GRIP-incidenten als oefeningen. Zo gebruikte de regio voor de evaluatie van het incident 'Grolsch Veste' drie evaluatie rapporten; de GRIP-scan, Evalueren functioneren Hoofdstructuur GRIP-3 Grolsch Veste en het Toetsingskader. Het rapport Toetsingskader is afgeleid van het toetsingskader dat door de Inspectie wordt gebruikt bij het beoordelen van de operationele prestaties overeenkomstig de Wvr en het Bvr. De gegevens met betrekking tot de operationele prestaties uit het rapport Toetsingskader zijn, na validatie, door de Inspectie voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 gebruikt.

Uit de evaluatierapporten blijkt dat de regio kritisch is en wil leren van het incident. Dat blijkt uit het beschrijven wat goed ging maar ook welke verbeteringen nodig zijn. In de evaluatie wordt elke onderdeel afgesloten met een reactie op te nemen acties ten aanzien van geconstateerde verbeterpunten.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem) oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Twente hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 incidenten en een GRIP-4 incident voorgedaan.

Op 7 juli 2011 heeft de regio een GRIP-3 incident meegemaakt bij de 'Grolsch Veste'. Tijdens de bouw van dit voetbalstadion stort een deel van het dak in waarbij enkele slachtoffers waren te betreuren. De regio heeft met de Inspectie afgesproken de evaluatie van dit incident als toetsing voor de hoofdstructuur en de operationele prestaties voor de Staat van de rampenbestrijding 2013 te gebruiken.

3.2 Uitkomsten van de evaluatie en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

Uit de evaluatie van het incident komt naar voren dat de veiligheidsregio grotendeels voldoet aan de inrichting van de hoofdstructuur overeenkomstig de wet en regelgeving. Ten

tijde van het incident was de wettelijk voorgeschreven hoofdstructuur in de regio nog niet geïmplementeerd. Zo werden de werkzaamheden van het Tbz door een GMT uitgevoerd waarvan de voorzitter (gemeentesecretaris) tevens zitting had in het GBT. Daarnaast had niet elke sectie van het ROT een medewerker.

3.2.2 *Alarmering*

Ten aanzien van het proces alarmering voldoet de regio aan de meeste artikelen.
Uit de incidentgegevens blijkt dat tijdens het incident de alarmering door de meldkamer binnen twee minuten is gerealiseerd en daarmee aan de wettelijke eisen voldoet[29]. Ook heeft de meldkamer binnen vijf minuten een beschrijving van het incident gereed. Dit gebeurt door zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de reguliere systemen. Hierdoor ontstaat een meldkamerbeeld voor de betrokken eenheden. Dit meldkamerbeeld kan zowel in het veld als op de meldkamer worden geraadpleegd.

Het besluit tot al dan niet multidisciplinair opschalen kan te allen tijde worden genomen door de burgemeester. Daarnaast kunnen ook de hoogst leidinggevende van de betrokken disciplines en de calamiteitencoördinator (CaCo) GRIP initiëren. De centralist is bevoegd tot het afkondigen van GRIP als in de planvorming is vastgelegd dat bij vooraf bepaalde scenario's dient te worden opgeschaald.

De regio heeft nog niet omschreven bij welke criteria de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat. De criteria – buiten vooraf bepaalde scenario's – worden niet genoemd en blijven daarom een aandachtspunt.

In de regio is afgesproken dat tijdens een GRIP-incident de meldingen die geen relatie hebben met het incident worden geïsoleerd. Het 'communicatie en informatiecentrum' (CIC) kan worden gebruikt om een GRIP-incident te isoleren van de reguliere werkzaamheden van de meldkamer. De regio kent een werkinstructie waarin deze werkwijze is opgenomen en medewerkers worden opgeleid om op deze wijze op te treden zodat de uitvoering is geborgd.

3.2.3 *Opschaling*

De opschaling tijdens het incident verloopt overeenkomstig de wet- en regelgeving, met uitzondering van de secties GHOR, politie en bevolkingszorg van het ROT die niet volledig opkomen.

3.2.4 *Informatiemanagement*

Ten aanzien van het proces informatiemanagement heeft de regio een andere uitgangspositie dan een aantal andere regio's die met LCMS werken. Sinds de vuurwerkramp in mei 2000

29 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

werkt de veiligheidsregio met een speciaal veiligheidsnet voor de koude fase (waarin documenten, procedures, plannen en de evenementenkalender zijn opgenomen) en warme fase in de vorm van het Twents Crisis Management Systeem (TCMS).

Ten aanzien van het proces informatiemanagement wordt echter tijdens het incident nog niet aan alle artikelen van het Bvr voldaan. De regio beschikt met de werkwijze nog niet over een netcentrisch systeem, waarbij het totaalbeeld langs geautomatiseerde weg wordt gedeeld met andere onderdelen van de hoofdstructuur.
De regio maakt gebruik van de reguliere GMS-systemen, de OVI-tool, de iPad en het Veiligheidsnet om een totaalbeeld te maken. Daarnaast houden de meeste onderdelen van de hoofdstructuur eigen beelden bij. Dit geldt nog niet voor het onderdeel Tbz.

Belangrijke informatie is in het eigen beeld opgenomen, echter in het CoPI en ROT vindt verwerking van belangrijke informatie nog niet snel genoeg plaats. Wel wordt de informatie van het eigen beeld gedeeld met andere onderdelen van de hoofdstructuur en worden adviezen en/of opdrachten op deze beelden gebaseerd.

In het regionaal crisisplan is het bijhouden van het totaalbeeld een taak van het CoPI (bij GRIP-1) en het ROT (GRIP-2 en hoger). Tijdens het incident is het totaalbeeld door het ROT gemaakt. Dit beeld voldoet nog niet aan de wettelijke vereisten.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

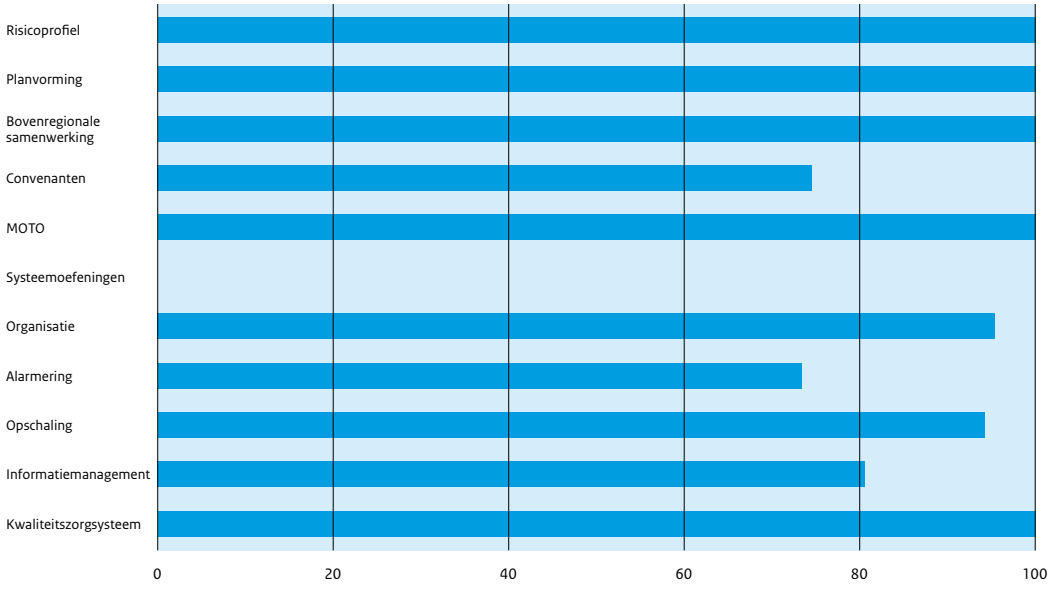

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Twente heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen flinke vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is echter nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:
- De afgelopen drie jaar zijn geen systeemoefeningen georganiseerd.

Alarmering:
- Het ontbreekt aan eenduidige criteria voor het alarmeren door de meldkamer.

Opschaling:
- De opkomsttijden van de functionarissen worden niet volledig vastgelegd.
- Niet alle secties van het ROT komen volledig op.

Informatiemanagement:
- De regio heeft nog geen netcentrisch werken ingevoerd, er is sprake van een trage verwerking van informatie en het totaalbeeld voldoet niet aan de wettelijke eisen.
- Het Tbz houdt geen eigen incidentbeeld bij.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:
- Realiseer conform de eigen ambitie jaarlijks een systeemoefening.

Alarmering:
- Stel criteria voor het direct opschalen door de meldkamer vast.

Opschaling:
- Borg een tijdige opkomst van functionarissen van de hoofdstructuur en een opkomstregistratie.

Informatiemanagement:
- Implementeer op korte termijn een netcentrisch systeem waarin de verschillende onderdelen het eigen en het totaalbeeld bijhouden.

C06

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is een regionaal samenwerkingsverband waarbinnen 22 gemeenten nauw samenwerken op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening.

Natuur speelt een grote rol in Noord- en Oost-Gelderland. Ongeveer 25% van het totale oppervlak bestaat uit bos en heide van de Veluwe. Samen met de Veiligheidsregio Gelderland-Midden heeft de regio een regierol op het gebied van natuurbranden. Gedeelten van de Veluwe zijn in gebruik als militair oefenterrein. In tijden van warmte en droogte is de Veluwe gevoelig voor natuurbrand.

De regio wordt doorsneden door de rivier de IJssel. Bij hoog water kan de IJssel buiten de oevers treden en voor wateroverlast zorgen. Bij dijkdoorbraak overstroomt het terrein rondom de IJssel. In de regio is ook een regionale luchthaven (Teuge) gevestigd.

Jaarlijks wordt in de regio een aantal grote evenementen gehouden, voorbeelden hiervan zijn: Busloo (onder andere Ground Zero), Zwarte Cross en Bokbierdag Zutphen. Ook is er een aantal grote attracties binnen de regio, zoals: Dolfinarium, Koningin Juliana Toren, Apenheul, Dierenpark Wissel en Paleis Het Loo.
Binnen de regio is een groot aantal recreatiebedrijven, campings en recreatiewoningen aanwezig.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De veiligheidsregio beschikt ten tijde van het onderzoek niet over een (concept) beleidsplan conform het concept Wvr.
- Risicoprofiel
  - De veiligheidsregio beschikt ten tijde van het onderzoek niet over een (concept) risicoprofiel conform het concept Wvr.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Niet alle CoPI functionarissen hebben een relevante basisopleiding gevolgd.
  - De veiligheidsregio hanteert geen volledig functionarisvolgsysteem.
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend commando beschreven (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van het Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet conform het Bvr (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
  - De samenstelling van het RBT is niet conform de Wvr. De burgemeesters van de bron- en effectgemeente ontbreken tijdens de praktijktoets in het RBT (artikel 39 lid 2 Wvr).
- Alarmering
  - De functie van eenhoofdige leiding is niet benoemd in een multidisciplinair vastgesteld document en niet continu geborgd (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampen bestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 onder a Bvr).
  - De leidinggevende van de GHOR is niet binnen 60 minuten aanwezig in het GBT (artikel 2.3.1 onder c Bvr).
  - Er is geen voorziening voor de continuïteit van de hoofdstructuur (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - In de planvorming is niet voorzien in een organisatieonderdeel waarbij het bijhouden van een centraal totaalbeeld is belegd (artikel 2.4.1 lid 1 Bvr).

- Het totaalbeeld wordt niet geautomatiseerd ter beschikking gesteld aan de onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.4.1 lid 3 Bvr).
- Informatiemanagement binnen de meldkamer, het CoPI en het Tbz is niet conform het Bvr (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van de hoofdstructuur en het informatiemanagement opgelost. De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft dit belegd bij het ROT. De netcentrische werkwijze is geïmplementeerd. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van LCMS, maar van een eigen ontwikkeld systeem dat in de toekomst een koppeling zal hebben met LCMS. Hierdoor wordt de landelijk beoogde uniformiteit binnen het netcentrisch werken alsnog bereikt.

In Apeldoorn is sinds 2010 de Meldkamer Oost Nederland (MON) gevestigd. De meldkamers van de regio's Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland zijn opgegaan in de Meldkamer Oost Nederland (MON). Het verzorgingsgebied van de MON bestaat uit de regio's Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland.

Het risicoprofiel, beleidsplan en regionaal crisisplan zijn conform de inrichtingseisen van de Wvr opgesteld. Men hanteert hierbij een werkwijze om op clusterniveau de risico's in kaart te brengen.

Bestuurlijk is het besluit genomen tot regionalisering van de brandweer, men werkt dit momenteel verder uit. De verwachting is dat dit in 2013 zal zijn afgerond.

Het Veiligheidsberaad heeft, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie het initiatief genomen om een start te maken met Expertregio's. Aan de regio is in dit kader gevraagd om een pilot op het gebied van natuurbranden vorm te geven. De pilot eindigt maart 2013. De regio levert hierbij de personele invulling van de ondersteuningsgroep helikopterblussing. Deze groep wordt landelijk ingezet en is een samenwerkingsverband tussen de Koninklijke Luchtmacht (KLu), de brandweer Noord- en Oost-Gelderland en de Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding (LFR).

De regio participeert sinds 2011 in de landelijke kerngroep natuurbranden, een landelijk initiatief van het ministerie van Veiligheid en Justitie om de interbestuurlijke samenwerking, publiek en privaat, rondom het domein natuurbranden in Nederland te versterken. Binnen de werkgroep wordt vanuit een integraal perspectief, waarbij alle belangen aan bod komen, gewerkt aan de verdere professionalisering van de natuurbrandpreventie en

natuurbrandbestrijding in Nederland. In dit kader is op 4 oktober 2012 de nationale oefening Vulcanus gehouden met als scenario een uitgebroken natuurbrand waarbij opgeschaald is tot en met het nationale niveau.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In de vergadering van 21 maart 2012 heeft het Algemeen Bestuur, in het licht van de bespreking van de Kadernota 2013-2016, de opdracht gegeven om de brandweerorganisatie gereed te maken voor de toekomst. In de vergadering van 27 juni 2012 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met een programmavoorstel voor 'Moed Daadkracht en zorgvuldigheid'. Het programmavoorstel is een strategisch en organisatie breed programma waarin een visie op brandweerzorg wordt ontwikkeld. Deze visie dient praktisch te worden vertaald en zal organisatorische en financiële consequenties kunnen hebben. De vorming van deze visie en de uitwerking hiervan in de praktijk zullen gelijktijdig plaatsvinden.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 30 maart 2011 bestuurlijk vastgesteld.

Het risicoprofiel bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten, twee buurregio's en enkele crisispartners. In het risicoprofiel is een overzicht opgenomen van bovenregionale risico's die de regio vanuit buurregio's kunnen treffen of andersom.

Gezien de ligging van de regio, die grenst aan Duitsland, is onderzocht of de regio landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart heeft gebracht. In het risicoprofiel blijkt hier geen aandacht voor. De regio heeft inmiddels te kennen gegeven dat zij bij de herziening van het risicoprofiel hier alsnog aandacht aan zal besteden. De herziening vindt in 2015 plaats of, indien daar aanleiding toe bestaat, direct.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 21 december 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. In het beleidsplan is geen beschrijving van de niet wettelijke adviesfunctie opgenomen.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid. Deze zijn voor zover van toepassing, mits ze betrekking hadden op de gehele regio, verwerkt.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is eveneens op 21 december 2011 bestuurlijk vastgesteld. Hoewel de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten dienen te treffen wel degelijk plaatsvindt in zogenaamde deelplannen, is dit niet als zodanig opgenomen in het crisisplan. Daarmee wordt inhoudelijk wel degelijk voorzien in dit deel van de planvorming, maar voldoet het crisisplan formeel niet volledig aan de inhoud die de Wvr daaraan stelt. Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[30], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak als gevolg van hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Problemen waterinname
	Uitval ICT voorzieningen
Ziektegolf	Grieppandemie

De regio geeft in het beleidsplan expliciet aan of zij het risico als een landelijk en/of bovenregionaal risico beschouwd.

In het beleidsplan is beperkt aandacht voor bovenregionale risico's. Voor de incidenttypen pandemie en overstromingen zijn plannen opgesteld en vastgesteld.

30 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De plannen zijn, in het geval van pandemie, geïnitieerd door het ministerie van VWS en in het geval van overstromingen binnen het programma Viking. In dit, per 1 januari 2012 beëindigde, programma hebben de drie Gelderse veiligheidsregio's, twee Duitse Kreisen, waterschappen, RWS, provincie Gelderland en de regering Düsseldorf samengewerkt op het thema overstromingen. Hoewel beëindigd, worden de activiteiten aan Nederlandse zijde voortgezet in de Gelderse commissie calamiteitenbestrijding grote rivieren. Deze commissie bestaat uit een burgemeester en een ambtelijke vertegenwoordiger van elke Gelderse regio, het KLPD en Rijkswaterstaat. De samenwerking met Duitsland moet nog worden opgezet.

Voor het thema vitale infrastructuur is nog geen sprake van een bovenregionale aanpak. Wel zijn er plannen om in het voorjaar van 2013 met de veiligheidsregio's IJsselland en Twente drie bijeenkomsten te organiseren voor de vitale partners. De regio heeft regelmatig overleg met de omliggende veiligheidsregio's over bovenregionale thema's.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling

Uit het crisisplan blijkt dat de veiligheidsregio voornemens is om met de omliggende veiligheidsregio's convenanten af te sluiten over samenwerking. In aanloop hiernaartoe vindt momenteel overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de regio's Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland en Gelderland-Zuid.

Met de komst van de Wvr is niet langer de provincie, maar de veiligheidsregio de primaire crisispartner. Dit heeft ertoe geleid dat vanuit de Bezirksregierungen van Münster en Düsseldorf contacten zijn opgebouwd en overleg wordt gevoerd met de regio. Er worden over en weer oefeningen bijgewoond, maar nog niet samen georganiseerd.

Op het gebied van de brandweerzorg wordt al een aantal jaren intensief samengewerkt. Eenheden van de regio worden opgeroepen bij incidenten in Duitsland en andersom. Op het gebied van de GHOR is de groei nog beperkt. De regio is gestart om de samenwerking te intensiveren. Beperkende factor hierbij is de medische wet- en regelgeving in beide landen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[31]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de

31 Bron: website Veiligheidsberaad.

veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft tot nu toe een convenant voor drinkwater afgesloten met het drinkwaterbedrijf Vitens en voor energie en gas met Liander. Het convenant met Rijkswaterstaat en de waterschappen verwacht de regio medio 2013 te kunnen ondertekenen.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt, convenanten afgesloten, of het voornemen om ze af te sluiten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het NRK, RTV Gelderland en PSHOR. Daarnaast is met de Duitse organisatie Technisches Hilfswerk (THW) een grensoverschrijdend bijstandsplan afgesloten.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het 'Meerjarenbeleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen 2012–2015' is, als onderdeel van het beleidsplan, op 21 december 2011 bestuurlijk vastgesteld. De regio stelt eens in de vier jaar een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. De regio heeft de financiële consequenties in de jaarplannen opgenomen.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het plan is opgenomen dat het wijzigen van het risicobeeld aanleiding kan zijn om accenten in het multidisciplinair OTO-beleid te verschuiven. Hieruit blijkt dat de regio zich bewust is van de ketensamenhang tussen de plannen ingevolge de Wvr.
In het huidige plan is een SWOT analyse gemaakt van de veiligheidsregio. Hieruit is, onder andere, gebleken dat de regio bij extreem weer en natuurbanden voor grote uitdagingen komt te staan. Uitval van vitale infrastructuur als elektriciteit en ICT stellen de regio eveneens voor moeilijk te bestrijden problemen. Dit zijn de thema's die gedurende de beleidsperiode, 2012–2015, worden gehanteerd.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft niet jaarlijks maar alleen in 2012 een systeemoefening, waarin een gelijktijdige toetsende oefening van de gehele hoofdstructuur, georganiseerd. Deze oefening is door de Inspectie bijgewoond. De verzamelde gegevens zijn gebruikt om de operationele randvoorwaarden te toetsen (paragraaf 3).

2.5.4 Oefenjaarplannen

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze zijn vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en de Veiligheidsdirectie en dat zij aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan.

Beide jaarplannen hebben als doelstelling om in zowel 2011 als 2012 te voldoen aan de kwalitatieve en kwantitatieve criteria uit de Wvr. Verder zijn het bekwamen van de crisis-

teams in het netcentrisch delen van informatie en het netcentrisch werken belangrijke thema's. De regio rapporteert jaarlijks de afwijkingen van de planning aan de Veiligheidsdirectie.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

De veiligheidsregio heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld. De regio evalueert elk multidisciplinair optreden. De gehanteerde methodiek is bestuurlijk vastgesteld en start met een quickscan. De uitkomst wordt gebruikt om te beoordelen of een evaluatie moet worden uitgevoerd.

Sinds de vaststelling hebben zich nog geen GRIP-incidenten voorgedaan waarbij deze methodiek nog niet is toegepast.

De regio signaleert dat in de Wvr evalueren niet als verplichting is opgenomen, maar stelt dat evalueren onderdeel is van het kwaliteitssysteem dat de regio op basis van dezelfde wet moet hanteren.

De regio beschikt niet over een functionarisvolgsysteem. Het registreren van deelname aan multidisciplinaire oefeningen is een verantwoordelijkheid van de kolom waar de functionaris werkzaam is. Het is echter niet duidelijk of deze registratie wordt uitgevoerd en/of sluitend is.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Noord- en Oost-Gelderland hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 incidenten voorgedaan. Geen van de incidenten is opgeschaald naar GRIP-4. Om deze reden is voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen, na validatie, gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de oefening Beterschap op 7 maart 2012.

De oefening kent het volgende scenario. In het Gelre ziekenhuis in Apeldoorn ontstaat brand. De rookontwikkeling is enorm. Er zijn meerdere brandhaarden en de stroomvoorziening valt uit. Ook breekt brand uit bij het milieuplein. Hierdoor raken bij deze brand ook gevaarlijke stoffen betrokken.

Het element opschaling waarin normtijden staan voor de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding maakte geen deel uit van de oefening.

Met de regio is afgesproken is dat zij de gegevens die betrekking hebben op de opschaling vergaart uit evaluaties van GRIP-2 incidenten en een opkomstoefening in gemeenten.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding[32] en crisisbeheersing en voldoet met uitzondering van de volgende punten bijna geheel aan de wettelijke eisen:

- Uit de oefening blijkt dat het optreden als ontkleurd leider door de leider CoPI niet vanzelfsprekend is. Dit wordt momenteel al als aandachtspunt meegenomen in de huidige CoPI oefeningen.
- Het adviseren van het ROT door het CoPI en TBZ wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Ditzelfde geldt bij het adviseren van het GBT door het ROT. Hierdoor ontstaat het risico dat teams buiten hun mandaat opereren en dat een samenhangende aanpak en bestrijding van het incident wordt belemmerd.

32 Bij de alarmering voor dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

3.2.2 *Alarmering*

De wijze waarop elke opschaling wordt gecommuniceerd binnen de hoofdstructuur en uiteindelijk op de meldkamer binnenkomt duurt lang. Hierdoor start de meldkamer niet binnen twee minuten met de alarmering van de bijbehorende functionarissen[33]. Ook de snelheid waarmee de meldkamer, zoals door het Bvr wordt voorgeschreven, alarmeert kan worden verbeterd. De regio heeft dit getoetst bij de meldkamer en neemt dit mee in de trainingen voor haar personeel.

Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd door het optreden van de CaCo. Dit bleek ook al uit eerder onderzoek. Het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident wordt echter niet uitgevoerd. Hierdoor ontstaat het risico dat sleutelfunctionarissen een onvolledig beeld van de kenmerken van het incident krijgen, wat weer kan leiden tot onjuiste of onvolledige besluiten. De meldkamer heeft in haar werkwijze voor de CaCo opgenomen dat deze het multidisciplinaire beeld mondeling deelt met het CoPI. Wettelijk echter dienen, naast de onderdelen van de hoofdstructuur, ook de overige gealarmeerde en functionarissen en eenheden deze beschrijving van de meldkamer te ontvangen.

3.2.3 *Opschaling*

De regio heeft geen gegevens aangeleverd die betrekking hebben op de wettelijke normtijden ten aanzien van het opkomen van functionarissen. De oorzaak is gelegen in de eigen regionale werkwijze, waarbij de gealarmeerde sleutelfunctionarissen slechts in beperkte mate melden wanneer ze ter plaatse zijn. Het gevolg is dat het ook voor de regio niet inzichtelijk is hoeverre zij voldoen aan de wettelijke eisen op dit punt.
Voor de invulling van sleutelfuncties van de gemeentelijke kolom wordt in enkele gevallen gebruik gemaakt van poolvorming. Bij de sleutelfuncties die door politiefunctionarissen worden ingevuld is soms sprake van vrije instroom. In beide gevallen kan, door het ontbreken van een piketregeling, niet worden gesproken van een geborgde opkomst in geval van alarmering.

3.2.4 *Informatiemanagement*

De focus op het verbeteren van het informatiemanagement naar aanleiding van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft ertoe geleid dat de regio bijna voldoet aan de randvoorwaarden voor adequaat informatiemanagement. De regio beschikt inmiddels over de mensen en de middelen die noodzakelijk zijn om het proces informatiemanagement te kunnen uitvoeren. De informatiemanager in het Tbz kan echter nog geen gegevens toevoegen in het netcentrische systeem. Hierdoor ontbreekt een eigen beeld van dit team.

33 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Uit het evaluatierapport blijkt dat de regio de implementatie van het proces informatiemanagement en de daarbij behorende netcentrische werkwijze nog verder dient in te vullen. Zo ontbreekt het, zoals blijkt uit de evaluatie, aan een totaalbeeld. Dit dient, op basis van het crisisplan, door het ROT te worden opgesteld. Hierdoor ontstaat het risico dat de overige onderdelen van de hoofdstructuur hun besluiten, adviezen en opdrachten voornamelijk baseren op het eigen beeld.

Voor het opstellen van het meldkamerbeeld heeft de CaCo de beschikking over een tool. Uit de evaluatie blijkt dat hier geen gebruik van is gemaakt. De beschikbare informatie die door de centralisten is ingevoerd in GMS wordt automatisch gekopieerd in het netcentrisch systeem. De taak van de CaCo om een meldkamerbeeld op te stellen wordt daardoor niet uitgevoerd. Dit leidt ertoe dat het informatiemanagement vertraagd op gang komt, omdat een startbeeld ontbreekt. Dit zorgt vervolgens voor extra werkdruk bij de informatiemanagers in het CoPI, omdat zij uit de ruwe data van de meldkamer moeten destilleren wat er aan de hand is en wat de kenmerken zijn.

Uit de evaluatie blijkt dat het GBT geen actiepunten uitzet naar de verschillende onderdelen van de hoofdstructuur. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor zowel de leden van het GBT als van het ROT. Uit de evaluatie blijkt dat het ROT geen adviezen aan het GBT geeft.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

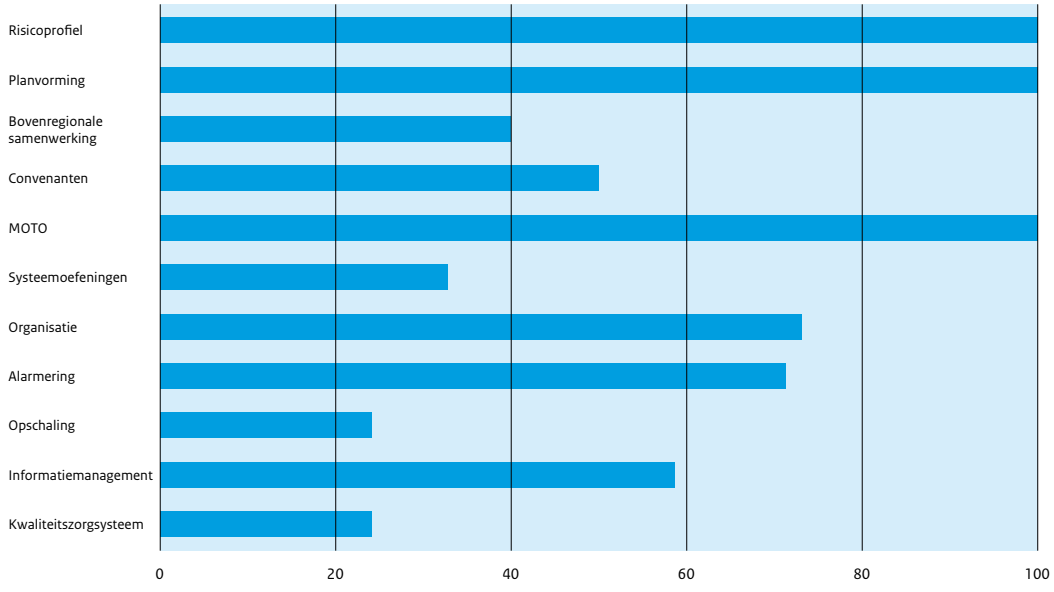

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op enkele onderdelen is echter een achteruitgang waargenomen. Bij de opschaling wordt de teruggang veroorzaakt doordat geen gegevens met betrekking tot de normtijden zijn aangeleverd. De lagere score bij kwaliteitszorg komt doordat de regio de in 2012 ontwikkelde en vastgestelde evaluatiemethodiek nog niet heeft toegepast bij incidenten en een systeemoefening. Op de volgende punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Organisatie:
- De adviesfunctie tussen de onderdelen van de hoofdstructuur wordt onvoldoende ingevuld.

Alarmering:
- De werkwijze die door de CaCo wordt gevolgd kan er toe leiden dat niet alle gealarmeerde functionarissen worden voorzien van de schriftelijke beschrijving van het incident.

Informatiemanagement:
- Vanuit de meldkamer ontbreekt het aan een schriftelijke beschrijving van het incident.
- Het ontbreekt aan een actueel totaalbeeld en vanuit het Tbz kunnen geen gegevens worden toegevoegd aan LCMS.

Kwaliteitszorgsysteem:
- Een multidisciplinair functionarisvolgsysteem ontbreekt.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:
- Organiseer conform het Bvr jaarlijks een systeemoefening.

Organisatie/MOTO:
- Neem de adviesrol van de onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in oefeningen. Evalueer deze rol zowel in oefeningen als incidentevaluaties.

Alarmering/MOTO:
- Draag zorg voor een geborgde werkwijze van de CaCo om tot een schriftelijke beschrijving van het incident te komen en deze beschikbaar te stellen.

Informatiemanagement:
- Optimaliseer het informatiemanagement. Voorzie in een toegang voor alle onderdelen op het netcentrisch systeem.

Kwaliteitszorgsysteem:
- Voer een op regionaal niveau geborgd multidisciplinair functionarisvolgsysteem in.

C07

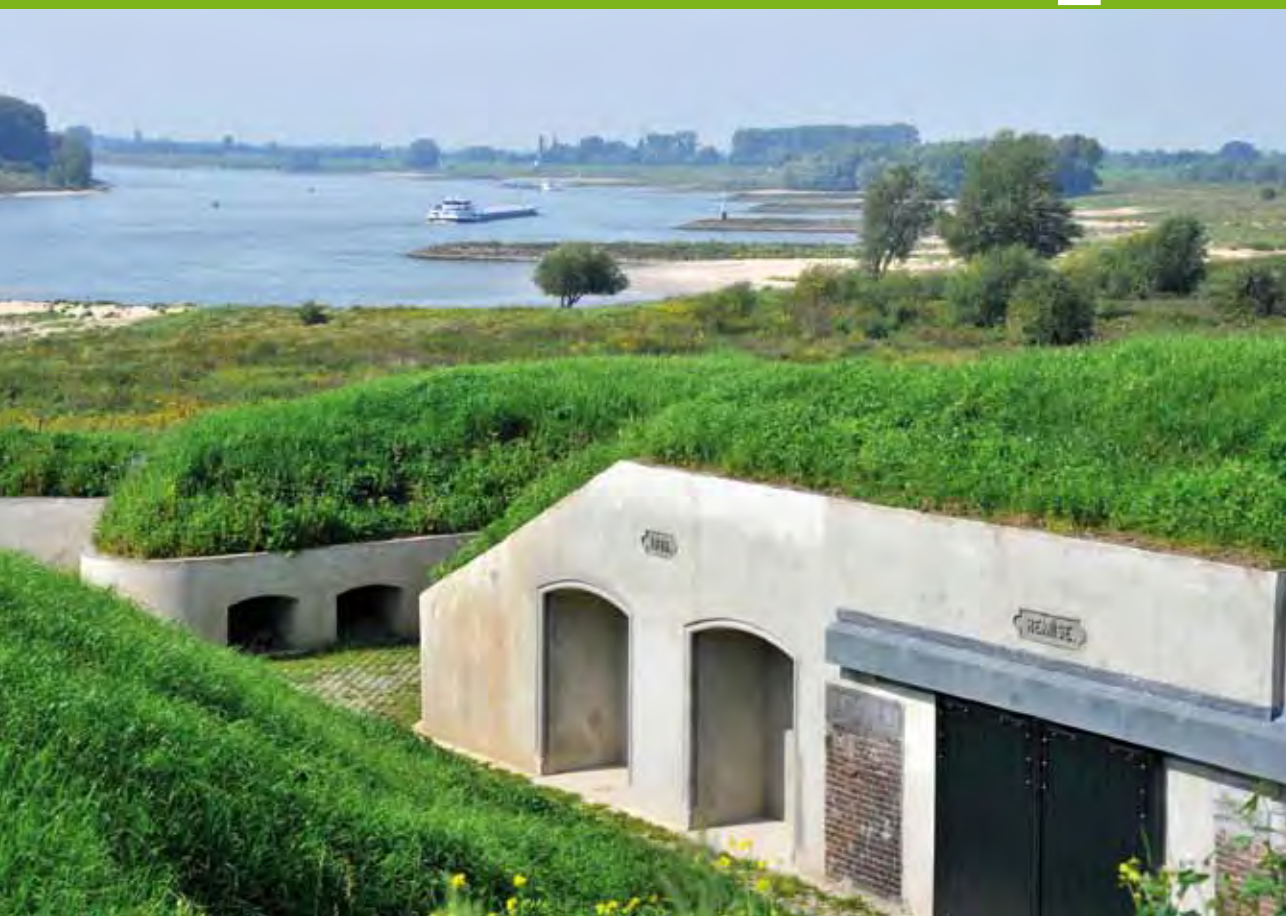

Veiligheidsregio Gelderland-Midden

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De regio heeft een totale oppervlakte van 1221 km² en telt ongeveer 650.000 inwoners. Zij kenmerkt zich door de aanwezigheid van zowel agrarisch als stedelijk gebied, rivierenlandschap en bossen. De nationale en internationale transportassen (spoor- en autosnelwegen en rivieren) tussen Noord- en Zuid-Nederland, de Randstad en Duitsland hebben een belangrijke invloed op de veiligheidsrisico's voor de inwoners in het gebied. Ook stedelijk-economische ontwikkelingen (knooppunt Arnhem-Nijmegen en de omgeving Ede-Wageningen), de aanwezigheid van het grootste aaneengesloten natuurgebied van Nederland de Veluwe en de ligging van de regio aan de grote rivieren de Rijn, de IJssel en de Waal zijn bepalend voor de veiligheidsrisico's.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden is een samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's. In dit samenwerkingsverband werken zestien gemeenten (Arnhem, Barneveld, Lingewaard, Doesburg, Duiven, Ede, Overbetuwe, Nijkerk, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar) en de parate hulpverleningsdiensten nauw samen ten aanzien van hun taken op het terrein van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en handhaving van openbare orde en veiligheid.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De veiligheidsregio beschikt ten tijde van het onderzoek niet over een beleidsplan conform het concept Wvr.
- Risicoprofiel
  - De veiligheidsregio beschikt ten tijde van het onderzoek niet over een vastgesteld risicoprofiel conform het concept Wvr.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Geen aandachtspunten.
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend commando beschreven (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling en taken van het Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet conform het Bvr (artikel 2.1.3 Bvr).
- Alarmering
  - Geen aandachtspunten.
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI en Tbz vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Geen aandachtspunten.

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

In de aanloop naar de publicatie van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 is door de regio al een aantal verbeterpunten opgelost.

De openstaande verbeterpunten die betrekking hebben op het onderdeel organisatie zijn getoetst aan de hand van de door de regio opgestelde documenten. De samenstelling en

organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft dit belegd bij het ROT.

De teamsamenstellingen zijn conform het Bvr. Voor enkele sleutelfuncties ontbreekt een piketregeling. Deze worden op basis van vrije instroom ingevuld.

De netcentrische werkwijze is geïmplementeerd. De regio maakt voor de ondersteuning van deze werkwijze nog gebruik van een eigen systeem Eagle en niet van het bij de meeste regio's in gebruik zijnde LCMS. Begin 2013 gaat de regio voor de ondersteuning van de netcentrische werkwijze over tot het gebruik van LCMS. De reden waarom dit zo laat is gestart ligt in het feit dat de regio in eerste instantie heeft gewacht op de invoering van LCMS 2.0. Toen duidelijk werd dat LCMS 2.0 er niet zou komen, is alsnog besloten te starten met de invoering van LCMS 1.4. Hierdoor wordt de landelijk beoogde uniformiteit binnen het netcentrisch werken alsnog bereikt.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De komende periode investeert de regio in de ontwikkeling van de oranje kolom als vierde pijler van de rampenbestrijding en crisisbeheersing organisatie. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn het opzetten van het regionale actiecentrum communicatie en de borging van de opkomst van gemeentelijke functionarissen door piketregelingen. Belangrijke input voor de regio is het rapport 'Bevolkingszorg op orde' van de Commissie Bruinooge.

In 2013 worden de verbeterpunten uit de systeemoefening 2011 opgepakt en uitgewerkt. Dit jaar is ook het jaar waarin de regionalisering van de brandweer wordt afgerond, zodat vanaf 2014 de nieuwe brandweerorganisatie van start kan gaan. Ook naar de implementatie van het crisisplan zal veel aandacht gaan. Belangrijke onderwerpen uit het crisisplan zijn de veranderingen op het gebied van bevolkingszorg, inclusief het opleiden van functionarissen en het Regionaal Actiecentrum Communicatie.
De regio is bezig met het opstellen van deel twee van het crisisplan. Hierin zijn de hoofd- en deeltaken uitgewerkt in deelplannen. Per deelplan is beschreven wie wat gaat doen op het moment dat er een crisis is en wat ze daarvoor hebben geregeld. Deel twee is op 19 december 2012 bestuurlijk vastgesteld.

De vorming van de nationale politie en het oprichten van de nieuwe meldkamerorganisatie met 10 locaties waarin de 25 regionale meldkamers opgaan, spelen een belangrijke rol.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 15 december 2010 bestuurlijk vastgesteld. Het voldoet aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het risicoprofiel en is tot stand gekomen na afstemming

met de gemeenten, buurregio's en enkele crisispartners. Dit is echter niet in het document opgenomen.

Gezien de ligging van de regio, die grenst aan Duitsland, is onderzocht of de regio landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart heeft gebracht. De regio is er zich van bewust dat een aantal incidenttypen regiogrensoverschrijdende effecten kan hebben. Hiermee worden zowel effecten naar buurregio's als naar Duitsland bedoeld. In het risicoprofiel worden de landgrensoverschrijdende risicovolle situaties niet apart benoemd.

2.3.2 *Beleidsplan*

Het regionaal beleidsplan is op 15 december 2010 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel voldoet niet volledig aan het gestelde in de Wvr. Een beschrijving van de niet wettelijke adviesfunctie ontbreekt.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de wettelijk vereiste partijen. In het plan is opgenomen dat alle partners de ambities en doelstelling uit het plan verwerken in de eigen organisatie- of beleidsplannen en zich hiermee committeren om de gezamenlijke doelstellingen te realiseren.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is op 26 oktober 2011 bestuurlijk vastgesteld. De Wvr schrijft voor dat een aantal zaken in het crisisplan zelf zijn opgenomen en uitgewerkt. Dit blijkt niet zo te zijn. Het gaat hierbij om een beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten dienen te treffen. De uitwerking vindt echter wel plaats, maar buiten het plan in zogenaamde procesbeschrijvingen. Deze zijn onderdeel van deel 2 van het crisisplan. De vaststelling van dit deel is voorzien in december 2012. Dit valt buiten de onderzoeksperiode en is niet meegenomen in de beoordeling van het crisisplan.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale aandacht*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[34], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

34 Artikel 37 lid 1 Wvr.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Gelderland-Midden leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Verstoring telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Grieppandemie (mild en ernstig)

De regio geeft aan dat de scenario's per incidenttype nader zijn uitgewerkt in de rampbestrijdingsplannen en dat zoals aangegeven in het beleidsplan, waar nodig nieuw aanvullende beleid wordt opgesteld.

In het beleidsplan is aandacht voor bovenregionale effecten van deze risico's. Voor de incidenttypen pandemie en overstromingen zijn plannen opgesteld en vastgesteld.

De plannen zijn, in het geval van pandemie, geïnitieerd door het ministerie van VWS en in het geval van overstromingen binnen het programma Viking. In dit, per 1 januari 2012 beëindigde, programma hebben de drie Gelderse veiligheidsregio's, twee Duitse Kreisen, waterschappen, Rijkswaterstaat, provincie Gelderland en de regering Düsseldorf samengewerkt op het thema overstromingen. Hoewel beëindigd, worden de activiteiten voortgezet in de Gelderse commissie calamiteitenbestrijding grote rivieren.

Voor het thema vitale infrastructuur is benoemd dat dit een landelijk of regionaal risico is en is aanvullende beleid beschreven. Niet duidelijk is of sprake is van een bovenregionale aanpak. De regio gaat wel uit van een regionale of landelijke impact waarbij de regie op departementaal of nationaal niveau wordt gevoerd.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale samenwerking

De veiligheidsregio werkt structureel en in voorkomende gevallen bij gelegenheid op onderwerpen samen met haar buurregio's. Dit is het geval bij het opstellen van het risicoprofiel, het crisisplan en voor het rampbestrijdingsplan voor bijvoorbeeld hoogwater. Structureel vindt overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de regio's Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland en Gelderland-Zuid.

De veiligheidsregio grenst aan het Duitse Kreis Kleve. Voor het onderhouden van contacten met vertegenwoordigers van deze Kreis is zowel voor de brandweerzorg als GHOR een functionaris beschikbaar. Om tot afspraken voor geneeskundige zorg te komen is in 2012 gestart met een samenwerkingsverband tussen regio's die grenzen aan de Kreis.

Vanwege de aanwezigheid van de Betuweroute in de regio zijn afspraken gemaakt over het optreden tijdens incidenten op dit spoorwegtracé. Daarnaast zijn er nog veel informele, monodisciplinaire, afspraken die een belangrijke bijdrage leveren aan de samenwerking met Duitse zijde.

Multidisciplinaire grensoverschrijdende oefeningen worden niet georganiseerd. Monodisciplinair werden sinds 1985 grensoverschrijdende oefeningen georganiseerd. Dit is echter sinds lange tijd niet meer het geval. De regio geeft aan dat de meerwaarde van elkaar over en weer kennen groter is dan het effect van grensoverschrijdende oefeningen. Om dit te bereiken worden onderling wedstrijden gehouden tussen Nederlandse en Duitse brandweerkorpsen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[35]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft in de onderzoeksperiode een convenant afgesloten voor drinkwater met Vitens, met Liander voor gas/elektra en met het waterschap. De regio heeft het voornemen om het convenant met Rijkswaterstaat in het eerste kwartaal van 2013 af te sluiten. De veiligheidsregio heeft de intentie uitgesproken om het modelconvenant Spoor te gebruiken als basis om een convenant met de spoorbedrijven af te sluiten, maar wacht nog op de definitieve oplevering van het modelconvenant door het Veiligheidsberaad.

Naast deze convenanten heeft de regio ook met andere ketenpartners convenanten afgesloten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om RTV Gelderland, Politie Gelderland-Midden, gemeenten, huisartsen, Traumacentrum Acute Zorgregio Oost.

35 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het beleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) is op 14 december 2011 bestuurlijk vastgesteld. De regio stelt vierjaarlijks een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan, jaarlijks, een oefenplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. De financiële consequenties zijn niet in het plan opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar de reguliere budgetten.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het beleidsplan is opgenomen dat het risicoprofiel input is voor de keuze van incidenttypen voor scenariogericht oefenen. In een schema is inzichtelijk gemaakt op welke scenario's meer aandacht mogelijk is voor multidisciplinair oefenen. De betreffende scenario's zijn weer gekoppeld aan de oefenfrequentie voor de teams behorend tot de hoofdstructuur. Hieruit blijkt dat de regio zich bewust is van de ketensamenhang tussen de plannen ingevolge de Wvr.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft niet jaarlijks, maar alleen in 2011 een systeemoefening, met daarin een gelijktijdige toets van de gehele hoofdstructuur, georganiseerd. De Inspectie heeft deze oefening bijgewoond en de verzamelde gegevens, na validatie, gebruikt om de wettelijke minimum prestatie-eisen te toetsen (paragraaf 3).

2.5.4 Oefenjaarplannen

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat deze plannen zijn vastgesteld door de Veiligheidsdirectie. Uit de oefenjaarplannen is niet op te maken of ze aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan. Hiervoor ontbreekt inhoudelijke informatie over de te beoefenen scenario's per team in het plan. Deze informatie is opgenomen in de draaiboeken van oefeningen. De regio rapporteert jaarlijks de afwijkingen van de planning aan de Veiligheidsdirectie.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

De veiligheidsregio heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld voor het evalueren van incidenten en oefeningen. Voorafgaand aan het toepassen hiervan worden monodisciplinaire evaluaties en interne teamevaluaties (Meldkamer, CoPI en ROT) uitgevoerd. Deze zijn input voor de evaluatiesystematiek.

De regio evalueert incidenten tot en met GRIP-2 altijd en voert dit zelf uit. Een GRIP-3 of GRIP-4 incident wordt geëvalueerd door middel van extern onafhankelijk onderzoek. De regio bewaakt de uitvoering van evaluatiepunten via een centraal overzicht. Oefeningen worden indien nodig aangepast om de eerder gesignaleerde evaluatiepunten te beoefenen.

De regio signaleert dat in de Wvr evalueren niet als verplichting is opgenomen, maar stelt

dat evalueren onderdeel is van het kwaliteitssysteem dat de regio op basis van dezelfde wet moet hanteren. Het doel van het evalueren is om op systematische wijze de kwaliteit van de taakuitvoering, de resultaten en het beheer te bewaken, beheersen en verbeteren.

De regio registreert de deelname op individueel niveau aan multidisciplinaire oefeningen. In het plan is opgenomen dat elke discipline zelf verantwoordelijk is voor de registratie van eigen functionarissen die deelnemen aan multidisciplinaire opleidingen, trainingen en oefeningen. Ook de registratie van multidisciplinaire functionarissen (als deelnemer oefening, waarnemer, tegenspeler of oefenleider) valt onder verantwoordelijkheid van de monodisciplinaire kolom waartoe desbetreffende functionaris behoort. De bewaking van de registratie is belegd bij de veiligheidsregio.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Gelderland-Midden heeft zich in de onderzoeksperiode geen GRIP-3 of GRIP-4 incident voorgedaan. Om deze reden is voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de systeemoefening uit 2011. Tijdens deze oefening is de alarmering en opkomst echter niet beoefend. Daarom is in dit rapport voor de toetsing van normtijden gebruik gemaakt van de gevalideerde gegevens van een incident en een alarmerings- en opkomstoefening.

De systeemoefening kent het volgende scenario. In de gemeente Renkum wordt het gelijknamige dorp Renkum getroffen door valwinden of een windhoos. Gevolg is zeer zware schade in het dorp, doden, gewonden en mensen dakloos door zware schade aan woningen. Een papierfabriek is ook zwaar getroffen. Daar is sprake van lekkage bij een zoutzuurtank en brand in de oud papieropslag.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet met uitzondering van de volgende punten bijna geheel aan de wettelijke eisen[36]:

36 Bij de alarmering voor de oefening komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

- Tijdens de systeemoefening in 2011 is de samenstelling van het Tbz niet overeenkomstig de vereisten, maar wel volgens de eigen planvorming van de regio. Dit wordt veroorzaakt doordat de functionaris die belast is met de coördinatie van de voorlichting opkomt in het GBT in plaats van in het Tbz. De regio heeft dit inmiddels aangepast aan het Bvr en als zodanig opgenomen in het Regionaal Crisisplan.
- Het adviseren van het ROT door het Tbz wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar het Tbz brengt geen advies uit naar het ROT over de aanpak van het incident op gemeentelijk niveau. Hierdoor ontstaat het risico dat Tbz buiten haar mandaat opereert en dat bestrijding van het incident en een samenhangende aanpak van operationele diensten en gemeentelijke processen wordt belemmerd.

3.2.2 Alarmering

De CaCo geeft op de meldkamer invulling aan de taak om informatie te delen en het opschalingsniveau te bewaken. Het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident wordt echter niet binnen de vereiste normtijd van vijf minuten uitgevoerd. Door het ontbreken hiervan ontstaat het risico dat sleutelfunctionarissen een onvolledig beeld van de kenmerken van het incident krijgen. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld een onveilige aanrijroute of een vertraging in de opschaling.

Na eerst een monodisciplinaire opschaling wordt opgeschaald naar GRIP-1. De alarmering voor de opschaling naar daaropvolgende GRIP-2 en GRIP-3 vindt binnen twee minuten na afkondiging plaats[27].

3.2.3 *Opschaling*

Voor het toetsen van de wettelijke normtijden zijn gegevens van een incident en de alarmerings- en opkomstoefening gebruikt. Daaruit blijkt dat de regio op twee aspecten de normtijd niet behaalt. Een eerste CoPI komt niet binnen 30 minuten tot stand en de coördinator van de voorlichting komt, op basis van de eigen planvorming destijds, niet op in het Tbz, maar in het GBT. Het Tbz is daarmee niet conform het Bvr opgekomen. Dit is in het crisisplan aangepast conform het Bvr.

Een tijdige opkomst van de leider CoPI en de informatiemanager CoPI vindt niet plaats. De leider CoPI heeft, blijkens de evaluatie, door de rijafstand een langere aanrijtijd dan de normtijd. De informatiemanager overschrijdt de normtijd, doordat deze functionaris eerst naar een locatie rijdt om een voertuig op te halen en vervolgens naar de opstelplaats van het CoPI. Uit de evaluatie blijkt dat de informatiemanager ruim een uur na alarmering ter plaatse komt. Dit leidt ertoe dat, omdat het meldkamerbeeld wordt gemaild naar de informatie-manager CoPI, een uur na alarmering voor GRIP-1 een startbeeld op het CoPI ontbreekt. Dit kan een aantal gevolgen hebben. Het CoPI verliest door het ontbreken van het startbeeld tijd om tot een multidisciplinaire aanpak te komen. Hierdoor kan op de meldkamer extra werkdruk ontstaan doordat de overige CoPI leden de meldkamer bevragen voor de gegevens over het incident. Deze, ook door de regio zelf bij herhaling gedane, constatering heeft ertoe geleid dat de mogelijkheden worden onderzocht op welke wijze dit kan worden opgelost.

De overige functionarissen zijn binnen de gestelde normtijden met hun werkzaamheden begonnen.

De continuïteit van de hoofdstructuur is beschreven in het continuïteitsplan van de regio. Voor de invulling van sleutelfuncties wordt soms gebruik gemaakt van vrije instroom. Door het ontbreken van een piketregeling kan niet altijd worden gesproken van het borgen van de opkomst in geval van alarmering.

3.2.4 *Informatiemanagement*

Tijdens de oefening is gebruik gemaakt van een netcentrische werkwijze. De regio maakt hiervoor gebruik van de applicatie Eagle. Uit de rapportage blijkt dat niet alle beschikbare gegevens binnen tien minuten worden verwerkt. Deze constatering doet de regio in haar evaluatie voor het CoPI, ROT en het Tbz. Dit kan ertoe leiden dat, wanneer het cruciale

27 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

gegevens betreft, risicovolle situaties voor personeel en burgers ontstaan. Een ander risico is dat scenario's voor het bestrijden van het incident op basis van onvolledige informatie worden opgesteld.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

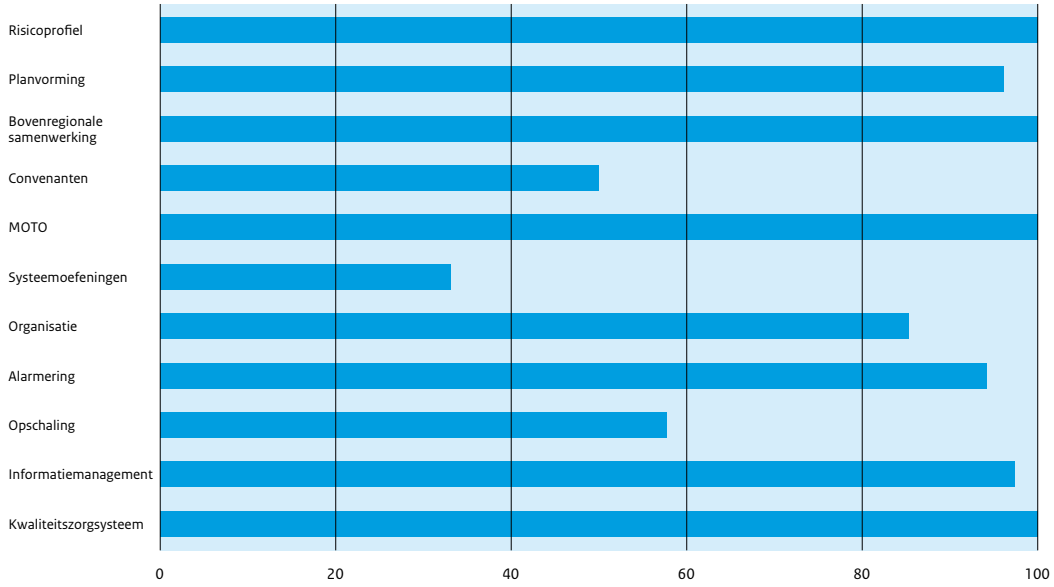

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Gelderland-Midden heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen flinke vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefening:

- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Organisatie:

- De adviesfunctie van het Tbz aan het ROT vindt niet plaats.

Informatiemanagement:

- De beschikbaarheid van een schriftelijke beschrijving van het incident door de meldkamer binnen de normtijd van vijf minuten is niet gegarandeerd.
- Een tijdige verwerking van alle gegevens binnen de daarvoor geldende normtijd in het netcentrisch systeem vindt niet altijd plaats.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefening:

- Organiseer conform het Bvr jaarlijks een systeemoefening.

Organisatie/MOTO:

- Neem de adviesrol van de onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in oefeningen. Evalueer deze rol zowel in oefeningen als incidentevaluaties.

Informatiemanagement:

- Draag zorg voor een geborgde werkwijze van de CaCo om binnen de normtijd te komen tot een schriftelijke beschrijving van het incident en deze beschikbaar te kunnen stellen.
- Zorg dat de betrokken functionarissen een beschrijving van het incident opstellen en delen, maar ook dat er om wordt gevraagd.
- Optimaliseer de netcentrische werkwijze zodat nieuwe gegevens binnen de normtijd van tien minuten beschikbaar zijn in het netcentrische systeem.

C08

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een regionaal samenwerkingsverband volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Wet Veiligheidsregio's. Achttien gemeenten werken in dat verband nauw samen op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid beslaat een oppervlakte van circa 1040 km². De ruim 530.000 inwoners wonen verspreid over de volgende achttien gemeenten: Ubbergen, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Groesbeek, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Millingen aan de Rijn, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas & Waal, Wijchen en Zaltbommel. De gemeenten hebben op 8 juli 2010 gezamenlijk de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vastgesteld.

Het gebied van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid kenmerkt zich door de aanwezigheid van drie belangrijke rivieren: Nederrijn, Waal en Maas, met de Waal als belangrijkste transportader over het water in Nederland. Het vervoer van gevaarlijke stoffen van de Europoort naar Duitsland en vice versa vindt plaats over deze rivier. Daarnaast bevindt zich een aantal snelwegen (A15, A50, A73, A2) in de regio en worden er gevaarlijke stoffen vervoerd over het spoor via de Betuweroute. Ook kent de regio een aantal BRZO bedrijven.

In een aanzienlijk deel van de regio bestaat het risico van overstroming.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De veiligheidsregio beschikt ten tijde van het onderzoek niet over een beleidsplan conform het concept Wvr.
- Risicoprofiel
  - De veiligheidsregio beschikt ten tijde van het onderzoek niet over een risicoprofiel conform het concept Wvr.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Oefenervaringen en opleidingsgegevens van de sleutelfunctionarissen van de hoofdstructuur worden niet verwerkt in een kwaliteitszorgsysteem of een functionaris-volgsysteem.
- Organisatie
  - De samenstelling en taken van het CoPI, Team Bevolkingszorg (Tbz) en GBT is niet conform het Bvr (artikel 2.1.2 / 2.1.3 / 2.1.5 lid 1 Bvr).
  - De samenstelling van het RBT is niet conform de Wvr (artikel 39 lid 2 Wvr).
- Alarmering
  - De functie van eenhoofdige leiding is niet continu geborgd (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen, die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampenbestrijding of crisisbeheersing, worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Tijdige alarmering door de meldkamer na elke ophoging van het opschalingsniveau en het informeren van de burgemeester vindt niet plaats (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
  - Een schriftelijke beschrijving van het incident is niet tijdig beschikbaar (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door het CoPI, het ROT en het Tbz vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 a, b en c Bvr).
  - Een beschrijving van de continuïteit van de hoofdstructuur ontbreekt (artikel 2.3.2 Bvr).

- Informatiemanagement
  - Een centraal totaalbeeld ontbreekt (artikel 2.4.1 Bvr).
  - Het hanteren van een netcentrisch systeem dat toegankelijk is voor alle onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.4.1 lid 3 Bvr).
  - Informatiemanagement op de meldkamer, in het CoPI, het Tbz en het GBT (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van de hoofdstructuur nagenoeg opgelost. De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft dit belegd bij het ROT. Voor enkele sleutelfuncties ontbreekt een piketregeling. Deze functies worden op basis van vrije instroom ingevuld.

Voor het verbeteren van de alarmering is een alarmeringscomputer in gebruik genomen en de netcentrische werkwijze is geïmplementeerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van LCMS. De regio geeft aan dat hierdoor niet alleen het informatiemanagement wordt verbeterd, maar ook de multidisciplinaire afstemming tussen teams.

Bij het oplossen van de verbeterpunten heeft de regio de afweging gemaakt om ze direct op te lossen of dat deze op termijn worden opgelost door het implementeren van het regionaal crisisplan.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De brandweer in Gelderland-Zuid is per 1 januari 2013 volledig geregionaliseerd. Ten gevolge daarvan is in de aansturing van de veiligheidsregio een verandering opgetreden. De functie van algemeen directeur is losgekoppeld van de regionaal brandweercommandant. Het veiligheidsbureau is geen zelfstandige sector meer, maar is een stafbureau geworden. In 2013 volgt de benoeming van de Directeur Publieke Gezondheid en wordt de positionering van de GHOR onderzocht.

De implementatie van het regionaal crisisplan loopt in Gelderland-Zuid door tot 1 januari 2015. De intentie van de regio is dat dan alle processen van bevolkingszorg zijn geregionaliseerd en dat vrijwel alle functionarissen in de crisisorganisatie zijn opgeleid en gebrevetteerd.

De regio participeert in overleggen waarin grensoverschrijdende thema's ter sprake komen. Zo neemt ze onder andere deel aan de werkgroep Grensoverschrijdende Samenwerking (GROS) van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Eén van de ontwikkelingen is dat de veiligheidsregio's die aan Kreis Kleve grenzen afspraken gaan maken om diverse processen op elkaar af te stemmen.

Op basis van de huidige financiële situatie wordt gezocht naar efficiencyverbetering en kostenreductie. De regio onderzoekt de mogelijkheden voor gezamenlijke inkoop en intensievere samenwerking met andere regio's die kunnen bijdragen aan de bezuinigingen.

De gemeenschappelijke meldkamer van Gelderland-Zuid gaat op in de Meldkamer Oost-Nederland. De regio volgt deze ontwikkeling met grote belangstelling. Dit geldt ook voor de uitkomsten van de evaluatie van de Wvr.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 19 mei 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na consultatie van gemeenteraden, omliggende regio's, het regionale college van politie, het bestuur van het waterschap, Rijkswaterstaat, de provincie en Kreis Kleve.

Gezien de ligging van de regio, die grenst aan Duitsland, is onderzocht of de regio landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart heeft gebracht. In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale aspecten. De regio is zich ervan bewust dat een aantal incidenttypen regiogrensoverschrijdende effecten kan hebben. Hoewel het niet expliciet in het risicoprofiel staat vermeldt, gaat het volgens de regio om zowel effecten naar buurregio's als naar het aangrenzende Kreis Kleve in Duitsland. Het landsgrensoverschrijdende aspect komt indien nodig terug in de rampbestrijdingsplannen. Deze plannen zijn afgestemd met het Kreis Kleve.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 7 juli 2011 bestuurlijk vastgesteld, maar voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr, omdat een beschrijving van de niet wettelijke adviesfunctie ontbreekt. Bij het opstellen van het beleidsplan heeft de regio gewerkt aan draagvlak in de regio en bij haar crisispartners. Zo is door de regio aan de gemeenten aangeboden om presentaties aan raadscommissies te verzorgen. Een aantal gemeenten heeft hier gebruik van gemaakt.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens op 7 juli 2011 bestuurlijk vastgesteld. De beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten dienen te treffen staan in zogenaamde deelplannen.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale aandacht*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[38], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak als gevolg van hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval olievoorziening
	Uitval gasvoorziening
	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Problemen waterinname
	Verontreiniging drinkwaternet
Ziektegolf	Grieppandemie

38 Artikel 37 lid 1 Wvr.

In het beleidsplan is geen planmatige beschrijving opgenomen van deze bovenregionale risico's. De regio beschikt over een rampbestrijdingsplan voor overstromingen. Voor de andere incidenttypes beschikt de regio over operationele plannen en/of convenanten. Waar mogelijk en van toepassing is dit afgestemd met de buurregio's.

De plannen zijn, in het geval van pandemie, geïnitieerd door het ministerie van VWS en in het geval van overstromingen binnen het programma Viking. In dit, per 1 januari 2012 beëindigde, programma hebben de drie Gelderse veiligheidsregio's, twee Duitse Kreisen, waterschappen, Rijkswaterstaat, provincie Gelderland en de regering Düsseldorf samengewerkt op het thema overstromingen. Hoewel beëindigd, worden de activiteiten aan Nederlandse zijde voortgezet in de Gelderse Commissie Calamiteitenbestrijding Grote Rivieren. Deze commissie bestaat uit een burgemeester en een ambtelijke vertegenwoordiger van elke Gelderse regio, het KLPD en Rijkswaterstaat. De samenwerking met Duitsland moet nog worden opgezet.

Voor het thema vitale infrastructuur is benoemd dat dit een landelijk of regionaal risico is en is aanvullend beleid beschreven. Uit het plan wordt niet duidelijk of sprake is van een bovenregionale aanpak. Dit blijkt wel het geval te zijn, zoals duidelijk wordt uit afspraken met betrekking tot bijvoorbeeld incidenten op vaarwegen. De regio neemt het initiatief om met buurregio's afspraken te maken om vitale infrastructuurscenario's te beoefenen.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale samenwerking

De veiligheidsregio werkt zowel monodisciplinair als multidisciplinair samen met alle omliggende veiligheidsregio's en heeft contacten binnen het Duitse Kreis Kleve. De regio heeft sinds 2012 de contacten op bestuurlijk niveau met het Duitse Kreis aangehaald. De regio is voornemens om deze contacten verder te ontwikkelen. Hiervoor neemt de regio deel aan de werkgroep GROS, een initiatief van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Doel van deze werkgroep is het scheppen van voorwaarden om internationale samenwerking te verbeteren.

Monodisciplinaire samenwerking is al jarenlang het geval. Dit geldt vooral op het gebied van zowel de brandweer- als de ambulancezorg. Multidisciplinaire samenwerking moet nog verder worden ontwikkeld. Met het Duitse Kreis Kleve zijn afspraken gemaakt tussen de beide meldkamers en over de alarmering en inzet van ambulancevoertuigen, de traumahelikopter en de Notarzt. Tweejaarlijks is er een samenwerkingsoefening tussen de beide brandweerkorpsen en meldkamers. Deze oefeningen krijgen een steeds meer multidisciplinair karakter doordat andere operationele diensten aansluiten.

Tussen de drie Gelderse veiligheidsregio's, betrokken crisispartners en overheden in Duitsland en Nederland zijn voor het thema hoogwater samenwerkingsafspraken opgesteld. Dit is een uitvloeisel van het binationale project Viking dat in 2011 is afgerond.

Daarnaast bestaan er op multidisciplinair niveau structurele overleggen die zijn geïnitieerd vanuit de Euregio Rijn/Waal.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[39]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft tot nu toe een convenant voor drinkwater afgesloten met het drinkwaterbedrijf Vitens. De veiligheidsregio heeft de intentie uitgesproken om de overige convenanten te ontwikkelen op basis van de modellen die door het project zijn opgeleverd. Voor het convenant Spoor wacht de regio op de definitieve oplevering van het modelconvenant door het Veiligheidsberaad.

Naast deze convenanten heeft de regio ook met andere ketenpartners convenanten afgesloten of het voornemen om ze af te sluiten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het NRK, RTV Gelderland, PSHOR GHOR GZ. Daarnaast is met de Duitse organisatie Technisches Hilfswerk (THW) een convenant afgesloten.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren 'beleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen en borgen 2010-2013' is op 17 december 2009 bestuurlijk vastgesteld. Het plan is een bijlage van het regionaal beleidsplan van de regio. De regio stelt vierjaarlijks een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan, jaarlijks, een oefenplan. Het oefenbeleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. De financiële consequenties zijn in een bijlage opgenomen.

39 Bron: website Veiligheidsberaad

2.5.2 *Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel*

In het plan is opgenomen dat het risicoprofiel input is voor de keuze van incidenttypen voor scenariogericht oefenen. Door het bestuur zijn een aantal prioritaire risico's benoemd. De taakgroep MOTO vertaald deze risico's naar incidenttypen. Voor 2012 zijn incidenttypen geselecteerd die behoren tot de maatschappelijke thema's gebouwde omgeving en maatschappelijke en sociale onrust.

2.5.3 *Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur*

De regio heeft in de jaren 2010 tot en met 2012 geen systeemoefening, waarin een gelijktijdige toetsende oefening van de gehele hoofdstructuur, georganiseerd. De regio geeft aan meer te leren van het optreden bij echte incidenten. De ervaringen en leerpunten worden door het multidisciplinair leeragentschap opgepakt en aan het directieteam Veiligheid gemeld. Het directieteam stelt vervolgens de prioriteiten vast.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze zijn vastgesteld door het directieteam Veiligheid en dat zij aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan. Beide jaarplannen kennen een paragraaf met bijzonderheden. Zowel in 2011 als in 2012 is netcentrisch werken opgenomen onder de bijzonderheden. Voor 2012 is het invoeren van het crisisplan als één van de belangrijke thema's benoemd.
De regio rapporteert jaarlijks de afwijkingen van de planning aan het directieteam Veiligheid.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De regio maakt voor het evalueren van incidenten en oefeningen gebruik van de door de Inspectie ontwikkelde evaluatiemethodiek, het Zelfevaluatie-instrument. Voorafgaand hieraan wordt door middel van een evaluatieformulier (First Impression Report), dat bij alle teams die actief zijn geweest wordt uitgezet en beoordeeld wordt of nader onderzoek nodig is.

De regio evalueert incidenten tot en met GRIP-2 zelf. Bij GRIP-3 of GRIP-4 incidenten wordt een buurregio of commerciële partij gevraagd te evalueren.

De regio beschikt over een functionarisvolgsysteem dat begin 2010 is aangeschaft voor het registreren van de deelname en resultaten van oefeningen. De implementatie is in 2012 afgerond.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio hebben zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 en drie GRIP-4 incidenten voorgedaan. Op verzoek van de Inspectie heeft de regio, van het GRIP-4 incident op 29 oktober 2010, naast een eigen verslag ook een evaluatierapport gemaakt op basis van het toetsingskader Bvr. Een concept van dit verslag is ter beoordeling aan de IVenJ aangeboden en van commentaar voorzien, waarna het bestuurlijk is vastgesteld. De regio heeft separaat de operationele randvoorwaarden getoetst en aangeboden. Beide documenten zijn na validatie gebruikt voor de beoordeling van de operationele randvoorwaarden.

Het scenario betreft een brand in een vleesverwerkingsbedrijf in Weurt (gemeente Beuningen) op vrijdag 29 oktober 2010. De brand gaat gepaard met forse rookontwikkeling en er wordt een ruim gebied afgezet. Als gevolg van de brand en de effecten wordt opgeschaald naar GRIP-3 en later naar GRIP-4.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet met uitzondering van de volgende punten bijna geheel aan de wettelijke eisen:

- Uit de rapportage blijkt dat het optreden als ontkleurd leider door de leider CoPI niet vanzelfsprekend is. De regio neemt dit als aandachtspunt mee in de CoPI oefeningen.
- Het adviseren van het ROT door het CoPI wordt tijdens het incident onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident.
- Tijdens het incident is de samenstelling van het Tbz niet volledig. Dit wordt veroorzaakt doordat de functionaris die belast is met de coördinatie van de voorlichting, conform de eigen planvorming, opkomt in het ROT in plaats van in het Tbz. In dit team komt wel een liaison voorlichting op. De regio heeft bewust gekozen om de coördinatie van de voorlichting bij het ROT te beleggen.
- De samenstelling van het RBT was tijdens het incident niet overeenkomstig met de vereisten. In het RBT ontbrak de Hoofdofficier van Justitie (HOvJ). De voorzitter van het RBT heeft de afwezigheid van de HOvJ voor aanvang van de eerste vergadering van het RBT afgestemd met de HOvJ.

3.2.2 Alarmering

Tijdens het incident was er een CaCo aanwezig die de taken conform de vereisten heeft uitgevoerd. Het blijkt echter dat de functie van de CaCo niet continu is geborgd. Dit is wel het streven van de regio. Voor een continue borging van de functie van CaCo is de regio een procedure gestart om de openstaande vacature voor CaCo in te vullen.

Na eerst een monodisciplinaire opschaling wordt opgeschaald naar GRIP-1. De alarmering voor de opschaling naar daaropvolgende GRIP-2, GRIP-3 en GRIP-4 vindt binnen twee minuten na afkondiging plaats[40].

De regio heeft de afspraak gemaakt dat meldingen die geen verband hebben met de ramp of crisis worden afgehandeld door de meldtafels die geen piekbelasting hebben of dat deze meldingen door het politie servicecenter worden afgehandeld. Deze afspraak is niet, zoals in het Bvr wordt voorgeschreven, bestuurlijk vastgesteld.

3.2.3 Opschaling

Uit de incidentevaluatie blijkt dat de regio op twee aspecten de normtijd niet haald. Bij het CoPI is de voorlichter te laat opgekomen doordat de meldkamer de alarmeringsprocedure niet correct heeft uitgevoerd. Doordat de voorlichter bij het CoPI de normtijd overschrijdt

40 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

kan extra werkdruk ontstaan bij de overige CoPI leden. De regio heeft de alarmeringsprocedure nogmaals bij de meldkamer onder de aandacht gebracht. Bij de alarmering voor het incident op de A2 in juni 2011[41] is de alarmering conform deze procedure verlopen.

Bij het ROT is de HS GHOR buiten de vereiste normtijd opgekomen waardoor de eerste vergadering zonder de HS GHOR is gehouden. Uit de rapportage blijkt niet of de rol van HS GHOR door een ander lid van de sectie is waargenomen. De afwezigheid van deze functionaris in het ROT kan de multidisciplinaire aanpak en bestrijding van het incident belemmeren.

De regio beschikt niet over een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. Ook is niet duidelijk of de continuïteit door de geschetste maatregelen voldoende is geborgd.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens het incident is geen gebruik gemaakt van een netcentrische werkwijze. De tijdens het incident gevolgde werkwijze kwam overeen met de werkwijze waargenomen tijdens de RADAR praktijktoets in 2009. Uit de evaluatie blijkt dat tijdens het incident nog niet alle verbeterpunten waren opgelost. De regio is nog in 2010 een verbetertraject gestart om het informatiemanagement te optimaliseren.

Dit verbetertraject heeft ertoe geleid dat de regio bijna voldoet aan de randvoorwaarden voor informatiemanagement. De regio beschikt inmiddels over mensen en middelen die noodzakelijk zijn om het proces informatiemanagement te kunnen uitvoeren. Kanttekening hierbij is en blijft dat door het ontbreken van een piketregeling voor de functie van informatiemanager CoPI deze functie niet is geborgd.

Uit het evaluatierapport blijkt dat de regio de implementatie van het proces informatiemanagement en de daarbij behorende netcentrische werkwijze nog verder dient in te vullen. Uit de rapportage blijkt dat niet alle beschikbare gegevens binnen tien minuten worden verwerkt. Deze constatering doet de regio in haar evaluatie voor de meldkamer, het CoPI, ROT en het Tbz. Dit leidt ertoe dat, hoewel tijdens de oefening fictief, cruciale gegevens ontbreken en daardoor risicovolle situaties voor personeel en burgers ontstaan. Een ander risico is dat scenario's voor het bestrijden van het incident op basis van onvolledige informatie worden opgesteld.

De regio maakt sinds 2011 gebruik van LCMS die ondersteunend is aan de netcentrische werkwijze. Daarmee worden, doordat ook de vereiste partijen hierop zijn aangesloten, een aantal verbeterpunten uit het evaluatierapport Weurt opgelost. Na de brand in Weurt heeft de regio geen systeemoefening of GRIP-3 of GRIP-4 incident getoetst aan de wettelijke eisen. Hierdoor is het niet mogelijk te beoordelen of de aandachtspunten die betrekking hebben op de uitvoering van het proces informatiemanagement zijn opgelost.

41 Ongeval met vluchtauto overvallers geldtransporteur. Opschaling naar GRIP-4.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

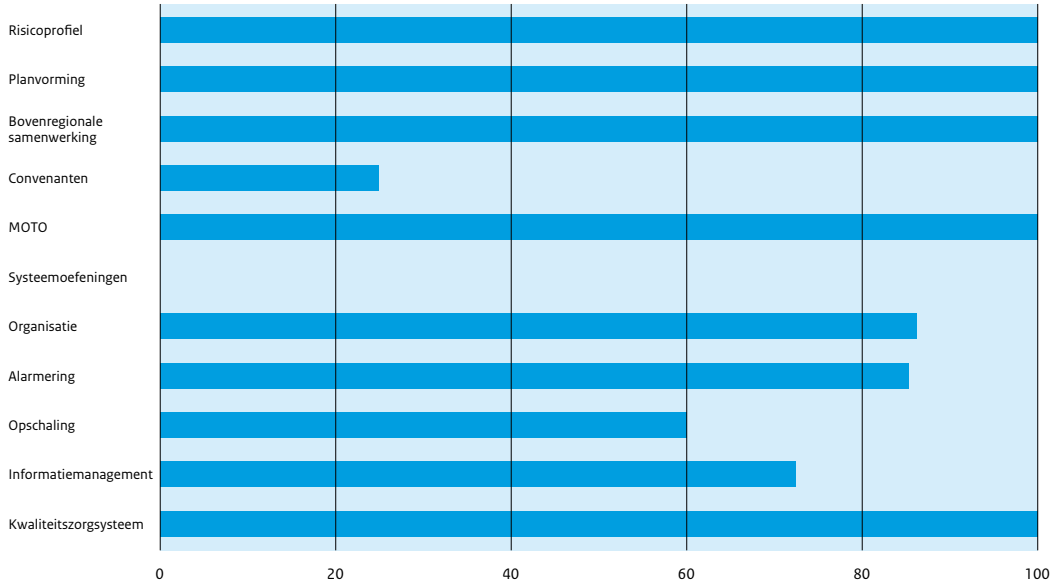

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen (soms flinke) vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:
- Een gezamenlijke oefening van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding is niet georganiseerd.

Organisatie:
- De adviserende functie van het CoPI aan het ROT vindt niet altijd plaats.
- In het Tbz ontbreekt de coördinator voorlichting.

Alarmering:
- De gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is niet bestuurlijk vastgesteld.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:

- Organiseer conform het Bvr een gezamenlijke oefening van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding.

Organisatie/MOTO:

- Neem de adviesrol van de onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in oefeningen. Evalueer deze rol zowel in oefeningen als incidentevaluaties.

Alarmering:

- Stel de gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis bestuurlijk vast.

Opschaling:

- Zorg ervoor dat gealarmeerde functionarissen binnen de normtijd beginnen met hun taken.

Cog

Veiligheidsregio Utrecht

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Utrecht is een samenwerkingsverband van 26 gemeenten. De regio is gericht op het beheersen van risico's in het verzorgingsgebied en het realiseren van een effectieve en efficiënte hulpverlening bij rampen, crises en branden. De veiligheidsregio is formeel in 2006 van start gegaan.

De regio is, qua oppervlakte (ongeveer 1386 km^2) een relatief kleine regio. Voor wat betreft het aantal inwoners (ongeveer 1.300.000) is de regio één van de grootste regio's. De regio heeft een uitgebreid stelsel van wegen voor alle vervoersmodaliteiten. Door de centrale ligging in Nederland is de regio een knooppunt voor weg, spoor en water. Dit geldt in het bijzonder voor het transport van gevaarlijke stoffen. Daarnaast behoren de overstromingsrisico's tot de belangrijkste risico's van de regio vanwege de hoge inwonersdichtheid, de

lage ligging en een relatief hoge overstromingskans. In de regio zijn veel kennisintensieve en dienstverlenende bedrijven gevestigd. De regio kent een diversiteit aan landschappen en grondgebruik.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio heeft voorrang gegeven aan de regionalisering van de brandweer. Begin 2010 is de regio gestart met het opstellen van een beleidsplan conform de Wvr. De regio zal dit plan afstemmen met de aangrenzende regio's en betrokken partijen.
- Risicoprofiel
  - Het risicoprofiel van de regio voldoet gedeeltelijk aan de bepalingen van het Bvr. Begin 2010 heeft een herijking van het risicoprofiel plaatsgevonden, onder meer op basis van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Het profiel is aan alle betrokken partijen in de regio voorgelegd. Daarnaast heeft de regio aangegeven in 2010 de beschrijving van de operationele randvoorwaarden te actualiseren.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De regio heeft voor de periode 2009-2013 in samenwerking met de primaire hulpverleningsdiensten en gemeenten een multidisciplinair opleidings- en oefen(beleids)plan opgesteld. De regio kon de Inspectie in 2010 geen opleidingsgegevens van sleutelfunctionarissen op de meldkamer geven.
- Organisatie
  - De beschrijving van de meldkamer, het Team Bevolkingszorg (Tbz) en een coördinerend onderdeel in het CoPI in de operationele hoofdstructuur (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van verschillende teams: het ontbreken van een informatiemanager in het CoPI (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr), het Tbz (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr) en het ROT (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
  - De taakuitvoering van het CoPI (artikel 2.1.2 lid 2 Bvr).
  - Een eenhoofdige, multidisciplinaire leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - De beschrijving van de criteria voor grootschalig alarmeren door de meldkamer (artikel 2.2.1 Bvr).
  - Een voorziening voor het afdoen van reguliere meldingen op de meldkamer (artikel 2.2.1 Bvr).
  - Een tijdige alarmering (artikel 2.2.3 Bvr).
  - De beschikbaarheid van een volledige beschrijving van het incidentbeeld op de meldkamer (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - Een tijdige opkomst en de samenstelling van de verschillende teams met uitzondering van het GBT (artikel 2.3.1 Bvr).

- Informatiemanagement
  - Het bijhouden van een volledig, actueel totaalbeeld (artikel 2.4.1 Bvr).
  - Het bijhouden en beschikbaar stellen van een eigen, volledig en actueel beeld door de verschillende onderdelen in de hoofdstructuur (artikel 2.4.2 Bvr).
- Algemeen
  - De beschrijving van de opkomsttijden in de regionale opschalingprocedure.

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

Naar aanleiding van de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio een verbeterplan opgesteld, dat door het algemeen bestuur van de regio is vastgesteld. De uitvoering van dit verbeterplan is inmiddels grotendeels afgerond.

De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft hierin in de planvorming niet voorzien.

De regio heeft aangegeven dat in het begin van 2010 een aantal knelpunten is aangepakt, zoals het actualiseren van de beschrijving van de operationele randvoorwaarden. Op een aantal punten vindt volgens de regio nog doorontwikkeling plaats zoals de invoering van het informatiemanagement bij het GBT. Het CoPI, het ROT en het RBT zijn aangesloten op LCMS. De GBT en de gemeenten worden gefaseerd op LCMS aangesloten. Eind 2013 zal de gehele hoofdstructuur op LCMS zijn aangesloten.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (middel)lange termijn

De registratie van oefeningen is volgens de regio nog een aandachtspunt. Tot nu toe wordt vooral geregistreerd op aanwezigheid en frequentie van oefenen (kwantiteit). Inmiddels ligt er een integraal OTO beleidsplan 2012-2015 waarin als beleidsdoelstelling het realiseren van een kwalitatieve registratie op vakbekwaamheid (op basis van functieprofielen) en bijbehorende monitoring centraal staat.

In het voorjaar 2010 is overleg gestart met de regio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek om tot één meldkamer voor deze drie regio's te komen. Deze ontwikkeling is stilgelegd na het besluit van de minister van VenJ om tot een landelijke meldkamerorganisatie te komen. De regio Utrecht wacht de verdere ontwikkelingen op dat terrein af. Wel heeft de regio Utrecht met de regio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek de mogelijkheden voor een geschikte locatie voor de nieuwe meldkamer geïnventariseerd. De regio's zijn met verschillende voorstellen gekomen (Stichtse Brug Zeewolde en het nieuwe provinciehuis in Utrecht). Over de mogelijke locatie van de meldkamer is een advies voor de minister opgesteld.

Eén van de beleidsprioriteiten van het beleidsplan 2012-2015 is de professionalisering van de crisisorganisatie. De speerpunten daarbinnen zijn het terugdringen van specifieke planvorming en het inzetten op een veerkrachtige crisisorganisatie, versterking van de geoefendheid en deskundigheid van de samenwerkende crisisteams en de professionalisering van de crisiscommunicatie. Met betrekking tot crisiscommunicatie zijn inmiddels nadere voorstellen aan het algemeen bestuur ter besluitvorming in januari 2013 voorgelegd, namelijk de visiedocumenten crisiscommunicatie, bevolkingszorg en risicocommunicatie.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Elke veiligheidsregio moet zich voorbereiden op specifieke risico's binnen haar verzorgingsgebied. Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Het risicoprofiel voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. In 2012 heeft een actualisatie van het risicoprofiel plaatsgevonden.

Het risicoprofiel bevat een analyse van de risicovolle situaties in de regio. De belangrijkste risico's die de regio bedreigen hebben te maken met de kenmerken van het gebied. De regio werkt belangrijke risico's nader uit, waaronder het transport, de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen, transportongevallen, overstromingen, uitval van nutsvoorzieningen en pandemieën. De regio heeft het risicoprofiel afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's en de netwerkpartners.

In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale effecten, namelijk de effecten van rampen in de regio op omliggende regio's. Als belangrijke grensoverschrijdende risico's worden in het regionaal risicoprofiel onder meer genoemd; overstromingen, natuurbranden en uitval van vitale infrastructuur en nutsvoorzieningen.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld op 7 november 2011. Het risicoprofiel vormt de grondslag voor het beleidsplan. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. Het beleidsplan bevat een informatieparagraaf, een multidisciplinair oefenplan en een beschrijving van niet-wettelijke adviestaken. Het beleidsplan is voor afstemming aan buurregio's, betrokken waterschappen en het regionaal politiekorps voorgelegd.

Bij het opstellen van het beleidsplan is een groot aantal partners op het gebied van risico- en crisisbeheersing betrokken. Het beleidsplan is voorgelegd aan de gemeenten in de regio. De reacties van de gemeenten zijn verwerkt in een nota.

In het beleidsplan vindt geen vertaling plaats naar benodigde capaciteit op basis van het risicoprofiel. In de periode tot en met 2015 zal de regio jaarlijks twee van de zeven geselecteerde scenario's uitwerken waar sprake is van gefaseerde ontwikkeling. In deze uitwerking komen de benodigde capaciteit en de samenwerking met de betrokken partners aan de

orde. Inmiddels zijn onder andere de scenario's extreem weer en natuurbranden uitgewerkt. In 2013 worden de scenario's maatschappelijke onrust en vitaal uitgewerkt.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. Het crisisplan voldoet voor wat betreft de inhoud bijna aan het gestelde in de Wvr. In het plan zijn de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden in algemene zin beschreven. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de afzonderlijke onderdelen worden of zijn in concept beschreven in leidraden. De maatregelen en voorzieningen van de gemeenten zijn kort beschreven. De verdere uitwerking van deze maatregelen en voorzieningen is opgenomen in regionale deelplannen. Het regionaal plan is afgestemd met de andere crisispartners. Na vaststelling is het plan afgestemd met andere partners, zoals de buurregio's en de Commissaris van de Koningin[42].

Het regionaal plan vermeldt geen afspraken met andere betrokken partijen. Het plan volstaat met de algemene opmerking dat de afspraken met andere partijen onderdeel van het plan uitmaken.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[43], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Utrecht leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen
Vitale Infrastructuur	Verstoring energievoorziening
	Verstoring drinkwatervoorziening
	Verstoring telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Ziektegolf

42 Artikel 16 lid 4 Wvr.

43 Artikel 37 lid 1 Wvr.

2.3.4.2 *Bovenregionale, interregionale en internationale samenwerking*

De regio heeft de buurregio's geconsulteerd over het risicoprofiel en het regionaal crisisplan, die onder meer zijn gericht op bepaalde grensoverschrijdende risico's zoals overstromingen en waterwegen. Verder zijn met deze regio's onder meer afspraken gemaakt over de uitvoering van taken en de afstemming van operationele randvoorwaarden.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[44]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Utrecht heeft in de onderzoeksperiode convenanten afgesloten met waterschappen/Rijkswaterstaat, drinkwaterbedrijf Vitens en Defensie. Een convenant met Stedin (Energie/Gas) is in concept gereed en zal begin 2013 worden ondertekend.

In het beleidsplan heeft de regio opgenomen dat, naast de klassieke hulpverleningsdiensten, de vitale partners een steeds belangrijkere rol in het kader van de risico- en crisisbeheersing hebben. De regio geeft in een bijlage bij het conceptbeleidsplan 2012-2015 een overzicht van de relevante netwerkpartners. In deze bijlage zijn ook de nadere afspraken tussen de regio en individuele partners opgenomen, waaronder de genoemde convenanten. Naar voren komt onder andere dat de regio met ProRail afspraken heeft gemaakt ten aanzien van oefenen, planvorming en operationele randvoorwaarden. Een landelijk convenant met ProRail is in voorbereiding.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 *Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan*

Het algemeen bestuur heeft met het Beleidsprogramma Opleiden, Trainen, Oefenen 2012-2015 een meerjaren integraal (mono- en multidisciplinair) opleiding- en oefenplan vastgesteld. De kern van dit beleidsprogramma is het verder professionaliseren van de

44 Bron: website Veiligheidsberaad.

operationele organisatie. Het beleidsplan geeft per kolom de thema's, de ambities en dergelijke in de periode tot 2015 aan. De thema's worden uitgewerkt in projecten, waarover door middel van managementrapportages wordt gerapporteerd. Het plan is voorzien van een financiële paragraaf.

2.5.2 Verband tussen opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het plan wordt volstaan met de opmerking dat de regio moet zijn voorbereid op de specifieke risico's in de regio. In het nieuwe conceptplan wordt toegevoegd dat trainingen en oefeningen op de geconstateerde risico's worden afgestemd.
Het beheer van de opleidingen, trainingen en oefeningen, multidisciplinair en van de kolommen brandweer, GHOR en gemeentelijke crisisbeheersing behoort tot de taak van de veiligheidsregio.

2.5.3 Jaarlijkse oefening hoofdstructuur

In 2012 heeft de regio een systeemoefening gehouden, namelijk de oefening Prisma. De regio heeft voor 2011 de jaarlijkse systeemoefening laten vervallen en in overeenstemming met de Inspectie de evaluatie van de brand in zorgcentrum De Geinsche Hof als input gebruikt voor de onderzoeksresultaten.

2.5.4 Jaarplan MOTO

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan. De uitgangspunten van het bovengenoemde beleidsprogramma vormen onderdeel van Oefenjaarplan 2012. Bij het jaarplan is de oefenkalender als bijlage bijgevoegd. Over beide jaren zijn de oefenkalenders niet volledig gerealiseerd.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

De regio beschikt nog niet over een systematiek voor het evalueren van oefeningen en incidenten. De regio geeft aan dat aan de ontwikkeling van een evaluatiesystematiek wordt gewerkt. Naar verwachting zal de regio een vaste systematiek voor het evalueren van incidenten en oefeningen invoeren. Het organisatieonderdeel Planvorming en evaluatie verricht momenteel evaluaties, maar niet volgens een vaste systematiek.

De regio kent geen functionaris of organisatieonderdeel dat belast is met de borging van de uitgezette actiepunten uit de evaluatie. Een eventuele aanwijzing van een functionaris of toedeling aan een organisatieonderdeel is momenteel binnen de veiligheidsregio onderwerp van gesprek.

In het oefenbeleidsplan vermeldt de regio voor elk onderdeel de oefenfrequentie van de sleutelfunctionarissen. Daarbij is opgenomen dat in de periode van het plan (2012-2015) een geborgd kwaliteitssysteem vorm zal krijgen. Momenteel beschikt de regio over een functionarisvolgsysteem, waarin alleen kwantitatieve gegevens worden geregistreerd.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 en geen GRIP-4 incidenten voorgedaan.

In overleg met de Inspectie is de evaluatie van de brand bij zorgcentrum De Geinsche Hof (een GRIP-3 incident met meer dan vijftig gewonden) gebruikt. In juni 2012 heeft de regio wel een systeemoefening gehouden.

Het incident op 27 juni 2011 betreft een zeer grote brand bij zorgcentrum De Geinsche Hof in Nieuwegein. Naar aanleiding van de brand en daarmee gepaard gaande rookontwikkeling wordt opgeschaald naar GRIP-3 en wordt de locatie ontruimd.
Naar aanleiding van deze brand zijn in totaal 52 personen in een ziekenhuis gezien. De locatie is na de brand tijdelijk onbewoonbaar en bewoners worden in een tijdelijke locatie ondergebracht.

De veiligheidsregio en de gemeente Nieuwegein hebben besloten een onafhankelijk evaluerend onderzoek te laten uitvoeren naar de hulpverlening en crisismanagement naar aanleiding van de brand. De betrokken partijen hebben behoefte aan inzicht in de gebeurtenissen, duiding van handelingen en het leren van lessen uit dit incident. Het evaluatieverslag is aangeboden aan de Inspectie en na validatie gebruikt voor de beoordeling van de operationele randvoorwaarden.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

Uit de evaluatie komt naar voren dat de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing vrijwel geheel voldoet aan de bepalingen van het Bvr[45]. Verbeterpunten voor de regio zijn, onder andere, de sturing en coördinatie van het ROT en het informatiemanagement bij het Tbz. De Inspectie merkt op dat de taken van het Tbz niet regionaal zijn ingericht, maar door een Gemeentelijk Managementteam worden uitgeoefend.

3.2.2 Alarmering

De alarmering voldoet deels aan de eisen van het Bvr. Uit de evaluatie blijkt dat geen bestuurlijke criteria voor opschaling door de meldkamer zijn vastgelegd. De opschaling van een incident is voorbehouden aan operationeel leidinggevenden buiten de meldkamer. De regio heeft vastgelegd dat bij grootschalige alarmering de meldkamer door één leidinggevende wordt aangestuurd. Het ontbreekt deze leidinggevende aan een mandaat om leiding te geven zoals informatie vragen, halen en brengen, het opschalingniveau bewaken en prioriteiten stellen.

De leidinggevende van de meldkamer heeft een volledig beeld van het incident, maar heeft dit beeld niet schriftelijk vastgelegd. Dit beeld wordt door deze leidinggevende mondeling gecommuniceerd. Wel komt uit de evaluatie naar voren dat de alarmering voor de opschaling naar de GRIP-niveaus plaatsvindt binnen twee minuten na afkondiging[46].

Tevens heeft de regio beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met het incident worden afgehandeld. Ook worden gelijktijdig met de operationele hoofdstructuur andere functionarissen/organisaties geïnformeerd.

45 Bij de alarmering voor dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

46 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

3.2.3 *Opschaling*

De onderdelen en functionarissen van de hoofdstructuur zijn binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken zijn begonnen. Een uitzondering hierop vormt de voorlichtingsfunctionaris van het ROT.

Tevens heeft de regio geborgd dat gedurende een incident de continuïteit van de hoofdstructuur onafgebroken kan functioneren.

3.2.4 *Informatiemanagement*

Uit de evaluatie komt naar voren dat het informatiemanagement nog niet conform het Bvr wordt uitgevoerd. Tijdens het incident wordt door het CoPI en ROT gebruik gemaakt van LCMS. Op het moment van de brand is het GMT (dat de taken van Tbz uitvoerde) nog niet op LCMS aangesloten. Het GBT kan gebruik maken van LCMS, omdat één van de leden beschikt over de inlogcodes.

Omdat de meldkamer en het GMT (Tbz) niet op LCMS zijn aangesloten, kunnen niet alle onderdelen van de hoofdstructuur de beschikbare gegevens langs geautomatiseerde weg met elkaar delen en ter beschikking stellen.

De regio heeft nog geen onderdeel aangewezen dat met het maken van een centraal totaalbeeld is belast. Het totaalbeeld dat ten tijde van het incident beschikbaar komt, voldoet niet alle elementen die in het Bvr zijn opgenomen. Het totaalbeeld geeft inzicht op hoofdlijnen. Uit de evaluatie blijkt dat het moeilijk is om onder hectische omstandigheden informatie zorgvuldig en exact in te voeren. Hierdoor ontstaat een overzicht van informatie dat deels bestaat uit (geverifieerde) feiten, deels uit vragen en deels uit geconstateerde onduidelijkheden. Daarbij is er geen duidelijk inzicht in de voorgeschreven opbouw van het totaalbeeld: incident, hulpverlening, prognose en aanpak, maatregelen en resultaten.
Wel houden de onderdelen van de hoofdstructuur ieder een eigen beeld van het incident bij, waarin de beschikbare gegevens tijdig worden verwerkt en geverifieerd. Dit beeld bevat de vereiste elementen.

Uit de evaluatie komt naar voren dat hoewel LCMS niet altijd op een goede manier is gevuld, dit de afhandeling van het incident niet heeft gehinderd. Het informatiemanagement tussen de verschillende multidisciplinaire teams en monodisciplinaire diensten is vanaf de start van het incident telefonisch goed tot stand gekomen. Hierdoor was relevante informatie steeds op het juiste moment bekend. Een uitzondering hierop is de informatievoorziening aan het ROT door het CoPI in grofweg het eerste anderhalf uur van het incident. Door de grote uitvoeringsdruk in het CoPI is een gedetailleerde informatie-uitwisseling later op gang gekomen.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

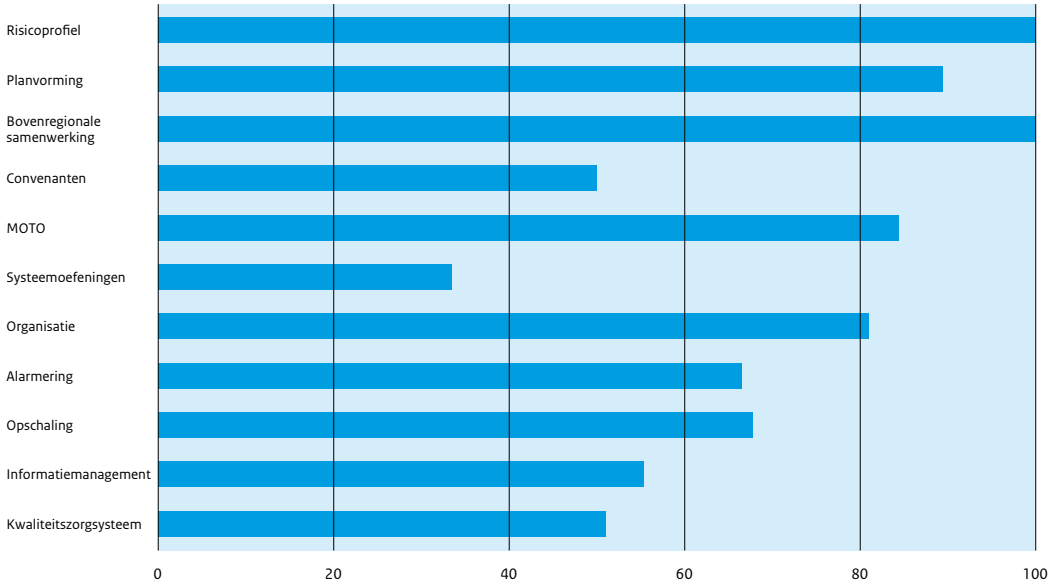

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Utrecht heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefening:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Alarmering:
- Het ontbreekt aan eenduidige criteria voor het alarmeren door de meldkamer.

Informatiemanagement:
- Het maken van een totaalbeeld is niet bij een onderdeel belegd.
- Niet alle onderdelen van de hoofdstructuur zijn aangesloten op het netcentrisch systeem.

Kwaliteitszorgsysteem:
- De regio heeft geen systematiek voor het evalueren van incidenten en oefeningen.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefening:

- Organiseer, conform het Bvr, jaarlijks een systeemoefening.

Alarmering:

- Stel criteria voor het direct opschalen door de meldkamer vast.

Informatiemanagement:

- Beleg het maken van het totaalbeeld bij één onderdeel.
- Zorg dat alle onderdelen van de hoofdstructuur op het netcentrisch systeem worden aangesloten.

Kwaliteitszorgsysteem:

- Breid het huidige kwaliteitszorgsysteem uit met een evaluatiesystematiek voor incidenten en oefenen en een kwalitatief functionarisvolgsysteem.

C10

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord bestrijkt het gebied vanaf Castricum, via de zuidgrens van Graft-De Rijp en de noordgrenzen van Beemster en Zeevang tot het IJsselmeer en alles ten noorden daarvan, inclusief Texel. De regio is aan drie kanten omringd door water (Noordzee, Waddenzee, IJsselmeer en Markermeer). Aan de zuidzijde grenst de regio aan de veiligheidsregio's Kennemerland en Zaanstreek-Waterland. De regio omvat 21 gemeenten en telt circa 642.000 inwoners. In de regio zijn vier gemeenten met meer dan 50.000 inwoners (Alkmaar, Den Helder, Heerhugowaard en Hoorn).

De regio wordt gekenmerkt door twee luchthavens, twee kleinschalige zweefvliegvelden, de (nucleaire) onderzoekslocatie Petten, een relatief intensief (provinciaal) wegennetwerk, twee dijkverbindingen met andere regio's (Afsluitdijk en de dijk Enkhuizen-Lelystad), vervoer van gevaarlijke stoffen over de snelweg A7 van en naar Amsterdam/Groningen, twee

grote sluizen voor beroepsvaart (Stevinsluizen Den Oever, Krabbersgatsluizen Enkhuizen), omvangrijke en brede duingebieden langs de Noordzee, de marinehaven 'Nieuwe Haven' in Den Helder, het NAM-complex in Den Helder, gasbehandelingsstations in Anna Paulowna en Wieringermeer en diverse (risico)evenementen, zoals de Marinedagen in Den Helder, voetbalwedstrijden van AZ en diverse grootschalige muziekfestivals. Daarnaast is er in de veiligheidsregio sprake van een fors (gestaag stijgend) aantal specifieke risicovolle inrichtingen die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) en het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio geeft aan in 2010 een nieuw beleidsplan te zullen opstellen.
- Risicoprofiel
  - Na het in werking treden van de Wvr stelt de regio een nieuw risicoprofiel op waarin ook de grensoverschrijdende risico's van buurregio's worden opgenomen.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De grootschalige oefeningen die de regio organiseert, voldoen niet volledig aan de eis dat de onderdelen van de hoofdstructuur in samenhang met elkaar dienen te worden geoefend. In 2010 organiseert de regio een oefening die wel aan deze eisen voldoet.
- Organisatie
  - In de beschrijving van de hoofdstructuur ontbreekt de beschrijving van een coördinerend onderdeel bij meer dan één CoPI (artikel 2.1.1 Bvr).
  - Het GBT komt niet op in de voorgeschreven samenstelling (artikel 2.1.5 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - Geen aandachtspunten.
- Opschaling
  - Het Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet binnen 90 minuten gestart met haar werkzaamheden (artikel 2.3.1 onderdeel f Bvr).
  - De regio heeft niet de beschikking over een continuïteitsplan (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Geen aandachtspunten.

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de organisatie niet opgelost. De regio geeft met betrekking tot deze verbeterpunten aan op deze onderdelen bewust af te wijken van de wettelijke eisen. Ten eerste heeft

de regio het ROT benoemd als het commando met een coördinerende taak in het geval van meerder CoPI's. Ten tweede zal de regio blijven werken met een dubbelfunctie in het GBT voor de leidinggevenden van de brandweer en de GHOR. De regio is thans bezig met een verkenning deze dubbelfunctie uit te breiden met de leidinggevende politie, zodat er sprake is van een gezamenlijke liaison in het GBT voor de drie hulpverleningsdiensten. En als laatste maakt een voorlichtingsfunctionaris volgens het crisisplan geen deel uit van de standaardbezetting van het ROT.

De regio heeft de verbeterpunten die betrekking hebben op de opschaling deels opgelost. Tijdens de systeemoefening 2010 start het Tbz tijdig met haar werkzaamheden. De regio is echter nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur.

De regio heeft haar nieuw opgestelde risicoprofiel en beleidsplan nog niet bestuurlijk vastgesteld. Hiermee overschrijdt de regio de termijn die hiervoor in de wetgeving is gesteld en is zij hierin tevens de laatste van de veiligheidsregio's.

Uit de evaluatie van de oefening Keten 2010 zijn nieuwe verbeterpunten gerezen (zie 3.2). De regio heeft sinds deze oefening diverse GRIP-incidenten conform haar eigen, vastgestelde procedure geëvalueerd. Uit deze evaluaties blijkt dat de regio na de oefening heeft geïnvesteerd in de aanpak van deze nieuwe verbeterpunten. Tot welke resultaten dit heeft geleid staat beschreven bij de uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader (zie 3.2).

De regio heeft de afgelopen periode geïnvesteerd in samenwerkingsafspraken met andere veiligheidsregio's. Dit heeft geleid tot samenwerkingsafspraken met onder andere de veiligheidsregio's Fryslân, Groningen, Flevoland, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De veiligheidsregio heeft haar strategische koers in het beleidsplan uitgezet voor de jaren 2013-2016. De vijf speerpunten in het beleidsplan zijn:

- Het stimuleren van bewoners en bedrijven om hun eigen verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid en gezondheid te nemen, door hen te informeren over risico's (risicocommunicatie) en hen een handelingsperspectief te bieden.
- Het stimuleren van de vrijwillige inzet van burgers en het goed benutten van deze participatie.
- Het op orde brengen van de vakbekwaamheid (opleiden, trainen en oefenen) van de medewerkers van de veiligheidsregio.
- Het herzien van de regionale plannen op hanteerbaarheid voor de inzet.
- Het toetsen van de eigen prestaties van de veiligheidsregio en die van haar partners.

De regio heeft in de zomer 2012 een start gemaakt met de regionalisering van de brandweer. Het projectplan is inmiddels vastgesteld en er zijn vier werkgroepen in het leven geroepen, namelijk Organisatie, Personeel, Financiën en Techniek & Facilitair. Deze werkgroepen leveren voor 1 januari 2013 diverse producten op, zoals een eerste beschrijving van de organisatie. Het is nog onbekend wanneer de regionalisering zal worden afgerond.

Voor de uitvoering van de gemeentelijke processen zijn inmiddels acht regionale pools operationeel. Voor het gemeentelijk proces Crisiscommunicatie en de invulling van de functies voor informatiemanagement en de AOV zijn al pools opgesteld en in werking. Voor de gemeentelijke processen Nazorg, Primaire levensbehoeften, het Verplaatsen van mens en dier, CRIB en Opvang en Verzorgen worden deze pools opgezet. De regio streeft ernaar dat alle acht pools uiterlijk 1 januari 2013 operationeel zijn.

De veiligheidsregio, de GGD en de politie hebben besloten zich eind 2015 te gaan vestigen in een gezamenlijke nieuwbouw. Dit besluit zal in 2013 verder worden uitgewerkt.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is gebaseerd op de risicovolle situaties in de regio die zijn vastgelegd in de risicokaart. In het risicoprofiel zijn de risicovolle situaties geaggregeerd op hoofdlijnen, maar vormen concrete risico's de basis voor de operationele planvorming in de regio. Desondanks voldoet het risicoprofiel niet volledig aan de wettelijke eisen. In het risicoprofiel is geen overzicht van de risicovolle situaties opgenomen die tot een brand, crisis of ramp kunnen leiden en is geen sprake van een jaarlijks overleg over regionale risico's.

In het risicoprofiel is geen aandacht voor bovenregionale aspecten. Ook worden in het risicoprofiel geen landsgrensoverschrijdende risico's gesignaleerd. De regio geeft hierover aan dat zij meent dat de veiligheidsregio niet in het effectgebied van buitenlandse objecten ligt.

De regio voldoet aan de overige wettelijke bepalingen die zijn gesteld aan het risicoprofiel.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan staat op de agenda om begin 2013 bestuurlijk te worden vastgesteld. Het concept-beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. Het concept-beleidsplan is afgestemd met de aangrenzende veiligheidsregio's, de betrokken waterschappen en het betreffende regionale politiekorps. Ook zijn gemeenteraden gevraagd hun zienswijze op het beleidsplan te leveren. De uitkomsten daarvan zijn opgenomen in bijlage 1 bij het concept regionaal beleidsplan Noord-Holland Noord.

Verder voldoet de regio aan de overige wettelijke vereisten, zoals de beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie en de paragraaf met een beschrijving van de informatievoorziening tussen organisaties en diensten.

Het multidisciplinair oefenbeleidsplan maakt geen onderdeel uit van het concept-beleidsplan. Omdat de regio het oefenbeleidsplan jaarlijks actualiseert heeft zij ervoor gekozen dit oefenbeleidsplan in een apart document uit te werken. In het concept-beleidsplan verwijst de regio specifiek naar de wettelijke eisen omtrent het oefenbeleidsplan.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is op 30 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. De algemene beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden is in twee documenten opgenomen; het regionaal crisisplan en het bijbehorende Deelplan Bevolkingszorg. In dit laatste document zijn ook de maatregelen en voorzieningen omschreven die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Uit brieven die de regio heeft overlegd blijkt dat het crisisplan is afgestemd met de crisisplannen van aangrenzende veiligheidsregio's. Er zijn geen documenten overlegd waaruit blijkt dat het vastgestelde regionaal crisisplan is verzonden naar de Commissaris van de Koningin[47]. De regio geeft hierover aan dat het vastgestelde crisisplan alsnog naar de Commissaris van de Koningin zal worden verzonden samen met het vastgestelde regionaal beleidsplan.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[48], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

47 Artikel 16 lid 4 Wvr.
48 Artikel 37 lid 1 Wvr.

In de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen vanuit zee
	Overstroming vanuit randmeren (IJsselmeer en Markermeer)
Vitale Infrastructuur	Uitval gas- elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorzienig
	Uitval ICT
Ziektegolf	Grieppandemie

Deze risico's worden in de maatgevende scenario's niet benoemd als bovenregionale risico's. Wel is in het beleidsplan een planmatige beschrijving voor deze risico's opgenomen, maar alleen voor het risico overstromingen is sprake van een bovenregionale aanpak.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
De veiligheidsregio heeft samenwerkingsafspraken met meerdere veiligheidsregio's. In het kader van het incidentbestrijdingsplan Waddenzee, de Incidentbestrijding op het IJsselmeer en voor het incidentbestrijdingsplan Noordzee zijn afspraken gemaakt met de kustregio's.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[49]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

De regio heeft een convenant voor drinkwater afgesloten met het waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN) en voor Energie/Gas met Liander. De regio geeft op dit moment geen prioriteit aan het convenant Spoor omdat dit nog niet door het Veiligheidsberaad is vastgesteld. Een eerste bespreking heeft inmiddels plaatsgevonden voor het convenant met Rijkswaterstaat/Waterschappen. De regio verwacht dit convenant in 2013 te hebben ondertekend.

49 Bron: website Veiligheidsberaad.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Hierbij gaat het om het bestuurlijk convenant met de regionale politie en om de convenanten met de Kustwacht en Defensie.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Zoals in paragraaf 2.2 is aangegeven is het op orde brengen van de vakbekwaamheid één van de vijf speerpunten die staan vermeld in het beleidsplan. Het multidisciplinair meerjarenplan vakbekwaamheid 2012-2015 is op 14 november 2011 vastgesteld door het directieteam.

De regio maakt elk jaar een nieuw meerjarenplan; het meerjarenplan 2012-2015 wordt vervangen door het meerjarenplan 2013-2016, enzovoorts. Een oefenplan maakt deel uit van elk meerjarenplan. In het meerjarenplan 2012-2015 is het oefenplan voor 2012 opgenomen, in het meerjarenplan 2013-2016 het oefenplan voor 2013, enzovoorts.

Het meerjarenplan/jaarplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de sleutelfunctionarissen van de veiligheidsregio. In de plannen zijn de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. In een bijlage van het meerjarenplan staat per team en functionaris weergegeven wie verantwoordelijk is voor opleiden, trainen en oefenen.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het meerjarenplan staat opgenomen dat het regionaal risicoprofiel de basis vormt voor het multidisciplinair oefenen. Zo wordt bijvoorbeeld voor de CoPI-oefening uit het jaarplan 2012 een incident bestreden bij de NAM (scenario 3).

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

In 2011 en 2012 is geen systeemoefening conform artikel 2.5.1 Bvr georganiseerd. Vanaf 2013 maakt een jaarlijkse systeemoefening vast onderdeel uit van het oefenprogramma.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Het meerjarenplan en het oefenjaarplan zijn opgenomen in hetzelfde document. Deze plannen worden jaarlijks door het multidisciplinair directieteam vastgesteld. De oefenjaarplannen sluiten aan op het meerjaren oefenbeleidsplan en zijn voorzien van een oefenkalender of overzicht van de oefeningen. De regio rapporteert dat de in 2011 geplande oefeningen conform de planning zijn uitgevoerd.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

De veiligheidsregio heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld die is vastgesteld door het multidisciplinair directieteam. Hierin wordt beschreven hoe multidisciplinaire incidenten worden geëvalueerd en wie daarbij een rol spelen. Met de evaluaties wordt beoogd te leren. Hierbij dienen de uitkomsten van een evaluatie te laten zien of gemaakte afspraken over de uitvoering van (een deel van) de crisisorganisatie tijdens een incident

voldoen of moeten worden herzien. Met het benoemen van de leermomenten en de verantwoordelijken zet de regio een verbetertraject in gang dat moet leiden tot het optimaliseren van de operationele randvoorwaarden. Evaluaties worden uitgevoerd door het veiligheidsbureau; het hoofd veiligheidsbureau is belast met de borging van uitgezette actiepunten.

Incidenten in de categorie GRIP-1 en GRIP-2 worden standaard geëvalueerd door het uitvoeren van een quickscan. Incidenten vanaf GRIP-3 worden met een multidisciplinaire debriefing geëvalueerd. Het multidisciplinair directieteam kan besluiten een evaluatie door derden te laten uitvoeren als het onderzoek te groot of te complex is om het intern uit te voeren of het veiligheidsbureau zelf betrokken is bij het incident waardoor de onafhankelijke positie als evaluator in gevaar kan komen.

De veiligheidsregio is in het bezit van een individueel functionarisvolgsysteem waarin de verrichtingen van de crisisfunctionarissen in oefeningen worden geregistreerd. Elke discipline is volgens het meerjaren oefenbeleidsplan verantwoordelijk voor de registratie van de eigen deelnemers. Registratie van de oefenleiders en multidisciplinaire functionarissen valt onder de verantwoordelijkheid van het veiligheidsbureau.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio hebben zich in de onderzoeksperiode vier GRIP-3 incidenten en één GRIP-4 incident voorgedaan.

De regio Noord-Holland Noord heeft op 19 oktober 2010 een systeemoefening, de oefening Keten 2010, georganiseerd. Voor maart 2012 stond een nieuwe systeemoefening gepland. Enkele weken voor de uitvoering heeft de voorzitter van het bestuur – op basis van een pleidooi vanuit gemeenten in de regio – besloten deze systeemoefening af te gelasten. De systeemoefening 2010 heeft daarom als basis voor onderstaande beoordeling gediend. In de tekst zijn bij twee onderwerpen nuanceringen aangebracht met gegevens uit incidentevaluaties die door de regio zijn uitgevoerd. Omdat deze gegevens niet zijn gevalideerd, oefenen zij geen invloed uit op de score van deze onderdelen.

Tijdens het scenario van de oefening spoelen op meerdere stranden hout, schoenen, diverse vaten met gevaarlijke stoffen en honderden witte zakjes met een giftig bestrijdingsmiddel aan. Strandbezoekers nemen goederen en zakjes mee waarna tientallen klachten bij

de hulpverleningsdiensten binnen komen over onder andere hoofdpijn, duizeligheid, braken, stuiptrekkingen en een brandend gevoel op de huid. Ook in de zee drijven nog grote hoeveelheden zakjes met gevaarlijke stoffen.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

Het CoPI komt tijdens de oefening Keten 2010 volledig op. In de samenstelling van het ROT, het Tbz en het GBT ontbreken enkele sleutelfunctionarissen.
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft ervoor gekozen de invulling van de wettelijk beschreven vertegenwoordiging van leidinggevenden van de brandweer en GHOR in het GBT vorm te geven in een gecombineerde piketfunctie.

Hiermee voldoet de regio niet aan de wettelijke eis die is gesteld aan de samenstelling van het Gemeentelijk Beleidsteam[50], namelijk dat het team bestaat uit de leidinggevenden van brandweer, politie, GHOR en de bevolkingszorg die ieder vanuit hun eigen vakkennis ondersteuning bieden aan de burgemeester bij het nemen van beleidsbeslissingen en besluiten. De regio spreekt van een bewuste interpretatie van de wet. Echter de Nota van Toelichting bij het Bvr biedt deze interpretatieruimte niet. De Nota geeft aan dat: 'de leidinggevenden in het Gemeentelijk Beleidsteam kunnen zijn de lokale of regionale

50 Artikel 2.1.5 lid 1 en lid 2 Bvr.

brandweercommandant, de regionaal geneeskundig functionaris, de districtchef of korpschef van de politie of de overeenkomstig functionaris van de Koninklijke Marechaussee en de leidinggevende van het Tbz.

De regio heeft er daarnaast voor gekozen de invulling van de wettelijk beschreven voorlichter in het ROT vorm te geven binnen de Stafsectie Bevolkingszorg.
Bij het CoPI en het ROT is sprake van afstemming met en advisering naar respectievelijk het ROT en het GBT. Tussen het Tbz en het ROT is tijdens de systeemoefening geen sprake van advisering en sturing. In de oefening stemmen het CoPI en het ROT bij de taakuitvoering niet af met andere betrokken partijen.

Bij diverse GRIP-incidenten die door de regio conform de eigen procedure zijn geëvalueerd[51] heeft de afstemming met andere betrokken partijen in het CoPI en het ROT en de advisering van het Tbz richting het ROT wel plaatsgevonden.

3.2.2 Alarmering

De regio heeft de criteria voor grootschalige alarmering en de afhandeling van meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis beschreven in een GRIP-regeling en het regionaal crisisplan die bestuurlijk zijn vastgesteld. Ook de eenhoofdige leiding op de meldkamer is beschreven in het document 'Primaire processen Meldkamer Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, versie juli 2006'.

Uit de evaluatie blijkt dat deze functie volledig in de werkwijze is geïmplementeerd. Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie, het bewaken van het opschalingsniveau en het prioriteren van werkzaamheden geborgd door het optreden van de CaCo. Zoals beschreven in het evaluatieverslag van de regio voert de meldkamer het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident tijdens de oefening niet binnen de tijdsnorm van vijf minuten uit; de eerste 45 minuten was geen informatie beschikbaar in het netcentrisch systeem.

De meldkamer alarmeert tijdig na GRIP-1, GRIP-2 en GRIP-3[52]. Bij de alarmering voor GRIP-4 ontstaat vertraging, omdat niet direct bekend is welke gemeenten moeten worden gealarmeerd. Dat de oorzaak van de late alarmering niet aan de gehanteerde alarmeringsprocedure ligt wordt bevestigd in de door de regio verzonden inzetrapportages[53] waarbij wel sprake is van een tijdige alarmering.

51 Deze evaluaties zijn niet door de Inspectie VenJ gevalideerd.

52 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

53 Deze inzetrapportages zijn niet door de Inspectie VenJ gevalideerd.

3.2.3 *Opschaling*

Tijdens de systeemoefening worden niet alle normtijden behaald. De regio gaf als reactie op de Staat van de Rampenbestrijding 2010 aan dat de oorzaak van de late start van het Tbz niet structureel van aard is. Uit de evaluatie van de oefening Keten 2010 blijkt echter dat ook dan niet alle sleutelfunctionarissen tijdig opkomen, waardoor meerdere teams niet binnen de gestelde tijdsnorm beginnen met de werkzaamheden. Deels is dit te verklaren door onduidelijkheid over de functies van informatiemanager en de coördinator voorlichting in het Tbz vanwege een overgang in planvorming. Bij een onvolledige borging kan vertraging ontstaan in de afhandeling van een incident.

De veiligheidsregio heeft de borging van de continuïteit van de hoofdstructuur niet in een document vastgelegd.

3.2.4 *Informatiemanagement*

De regio heeft de beschikking over een netcentrisch systeem, waarop de vereiste partijen zijn aangesloten. De regio maakte ten tijde van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 gebruik van het systeem Cedric, thans betreft dit LCMS.

In de regio is de verantwoordelijkheid voor het maken van het totaalbeeld belegd bij verschillende onderdelen gedurende de opschaling. Wanneer er nog geen sprake is van GRIP ligt deze verantwoordelijkheid bij de meldkamer, bij GRIP-1 bij het CoPI en vanaf GRIP-2 bij het ROT. De meldkamer en het CoPI dragen tijdens de oefening Keten 2010 onvoldoende bij aan de totstandkoming van het totaalbeeld. Daarnaast houdt geen enkel team tijdens de oefening Keten 2010 een eigen beeld bij. De besluiten, adviezen en opdrachten zijn derhalve tijdens de oefening bij geen van de onderdelen gebaseerd op het actuele eigen beeld en in het begin van het incident ook niet op een actueel totaalbeeld.

Wanneer de relevante informatie later wel is opgenomen in het totaalbeeld, blijkt dat deze informatie niet is gegroepeerd per samenhangend thema. Hierdoor is relevante informatie voor andere onderdelen van de hoofdstructuur lastiger te achterhalen.

4 Diagram

Het diagram geeft ten aanzien van de onderdelen alarmering, opschaling en informatiemanagement de door de IvenJ gevalideerde stand van zaken op basis van systeemtest eind 2010 weer. De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord geeft aan sindsdien de volgende verbeteringen te hebben doorgevoerd: implementatie informatiemanagement bij gemeenten, verbeterde inrichting LCMS en intensivering opleiding en oefening informatiemanagers en informatiecoördinatoren bij multidisciplinaire crisisteams. Door gebrek aan aanlevering van gegevens is dit echter niet geverifieerd.

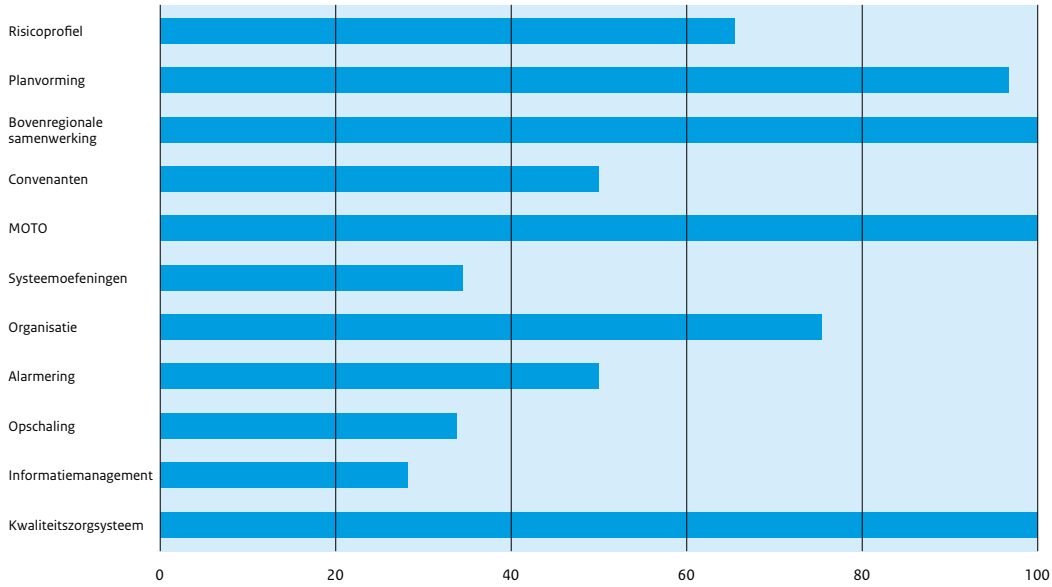

5 Conclusies

Tijdens de systeemoefening 2010 zijn ten opzichte van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 nieuwe verbeterpunten gerezen. De resultaten uit de systeemoefening 2010 hebben tot een behoorlijke achteruitgang in de scores voor alarmering, opschaling en informatiemanagement geleid. Desalniettemin heeft de veiligheidsregio ten opzichte van de vorige meting ook op enkele onderdelen goede vooruitgang geboekt. Op de volgende punten is verbetering gewenst:

Risicoprofiel:
- Het risicoprofiel voldoet niet volledig aan de wettelijke eisen.

Planvorming:
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet in een document vastgelegd.

Systeemoefeningen:
- In 2011 en 2012 is geen systeemoefening conform het Bvr georganiseerd. Vanaf 2013 maakt een jaarlijkse systeemoefening vast onderdeel uit van het oefenprogramma.

Organisatie:
- Het GBT voldoet niet aan de wettelijke samenstelling.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- Het meldkamerbeeld komt niet tijdig tot stand.
- Er is geen sprake van een volledig eigen beeld per onderdeel van de hoofdstructuur.
- Het totaalbeeld vertoont gebreken.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:
- Realiseer het eigen voornemen om jaarlijks een systeemoefening te organiseren.

Risicoprofiel:
- Vul het risicoprofiel aan met de wettelijk verplicht gestelde onderdelen.

Planvorming:
- Stel een continuïteitsplan op voor de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Organisatie:
- Richt de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie en de samenstelling van de teams conform de wettelijke eisen in.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement:
- Breng de tijdigheid en inhoud van de beelden per onderdeel en het totaalbeeld op orde.

C11

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland heeft een oppervlakte van 463 km² en bestaat uit negen gemeenten, namelijk: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang. In de regio wonen ruim 350.000 mensen.

De belangrijkste stedelijke gebieden zijn Zaanstad, Purmerend en Edam-Volendam. De tussenliggende gebieden worden gekenmerkt door kleine kernen met veel weiland en weinig bebouwing. De bevolkingsdichtheid binnen de regio verschilt sterk.
Aan de oost en zuidzijde wordt de regio begrensd door het Markermeer en het Noordzeekanaal. De veiligheidsregio grenst aan de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Kennemerland en Amsterdam-Amstelland. Aan de overkant van het Markermeer grenst de regio tevens aan de Veiligheidsregio Flevoland.

Typerend voor de geografie van de regio is de aanwezigheid van water in het gebied. Naast het Markermeer en het Noordzeekanaal kent de regio verschillende meren, sloten en trekgaten. Een groot deel van de regio ligt onder de zeespiegel.

Van oudsher staat vooral de Zaanstreek bekend om haar zware industrie. Hierdoor kent de regio een mix van oude industrie en wonen en recreëren in een fijnmazige infrastructuur. Vooral rond de Zaan is hierdoor een situatie ontstaan waarin zeer dicht in de nabijheid van de zware industrie wordt gewoond en gerecreëerd. De regio heeft meerdere internationale toeristische trekpleisters zoals de Beemster, Volendam, de Zaanse Schans (jaarlijks 900.000 bezoekers) en het eiland Marken.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio de volgende verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio heeft aangegeven dat in 2010 een nieuw beleidsplan voor de periode 2011-2014 zal worden opgesteld. Dit plan zal geheel aansluiten bij de Wvr. De regio zal het plan afstemmen met de beleidsplannen van de aangrenzende veiligheidsregio's, van de waterschappen en van het regionale politiekorps.
- Risicoprofiel
  - Aan de hand van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel zal de regio in 2010 een nieuw risicoprofiel opstellen. Dit profiel zal de regio aan de betrokken partners voorleggen. Zodra het nieuwe profiel is vastgesteld zullen de operationele randvoorwaarden voor pandemieën, overstromingen en vitale infrastructuur worden beschreven.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - In het nieuwe multidisciplinair opleiding- en oefen(beleids)plan zijn een groot aantal onderwerpen van het toetsingskader van de Inspectie niet opgenomen zoals de financiële en uitvoeringsaspecten.
  - Niet alle sleutelfunctionarissen hebben een voor hun relevante basisopleiding gevolgd. Door het ontbreken van gegevens betreffende de gemeentelijke sleutelfunctionarissen is geen volledig beeld beschikbaar voor het ROT en het RBT.
  - De regio heeft geen bruikbare gegevens over bijscholing en oefenervaring aan de Inspectie geleverd. De Inspectie kan hierover dan ook geen oordeel geven.
  - De resultaten van de oefeningen van het CoPI en het ROT zijn niet verwerkt in een kwaliteitssysteem of een functionarisvolgsysteem.
  - Sinds 2008 heeft de regio geen grootschalige multidisciplinaire oefeningen gehouden. Wel heeft de regio enkele bijzondere inzetten gehad.
- Organisatie
  - Samenstelling van alle onderdelen van de rampenbestrijding is niet conform het Bvr: informatiefunctionarissen en een coördinator voorlichting in Team Bevolkingszorg (Tbz) ontbreken (artikel 2.1.1 tot en met 2.1.5 Bvr).
  - Ontbreken van een eenhoofdige leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 Bvr).

- Alarmering
  - Een beschrijving van de wijze waarop wordt omgegaan met meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ontbreekt (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Geen tijdige alarmering van functionarissen (artikel 2.2.3 Bvr).
  - Geen meldkamerbeeld binnen vijf minuten (artikel 2.2.5 Bvr).
- Opschaling
  - Geen tijdige opkomst van verschillende functionarissen van het CoPI, het ROT en het GBT (artikel 2.3.1 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle bepalingen informatiemanagement wordt niet voldaan (artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft naar aanleiding van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 en enkele GRIP-incidenten in 2010, 180 verbeterpunten opgesteld. Sindsdien heeft de regio het grootste deel van deze verbeterpunten aangepakt en verwerkt in regionale planvorming, zoals in de notitie Inrichten informatiemanagement in de veiligheidsregio.

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing opgelost met uitzondering van de punten waarbij de regio er bewust voor heeft gekozen af te wijken van het Bvr. De regio merkt op dat de regio – met instemming van de minister van VenJ – niet over een gecolokeerde meldkamer conform de Wvr beschikt. De regio heeft drie gescheiden meldkamers (op twee locaties) waardoor een eenhoofdige leiding niet mogelijk is. Daarnaast heeft de regio ervoor gekozen de meldkamers geen mandaat te geven voor het afkondigen van GRIP. Verder heeft de regio ervoor gekozen de voorlichtingsfunctionaris van het Tbz in te zetten als voorzitter van het Actiecentrum Voorlichting.

De regio heeft medegedeeld dat binnen het project Kwaliteitsverbetering GRIP verbeteringen zijn doorgevoerd, zoals voor het proces alarmering en voor de opkomst-normtijden van het ROT. Daarnaast zijn ook verbeterpunten verwerkt in het opleiding- en oefenprogramma.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In de regio krijgen alle functionarissen die een sleutelpositie vervullen bij de rampenbestrijding minimaal twee keer per jaar een oefening op hun niveau aangeboden. De regio houdt een registratie bij of de oefeningen ook daadwerkelijk zijn gevolgd. De regio meent op deze wijze een goed overzicht te hebben van het opleidingsniveau van deze functionarissen.

Informatiemanagement is ingevoerd in de regio. Nu wordt gewerkt aan het verder opleiden, trainen en oefenen van de functionarissen. Het doel is aan alle wettelijke eisen van informatiemanagement te voldoen. Over de aanstelling van de CaCo op de meldkamer heeft het bestuur van de veiligheidsregio op 22 februari 2012 besloten geen CaCo aan te stellen. De taken van de CaCo zijn deels weggezet bij de piketofficier brandweer, in samenwerking met de coördinator politie (op de meldkamer). Hier zijn samenwerkingsafspraken over gemaakt. De meeste centralisten hebben overigens de CaCo-opleiding gevolgd. Deze keuze heeft, volgens de regio, op de meldkamer geleid tot een effectieve samenwerking tussen politie en brandweer. De meldkamer van ambulancezorg is ondergebracht in de meldkamer van de regio Amsterdam-Amstelland.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Het risicoprofiel is tot stand gekomen in een projectgroep waarin de vier kolommen van de veiligheidsregio hebben samengewerkt (politie, brandweer, GHOR en gemeenten). Ook hebben externe partners in de crisisbestrijding een bijdrage geleverd. Het risicoprofiel bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten uit de regio en andere crisispartners.

In het regionaal crisisprofiel wordt een aantal bovenregionale risico's genoemd, namelijk industriële incidenten in het havengebied van Amsterdam, de risico's rondom kernenergie (Petten) en de luchtvaartrisico's van Schiphol. Deze risico's zijn in het plan meegenomen bij de risicoduiding.

Er zijn vier scenario's vastgesteld die de hoogste prioriteit krijgen: 'overstroming polders', 'grieppandemie' en 'uitval energievoorziening'. Tenslotte noemt de regio het scenario 'onrust in wijken'. In een deelrapport bij het regionaal risicoprofiel worden deze risico's uitgewerkt.

Jaarlijks wordt een netwerkdag georganiseerd, waarin een scenario uit het risicoprofiel nader wordt uitgewerkt.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. De nadruk ligt eind 2012 vooral op afronden, implementeren en borgen van eerder geplande en in gang gezette beleidsvoornemens. Daarnaast vragen kwesties, zoals de opkomstnormen, de dekkingsgraad van de brandweer en de toekomst van de meldkamer, de nodige bestuurlijke aandacht.

Het beleidsplan 2009-2012, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet grotendeels aan de wettelijke bepalingen. De informatievoorziening tussen organisatie en diensten en het multidisciplinair oefenbeleidsplan komen aan de orde. Er ontbreekt echter een beschrijving van de 'niet-wettelijke adviesfunctie'. De regio heeft het beleidsplan afgestemd met de gemeenten, de aangrenzende regio's en de betrokken waterschappen.

In overleg met het ministerie van VenJ heeft de regio in 2011 besloten geen nieuw beleidsplan op te stellen, maar een aanvullende notitie op het bestaande beleidsplan. De 'Aanvullende notitie Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2009-2012' heeft het Algemeen Bestuur op 15 december 2011 vastgesteld. In de aanvullende notitie gaat de regio nader in op trends en ontwikkelingen en op bovenregionale samenwerking. Er heeft geen consultatie over deze notitie plaatsgevonden met andere organisaties.
De regio heeft voor de periode 2013-2016 een nieuw beleidsplan opgesteld dat in het eerste kwartaal van 2013 zal worden vastgesteld.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan, deel 1, is eveneens bestuurlijk vastgesteld. De regio heeft een splitsing aangebracht tussen het beschrijven en benoemen van de hoofdstructuur met hoofdprocessen (deel 1) en het op detailniveau uitwerken van de processen van de betrokken diensten (deel 2). De hoofdstructuur met hoofdprocessen is voor iedereen die werkt binnen de rampbestrijding en crisisbeheersing relevant. Uitgewerkte deelprocessen zijn vooral van belang voor de medewerkers die genoemde specifieke taken moeten uitvoeren en voor de medewerkers die opleidingen en trainingen volgen.

In het crisisplan wordt aan bijna alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. Het plan geeft geen informatie over de afstemming met crisisplannen van de aangrenzende regio's. In het crisisplan worden de organisatie, verantwoordelijkheden en taken van de hoofdstructuur, inclusief stafsecties, weergegeven. Van ieder onderdeel zijn de taken en bezetting (zowel kern- als facultatieve) opgenomen. De regio heeft het regionaal crisisplan niet inhoudelijk afgestemd met de buurregio's, maar ter kennisname aan de regio's verstuurd.

Tevens beschrijft het crisisplan de afspraken met ketenpartners. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de kolompartners (bevolkingszorg, brandweerzorg, geneeskundige zorg en politie) en ketenpartners, zoals Defensie, vitale infrastructuur, het Openbaar Ministerie en water- en scheepvaartzorg. Daarnaast worden de afspraken met nationale partners in het geval van een nationale crisis genoemd.
Inhoudelijk worden deze afspraken in deel 1 van het crisisplan niet uitgewerkt. Volgens de regio wordt deze uitwerking opgenomen in deel 2 van het crisisplan, dat wordt opgeleverd in 2013.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale aandacht*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[54], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.

54 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak als gevolg van hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Problemen waterinname
	Uitval ICT voorzieningen
Ziektegolf	Grieppandemie

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling

Over de bovenregionale samenwerking merkt de regio in het regionaal risicoprofiel op dat het risicoprofiel in hoge mate wordt gekleurd door de risico's uit omliggende regio's zoals Amsterdam-Amstelland en Kennemerland. De regio noemt onder meer de gevolgen van industriële incidenten in het havengebied van Amsterdam en de luchtvaartrisico's (de regio ligt in de aan- en uitvliegroutes van Schiphol). De regio streeft naar een goede bovenregionale samenwerking, omdat dit tot efficiencywinst kan leiden. De komende jaren zal de regio dan ook nadruk leggen op betere bestuurlijke en operationele afspraken.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[55]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

55 Bron: website Veiligheidsberaad.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft in de onderzoeksperiode nog geen convenanten afgesloten. Naar verwachting van de regio zullen in het eerste kwartaal van 2013 convenanten worden afgesloten met drinkwater, energie/gas en Rijkswaterstaat/waterschappen. De landelijke ontwikkeling ten aanzien van het convenant spoor wacht de regio af.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Met meerjaren beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen is bestuurlijk vastgesteld. De regio ziet opleiden, trainen en oefenen als instrumenten om een hoog niveau van rampenbestrijding en crisisbeheersing te realiseren. Met het opstellen van het beleidsplan wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke verplichting. Het plan is voorzien van een financiële paragraaf en in de bijlagen is de uitvoering van het plan uitgewerkt.

Het plan heeft tot doel om op gestructureerde wijze de kwaliteit van de rampenbestrijding en crisisbeheersing te verbeteren door middel van opleiden, trainen en oefenen voor alle functionarissen. Het beleidsplan richt zich op OTO-activiteiten vanaf het niveau CoPI tot en met het RBT en is gericht op functionarissen van brandweer, politie, GHOR en gemeenten. Functionarissen uit andere organisaties zoals waterschap en Defensie kunnen eveneens participeren in het OTO-programma.

2.5.2 Verband tussen opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Het risicoprofiel vormt de input voor de oefeningen en is bepalend voor de OTO-jaarplannen. Bij het opstellen van de beleidsdoelen heeft de regio rekening gehouden met de ervaringen met incidenten en oefeningen uit het verleden.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

In tegenstelling tot 2011 heeft de regio in 2012 wel een systeemoefening georganiseerd. Deze oefening heeft de Inspectie gebruikt voor het toetsen van de operationele randvoorwaarden (paragraaf 3).

De regio heeft meegedeeld dat zij de frequentie van een jaarlijkse systeemoefening te hoog vindt. De regio constateert met deze frequentie onvoldoende tijd te hebben om de verbeterpunten uit de evaluatie van een oefening aan te pakken.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Op basis van het meerjaren oefenbeleidsplan heeft de veiligheidsdirectie jaarplannen voor opleiden, trainen en oefenen vastgesteld. Het jaarplan is gericht op de functionarissen van

het CoPI, ROT, GBT en RBT. Het jaarplan bevat een oefenkalander waarin onder andere de datum, doelgroep, soort oefening en thema wordt aangegeven. Het netcentrisch werken, dat in 2011 is geïmplementeerd, wordt in de reguliere oefeningen ingebed.

Het jaarplan vermeldt dat externe waarnemers van iedere oefening en ieder team een verslag maken. In dit verslag worden concrete aandachtspunten en/of verbeterpunten geformuleerd. Deze zullen bij komende oefeningen als oefendoelen terugkomen. In het verslag wordt benoemd of de oefendoelen zijn gerealiseerd.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De regio heeft een eigen evaluatiesystematiek ontwikkeld. Met deze systematiek worden GRIP-incidenten geanalyseerd en worden verbeterpunten gesignaleerd. De ontwikkelde evaluatiesystematiek richt zich met name op de evaluatie van multidisciplinaire aspecten van grootschalig optreden. Iedere aanbeveling wordt voorzien van een prioritering en realisatietermijn en de voortgang wordt gemonitord. De regio deelt mede dat het evaluatiesysteem is afgestemd op de kwaliteitscriteria uit het Bvr, inclusief een aantal bewuste keuzes om van het Bvr af te wijken, bijvoorbeeld ten aanzien van de meldkamer. De veiligheidsdirectie van de regio volgt de verbeterpunten.

De regio biedt alle functionarissen die een sleutelfunctie vervullen bij de rampenbestrijding twee keer per jaar een oefening aan. De regio houdt een registratie bij of de oefeningen daadwerkelijk zijn gevolgd. Hiermee krijgt de regio een beeld van de oefengesteldheid van deze functionarissen.

De regio werkt aan een kwaliteitssysteem, waarin de aandachtpunten en verbeterpunten uit de oefeningen worden opnemen. De verbeterpunten zullen worden geadresseerd aan de betrokken instanties.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio heeft zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 maar geen GRIP-4 incident voorgedaan.

De regio heeft op 17 april 2012 een systeemoefening georganiseerd. Bij deze oefening is er sprake van een explosie in een viswinkel is Assendelft, met veel schade en een groot aantal

slachtoffers als gevolg. Doordat de explosie vermoedelijk een aanslag is, bestaat de dreiging van een vervolgexplosie. Gedurende het gehele scenario speelt de dreiging van uitbreiding van aanslagen naar andere winkels in de regio. In de oefening is opgeschaald naar GRIP-3.

3.2 Bevindingen uit de systeemoefening

3.2.1 Organisatie

Het proces voorlichting is door het ROT opgestart en door het Actiecentrum Communicatie uitgevoerd en gecoördineerd. Het ROT heeft sturing en coördinatie gegeven aan de rampenbestrijding, maar heeft zich hierbij beperkt tot het vaststellen en afkaderen van het effectgebied en het sturen op de opvanglocatie. Daarnaast adviseerde het ROT het GBT om niet op te schalen naar GRIP-4[56]. Tijdens de oefening is naar voren gekomen dat de voorlichtingsfunctionaris van het CoPI niet is opgekomen.

56 Bij de alarmering van dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het regionaal crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

3.2.2 *Alarmering*

De drie meldkamers van de regio zijn niet gemandateerd voor grootschalige opschaling. Daarnaast heeft het bestuur van de regio geen criteria opgesteld voor incidenten waarbij de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat. De verantwoordelijkheid voor grootschalige alarmering ligt bij de officieren van dienst. Tussen de meldkamers zijn onderlinge werkafspraken over de wijze waarop meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis worden afgehandeld.

De regio kent drie meldkamers die over twee locaties zijn verspreid. Deze meldkamers hebben een onderlinge afspraak dat op basis van gelijkwaardigheid wordt gewerkt. Bij grootschalige alarmering worden de meldkamers dan ook niet aangestuurd door één leidinggevende. Door het ontbreken van eenhoofdige leiding is er geen sprake van een multidisciplinaire coördinatie van de meldkamers op de inzet van de hulpverleningsdiensten en de uitgevoerde werkzaamheden (informatie vragen, halen en brengen, bewaken van het opschalingsniveau en het stellen van prioriteiten).

De alarmering van de hoofdonderdelen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing vindt niet bij elke ophoging van het opschalingsniveau binnen twee minuten na afkondiging plaats[57]. Bij GRIP-1 en GRIP-2 vindt de alarmering door de meldkamers binnen twee minuten plaats. Echter, bij opschaling naar GRIP-3 worden deze twee minuten overschreden, vooral door de meldkamer ambulancezorg. Zowel de burgemeester als andere functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn geïnformeerd of gealarmeerd.

De meldkamers hebben binnen vijf minuten geen beschrijving van het incident in LCMS beschikbaar. Er is een grote hoeveelheid gegevens over het incident bekend op de meldkamers, maar dit levert geen heldere beschrijving van het incident op.

3.2.3 *Opschaling*

Het CoPI is, met uitzondering van de voorlichter, volledig opgekomen. Vanwege onduidelijkheid over de locatie (oefenlocatie versus plaats incident in het scenario) is het CoPI niet binnen 30 minuten gestart met de werkzaamheden. De regio ziet dit als een aan de oefening gerelateerde fout.

Een aantal leden van het ROT is niet tijdig opgekomen, waaronder politiemedewerkers en de voorlichtingsfunctionaris. Hierdoor was het ROT niet in staat om binnen 45 minuten te starten met de eerste werkzaamheden. De Sectie Informatiemanagement van het ROT is wel tijdig met de werkzaamheden gestart.

57 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Het Tbz is tijdig opgekomen en begonnen met de werkzaamheden. Het GBT is volledig opgekomen en ondersteunt de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Het bestuur van de regio heeft beschreven en geborgd dat gedurende een ramp of incident de continuïteit van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing onafgebroken kan functioneren.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens de oefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams zijn aangesloten op LCMS, maar niet alle teams hebben mutatierechten.

De regio heeft drie gescheiden meldkamers op twee afzonderlijke meldkamers. Uit de oefening komt naar voren dat er geen sprake is van een meldkamerbeeld, waarin de ontwikkeling en effecten van het incident, de aanpak van het incident en dergelijke zijn opgenomen.

Het CoPI en het ROT hebben een eigen beeld bijgehouden. De gegevens worden via LCMS met de andere onderdelen van de hoofdstructuur gedeeld. Met uitzondering van het CoPI geldt dat de essentiële informatie zoals de effecten en de ontwikkeling niet inzichtelijk is gepresenteerd in het eigen beeld van de onderdelen. De informatie van het ROT is onder andere niet gegroepeerd per samenhangend thema rond de zwaartepunten van de bestrijding van het incident.

De informatiemanager van het ROT is belast met en verantwoordelijk voor het bijhouden van een totaalbeeld in LCMS. Tijdens de oefening heeft de informatiemanager van het ROT geen totaalbeeld opgeleverd. Er is slechts een beperkt deel van de beschikbare informatie in het totaalbeeld opgenomen. Met name informatie van het ROT is in het totaalbeeld opgenomen. Informatie van andere onderdelen van de hoofdstructuur of uit andere delen van LCMS zijn niet of nauwelijks gebruikt om het totaalbeeld op te bouwen. Wel is tegenstrijdige informatie gesignaleerd en besproken. Het bijgehouden totaalbeeld bevat niet de voorgeschreven elementen en voldoet daarmee niet aan de wettelijke vereisten.

Het Tbz heeft geen rechten om te muteren in LCMS, wel heeft het team inzage in LCMS. Het eigen beeld van het team kan via de berichtenmodule van LCMS door de Stafsectie ROT in LCMS worden ingebracht. Tijdens de oefening heeft het Tbz geen eigen beeld in LCMS bijgehouden.

Tijdens de oefening zijn weinig opdrachten of adviezen gegeven. Terugkoppeling over de uitvoering van opdrachten heeft nauwelijks plaatsgevonden. Alleen het CoPI en het GBT hebben prioriteiten gesteld. Wel zijn in de teams besluiten vertaald in opdrachten en vervolgens aan een functionaris toegewezen.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

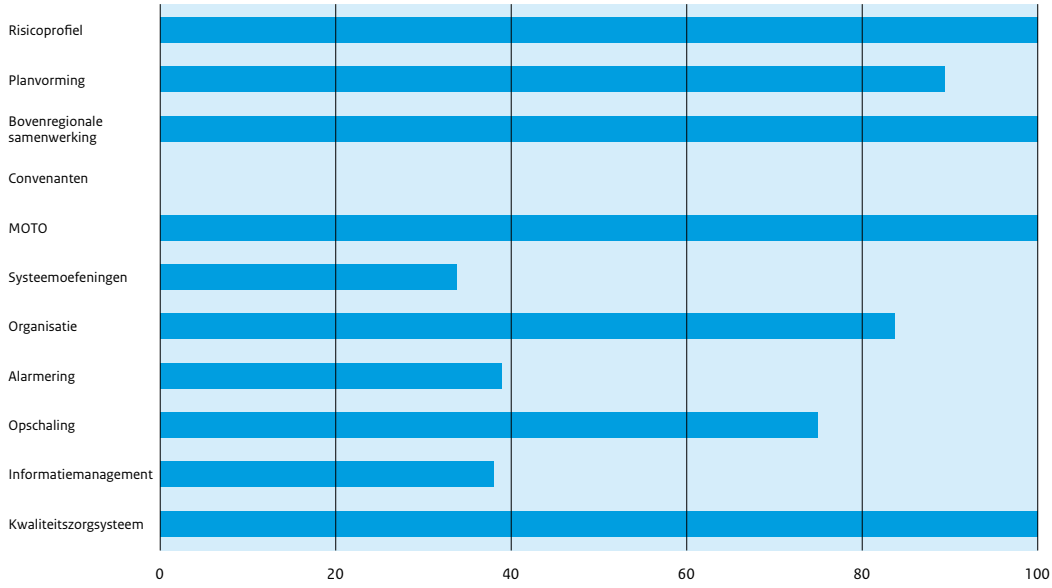

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland heeft ten opzichte van de vorige meting op vrijwel alle thema's vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Alarmering:
- Het ontbreken van een gecolokeerde meldkamer leidt tot het niet voldoen aan normen met betrekking tot de eenhoofdige leiding, de alarmering, het direct groot opschalen en het tot stand komen van een beeld van het incident.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- De kwaliteit van eigen beelden en het totaalbeeld is niet op orde.
- Het Tbz heeft geen toegang tot LCMS.

6 Aanbevelingen

Op basis van bovenstaande bevindingen doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:
- Organiseer, conform het Bvr, jaarlijks een systeemoefening.

Alarmering:
- Voorzie in een betere borging van de multidisciplinaire meldkamerfunctie.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement:
- Verbeter de kwaliteit van eigen beelden en het totaalbeeld. Maak daarvoor gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken biedt en sluit hier ook alle onderdelen op aan.

C12

Veiligheidsregio Kennemerland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Kennemerland bestaat uit tien gemeenten: Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort. Het verzorgingsgebied telt ruim een half miljoen inwoners. Naast de drukke stranddagen in Zandvoort en Bloemendaal en de Bazaar in Beverwijk is de regio gastregio voor tal van massale publieksevenementen.

De regio kenmerkt zich door veel mobiliteit met bijbehorende risico's: een dicht netwerk van autowegen, tunnels, spoorwegen en vaarwegen. Het betreft onder andere de drukste spoorlijn (Schiphollijn) en snelweg (A4) van het land, de Hogesnelheidslijn HSL-Zuid en het Noordzeekanaal. Het gaat hierbij in hoofdzaak om interregionale verbindingen op het gebied van personenvervoer en goederenvervoer. Het Noordzeekanaal vormt bijvoorbeeld de verbinding tussen de Noordzee en de Haven Amsterdam, waarover jaarlijks 80 miljoen ton goederen wordt vervoerd. De belangrijkste risicogebieden in de regio zijn de luchthaven Schiphol, met jaarlijks 47 miljoen passagiers, en het Noordzeekanaal en de IJmond.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio heeft in december 2009 een nieuw beleidsplan bestuurlijk vastgesteld. Dit plan is gebaseerd op het risicoprofiel uit 2007. Het nieuwe risicoprofiel zal in de eerste helft van 2010 worden afgerond. De regio geeft aan dat zij heeft gewacht tot het beschikbaar komen van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.
- Risicoprofiel
  - De landelijke beleidsdoelstellingen, zoals de vitale infrastructuur, overstromingen en pandemieën, zijn nog niet opgenomen in het huidige profiel.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De sleutelfunctionarissen van het CoPI, het ROT en het GBT hebben de basisopleiding gevolgd. De centralisten op de meldkamer zijn niet als sleutelfunctionarissen benoemd, waardoor de Inspectie geen oordeel over deze functionarissen heeft kunnen geven.
- Organisatie
  - Er is geen coördinerend CoPI opgenomen in de beschrijving van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van de onderdelen is niet conform het Bvr: een informatiemanager ontbreekt in het CoPI en in het Team Bevolkingszorg (Tbz) (artikel 2.1.2 en 2.1.3 Bvr).
  - Het ontbreken van een eenhoofdige leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 Bvr).
- Alarmering
  - Het ontbreken van een beschrijving van de criteria voor grootschalige alarmering door de meldkamer (artikel 2.2.1 Bvr).
  - Er is geen sprake van een tijdige alarmering (artikel 2.2.3 Bvr).
- Opschaling
  - Er vindt geen tijdige opkomst van verschillende functionarissen plaats (artikel 2.3.1 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle artikelen betreffende het informatiemanagement wordt niet voldaan (artikel 2.4.1 en 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft naar aanleiding van de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 veel ontwikkelingen in gang gezet. Deels komen deze voort uit de verplichtingen uit de Wvr en het Bvr en deels uit de eigen ambitie van de veiligheidsregio.

In de afgelopen periode heeft de regio veel energie gestoken in de verbetering van het informatiemanagement. In het CoPI en het Tbz is een informatiemanager opgenomen. In het regionaal crisisplan is, in afwijking op het Bvr, opgenomen dat bij meerdere CoPI's het ROT voor de coördinatie en afstemming zorgt.
De regio heeft criteria voor het zelfstandig opschalen van de meldkamer vastgelegd. Daarnaast is voorzien in een werkwijze voor de afhandeling van reguliere meldingen die plaatsvinden tijdens een opschaling.

In 2010 is het netcentrisch werken geïmplementeerd, de processen zijn beschreven en de wijze van borging van de 'warme' informatie is vastgelegd. Na de implementatie is veelvuldig geoefend met het netcentrisch systeem LCMS en is dit in de praktijk toegepast. Ook is geïnvesteerd op de benodigde invulling van de crisisorganisatie met informatiemanagers, plotters en ondersteuners. Het totaalbeeld van het incident wordt door de informatiemanager van het ROT bijgehouden. In 2012 is de netcentrische werkwijze verder ontwikkeld en toegepast binnen MOTO-activiteiten (en desgewenst binnen de afzonderlijke organisaties in het monodisciplinair OTO-programma). In het bestuurlijk vastgestelde crisisplan is de organisatie en alarmering beschreven om het netcentrisch werken mogelijk te maken. Daarmee zijn de gesignaleerde knelpunten uit 2010 opgelost.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden) lange termijn

De veiligheidsregio geeft aan dat zij in de jaren 2010, 2011 en 2012 fors heeft geïnvesteerd in de naweeën van de regionalisering en het verwerken van de bezuinigingsopgaven. De bedrijfsvoering is op orde gebracht en taken zijn aangepast op de beschikbare budgetten. Verder heeft de regio de aanbevelingen uit de onderzoeken naar aanleiding van de Poldercrash verwerkt.

De regio heeft naar aanleiding van de Poldercrash eenduidige afspraken gemaakt met de luchthaven Schiphol over het delen van informatie met de gemeenschappelijke meldkamer van de regio, waaronder afspraken over het proces melding en alarmering. Het MICK (Meld-, Informatie en Coördinatiecentrum Kennemerland) is aangewezen als regiemeldkamer over activiteiten van andere meldkamers van regio's die betrokken zijn bij een incident of crises op en rond de luchthaven Schiphol.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Het risicoprofiel voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. Bij de totstandkoming zijn de deelnemende gemeenten en de Rijksheren geconsulteerd en is samengewerkt met verschillende partners zoals de hulpverleningsdiensten, Defensie, provincies en hoogheemraadschappen.

Uit het risicoprofiel blijkt dat de regio een grote verscheidenheid aan risico's kent. Deze risico's zijn geanalyseerd in het risicoprofiel. Enkele grote risico's worden daarin verder uitgewerkt, zoals de twee risicohotspots in de regio: 'het Noordzeekanaalgebied en de IJmond' en de 'Luchthaven Schiphol'.

In het risicoprofiel komen de regio-overstijgende risico's aan de orde. Het betreft hier zowel risico's die vanuit de regio andere regio's kunnen beïnvloeden als risico's die vanuit buurregio's de regio kunnen beïnvloeden. Daarnaast wordt met betrekking tot risico's die gerelateerd zijn aan incidenten op het water (Noordzeekanaal en Ringvaart) de noodzaak tot interregionale samenwerking onderkend.

Ten aanzien van de landgrensoverschrijdende risico's merkt de regio in het risicoprofiel op dat die wel beschouwd zijn, maar dat alleen het risico van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld bij het dumpen van gevaarlijke stoffen door schepen dan wel overboord slag van containers vanaf de vaarroute op de Noordzee) wellicht aan de orde is. Echter niet in die mate dat dit verder met prioriteit uitgewerkt moet worden.

Het risicoprofiel is tot stand gekomen in samenwerking met de betrokken organisaties zoals brandweer, GHOR, gemeenten en politie. Belangrijke partners van de veiligheidsregio zijn geraadpleegd. Zo zijn onder meer de directeuren van de omliggende veiligheidsregio's, besturen van betrokken waterschappen en nutsbedrijven (vitale infrastructuur) gevraagd hun zienswijze op het conceptplan te geven.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld en voldoet voor wat betreft de inhoud grotendeels aan het gestelde in de Wvr. De beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie is nog niet in het plan opgenomen. Het risicoprofiel van 2007 vormt de basis voor het beleidsplan. Er wordt aandacht besteed aan de in het risicoprofiel gesignaleerde grote risico's binnen de regio, zoals Schiphol, het Noordzeekanaal en de vitale infrastructuur. De risico's zijn volgens de regio overigens niet gewijzigd ten opzichte van 2007.

Het algemeen bestuur heeft besloten om in 2014 een nieuw beleidsplan op te stellen. Het bestuur wil het nieuwe beleidsplan afstemmen op de plancyclus van de gemeenten en de politie.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. Het crisisplan is met alle aangrenzende regio's en betrokken partners afgestemd en aan de Commissaris van de Koningin gezonden.

In het crisisplan wordt aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. Het crisisplan beschrijft de crisisorganisatie van de veiligheidsregio, inclusief de beschrijving van en samenhang tussen de multidisciplinaire processen en de verantwoordelijkheden van de monodisciplines. De oplossingen voor de eerder gesignaleerde knelpunten uit 2010 zijn grotendeels verwerkt in het crisisplan. De organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en de bevoegdheden en de maatregelen en de gemeentelijke voorzieningen (Opvang en Verzorging, CRIB en Voorlichting) zijn in deelplannen uitgewerkt.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[58], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Kennemerland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak regionale kering
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Niet uitgewerkt
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte

58 Artikel 37 lid 1 Wvr.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
Uit de risicoanalyse blijkt dat de regio zich realiseert dat veel risico's niet tot de regiogrens beperkt blijven. Bij incidentbestrijding op Schiphol of in het Noordzeekanaal is interregionale samenwerking van groot belang, maar bijvoorbeeld ook bij de uitval van vitale infrastructuur, ICT of een ziektegolf. De planvorming voor deze risico's is opgesteld of wordt momenteel voorbereid. Zo wordt samengewerkt aan interregionaal afgestemde Multidisciplinaire Scenariokaarten (MSK's)

De veiligheidsregio investeert in de samenwerking met de omliggende regio's Amsterdam-Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland Noord.
De samenwerking vindt met name met de regio Amsterdam-Amstelland plaats, onder andere bij het versterken van de expertise op het gebied van de risicobeheersing, de interregionale brandweercompagnie en het informatiemanagement. Bij incidenten rond Schiphol waarbij meerdere regio's betrokken zijn, heeft de meldkamer van de regio Kennemerland de regiefunctie.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[59]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft convenanten afgesloten op de volgende drie onderwerpen: energie (gas en elektra), drinkwater en Rijkswaterstaat/waterschappen. Voor de onderwerpen Telecommunicatie en Spoor zijn nog geen convenanten afgesloten. De regio heeft de intentie met deze partners in 2013 een convenant af te sluiten en volgt hierin de landelijke ontwikkelingen.

59 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

De regio beschikt over een multidisciplinair oefenbeleidsplan. Het plan voldoet grotendeels aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld en is bestuurlijk vastgesteld. Het ontbreekt alleen aan een financiële paragraaf. In dit plan maakt de regio zichtbaar dat het oefenbeleid erop gericht is zowel de onderdelen van de hoofdstructuur alsook de individuele hulpverlener op zijn niveau te trainen teneinde een succesvol optreden te waarborgen.

De verdere uitwerking van het beleidsplan vindt plaats in de jaarlijkse oefenplannen. Voor de uitvoering van het oefenbeleid maakt de regio gebruik van een oefenkalender.
De regio heeft in het Oefenjaarplan 2012 een financiële onderbouwing opgenomen.

2.5.2 Verband tussen opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Uit het oefenbeleidsplan blijkt dat de oefeningen aansluiten op het risicoprofiel van de regio. Zo wordt onder andere in samenwerking met de ketenpartners luchtvaartongevallen, ongevallen met gevaarlijke stoffen en vitale infrastructuur geoefend, waarmee volgens de regio invulling wordt gegeven aan de samenwerkingsafspraken met de vitale partners.

2.5.3 Jaarlijks oefenen van de hoofdstructuur

De regio heeft de hoofdstructuur in 2010 en in 2011 niet door middel van een systeemoefening beoefend. De regio volstaat in die periode met beperkte combinatie-oefeningen (een combinatie van twee of meer coördinatieteams, zoals CoPI, ROT of GBT). In 2012 heeft de regio een systeemoefening en een bovenregionale oefening overstromingen gehouden. De laatstgenoemde oefening is beperkt gebleven tot het ROT en het Gemeentelijk Beleidsteam. De systeemoefening is extern geëvalueerd en voorzien van een, door het algemeen bestuur vastgesteld, verbeterplan.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Het oefenjaarplan van 2012 is bestuurlijk vastgesteld, sluit aan op het meerjaren beleidsplan en beschrijft de oefeningen en de uitvoering daarvan in grote lijnen. In het plan worden de oefenfrequenties zowel per groep als individu vastgelegd. Het veiligheidsbureau van de regio is verantwoordelijk voor zowel de uitvoering als registratie van oefeningen. Daarnaast is een uitgebreide financiële paragraaf opgenomen. Ook heeft de regio een oefenkalender opgesteld, waarin de voorgenomen oefeningen staan vermeld.

Specifieke aspecten die van belang zijn voor het oefenbeleid 2012 zijn onder andere het verhogen van het rendement uit MOTO-activiteiten door deze competentiegericht aan te bieden en de evaluatie ook competentiegericht te laten plaatsvinden. Hiernaast geldt dat, ten aanzien van de oefenorganisatie, ook evaluatiepunten uit 2011 zullen worden meegenomen als aandachtspunt bij de MOTO-activiteiten 2012, onder andere het door ontwikkelen van een eenduidige evaluatiesystematiek.

Het netcentrisch werken heeft de continue aandacht in het oefenplan. In 2010 heeft de implementatie van de netcentrische werkwijze plaatsgevonden. Voor 2012 betekent dit dat de netcentrische werkwijze verder ontwikkeld en toegepast wordt binnen MOTO-activiteiten (en desgewenst binnen de afzonderlijke organisaties in het monodisciplinair OTO-programma).

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De Veiligheidsregio Kennemerland heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld en eind 2012 vastgesteld. Het format geeft een handleiding voor het op eenduidige wijze evalueren van een GRIP-incident of andere grootschalige incidenten en oefeningen en is gebaseerd op het toetsingskader, zoals dat door de Inspectie wordt gebruikt. Bij de evaluatie van de systeemoefening in 2012 heeft de regio hier al op geanticipeerd.

De regio is van plan meer GRIP-incidenten met behulp van dit systeem te evalueren. Hierdoor krijgt de regio meer inzicht in de operationele prestaties bij GRIP-incidenten en worden eventuele trends zichtbaar, waardoor de regio haar kwaliteit beter kan monitoren en verhogen.

De kolommen (gemeenten, brandweer, GHOR en politie) hebben een functionarisvolg-systeem waarin de opleiding en geoefendheid van de teams en de functionarissen in de crisisorganisatie wordt bijgehouden. Ook de multi-functionarissen maken gebruik van het functionarisvolgsysteem. Het systeem is nog niet volledig geïmplementeerd.

3 Systeemoefeningen en/of incident evaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen heeft de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio hebben zich in de onderzoeksperiode vijf GRIP-3 en geen GRIP-4 incidenten voorgedaan.

Op 19 juni 2012 heeft de regio een systeemoefening georganiseerd. Bij deze oefening is sprake van een aanvaring voor de kust tussen twee schepen waardoor enkele containers overboord zijn geslagen. De inhoud van deze containers, waaronder diverse vaten met gevaarlijk stoffen en honderden zakjes met een onbekend bestrijdingsmiddel, is op de stranden aangespoeld. Wanneer deze zakjes door strandgasten worden opgepakt, krijgen zij allerlei klachten zoals hoofdpijn, braken, stuiptrekkingen en soms een klemmend gevoel in de borststreek. De zakjes liggen verspreid over enkele kilometers op het strand van IJmuiden en Bloemendaal aan Zee.

De regio heeft van deze systeemoefening een evaluatieverslag gemaakt op basis van het toetsingskader Bvr. Het evaluatieverslag is vastgesteld door het algemeen bestuur van de regio en aan de Inspectie aangeboden. Na validatie is de evaluatie gebruikt voor de beoordeling van de operationele prestaties.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft de organisatie grotendeels conform de Wvr en het Bvr ingericht. Een uitzondering is de positie van 'Voorlichting'. Deze taak is belegd bij het Regionaal Actie Centrum (RAC) in plaats van bij het Tbz.

Tijdens de systeemtest is waargenomen dat een CoPI als 'leidend CoPI' heeft gefunctioneerd en op de meldkamer sprake is van door een eenhoofdige leider. De leider CoPI fungeert deels als ontkleurd leider, omdat hij de eerste vijftien minuten een dubbelfunctie heeft (leider CoPI en HOvD van de brandweer). Na de opkomst van een andere hoofdofficier brandweer wordt dit alsnog opgelost.

3.2.2 Alarmering

De criteria voor grootschalig alarmeren zijn bestuurlijk vastgesteld. De melding en afhandeling van een grootschalig incident wordt gescheiden van reguliere meldingen.

De alarmering start tijdig en de calamiteitencoördinator (CaCo) is tijdens de oefening op de meldkamer aanwezig. Aandachtspunt is de taakuitvoering van de CaCo. Hoewel de meldkamer binnen het daarvoor geldende tijdsbestek een beschrijving van het incident op hoofdlijnen beschikbaar heeft, is vooral in de beginfase van de oefening de werkdruk zeer hoog en moeten veel taken gelijktijdig worden uitgevoerd. De CaCo werd gaandeweg meer door LCMS in beslag genomen, waardoor hij minder aan leidinggeven is toegekomen. De regio geeft aan dat normaliter een tweede CaCo wordt gealarmeerd (vrije instroom) maar

door het gecomprimeerde scenario van de systeemtest kwam deze niet tijdig op. De CaCo heeft tijdens de oefening onvoldoende informatie gebracht en heeft geen prioriteiten gesteld.

De onderdelen van de hoofdstructuur zijn tijdig gealarmeerd[60]. De voorzitter van het waterschap wordt niet automatisch uitgenodigd voor het RBT, maar afhankelijk van het incident/scenario.

3.2.3 Opschaling

Na opschaling naar GRIP-1, gevolgd door GRIP-2, wordt opgeschaald naar GRIP-4. De meeste functionarissen van de onderdelen van de hoofdstructuur komen op binnen de daarvoor geldende tijd. Niet alle leden van het CoPI zijn tijdig aanwezig, waardoor het CoPI ook niet tijdig start. De officieren van dienst brandweer, politie en geneeskundig zijn niet binnen de opkomsttijd aanwezig.

De leden van het ROT zijn op tijd, behalve het hoofd van de Sectie Tbz en de voorlichtingsfunctionaris. Het eerste overleg begint binnen de daarvoor geldende norm. Met uitzondering van de Sectie Voorlichting zijn de overige secties met minimaal een medewerker op tijd begonnen met hun werkzaamheden.

Tijdens de systeemoefening worden twee gemeentelijke Teams Bevolkingszorg opgeroepen. Het team van Bloemendaal is tijdig aanwezig en start ook tijdig met de uitvoering van haar taak. Bij het team van Velsen komt de informatiemanager niet op en wordt niet tijdig gestart. Het team heeft wel actie ondernomen om de informatiemanager op te roepen.

Het hoofd RAC is belast met de coördinatie van de voorlichting. Deze functionaris is niet tijdig opgekomen. De regionale vastgelegde opkomsttijd van het hoofd RAC (45 minuten) wijkt af van wettelijke opkomsttijd (30 minuten).

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens de oefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams, met uitzondering van Tbz in Velsen (vanwege technische problemen), voeren informatie in het systeem in en kunnen informatie ophalen.

Het ROT heeft de taak om een totaalbeeld bij te houden en dat wordt tijdens de systeemoefening ook zo uitgevoerd. De relevante informatie is in het totaalbeeld opgenomen, maar het beeld is niet volledig. Onder meer de onderdelen operationele veiligheid, bestrijding, en slachtofferbeeld zijn niet ingevuld.

60 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Met betrekking tot het slachtofferbeeld is sprake van tegenstrijdige informatie. Daarop is besloten dat LCMS alleen gebruikt maakt van de aantallen die de GHOR levert.

In de meldkamer, het CoPI, het ROT en het RBT zijn de besluiten, adviezen en opdrachten gebaseerd op het actuele netcentrische beeld. Het Tbz van Velzen heeft een zeer beperkt beeld van de situatie en heeft de beschikbare informatie niet geordend of verwerkt om afwegingen voor bevolkingszorg te maken. Het Tbz van Bloemendaal beschikt over voldoende informatie, maar neemt geen enkel initiatief. Tijdens de systeemoefening blijkt dat informatie niet altijd geverifieerd wordt voordat deze in het systeem wordt geplaatst.

De meeste onderdelen van de hoofdstructuur houden een eigen overzichtelijk beeld bij, verwerken geverifieerde gegevens binnen 10 minuten en stellen de gegevens ter beschikking van andere betrokken onderdelen. Dit geldt niet voor de TBZ en het RAC.
De onderdelen van de hoofdstructuur overleggen regelmatig met elkaar, zo nodig wordt advies gegeven en worden de noodzakelijke processen opgestart.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

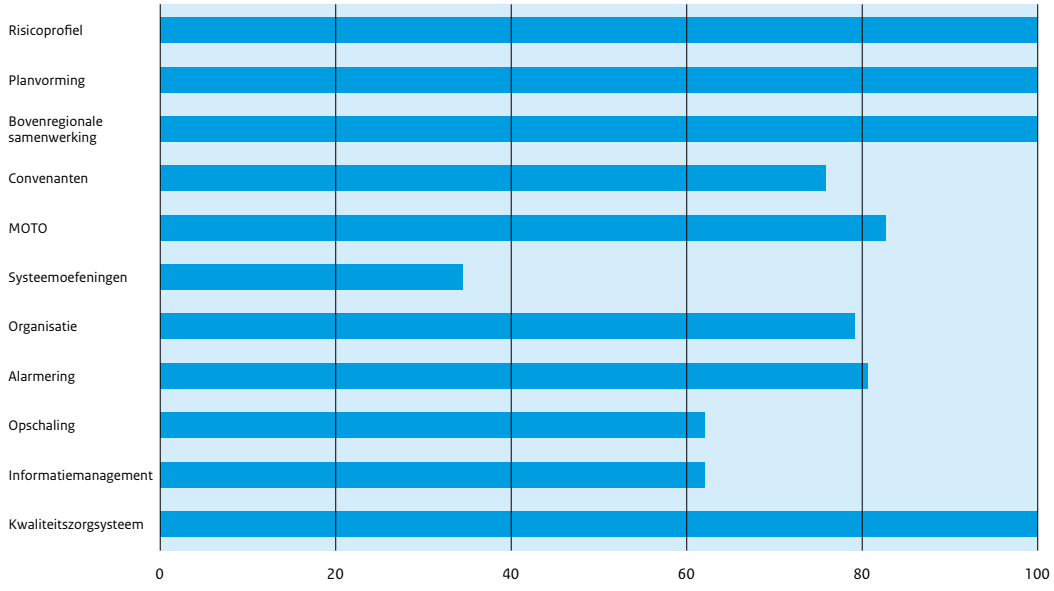

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Kennemerland heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Organisatie:
- Op een aantal onderdelen wijkt de regionale organisatie af van de wettelijke eisen.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.
- Niet alle onderdelen waaronder het CoPI en het ROT starten tijdig met hun werkzaamheden.

Informatiemanagement:
- Het totaalbeeld is onvolledig en informatie kan beter worden geverifieerd.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:
- Organiseer, conform het Bvr, jaarlijks een systeemoefening.

Organisatie:
- Sluit bij de opbouw van de regionale organisatie aan op de wettelijke voorschriften.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement:
- Zorg voor een volledig, geverifieerd totaalbeeld in het netcentrisch systeem, dat door alle onderdelen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing kan worden gebruikt.

C13

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is een regio met een grote variëteit aan kenmerken. Een hoge bevolkingsdichtheid gecombineerd met een aantal belangrijke toeristische trekpleisters die veel toeristen aantrekken resulteren in de aanwezigheid van veel mensen in de regio. Zowel in Amsterdam als Amstelveen wonen veel verschillende nationaliteiten, in Amsterdam 178 nationaliteiten en in Amstelveen 124. Door effectieve overheidscommunicatie (bijvoorbeeld risico- en crisiscommunicatie) wil de regio borgen dat alle verschillende nationaliteiten bereikt worden. De regio ligt ingeklemd tussen zes veiligheidsregio's.

Door de regio lopen diverse hoofdtransportroutes voor weg- spoorvervoer, die zowel voor personen als goederen, waaronder ook gevaarlijke stoffen, van groot belang zijn. Het Noordzeekanaal en het Amsterdam Rijnkanaal, zijn belangrijke vaarwegen voor onder andere de zware industrie. De nabijheid van de luchthaven Schiphol betekent dat de regio ook rekening houdt met luchtvaartongevallen.

In de regio worden ook grootschalige evenementen gehouden die veel publiek trekken (Sail, Koninginnedag, Gay Pride, A Day at the Park, Ride for the Roses).

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Geen aandachtspunten.
- Risicoprofiel
  - Structureel overleg met externe partners in de rampenbestrijding ontbreekt.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De resultaten van de evaluaties worden niet in een kwaliteitszorgsysteem verwerkt.
  - Het multidisciplinair opleidings- en oefenplan 2006 – 2009 voldoet niet geheel aan het toetsingskader van de Inspectie.
- Organisatie
  - Samenstelling van het CoPI, ROT, GBT en RBT zijn niet conform besluit (artikel 2.1.2 / 2.1.4. / 2.1.5 Bvr en artikel 39 lid 2 Wvr).
  - Een Team Bevolkingszorg (Tbz) ontbreekt in de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie (artikel 2.1.1 en 2.1.3 Bvr).
- Alarmering
  - Vastgestelde criteria ontbreken wanneer de meldkamer overgaat tot grootschalige alarmering (artikel 2.2.1 Bvr).
  - Geen eenhoofdige leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampenbestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - De alarmering na elke ophoging van het opschalingsniveau wordt niet tijdig uitgevoerd (artikel 2.2.3 Bvr).
  - Een beschrijving van het incident op grond van de beschikbare gegevens ontbreekt (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - Sommige sleutelfunctionarissen komen buiten de normtijd op (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - De regio voldoet in het geheel niet aan de artikelen met betrekking tot het informatiemanagement (artikelen 2.4.1 en 2.4.2 Bvr).

2 Huidige Situatie

2.1 Aanpak knelpunten

In de afgelopen onderzoeksperiode heeft de regio een forse groei doorgemaakt ten opzichte van de situatie in 2010. Echter, niet alle verbeterpunten zijn opgelost. Een aantal verbeterpunten blijft bestaan. Dit komt onder meer doordat de regio Amsterdam Amstelland een inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding heeft, die op onderdelen afwijkt van de inrichting zoals gesteld in het Bvr. De regio geeft aan dat voor deze inrichting is gekozen, omdat uit zelfevaluaties door de regio blijkt dat de oude inrichting (conform Bvr) in de praktijk niet altijd tot de gewenste resultaten leidde. Bij de inrichting van de hoofdstructuur heeft de regio het verbeteren van het gezamenlijk presterend vermogen benoemd. Volgens de regio geven de evaluaties van incidenten en oefeningen aan dat de structuur tot de gewenste prestaties leiden. Als gevolg van deze op onderdelen afwijkende inrichting voldoet de regio niet aan alle normen van het Bvr. In paragraaf 3 is de inrichting van de hoofdstructuur nader getoetst aan de wettelijke vereisten.

De regio heeft gewerkt aan het verbeteren van het informatiemanagement door het implementeren van een netcentrisch systeem, LCMS. Alle vereiste onderdelen van de hoofdstructuur zijn hierop aangesloten. Hierdoor zijn diverse verbeterpunten opgelost.

In de regio loopt een project dat de fysieke samenvoeging van de drie huidige meldkamers realiseert. Vanaf medio 2013 zal in de regio Amsterdam Amstelland sprake zijn van een deels geïntegreerde (brandweer en politie) en deels gecolokeerde meldkamer. Een groot aantal verbeterpunten heeft raakvlakken met deze samenvoeging. De regio constateert in haar evaluatie van de systeemoefening ook zelf dat de verbeterpunten met betrekking tot het onderdeel alarmering nog openstaan.

De overige openstaande verbeterpunten zijn niet opgelost of van dien aard dat deze getoetst moeten worden aan de hand van een systeemoefening of moeten blijken uit een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. Hiervoor zijn door de regio gegevens aangeleverd van een systeemoefening.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In de regio lopen diverse projecten ten behoeve van de vormgeving van het Informatie en Adviescentrum en worden de gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen gereorganiseerd. Daarnaast is samen met de Veiligheidsregio Kennemerland het project Registreren en Volgen van slachtoffers (REVO) gestart. Vanaf 2013 kan de nieuwe werkwijze worden toegepast bij incidenten.

In de voorgaande jaren zijn in de regio diverse projecten geweest die gericht zijn op het versterken van de multidisciplinaire crisisbeheersing, zijn alle calamiteitenplannen vernieuwd en is een GRIP-evaluatiemethodiek ingevoerd. De regio organiseert elk jaar een

netwerkdag. In 2012 waren op deze netwerkdag 82 crisisorganisaties vertegenwoordigd. Deze waren afkomstig uit diverse veiligheidsregio's en van andere crisispartners in Nederland

De regio zet ook nog steeds in op het verder ontwikkelen van het netcentrisch werken. De regio beschikt hierdoor over de randvoorwaarden voor adequaat informatiemanagement. Door het eigen functioneren op het proces te evalueren en te werken aan het oplossen van de geconstateerde verbeterpunten, tracht de regio de werkwijze te optimaliseren. Hierbij wordt ook bezien welke partijen toegang hebben tot LCMS en of deze gegevens mogen toevoegen of alleen mogen lezen.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld aan de hand van het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 25 juni 2012 bestuurlijk vastgesteld. Het bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten. De scenario-uitwerkingen zijn getoetst bij brandweer, GHOR, politie en gemeenten. Daarnaast zijn de scenario-uitwerkingen ook getoetst door Rijkswaterstaat, Waternet en GGD. Het risicoprofiel is ter informatie aan de overige veiligheidspartners en buurregio's verzonden.

In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale aspecten. De regio is er zich van bewust dat een aantal incidenttypen regiogrensoverschrijdende effecten kan hebben.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Bvr. Een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, is niet in het beleidsplan opgenomen.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de wettelijk vereiste partijen. Uit het plan blijkt ook dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Eén of meerdere gemeenten en veiligheidspartners hebben wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt niet aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. De Wvr schrijft voor dat een aantal zaken in het crisisplan zelf zijn opgenomen en uitgewerkt. Dit blijkt niet zo te zijn. De uitwerking vindt echter wel plaats, maar buiten het plan in zogenaamde procesbeschrijvingen. Het gaat hierbij om een beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten dienen te treffen. Daarmee wordt inhoudelijk wel degelijk voorzien in dit deel van de

planvorming, maar voldoet het crisisplan formeel niet volledig aan de inhoud die de Wvr daaraan stelt.

De plannen met betrekking tot de organisatie van de gemeentelijke rampbestrijdingsprocessen worden momenteel herzien vanwege de reorganisatie van de gemeentelijke rampbestrijdingsprocessen. Dit is medio 2013 afgerond.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[61], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak als gevolg van hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Wateroverlast als gevolg van extreme neerslag
	Uitval elektriciteitsvoorziening
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte

In het beleidsplan zijn de bovenregionale risico's niet afzonderlijk uitgewerkt. De regio heeft de risico's opgenomen in de risico- en capaciteitenagenda. In het beleidsplan is een uitvoeringsprogramma opgenomen dat de ambitie van de regio moet realiseren om tot minder en praktijkgerichte calamiteitenplannen te komen. Dit programma is mede gebaseerd op het risicoprofiel van de regio.

61 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De plannen zijn, in het geval van ziektegolf besmettelijke ziekte, geïnitieerd door het ministerie van VWS.

2.3.4.2 Bovenregionale en interregionale ontwikkeling

De regio grenst aan de veiligheidsregio's Kennemerland, Utrecht, Zaanstreek-Waterland en Flevoland. Met deze regio's wordt, wanneer daartoe aanleiding bestaat, overlegd gevoerd over onderwerpen die op dat moment van belang zijn. Deze overleggen zijn er op diverse niveaus, van ambtelijk tot bestuurlijk, zowel projectmatig (bijvoorbeeld het eerder genoemde REVO) als structureel. Voorbeelden van structurele overleggen zijn het Burgemeestersplatform Noordzeekanaal, de Taskforce Havenveiligheid, het overleg in het kader van MOTO Noord-West 4[62] en die in het kader van AMAS/AYMA. Dit laatste is een publiek private samenwerking op het gebied van specialistisch brandweermaterieel ten behoeve van brandbestrijding bij grote tank- en tankputbranden.

De regio streeft er naar de banden met de omliggende regio's verder aan te halen om de samenwerking te versterken.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[63]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Amsterdam-Amstelland heeft tot nu toe voor twee van de vier onderwerpen, drinkwater en gas/elektra, een convenant afgesloten. De regio verwacht in de toekomst ook de overige convenanten af te sluiten.

Naast deze convenanten heeft de regio ook met andere veiligheidspartners convenanten afgesloten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het Nederlandse Rode Kruis en de reddingsbrigade.

62 Samenwerkingsverband op ambtelijk niveau van de vier veiligheidsregio's in de provincie Noord Holland.

63 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren oefenbeleidsplan is, als onderdeel van het beleidsplan, op 21 december 2011 bestuurlijk vastgesteld en voldoet bijna geheel aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld. De looptijd van drie jaar van dit plan is bewust gekozen om vanaf 2014 gelijk op te lopen met de looptijd van het beleidsplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. De regio heeft de jaarlijkse financiële consequenties in het beleidsplan opgenomen.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het beleidsplan is opgenomen dat het risicoprofiel waar mogelijk gebruikt wordt als input voor opleidingen, trainingen en oefeningen. Hieruit blijkt dat de regio zich bewust is van de ketensamenhang tussen de plannen ingevolge de Wvr.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft in 2011 en 2012 een systeemoefening, met daarin een gelijktijdige toetsende oefening van de gehele hoofdstructuur georganiseerd. De Inspectie heeft deze oefeningen bijgewoond. Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is besloten om alleen gebruik te maken van de evaluatie van de oefening uit 2012.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Het uitvoeringsplan MOTO van 2012 tot en met 2013 is vastgesteld door de Stuurgroep Multidisciplinaire Crisisbeheersing. Het uitvoeringsplan sluit aan op het meerjaren oefenbeleidsplan. De regio rapporteert jaarlijks de afwijkingen van de planning aan de stuurgroep multidisciplinaire crisisbeheersing en aan het Veiligheidsbestuur.

Bij opstellen van het uitvoeringsplan MOTO is de 'life long learning loop' als uitgangspunt genomen om de oefencyclus vorm te geven. De oefencyclus bestaat uit de onderdelen opleiden, trainen, oefenen en bijscholen. Bij het uitvoeren van het plan hanteert de regio als uitgangspunt onder andere de wettelijke oefenverplichtingen ten aanzien van hoofdstructuur van de crisisbeheersing en het oefenen van incidenten in tunnels en bij BRZO bedrijven. Een ander uitgangspunt is dat in de planning ruimte aanwezig moet zijn om in te spelen op actuele ontwikkelingen en specifieke behoeftes. Een voorbeeld daarvan zijn de 'masterclasses' die specifiek voor beleidsteamleden zijn georganiseerd naar aanleiding van de ramp in Moerdijk en het schietincident in Alphen aan de Rijn.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

Voor het evalueren van zowel incidenten als oefeningen wordt dezelfde werkwijze gevolgd. Voor iedere MOTO-activiteit worden vooraf oefendoelen vastgesteld. Bij het evalueren van GRIP-incidenten, die ook aan de hand van oefendoelen wordt uitgevoerd, worden de oefendoelen achteraf benoemd. Door evaluatie wordt vastgesteld of de oefendoelen zijn behaald, wat er goed ging en waar de verbeterpunten zitten. De evaluaties worden gehou-

den door middel van (groeps)gesprekken met deelnemers en aan de hand van schriftelijke evaluaties door evaluatoren. Van iedere oefening wordt een evaluatieverslag opgesteld dat ter beschikking wordt gesteld aan de deelnemers. Voor de uitvoering van de evaluaties is een pool van gekwalificeerde evaluatoren beschikbaar. Ook wordt gebruik gemaakt van evaluatoren van andere regio's.

De evaluaties worden besproken in het RTMOTO. Daarnaast rapporteert het RTMOTO twee maal per jaar de leerpunten aan haar opdrachtgever, de stuurgroep.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Amsterdam-Amstelland heeft zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 en geen GRIP-4 incidenten voorgedaan. Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de oefening die gehouden is op 5 juli 2012.

Tijdens de oefening betreft het scenario een brand in een bedrijfsverzamelgebouw in Amsterdam. De rook trekt over een nabijgelegen woonwijk en de inwoners van deze wijk ondervinden hier veel hinder van. Later worden in de omgeving asbestdeeltjes aangetroffen. Dit zorgt voor veel onrust onder de bewoners. De windrichting draait later in de avond zodat een andere gemeente bij het incident betrokken raakt. De brand en de effecten hiervan leiden tot operationele en bestuurlijke knelpunten.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

Vanwege de afwijkende inrichting van de hoofdstructuur in de regio Amsterdam-Amstelland zijn de resultaten van het toetsingskader afgezet tegen de werkwijze zoals deze beschreven is in het crisisplan. Dit komt niet tot uiting in het diagram in paragraaf 4, daar zijn de resultaten van de systeemoefening afgezet tegen het toetsingskader.

3.2.1 Organisatie

De regio heeft een afwijkende inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing ten opzichte van de wettelijke eisen. Deze afwijkingen hebben betrekking op het CoPI, ROT en het Tbz. Dit zijn zowel afwijkingen in de samenstelling als in de taken die deze teams hebben. De wettelijke vereisten voor het onderdeel Organisatie hebben betrekking op zowel de inrichting van de hoofdstructuur en de samenstelling van de teams als taakuitvoering.

Meldkamer

De regio heeft drie aparte meldkamers, elk gehuisvest op een fysiek andere locatie. Dit belemmert de multidisciplinaire afstemming in de acute fase van het incident. Deze situatie duurt tot medio 2013. Vanaf dat moment beschikt de regio over een gemeenschappelijke meldkamer die is gehuisvest op één locatie.

CoPI

Het CoPI is, op basis van de eigen regionale opvatting, verantwoordelijk voor zowel het bron- als effectgebied. Uit de evaluatie van de regio over 2011 blijkt dat het voor het CoPI niet altijd duidelijk is hoe om te gaan met effectbestrijding. Uit evaluaties van incidenten en oefeningen in 2012 blijkt, volgens de regio, dat het CoPI hierin een duidelijke groei heeft doorgemaakt. Het CoPI is, doordat ze verantwoordelijk is voor zowel bron- als effectgebied, meer dan in de klassieke indeling waarbij het ROT de maatregelen ten aanzien van het effectgebied aanstuurt, verantwoordelijk voor een aanzienlijk groter aantal taken. De monodisciplinaire kolommen kunnen zelf, naar behoefte, besluiten om ter ondersteuning van de eigen processen een actiecentrum te activeren. De multidisciplinaire afstemming vindt dan nog steeds in het CoPI plaats. Ook kan een tweede CoPI worden opgeroepen, waarna de taken worden herverdeeld. Uitgangspunt hierbij blijft dat beide CoPI's verantwoordelijk blijven voor het totale bron- en effectgebied.

Uit de evaluatie blijkt dat het CoPI bestaat uit de vereiste onderdelen. Tijdens de systeemoefening zijn ook de actiecentra van de operationele diensten gealarmeerd. Deze zitten verspreid over de stad Amsterdam en hebben, zo blijkt uit de evaluatie, zelf geen structureel overleg met elkaar. Multidisciplinaire operationele afstemming over zowel bron- als effectgebied vindt plaats in het CoPI. De regio heeft dit als verbeterpunt benoemd in het evaluatierapport.

Interface

De regio kent in tegenstelling tot het Bvr een Interface in plaats van een Regionaal Operationeel Team (ROT). Deze wordt geactiveerd vanaf GRIP-2. Voor het CoPI is de Interface het onderdeel van de hoofdstructuur waar operationele knelpunten waarvoor bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk is worden voorgelegd. De Interface bereidt de bespreking in het BT voor. Dit is één van de kerntaken van de Interface. Andere taken zijn dilemma's/knelpunten formuleren, scenario's uitwerken en opties ter besluitvorming aan het BT aanreiken.

De opdracht voor de Interface komt deels overeen met die van het ROT uit het Bvr. De Interface wordt aangestuurd door een Leider Interface. Deze functionaris is het eerste operationele multidisciplinaire aanspreekpunt voor het Gemeentelijk Beleidsteam. De samenstelling van en het aantal secties van de Interface komt overeen met die van het ROT in het Bvr. Vanaf GRIP-3 sluit de technisch voorzitter van het Beleidsteam aan in de Interface. Deze functionaris leidt het GBT en is de primaire verbinding tussen de Interface en het BT.

Uit de evaluatie van de systeemoefening blijkt dat de Interface een duidelijke focus heeft op het Beleidsteam en dat de knelpunten die het CoPI bij de Interface belegd niet altijd direct worden opgepakt. Dat leidt er bijvoorbeeld toe dat het CoPI zelf besluit tot preventief ontruimen van het gebied dat onder de rook komt te liggen wanneer, zoals de meteogegevens uitwijzen, de wind draait. De regio heeft dit als verbeterpunt benoemd in het evaluatierapport van de systeemoefening.

Team Bevolkingszorg

De bevolkingszorg is anders vormgegeven dan de wettelijke vereisten. Een Tbz als bedoeld in het Bvr bestaat feitelijk niet. De gemeentelijke processen worden regionaal aangestuurd door hoofden actiecentra. Vanaf GRIP-1 is de brongemeente of, wanneer Amsterdam de brongemeente is, het stadsdeel het eerste aanspreekpunt voor de taken op het gebied van bevolkingszorg en kan naar behoefte de hulp in worden geroepen van de diensten voor de geregionaliseerde gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen.

Vanaf GRIP-2 komen standaard DWI (opvang en verzorging, evacuatie en primaire levensbehoeften) en voorlichting op en zijn verantwoordelijk voor hun eigen processen en kan aanvullend naar behoefte beroep worden gedaan op andere diensten voor hun processen.

Tijdens de systeemoefening is gebleken dat de teams met een taak in de gemeentelijke processen opkomen conform de eigen planvorming. Uit de evaluatie blijkt dat het RAC bevolkingszorg geen adviezen heeft uitgebracht aan de Interface. Wel zijn de opdrachten die aan het RAC bevolkingszorg zijn toegewezen in gang gezet.

Beleidsteam

Uit de evaluatie blijkt dat vanaf GRIP-3 drie regionale procescoördinatoren in het GBT zijn opgekomen om de gemeentelijke processen aan te sturen. De leden van het Beleidsteam worden ondersteund door vertegenwoordigers van de monodisciplinaire kolommen uit de Interface die plaats nemen op de tweede ring. Dit biedt de gelegenheid om tijdens de plenaire sessies de vragen te stellen en te beantwoorden. De technisch voorzitter van het BT legt besluiten ter goedkeuring voor aan de burgemeester. Tijdens de oefening wordt elk besluit vastgelegd. Dit gebeurt in LCMS niet in het deel van het BT, maar in het deel van het ROT.

De regio constateert zelf in meerdere evaluaties dat het samenspel tussen CoPI, actiecentra, Interface en Beleidsteam kan worden verbeterd. Hierbij gaat het om het verbeteren van de slagkracht van het CoPI met betrekking tot de operationele processen aan de ene kant en de voorbereiding op en de vergaderingen van het Beleidsteam aan de andere kant.

Met de wijze waarop de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Amsterdam-Amstelland is ingericht wordt de aansluiting tussen de operationele uitvoering en bestuurlijke besluitvorming ingevuld door de Interface. Dat is het onderdeel van de hoofdstructuur waar operationele knelpunten en bestuurlijke opgaven bij elkaar worden gebracht.

In het evaluatierapport zijn aandachtspunten en aanbevelingen benoemd. Deze hebben onder andere betrekking op de taken van het CoPI in het effectgebied, de coördinatie tussen de actiecentra, de taken van het RAC bevolkingszorg en de wijze waarop de Interface haar eigen rol invult. Door middel van evalueren, trainen en oefenen tracht de regio te bereiken dat de aandachtspunten, die betrekking hebben op de prestaties van de teams en functionarissen, worden opgelost.

3.2.2 Alarmering

Uit de evaluatie blijkt dat de regio op bijna alle normen, die betrekking hebben op het onderdeel alarmering, verbeterpunten signaleert. Zo wordt onder andere de alarmering na opschaling naar het volgende GRIP-niveau niet binnen twee minuten uitgevoerd. De reden hiervoor is dat de regio over drie meldkamers beschikt, voor elke discipline één. Deze situatie behoort vanaf medio 2013 tot het verleden. Vanaf dat moment wordt een nieuwe meldkamer in gebruik genomen waarin deze drie disciplines op één fysieke locatie één meldkamer vormen. In de aanloop daartoe wordt, zo is tijdens de systeemoefening waargenomen, personeel uitgewisseld.

Tijdens de systeemoefening werden de drie meldkamers niet door één leidinggevende aangestuurd. In de rapportage is door de regio de aansturing van de nieuwe gecolokeerde meldkamer door één leidinggevende als aandachtspunt benoemd.

3.2.3 Opschaling

De regio hanteert voor de leden van de Interface een opkomsttijd van 60 minuten. Deze normtijd wijkt af van het Bvr. Uit de evaluatie blijkt dat de gealarmeerde functionarissen, ondanks de eigen ruimere normtijden, binnen de gestelde tijd aanwezig waren. Hiermee is alsnog voldaan aan de norm uit het Bvr.

De regio beschikt over een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. Dit continuïteitplan is op 17 september 2012 opnieuw bestuurlijk vastgesteld. Alle sleutelfunctionarissen behorend tot de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden ingevuld vanuit een piketregeling. De opkomst is hiermee geborgd.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens de oefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams zijn aangesloten op het systeem.

Vanwege het ontbreken van een gemeenschappelijke meldkamer kan niet gesproken worden van één meldkamerbeeld. Dit wordt door de regio ook gesignaleerd in de evaluatie van het incident. De informatie van de brandweer is ruim veertig minuten eerder beschikbaar in LCMS dan de informatie van de meldkamer politie en de meldkamer ambulancezorg. De regio verwacht dat deze situatie sterk zal verbeteren vanaf het moment dat er een gemeenschappelijke meldkamer operationeel is.

Als gevolg van het ontbreken van een totaalbeeld, dat volgens afspraken in de regio door de Interface zou worden opgesteld, ontstaat het risico dat de overige onderdelen van de hoofdstructuur hun besluiten adviezen en opdrachten voornamelijk baseren op het eigen beeld.

Blijkens de evaluatie duurt het bij het Tbz langer dan de wettelijke normtijd van tien minuten om gegevens te verwerken in het eigen beeld. Hierdoor ontstaat het risico dat het ROT, dat gebruik maakt van de eigen beelden van de onderdelen van de hoofdstructuur, de beeldvorming baseert op verouderde of onjuiste gegevens.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

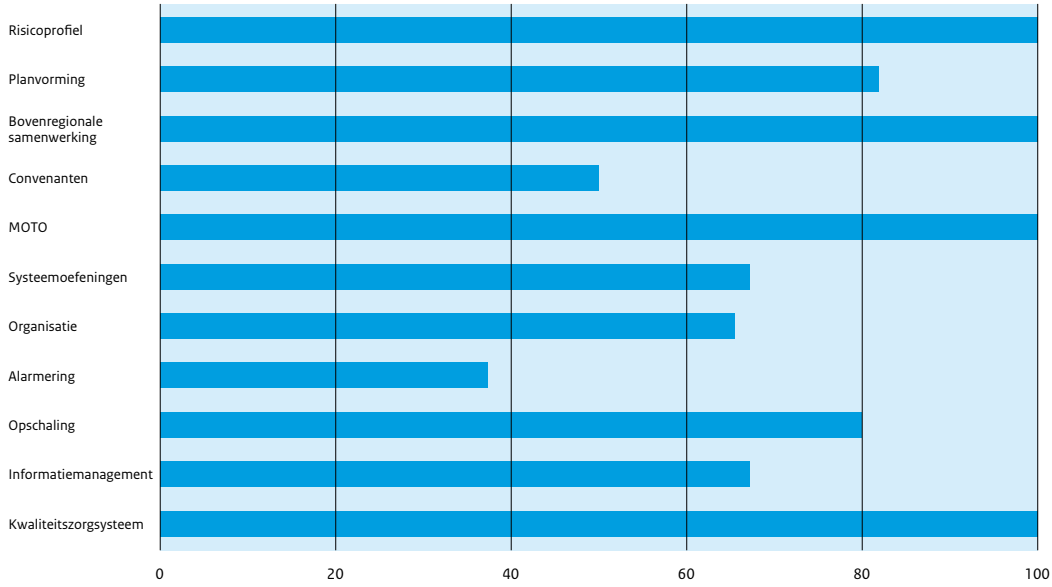

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft ten opzichte van de vorige meting (soms flinke) vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Planvorming:

- De gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is niet bestuurlijk vastgesteld.

Organisatie:

- De inrichting van de hoofdstructuur voldoet niet aan het Bvr.

Alarmering:

- Het ontbreken van een gecolokeerde meldkamer leidt tot het niet voldoen aan normen met betrekking tot de eenhoofdige leiding, de alarmering, het direct groot opschalen en de beschrijving van een beeld van het incident.

Opschaling:

- De gehanteerde eigen normtijden die betrekking hebben op de opschaling van de leden van de Interface wijken af van die voor het ROT in het Bvr.

Informatiemanagement:

- Een actueel totaalbeeld ontbreekt.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Planvorming:

- Stel de gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is bestuurlijk vast.

Organisatie:

- Werk het 'Amsterdamse model' verder uit en optimaliseer dit op een wijze dat de rol en functie van het CoPI en ROT en RAC Bevolkingszorg zoals bedoeld is in de Bvr worden bereikt en geborgd.

Alarmering:

- Organiseer en borg, tot de komst van de gecolokeerde meldkamer, de werkwijze van de meldkamers op een zodanige wijze dat kan worden voldaan aan de vereisten met betrekking tot de alarmering en het informatiemanagement uit het Bvr.

Opschaling:

- Breng de normtijden die betrekking hebben op functionarissen van de Interface in lijn met die van het ROT in het Bvr.

Informatiemanagement:

- Optimaliseer het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt.

C14

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek bestaat uit negen gemeenten met in totaal ruim 243.000 inwoners op 26.949 hectare. De regio is één van de zes regio's in de provincie Noord-Holland. De regio heeft verschillende industrieterreinen. Tevens lopen er meerdere snelwegen, spoortrajecten, vaarwegen en buisleidingen door de regio. Gezien de ligging van de regio in het midden van Nederland naast de regio Utrecht (vitaal knooppunt binnen Nederland) vindt er relatief veel transport van gevaarlijke stoffen plaats. De regio beschikt over een klein vliegveld in Hilversum waar slechts kleine vliegtuigen op vliegen. De regio beschikt over zowel stedelijk als landelijk gebied. In de regio bevinden zich meerdere kwetsbare objecten zoals ziekenhuizen, zorginstellingen, theaters, het Mediapark en recreatiegebieden. De regio heeft ook gebieden met bos en op de opengelegde ronden heide met als risico natuurbranden. Dit zijn allemaal beheerde natuurgebieden. Vanwege de recreatieve aantrekkingskracht heeft dit risico de aandacht en is in het kader van het

project 'natuurbrandbestrijding' voor het verzorgingsgebied van de Brandweer Gooi en Vechtstreek een aparte risicokaart opgesteld voor natuurbranden. De risico's worden hierbij duidelijk in beeld gebracht en zal als basis dienen bij het op te stellen beleid rondom natuurbranden.

De regio grenst aan de veiligheidsregio's Utrecht, Flevoland en Amsterdam-Amstelland.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Het opstellen van een regionaal beleidsplan op basis van de Wvr.
- Risicoprofiel
  - Het opstellen van een regionaal risicoprofiel op basis van de Wvr.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De regio beschikt niet over een multidisciplinair functionarisvolgsysteem waarin de oefenresultaten en oefenervaringen van sleutelfunctionarissen worden geregistreerd. Alleen de GHOR beschikt over een dergelijk systeem.
- Organisatie
  - De beschrijving van de meldkamer en het coördinerend onderdeel van het CoPI in de regionale opschalingsregeling ontbreekt (artikel 2.1.1 Bvr).
  - Het ontbreken van de informatiemanager in het CoPI en het ROT (artikel 2.1.2 lid 1 en 2.1.4 lid 1 Bvr).
  - Het ontbreken van een informatiemanager en de coördinator van de voorlichting in het Team Bevolkingszorg (Tbz) (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
  - De taakuitvoering van het Tbz: advisering van het ROT (artikel 2.1.3 lid 2 Bvr).
  - Het ontbreken van de leidinggevende GHOR in het GBT (artikel 2.1.5 lid 1 Bvr).
  - Het ontbreken van de HovJ in het RBT en het niet uitnodigen van de waterschappen (artikel 39 Wvr).
- Alarmering
  - De criteria voor opschaling door de meldkamer opnemen in planvorming (artikel 2.2.1 Bvr)
  - Een eenhoofdige multidisciplinaire leiding op de meldkamer ontbreekt (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De afhandeling van reguliere meldingen (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Een tijdige alarmering (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
  - De tijdige beschikbaarheid van een volledig incidentbeeld op de meldkamer (artikel 2.2.5 Bvr).
- Opschaling
  - Een tijdige en complete opkomst van het CoPI, het ROT, het GBT en het Tbz (artikel 2.3.1 a tot en met d Bvr).
  - De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur (artikel 2.3.2 Bvr).

- Informatiemanagement
  - Een volledig totaalbeeld; niet bij een onderdeel belegd, niet bijgehouden en beschikbaar gesteld via geautomatiseerde weg (artikel 2.4.1 lid 1 tot en met 3 Bvr).
  - Het bijhouden en beschikbaar stellen van een volledig schriftelijk eigen beeld door de verschillende teams (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de knelpunten met betrekking tot de samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie deels opgelost.

De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft dit belegd bij het ROT. Daarnaast is in de hoofdstructuur geen apart Tbz opgenomen die voor de coördinatie en de uitvoering van de gemeentelijke processen zorg draagt. De gemeentelijke actiecentra worden – conform het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRCP) maar in afwijking van het Bvr – aangestuurd door de Stafsectie Bevolkingszorg in het ROT.

De regio heeft de verbeterpunten met betrekking tot de samenstelling van het CoPI, het ROT, het GBT en het RBT opgelost en voldoet daarmee op dit punt aan de wettelijk eisen. Het Tbz ontbreekt echter in de hoofdstructuur.

De regio heeft in het crisisplan de calamiteitencoördinator (CaCo) van de meldkamer gemandateerd voor opschaling tot en met GRIP-2. De regio heeft nog niet in de functie van een CaCo voorzien en werkt in plaats hiervan met een eenhoofdige leiding op de meldkamer. Binnen de regio wordt een onderscheid gemaakt tussen beide functies. De eenhoofdige leiding voldoet in planvorming aan de criteria die hiervoor in de wet zijn opgenomen, echter is nog geen sprake van een volledige implementatie van de uitvoering (zie verder 3.2.2 Alarmering). Ook in een vastgesteld document voor de afhandeling van reguliere meldingen en een tijdige alarmering wordt nog niet voorzien.

Een tijdige en complete opkomst voor (onderdelen van) het ROT en het Tbz is nog niet volledig geborgd. Voor het CoPI en het GBT voldoet de regio al wel aan de wettelijke eisen. De regio heeft nog geen document vastgesteld waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld.

In planvorming en werkafspraken is het netcentrisch werken formeel geïmplementeerd, echter de uitvoering van het informatiemanagement, zowel voor het totaalbeeld als het eigen beeld van de onderdelen van de hoofdstructuur vertoont nog gebreken.

De regio heeft het verbeterpunt met betrekking tot het functionarisvolgsysteem uit de nog niet opgelost. De regio beschikt nog niet over een dergelijk systeem.

De regio heeft 2012 uitgetrokken voor de implementatie van het nieuwe regionale crisisplan. Hiervoor is het project Implementatie RCP opgezet en in 2012 uitgevoerd. Uit de systeemoefening van 25 juni 2012 wordt het beeld bevestigd dat er sprake is van een overgangsperiode tussen oude en nieuwe procedures en planvorming, omdat diverse taken nog niet conform de nieuwe planvorming worden uitgevoerd en bij sleutelfunctionarissen onduidelijkheid over de te volgen procedure bestaat. Op basis van de uitkomsten van de systeemoefening is een lijst van 30 verbeterpunten opgesteld. Een aantal verbeterpunten is als zogenaamde 'quickwins' gelijk opgelost, andere zijn in projectgroepen weggezet. Tijdens de grote oefening van 3 november 2012 heeft de regio de voortgang op deze verbeterpunten getoetst. De gemeenten in de regio hebben al aangegeven dat de implementatie van de Stafsectie Bevolkingszorg in het ROT, als uitvoerder van de gemeentelijke processen, pas medio 2013 zal zijn geïmplementeerd. Tot deze tijd blijven de gemeenten nog werken met een Gemeentelijk Management Team (GMT).

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In het regionaal beleidsplan heeft de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek haar beleidsvoornemens voor de periode 2011-2014 opgenomen. De regio geeft in haar beleidsplan aan dat het daarmee een 'richtinggevend beleidsinstrumentarium' is. Operationalisering van deze beleidsvoornemens vindt plaats in nader uit te werken uitvoeringsplannen (programmaplan, jaarplan).

Op het gebied van de risicobeheersing wordt deze beleidsperiode ingezet op het uitwerken van een multidisciplinair veiligheidsadvies (wettelijke adviestaak) met betrekking tot de prioritaire crisistypen 'verstoring energie', 'verstoring drinkwatervoorziening', 'verstoring telecommunicatie en ICT', 'branden in kwetsbare objecten', 'incidenten op het water', 'incidenten op het spoor' en 'paniek in menigten'. Hierbij wordt niet de landelijk vereiste methodiek toegepast, maar een minder diepgaand alternatief. Daarnaast wordt gestart met het multidisciplinair adviseren van het bevoegd gezag bij evenementen en wordt gestart met risicocommunicatie voor de prioritaire crisistypen.

Op het gebied van incidentbeheersing wordt geïnvesteerd in planvorming voor de prioritaire crisistypen en crisistypen waarover interregionale afspraken bestaan. Voor het beleidsthema operationele hoofdstructuur is het regionaal crisisplan op basis van het referentiekader vastgesteld. De invulling van de multidisciplinaire functies van de operationele hoofdstructuur worden zoveel als mogelijk interregionaal met de Veiligheidsregio Flevoland ingevuld. Daarnaast wordt de huidige vakbekwaamheidsorganisatie doorontwikkeld en ingericht op basis van een blauwdruk en wordt bij de opleidingen, trainingen en oefeningen ruim aandacht geschonken aan de scenario's van de prioritaire crisistypen. Tevens wordt het draaiboek crisiscommunicatie herzien en geïmplementeerd naar de huidige wettelijke en maatschappelijke eisen en nieuwe inzichten.

Ten slotte werkt de veiligheidsregio sinds 2007 aan de samenvoeging van de meldkamers van Gooi en Vechtstreek en Flevoland. Deze samenvoeging is noodzakelijk om invulling te geven aan de gestelde kwaliteitseisen. Hiertoe zijn twee sporen ingezet: een snelle samenvoeging van beide meldkamers in Naarden (partiële oplossing) en de vorming van het Operationeel Centrum Midden-Nederland (volledige oplossing). Met het OCMNL krijgen de regio's Gooi en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht één meldkamer en zetten de beide eerstgenoemde regio's één interregionaal coördinatiecentrum op. Beide sporen bevinden zich nog in de voorbereidende fase. De redenen hiervoor zijn het ontbreken van steun van de ondernemingsraad van de politie (snelle samenvoeging) en de landelijke ontwikkelingen in het meldkamerdomein (OCMNL). Hierdoor is het de regio (nog) niet gelukt om de prestaties van de meldkamer, en daarmee de rampenbestrijding en crisisbeheersing als geheel, op het gewenste niveau te brengen.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. De regio voldoet op een onderdeel na aan alle wettelijke eisen die aan het risicoprofiel worden gesteld. Over het jaarlijkse overleg met de bij mogelijke rampen en crises betrokken partijen staat geen informatie in het risicoprofiel. De regio geeft aan hiervoor een netwerkdag te organiseren. Deze dag wordt echter in 2013 voor het eerst georganiseerd. In 2012, zo geeft de regio aan, heeft de regio met elke crisispartner in de regio apart overleg gevoerd voor het actualiseren van het risicoprofiel.

In het risicoprofiel is aandacht besteed aan bovenregionale risico's. In het risicoprofiel is een overzicht opgenomen waarbij voor elk crisistype het effect vanuit omliggende veiligheidsregio's staat aangegeven. Deze worden per crisistype in het risicoprofiel nader toegelicht. Landgrensoverschrijdende risico's komen in het risicoprofiel niet aan de orde.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 5 oktober 2011 in concept bestuurlijk vastgesteld. Daarna is het voor consultatie aangeboden en uiteindelijk op 8 december 2011 definitief vastgesteld.

Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. Een multidisciplinair oefenbeleidsplan maakt geen onderdeel uit van het beleidsplan. Wel is vakbekwaamheid als beleidsthema nader in het beleidsplan uitgewerkt. In dit beleidsthema wordt aangegeven dat de huidige vakbekwaamheidorganisatie zal worden doorontwikkeld en ingericht op basis van de 'blauwdruk voor teamcompetenties en teamwerkwijze'. De vakbekwaamheidorganisatie gaat vervolgens beschrijven op welke wijze en in welke mate invulling gegeven gaat worden aan de opleidingen, trainingen en oefeningen.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken

zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt niet aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. Een beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en crisisbeheersing ontbreekt in het crisisplan. In het crisisplan wordt hierbij niet naar andere documenten verwezen. De regio heeft deze eisen voor de gemeentelijke organisatie echter wel uitgewerkt, namelijk in de regionale deelplannen voor de gemeentelijke processen.

In het crisisplan zelf staat niet vermeld dat er sprake is geweest van afstemming met alle crisisplannen van aangrenzende veiligheidsregio's en verzending van het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin van de provincie Noord-Holland. Uit documenten die de veiligheidsregio heeft verstrekt blijkt dat dit beiden wel is gebeurd.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[64], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming vanuit zee/ dijkdoorbraak/ hoge rivierstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval energie/gas/water/telecom/ICT
	Uitval energie/gas/water/telecom/ICT
	Uitval energie/gas/water/telecom/ICT
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte

64 Artikel 37 lid 1 Wvr.

In het risicoprofiel worden Pandemie, Overstromingen en Vitale infrastructuur geclassificeerd als bovenregionale risico's met een grote impact op de veiligheidsregio. In het beleidsplan zijn Pandemie en Overstromingen voor de huidige beleidsperiode niet prioritair verklaard, gezien de nodige inspanningen die de regio al op deze thema's heeft verricht. Zo heeft de regio bijvoorbeeld met de Veiligheidsregio Utrecht een gezamenlijk rampbestrijdingsplan voor dijkringgebied 44, de Kromme Rijn opgesteld. Voor pandemie is de regio in het bezit van een monodisciplinair Regionaal operationeel deeldraaiboek 3 Bestrijding influenzapandemie. In dit deeldraaiboek zijn geen bovenregionale elementen verwerkt. Vitale infrastructuur is in het beleidsplan wel prioritair verklaard, het uitvoeringsplan hiervoor is echter nog niet opgesteld. De veiligheidsregio heeft de ambitie dit uitvoeringsplan eind 2012 af te ronden. Dit plan zal echter geen bovenregionaal karakter hebben.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling

De regio werkt op meerdere gebieden nauw samen met buurregio's Flevoland, Utrecht en Amsterdam-Amstelland. Voorbeelden van samenwerking tussen Gooi en Vechtstreek en Flevoland zijn de gezamenlijke opstelling en vaststelling van het crisisplan en het Interregionaal Convenant Informatiemanagement. Ook vullen de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland samen piketfuncties in en zullen de regio's in 2013 gezamenlijk een nieuw multidisciplinair oefenbeleidsplan opstellen.

De regio's Gooi en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht hebben het voornemen over te gaan op een centrale meldkamer; het Operationeel Centrum Midden Nederland (OCMNL). Voorals nog, afhankelijk van verdere besluitvorming, staat het OCMNL gepland voor 2014. Een voorgenomen tussentijdse versnelde samenvoeging van de meldkamers van de regio's Gooi en Vechtsteek en Flevoland is nog niet tot stand gekomen door bezwaren die de OR van de Politie Flevoland heeft ingediend bij de Ondernemingskamer. De Ondernemingskamer heeft vervolgens geoordeeld dat de samenvoeging onvoldoende was beargumenteerd.

Naast de samenwerking met Veiligheidsregio Flevoland en de eventuele oprichting van het OCMNL met de veiligheidsregio's Flevoland en Utrecht komt bovenregionale of internationale samenwerking in het regionale beleidsplan niet aan de orde.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[65]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

65 Bron: website Veiligheidsberaad.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft tot nu toe convenanten afgesloten met het Drinkwaterbedrijf Waternet voor de inzetprocedure van de liaison, Rijkswaterstaat Dienst Noord-Holland en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht-dijkring 44. De regionale convenanten Energie/gas en Spoor zijn nog niet ondertekend. De regio geeft op dit moment geen prioriteit aan het convenant Spoor omdat dit nog niet door het Veiligheidsberaad is vastgesteld. De ondertekening van het convenant Energie/gas wordt naar verwachting begin 2013 afgerond.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de calamiteitenzender, RMC West van Defensie, hulpdienst voor noodcommunicatie Dares, het Incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied (SAMIJ) en het NCC.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

De Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek heeft een meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan opgesteld voor de periode 2009-2012 en dat is bestuurlijk vastgesteld. Dit plan is niet gebaseerd op de huidige wetgeving, aangezien het plan dateert van voor de invoering van de Wvr. De regio gaat samen met de Veiligheidsregio Flevoland een nieuw multidisciplinair oefenbeleidsplan opstellen voor de periode vanaf 2014. Ter overbrugging zal de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek voor het jaar 2013 nog een separaat eenjarig oefenbeleidsplan opstellen.

Het huidige meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan voldoet niet aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld. Zo staat niet in het plan vermeld of de oefeningen worden aangepast op het risicoprofiel van de regio. In het plan is wel de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. De portefeuillehouder opleiden en oefenen is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Het huidige oefenbeleidsplan is gebaseerd op oude wetgeving. In het beleidsplan wordt geen melding gemaakt van een verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel van de regio. De veiligheidsregio heeft aangegeven deze koppeling vanaf 2013 te gaan maken.

2.5.3 *Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur*

De veiligheidsregio geeft in haar beleidsplan aan een jaarlijkse systeemoefening conform het Bvr op te zullen nemen. In 2010 en 2011 heeft geen systeemoefening plaatsgevonden. Vanaf 2012 organiseert de regio jaarlijks een systeemoefening. In 2012 heeft de regio de systeemoefening 'Verbinden' georganiseerd welke als input heeft gediend voor de onderzoeksresultaten (paragraaf 3).

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

De regio geeft aan nog niet te werken volgens de stappen beleidsplan-jaarplan- oefenkalender. De regio werkt met beleidsplannen en vertaalt deze direct in een oefenkalender. Deze oefeningen worden vervolgens door projectgroepen voorbereid. De regio heeft aan de Inspectie de oefenkalenders van 2011 en 2012 ter beschikking gesteld. De regio rapporteert dat alle geplande oefeningen in 2011 conform de planning zijn uitgevoerd. Voor 2012 geldt dat twee onderdelen tussentijds zijn geruild ten behoeve van een ingelaste opleiding voor informatiemanagers.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De veiligheidsregio heeft een concept evaluatiemethodiek ontwikkeld op basis van het toetsingskader IOOV 2011 en zal dit concept eind 2012 door de directie en begin 2013 bestuurlijk laten vaststellen. In deze methodiek wordt de evaluatie van GRIP-incidenten beschreven.

In 2012 wordt de invoering en aanschaf van een functionarisvolgsysteem besproken in het bestuur van de regio. Op het moment van afsluiten van de onderzoeksfase voor dit rapport was hierover nog geen nadere informatie bekend. Monodisciplinair maken zowel de brandweer als de GHOR gebruik van een registratiesysteem waarin de verrichtingen ten behoeve van de crisisbeheersing en rampenbestrijding worden vastgelegd.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een echt incident geeft echter een realistischer en daarmee vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Gooi en Vechtstreek hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 incidenten voorgedaan. Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de oefening 'Verbinden' op 25 juni 2012. Hierbij is de Inspectie op enkele onderdelen, bijvoorbeeld bij opschaling, tot een oordeel gekomen dat afwijkt van het oordeel dat in de rapportage van de zelfevaluatie van de veiligheidsregio staat vermeld.

Tijdens de oefening betreft het scenario een explosie in een XTC laboratorium in de gemeente Naarden en als gevolg daarvan ontstaat brand. Er komen hierdoor gevaarlijke stoffen vrij die leiden tot verschillende problemen en vraagstukken.

Naar aanleiding van het evaluatieverslag van de oefening Verbinden heeft de regio 30 verbeterpunten benoemd. De actiepuntenlijst die hieruit is voortgekomen is in zes deelprojecten verder uitgewerkt en binnen de organisatie uitgezet.

Op 3 november 2012 heeft de regio een GRIP-4 oefening gehouden. In deze oefening hoopt de regio vooruitgang te hebben geboekt op de al geconstateerde verbeterpunten. In de tekst zijn bij drie onderwerpen nuanceringen aangebracht met gegevens uit de evaluatie van deze GRIP-4 oefening. Omdat deze gegevens binnen de onderzoeksperiode niet kunnen worden gevalideerd, oefenen zij geen invloed uit op de score van deze onderdelen.

3.2 Uitkomsten van de evaluatie en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en voldoet met uitzondering van de volgende punten aan de wettelijke eisen[66]:

66 Bij de alarmering voor deze oefening komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

- In de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie is geen apart Tbz opgenomen die voor de coördinatie en de uitvoering van de gemeentelijke processen zorg draagt. De gemeentelijke actiecentra worden – conform het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRCP) – aangestuurd door de Stafsectie Bevolkingszorg in het ROT. Deze structuur is nog niet volledig geïmplementeerd. Tijdens de oefening Verbinden wordt gewerkt conform oude planvorming, namelijk met een Gemeentelijk Management Team.
- Uit de oefening blijkt dat het CoPI in de taakuitvoering nog teveel gericht is op de eigen monodisciplinaire processen waardoor er onvoldoende sprake is van multidisciplinaire sturing en coördinatie. Ook voor het ROT vraagt de sturing en coördinatie nog aandacht.
- Het adviseren van het ROT door het CoPI en het GMT wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Ditzelfde geldt bij het adviseren van het GBT door het ROT.
- In het crisisplan staat het verzorgen van nazorg voor de bevolking (een taak voor het Tbz) niet specifiek omschreven als een taak van de Stafsectie Bevolkingszorg in het ROT. Het proces Communicatie wordt regionaal ingevuld, echter zijn de procedures hieromtrent nog niet geïmplementeerd waardoor het proces in de uitvoering wordt belemmerd. Uit de evaluatie van de GRIP-4 oefening van 3 november 2012 blijkt dat de eerste stappen om te komen tot volledige implementatie van de procedures zijn gezet.

3.2.2 *Alarmering*

In het regionaal crisisplan staan de criteria vermeld voor de incidenten waarbij de meldkamer tot grootschalige alarmering over gaat. In het crisisplan is de calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer bevoegd tot opschaling tot en met GRIP-2. Deze planvorming is echter ten tijde van de oefening nog niet geïmplementeerd. De regio kent nog geen CaCo, maar een eenhoofdige leiding op de meldkamer. Buiten kantoortijden wordt deze functie met een piketregeling ingevuld en is geen voorziening getroffen om de tijd gelegen tussen alarmering en opkomst te overbruggen. De eenhoofdige leiding geeft tijdens de oefening aan dat hij de behoefte heeft op te schalen, maar zegt hiertoe niet bevoegd te zijn omdat hij geen CaCo is. Hierdoor ontstaat vertraging in de opschaling. Uit de 'Alarmeringsregeling achterwacht leiding GMK' blijkt echter dat hij hiertoe wel bevoegd is. De eenhoofdige leiding vult zijn taken monodisciplinair in. Hierdoor ontstaat er een verschil in de informatiepositie van de centralisten van politie, brandweer en de geneeskundige hulpverlening. Op basis van de evaluatie van de GRIP-4 oefening van 3 november 2012 geeft de regio aan dat de multidisciplinaire aansturing door de eenhoofdige leiding is verbeterd.

De regio heeft een regeling meldtafelindeling, echter in deze regeling staat niet omschreven op welke wijze de meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis worden afgehandeld.

Er verstrijkt teveel tijd tussen de beslissing tot opschaling en het uitzetten van deze opschaling, waardoor de meldkamer niet binnen twee minuten start met het alarmeren van de bijbehorende functionarissen[67]. De burgemeester wordt conform wettelijke eisen geïnformeerd en de andere functionarissen en eenheden worden gealarmeerd. Met name de borging van de alarmering van de gemeentelijke kolom verdient aandacht, hierdoor zijn actiecentra niet (tijdig) opgekomen. Er bestond onduidelijkheid over de te volgen procedure.

3.2.3 *Opschaling*

De (tijdige) opkomst in de regio Gooi en Vechtstreek is nog niet volledig geborgd. Tijdens de oefening ontbreekt in het GMT de coördinator van de voorlichting en in het ROT ontbreekt in eerste instantie het Hoofd Sectie Brandweer (deze functie wordt ingevuld door een collega). Ook komen een aantal functionarissen niet binnen de wettelijke normtijd op, zoals het Hoofd Sectie Politie en de leidinggevende Informatiemanagement van het ROT. Hierdoor beginnen de leidinggevenden van het ROT, de leidinggevende van de Sectie Informatiemanagement en de coördinator van de voorlichting in het Tbz niet binnen de wettelijke gestelde normtijden van respectievelijk 45, 30 en 30 minuten met hun werkzaamheden. Hierdoor kan ongewenste vertraging ontstaan in de afhandeling van het incident.

De regio is nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. Hierdoor is het onbekend hoe de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie denkt te garanderen. De regio geeft aan om het benodigde personeel in eerste instantie binnen de eigen regio te zoeken. Wanneer de regio hier niet in kan voorzien zal zij bijstand vragen bij andere regio's. De regio acht het niet opportuun om deze bijstand vooraf vast te leggen in een plan.

Tijdens de oefening blijft de opkomst van het Regionaal Actiecentrum Voorlichting achter, doordat maar één functionaris opgekomen is. Dit is onder andere veroorzaakt door de vrije instroom.

3.2.4 *Informatiemanagement*

De Sectie Informatiemanagement in het ROT is volgens het regionaal crisisplan belast met het maken van een centraal totaalbeeld. In de rapportage van de oefening staat vermeld dat er in de regio werkafspraken zijn gemaakt waarbij in eerste instantie de informatiemanager in het CoPI verantwoordelijk is voor het bijhouden van het totaalbeeld. Beide onderdelen voeren deze werkzaamheden onvoldoende uit waardoor er tijdens de oefening geen sprake is van een totaalbeeld conform het Bvr.

67 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Daarnaast wordt tijdens de oefening door onderdelen, de meldkamer en de secties in het ROT, geen gebruik gemaakt van LCMS. Het GMT heeft tijdens de oefening geen schrijfrechten en kan alleen lezen in LCMS. Ook het opstellen van het eigen beeld in het CoPI en het ROT blijft achter. Hierdoor was er tijdens de oefening geen sprake van een gezamenlijk beeld voor de betrokken teams en functionarissen. In de evaluatie van de GRIP-4 oefening van 3 november 2012 staat omschreven dat alle teams die deel uit maakten van de oefening, gebruik hebben gemaakt van LCMS, waardoor meer informatie beschikbaar kwam voor de onderdelen van de hoofdstructuur.

Uit het evaluatierapport van de systeemoefening Verbinden blijkt dat de regio de implementatie van het proces informatiemanagement en de daarbij behorende netcentrische werkwijze nog verder dient in te vullen. De regio is al gestart met de verdere ontwikkeling van informatiemanagement. De veiligheidsregio heeft ingestemd met een verbeterplan LCMS, dat in 2013 zal worden geïmplementeerd.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

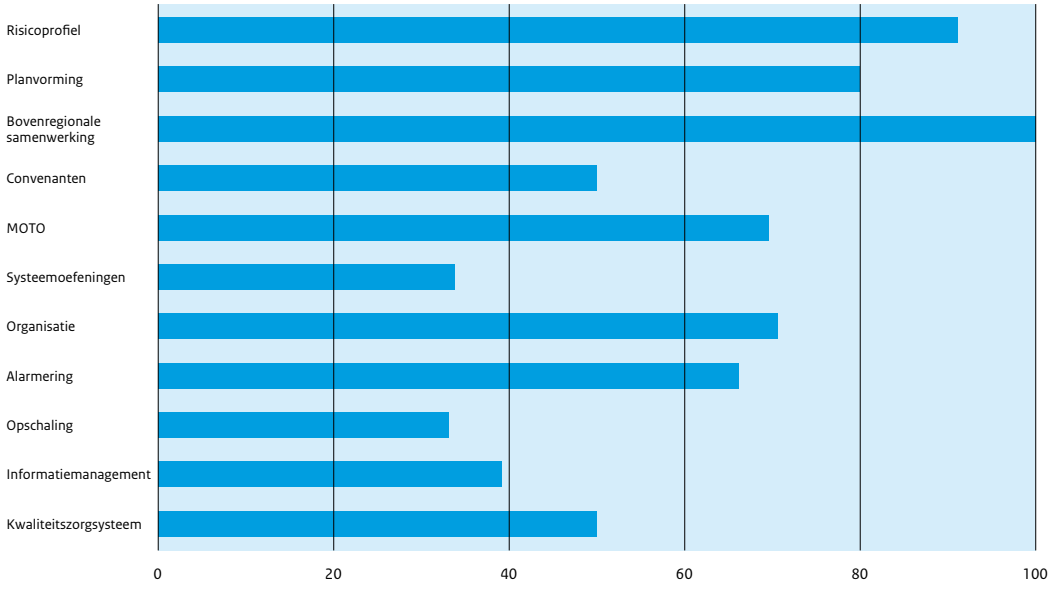

5 Conclusies

De veiligheidsregio heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Planvorming:
- De planvorming met betrekking tot de afhandeling van meldingen die geen verband houden met de ramp of crisis is nog onvoldoende ingevuld en niet bestuurlijk vastgesteld.
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet in een document vastgelegd.

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd. De regio heeft wel de intentie uitgesproken om jaarlijks een systeemoefening te organiseren.

Organisatie:
- De multidisciplinaire sturing en coördinatie binnen het CoPI, het ROT en de eenhoofdige leiding op de meldkamer verlopen niet optimaal. Evenals de advisering richting het ROT en het GBT.

Alarmering:
- De alarmering vindt niet plaats binnen de daarvoor geldende norm.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- De netcentrische werkwijze is niet volledig geïmplementeerd. Het opstellen en verwerken van gegevens in het totaalbeeld en de eigen beelden van de onderdelen van de hoofdstructuur dient te worden verbeterd.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Planvorming:
- Zorg voor vastgestelde planvorming inzake de afhandeling van reguliere meldingen en de borging van de continuïteit van de hoofdstructuur.

Systeemoefeningen:
- Realiseer het eigen voornemen om jaarlijks een systeemoefening te organiseren.

Organisatie/MOTO:
- Besteed in opleidingen, oefeningen en trainingen aandacht aan de multidisciplinaire sturing, coördinatie en advisering binnen en tussen de onderdelen van de hoofdstructuur en de eenhoofdige leiding op de meldkamer.

Alarmering:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot een tijdige alarmering.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement/MOTO:

- Investeer in de netcentrische werkwijze bij oefeningen, opleidingen en trainingen. Heb daarbij bijzonder aandacht voor het opstellen en verwerken van gegevens in het totaalbeeld en de eigen beelden

C15

Veiligheidsregio Haaglanden

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Haaglanden bestaat uit negen gemeenten: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. Deze gemeenten hebben bij elkaar een oppervlakte van bijna 450 km² en tellen samen ruim een miljoen inwoners. Ongeveer de helft hiervan woont in de gemeente Den Haag. De Regio heeft een bevolkingsdichtheid van ruim 2250 inwoners per km².

Den Haag en Delft kennen een lange stedelijke historie, wat onder meer tot uiting komt in de oude compacte binnensteden met veel monumentale panden.
Den Haag is het bestuurlijk centrum van Nederland met de aanwezigheid van het Koninklijk Huis, het Binnenhof en diverse ministeries. Daarnaast bevindt zich een groot aantal buitenlandse instanties, zoals ambassades en internationale organisaties en tribunalen in

Den Haag en Wassenaar. Dit bestuurlijke en internationale karakter heeft een uitstraling op de gehele regio en zelfs op het hele land. Daarnaast brengt het een grote diversiteit aan (politieke) manifestaties met zich mee: evenementen, demonstraties en conferenties. Ook op andere plaatsen in de regio is regelmatig sprake van grootschalige evenementen.

Haaglanden is een waterrijk en onder zeeniveau gelegen gebied. In het landschap uit zich dit in vele vaarten, sloten en grachten. De regio kent een kwetsbaarheid voor hoog water. Het Westland vormt met zijn glastuinbouw en de daarmee samenhangende activiteiten als veilingen en transport een belangrijk economisch centrum, ook wel aangeduid als de derde mainport van Nederland.

De ligging zorgt voor veel toerisme in de kustplaatsen. Op zomerse dagen bevinden zich tienduizenden toeristen op de stranden, in de duingebieden en in de recreatiegebieden. Daarnaast ontwikkelt Zoetermeer zich als een centrum voor sport & vrije tijd van landelijke allure. In Den Haag en Delft komen jaarlijks vele toeristen de binnenstad bezoeken.

De centrale ligging in de Randstad in combinatie met de nabijheid van de Rotterdamse haven leidt er toe dat door Haaglanden transport (ook van gevaarlijke stoffen) plaats vindt, vooral over de weg en het spoor. Veelal zijn de begin- en eindbestemming buiten de regio gelegen, waarbij DSM Gist een uitzondering is. Bijzonder voor Haaglanden is ook het transport van gevaarlijke stoffen als CO_2 en aardgas door buisleidingen onder bebouwd gebied.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De veiligheidsregio beschikt niet over een beleidsplan maar over het 'Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding Haaglanden 2005-2009'. Het beheersplan vormt de basis voor een regionaal beleidsplan zoals bedoeld in de Wvr. De regio geeft aan landelijke ontwikkelingen af te wachten om daarna het beleidsplan zo efficiënt mogelijk op te stellen.
- Risicoprofiel
  - De regio beschikt over een bestuurlijk vastgesteld risicoprofiel. De regio heeft de beoogde operationele prestaties vastgesteld op basis van een professionele inschatting en niet aan de hand van een specifieke methodiek. Ten tijde van de eindmeting in 2009 voert de regio een project uit waarbinnen een nieuw risicoprofiel wordt opgesteld. De regio spreekt de intentie uit om na de vaststelling van het risicoprofiel de operationele prestaties nader te bekijken.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De invoering van een kwaliteitszorgsysteem bevindt zich bij de meting in 2009 in een pilotfase. De regio maakt op dat moment nog geen gebruik van een functionaris volgsysteem (artikel 23 Wvr).

- Organisatie
  - In de opschalingsregeling ontbreken de meldkamer en een coördinerend onderdeel bij meerdere CoPI's (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De regio Haaglanden kent een zogeheten CTPI waarin een voorzitter en een informatiemanager ontbreken (artikel 2.1.2 Bvr).
  - In het GAC zijn geen functionarissen voor het informatiemanagement en de coördinatie van de voorlichting opgekomen (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
  - In het ROT ontbreken een operationeel leider, een voorlichtingsfunctionaris, een Sectie Bevolkingszorg en een Sectie Informatiemanagement (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
  - In het GBT van de brongemeente is geen leidinggevende van de GHOR opgekomen (artikel 2.1.5 lid 1 Bvr).
  - De burgemeesters van de bron- en effectgemeente ontbreken tijdens de praktijktoets in het RBT (artikel 39 lid 2 Wvr).
- Alarmering
  - De criteria voor grootschalige alarmering door (leidinggevenden op) de meldkamer zijn niet vastgesteld (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De borging en uitvoering van de functie van eenhoofdige leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De regio heeft niet schriftelijk vastgelegd op welke wijze wordt omgegaan met meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - De alarmering door de meldkamer en het informeren van de burgemeester start tijdens de praktijktoets niet altijd binnen twee minuten na ophoging van het opschalingsniveau (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
  - Er is geen meldkamerbeeld beschikbaar binnen vijf minuten nadat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.2 Bvr (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - Er is geen voorziening voor de continuïteit van de hoofdstructuur (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - In de planvorming is niet voorzien in een organisatieonderdeel waarbij het bijhouden van een centraal totaalbeeld is belegd (artikel 2.4.1 lid 1 Bvr).
  - Het totaalbeeld wordt niet geautomatiseerd ter beschikking gesteld aan de onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.4.1 lid 3 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van het informatiemanagement en de hoofdstructuur opgelost.

De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft dit belegd bij het ROT.

De GRIP-regeling is in lijn gebracht met het landelijk model. Benaming, samenstelling en werkwijze van de teams in de hoofdstructuur zijn in overeenstemming gebracht met de Wvr en het Bvr. Ook is de netcentrische werkwijze geïmplementeerd en wordt vanaf 1 oktober 2011 formeel in LCMS gewerkt. Daarnaast is de rol en functie van de calamiteitencoördinator geregeld en zijn deze functionarissen aangesteld.

De regio heeft conform de Wvr het risicoprofiel, beleidsplan en het regionaal crisisplan opgesteld. De belangrijkste verandering die de regio laat zien is dat de processen en plannen meer verankerd worden in de organisatie.

Nadat bestuurlijk het besluit is genomen tot regionalisering van de brandweer, is dit verder uitgewerkt. Per 1 januari 2010 zijn de acht gemeentelijke brandweerkorpsen in Haaglanden gefuseerd tot Brandweer Haaglanden.

In 2011 heeft de gemeentelijke kolom op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing een flinke ontwikkeling doorgemaakt. Een belangrijk resultaat is aansluiting op- en deelname aan de nieuwe hoofdstructuur (Tbz/CoPI/ROT/GBT/RBT) en op het multidisciplinaire oefen- en opleidingsprogramma.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De verdere ontwikkeling van de veiligheidsregio geschiedt langs de lijnen van een programmaplan genaamd 'Versterking Rampenbestrijding & Crisisbeheersing' (VRC). Dit programma is opgebouwd uit vijf domeinen (Melding en Opschaling, Informatiemanagement, Leiding en Coördinatie, Risicobeleid en Planvorming en Opleiden, Trainen en Oefenen) die elk uit verschillende projecten bestaan.

In 2012 worden de gemeentelijke processen nader uitgewerkt en geïmplementeerd, waarbij aansluiting wordt gezocht met de landelijke ontwikkelingen zoals de projecten GROOT en GROOTER. Een onderdeel daarvan is procesoptimalisatie, die naar verwachting van de regio zal leiden tot verdergaande intergemeentelijke samenwerking en taakspreiding, en tevens tot nadere afstemming met processen van de hulpdiensten. De resultaten zijn gebundeld in het regionale Deelplan Bevolkingszorg, in aansluiting op het regionaal crisisplan. Dit Deelplan Bevolkingszorg is bij het afsluiten van de onderzoeksperiode in concept klaar en moet nog formeel worden vastgesteld.

In de regio lopen twee grote projecten. Er wordt gewerkt aan het samengaan van de meldkamers van de brandweer en de RAV met die van de regio Hollands-Midden. Daarnaast bouwt de veiligheidsregio aan een nieuwe meldkamer. In het nieuwe gebouw 'De Yp' wordt de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) van de Veiligheidsregio Haaglanden gevestigd. De GMK bestaat uit de meldkamer van de politie, de regionale alarmcentrale van Brandweer Haaglanden (RAC) en de meldkamer ambulancezorg. Naast de gemeenschappelijke meldkamer worden vanuit de regio tevens het Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) en het Veiligheidsbureau in De Yp gevestigd.

De regio heeft de ambitie om in samenwerking met de andere veiligheidsregio's en defensie binnen de provincie Zuid-Holland in het vierde kwartaal van 2013 een interregionale oefening te organiseren.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 29 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het voldoet inhoudelijk aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het risicoprofiel. De regio verklaart over het jaarlijks afstemmen met de crisispartners dat deze in 2010 intensief betrokken zijn bij het opstellen van het risicoprofiel. Dit had volgens de regio ook betrekking op 2011, aangezien toen het risicoprofiel voor de eerste maal bestuurlijk definitief is vastgesteld. In 2012 is door de vier Zuid-Hollandse regio's gezamenlijk een overleg over de risico's met de crisispartners georganiseerd als onderdeel van het samenwerkingsconvenant Zuid-Holland.

Bij de bovenregionale risico's is zowel gekeken naar de risico's die buiten de regio liggen als naar risico's die een uitstraling buiten de regio kunnen hebben. Vitale infrastructuur en overstromingen worden genoemd.
Er zijn vier scenario's die de hoogste prioriteit krijgen, namelijk 'aanslag', 'onrust en geweld', 'bedreiging volksgezondheid' en 'uitval energievoorziening'. Hierbij wordt voor de twee laatst genoemde risico's nadrukkelijk de bovenregionale link gelegd. Ook noemt de regio het scenario overstroming als een scenario dat aandacht verdient. De regio geeft wel aan dat dit scenario vanuit TMO al veel aandacht heeft gekregen, wat heeft geleid tot het 'Regionaal Coördinatieplan Overstromingen'.

De bovenregionale risico's zijn in 2012 verder uitgewerkt in samenwerking met de vier Zuid-Hollandse regio's als onderdeel van het samenwerkingsconvenant Zuid-Holland.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 29 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr.

De regio geeft in het beleidsplan aan dat de vijf prioritaire risico's (zie hierboven) in de komende beleidsperiode nader moeten worden uitgewerkt. Hierbij moet uitgegaan worden van samenwerking op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Ook zal de regio aandacht besteden aan de bovenregionale risico's.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is op 1 februari 2012 bestuurlijk is vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan.

Wat opvalt, is dat de regio naar aanleiding van een convenant met de andere veiligheidsregio's in Zuid-Holland afspraken heeft gemaakt over de afstemming van elkaars crisisplannen.

Haaglanden kent met dit crisisplan nu ook de opschaling naar GRIP-4 en een Regionaal Beleidsteam.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[68], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.

De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Haaglanden leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen vanuit zee
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval ICT voorzieningen
Ziektegolf	Grieppandemie
Terreur[69]	Aanslag

Overstroming, Verstoring energievoorziening en Ziektegolf zijn middels een planmatige beschrijving opgenomen in het beleidsplan. Het bestuurlijke en internationale karakter van de regio heeft er toe geleid dat ook Terreur prioriteit krijgt.

68 Artikel 37 Lid 1 Wvr.

69 Terreur komt niet voor in de handreiking regionaal risicoprofiel, maar is door de regio benoemd als mogelijk scenario.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
De regio heeft een convenant voor interregionale samenwerking tussen de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland mede ondertekend. Dit convenant regelt de interregionale samenwerking in het geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de operationele en bestuurlijke coördinatie.

Daarnaast spreekt de regio in haar beleidsplan de ambitie uit te investeren en participeren in interregionale samenwerking. Momenteel wordt onder andere zoals eerder gemeld gewerkt aan het samen gaan van de meldkamers van de brandweer en RAV met die van de Veiligheidsregio Hollands Midden.

Tevens is in mei 2012 een intentieverklaring opgesteld voor samenwerking met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond met betrekking tot uitwijklocatie voor de meldkamers het regionaal coördinatie centrum.

Ten aanzien van de voorbereiding op het aspect Terreur is het noodzakelijk dat de regio samenwerkt met het Rijk.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[70]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. Naast het al eerder genoemde convenant met de andere Zuid-Hollandse regio's en een intentieverklaring met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond over uitwijkvoorzieningen heeft de regio formeel nog geen convenanten afgesloten of afspraken gemaakt met de vitale partners. Wel bestaan er in de praktijk uitvoeringsafspraken waarmee de deelname van vitale partners aan de regionale rampenbestrijdingsorganisatie is geregeld. De regio is in gesprek om met diverse partijen, zoals waterschappen, energiebedrijven en OM deze samenwerkingsafspraken op uitvoerend niveau vast te leggen.

70 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan voldoet aan de aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld en is op 29 juni 2011 gelijk met het regionaal beleidsplan bestuurlijk vastgesteld. De regio stelt één keer in de vier jaar een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan.

Het oefenbeleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het regionaal beleidsplan is vastgelegd dat opleidingen en oefeningen moeten passen binnen het risicoprofiel en de regionale prioritering.
Uit de oefenjaarplannen 2011 en 2012 kan niet worden vastgesteld dat oefenscenario's zijn gebaseerd op het risicoprofiel. De systeemoefening Echo en de oefening Dijkkring, beide in 2012, zijn gebaseerd op risico's waar door de regio prioriteit is toegekend.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

In 2010 en in 2011 heeft er in de regio geen oefening van de hoofdstructuur plaats gevonden. In september 2012 heeft voor de eerste keer een dergelijke oefening plaats gevonden. Het betreft een aangekondigde oefening op GRIP-4 niveau. De regio heeft wel oefeningen op onderdelen van de hoofdstructuur gehouden.

2.5.4 Oefenjaarplannen

De regio heeft de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 ter beschikking gesteld. Uit het oefenjaarplan 2011 blijkt dat de regio flink investeert in de vakbekwaamheid van de diverse functionarissen. Naast opleidingen worden ook oefeningen aangeboden. In het oefenjaarplan is voor CoPI en ROT aangegeven dat de teams twee keer beoefend worden. Er wordt een GBT geoefend. Volgens opgave van de regio is het jaarplan 2011, met uitzondering van twee opleidingen gerealiseerd. Deze twee opleidingen zijn doorgeschoven naar 2012.

In het jaarplan 2012 wordt een verdieping gemaakt op het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan. Ook wordt een terugblik gedaan op het oefenjaarplan 2011.
Het oefenjaarplan 2012 voorziet net als dat van 2011 in opleidingen en oefeningen. Echter uit het oefenjaarplan kan niet worden opgemaakt of en hoe vaak de afzonderlijke teams uit de hoofdstructuur geoefend worden. De regio heeft aangegeven dat alle activiteiten die in het jaarplan 2012 zijn vermeld, zijn uitgevoerd. Aanvullend is een aantal extra trainingen uitgevoerd.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

In het meerjaren oefenbeleidsplan is een werkwijze voor de evaluatie van oefeningen en incidenten vastgelegd. In aanvulling hierop is in het oefenjaarplan opgenomen dat met ingang van 2012 alle multidisciplinaire oefeningen en inzetten schriftelijk zullen worden geëvalueerd. De werkgroep MOTOH gaat hiervoor systematieken opzetten.

In 2011 is de veiligheidsregio gestart met voorbereidingen om te komen tot een functionaris volgsysteem. In 2012 is een systeem gekozen en is een begin gemaakt met de implementatie van dit systeem. In 2013 moet de implementatie zijn afgerond.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een echt incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem) oefening.

In de regio Haaglanden hebben zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 en geen GRIP-4 incidenten voorgedaan. Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de systeemoefening Echo op 24 september 2012.

Tijdens de oefening betreft het een openbare orde scenario waarbij er vechtpartijen plaatsvinden en brand ontstaat door molotovcocktails, die vanwege wind overslaat naar een nabij gelegen bedrijfshal. Vanwege het grote effectgebied van de brand maar ook de sociale onrust en daarmee gepaard gaande vechtpartijen in meerdere gemeenten is in de oefening opgeschaald naar GRIP-4.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 *Organisatie*

De regio heeft voorzien in de inrichting van het informatiemanagement en de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet, met uitzondering van de volgende punten, aan de wettelijke eisen:

- Uit de oefening blijkt het optreden als ontkleurd leider door de leider CoPI niet vanzelfsprekend. Tijdens de oefening blijkt de leider CoPI tegelijkertijd de functie van HOvD-B in te vullen. Beide rollen, zo vermeldt de eigen evaluatie van de regio liepen op momenten door elkaar.
- De Teams Bevolkingszorg kennen geen coördinator voorlichting, maar een adviseur voorlichting. De coördinatie is in de regio op centraal niveau belegd.
- Het adviseren van het ROT door het TBZ wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben ook geen contact met elkaar.

- De samenstelling van het Regionaal Beleidsteam (RBT) komt niet overeen met de wettelijke eisen. De burgemeesters uit de betrokken gemeenten nemen niet plaats in het RBT, maar blijven in de eigen gemeente. De deelname van de burgemeesters uit de betrokken gemeenten dient volgens de eigen werkwijze via videoconferentie plaats te vinden. Dit is echter tijdens de oefening niet tot stand gekomen.

3.2.2 *Alarmering*

De start van de oefening vindt plaats tijdens drukte op de meldkamer als gevolg van een groot aantal niet bij de oefening behorende meldingen, vooral bij de brandweer, veroorzaakt door stormoverlast.

De wijze waarop met name de GRIP-4 opschaling wordt gecommuniceerd binnen de hoofdstructuur en uiteindelijk op de meldkamer binnenkomt duurt circa tien minuten. Hierdoor start de meldkamer niet binnen twee minuten met de alarmering van de bijbehorende functionarissen[71].

71 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd door het optreden van de calamiteitencoördinator (CaCo). Het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident wordt echter onvoldoende uitgevoerd, het tabblad meldkamer in LCMS is onvoldoende gevuld. Hierdoor krijgen sleutelfunctionarissen een onvolledig beeld van de kenmerken van het incident wat weer kan leiden tot onjuiste of onvolledige besluiten.

3.2.3 Opschaling

Omdat de oefening plaats vond tijdens de avondspits en er niet met zwaailicht en sirene gereden mag worden is het CoPI niet binnen 30 minuten operationeel. De afwijking van de normtijd bedraagt twaalf minuten, gezien de verkeerssituatie rond Delft accepteert de Inspectie deze afwijking.

Door het door de regio gekozen organisatiemodel voor de voorlichting voldoet de regio in formele zin niet ten aanzien van de aanvang van de werkzaamheden door de coördinator voorlichting. Echter in de gemeenten Delft en Pijnacker-Nootdorp is de adviseur voorlichting tijdig gestart met de werkzaamheden. Deze adviseurs zijn binnen de normtijd aanwezig.

De regio beschikt niet over een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. Wel zijn in het deelplan bevolkingszorg afspraken gemaakt over intergemeentelijke bijstand voor de bevolkingszorg. Het is niet duidelijk of de continuïteit voldoende is geborgd.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens de oefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams zijn aangesloten op LCMS en er zijn informatiemanagers benoemd op meerdere niveaus.

Voor het opstellen van het meldkamerbeeld heeft de CaCo de beschikking over een hulpmiddel. Uit de evaluatie blijkt dat hier gebruik van is gemaakt, maar het startbeeld is niet volledig. Het ontbreken van een volledig startbeeld leidt er toe dat het informatiemanagement vertraagd op gang komt. Dit zorgt vervolgens voor extra werkdruk bij de informatiemanagers in het CoPI.

Tot GRIP-2 is de taak ‘informatie-uitwisseling’ voldoende uitgevoerd. Hierna stopt de CaCo met zijn werkzaamheden en is er geen multidisciplinaire afstemming meer tussen de centralisten. Ook wordt het meldkamerbeeld niet meer bijgewerkt. Daarnaast wordt de beschikbare informatie in LCMS niet meer gelezen op relevantie voor de meldkamer.

Uit de evaluatie blijkt dat een volledig totaalbeeld pas na twee uur gedeeld wordt. De informatie over het incident was wel beschikbaar, maar was alleen zichtbaar in de verschillende tabbladen. Het effect hiervan was dat verschillende teams in het begin van het incident naar deze informatie moesten zoeken.

Uit de evaluatie blijkt eveneens dat nog niet alle informatiemanagers voldoende ervaring hebben om het netcentrisch werken optimaal te kunnen ondersteunen.

De regio constateert bij de evaluatie dat LCMS onder de tabbladen BT en Bevolkingszorg niet zodanig is ingericht dat met meerdere gemeenten gewerkt kan worden.

In de evaluatie constateert de regio dat de vergaderingen van de AC's en Tbz's niet allemaal gestructureerd verliepen. Er was vaak geen vergaderstructuur, er werd geen gebruik gemaakt van een vaste agenda, vergadertechniek (BOB), vergaderklok of afstemming van vergaderklokken. Ook vond er veel uitwisseling van informatie plaats via bilaterale afstemming waarna de verkregen informatie niet breed werd gedeeld.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

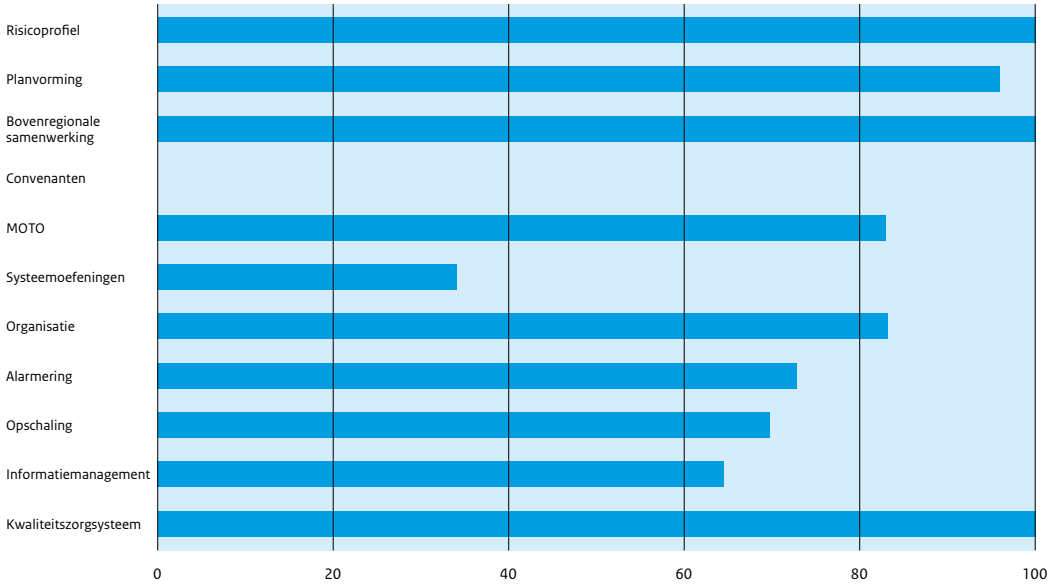

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Haaglanden heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

MOTO:

- Het Tbz is nog onvoldoende getraind.

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Alarmering:
- De CaCo is tot GRIP-2 in functie op de meldkamer.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- De netcentrische werkwijze is nog niet volledig geïmplementeerd. Een tijdig startbeeld en een tijdig en volledig bijgewerkt totaalbeeld zijn een knelpunt.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

MOTO:
- Betrek de gemeentelijke kolom meer nadrukkelijk in het opleiden, trainen en oefenen.

Systeemoefeningen:
- Organiseer, conform het Bvr, jaarlijks een systeemoefening.

Alarmering:
- Voorzie in de eenhoofdige leiding op de meldkamer gedurende de gehele afhandeling van het incident.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement/MOTO:
- Investeer in de netcentrische werkwijze bij oefeningen, opleidingen en trainingen.

C16

Veiligheidsregio Hollands Midden

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Hollands Midden ligt binnen de provincie Zuid-Holland en heeft een oppervlakte van 831 km². De regio bestaat uit 25 gemeenten en het aantal inwoners bedraagt ruim 763.000. De regio strekt zich uit van de Duin- en Bollenstreek in het noorden via het Groene Hart naar de Krimpenerwaard in het zuiden. De regio kent stedelijke en plattelandsgebieden, met snelwegen, spoor- en waterwegen, strand, weilanden, rivieren en een plassengebied.

De regio heeft elf BRZO-bedrijven. Deze liggen ten westen van Gouda, op industrieterreinen tussen Leiden en Alphen aan den Rijn en ten noorden van Oegstgeest. De regio heeft in totaal drie attractieparken, twee daarvan zijn gelegen in Alphen aan den Rijn: Archeon en Avifauna. Daarnaast is in Lisse de Keukenhof gevestigd. De regio kent een aantal lager-

gelegen gebieden, waarvan Nieuwerkerk met zeven meter onder Normaal Amsterdams Peil (NAP) het laagst gelegen gebied is. De vele dijken en gemalen in het gebied bieden bescherming tegen wateroverlast. Op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen kent de regio als aandachtspunten de autosnelwegen A4, A44, A12 en A20 en het spoor met vervoer tussen Europoort, Amsterdam en Duitsland. De hogesnelheidslijn (HSL) gaat door het grondgebied van de regio. Daarnaast is er luchtverkeer vanuit de nabijgelegen luchthavens Rotterdam-The Hague Airport en Schiphol.

De westzijde van de regio ligt aan de Noordzee. Zij grenst verder aan de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Kennemerland.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio Hollands-Midden geeft aan in 2010 een nieuw beleidsplan op te stellen dat is gebaseerd op het risicoprofiel en wordt afgestemd met (de beleidsplannen van) de buurregio's, de betrokken waterschappen en het regionaal politiekorps.
- Risicoprofiel
  - De regio geeft aan dat zij werkt aan een nieuw risicoprofiel dat in 2010 zal worden voorgelegd aan de gemeenteraden. De totstandkoming van het risicoprofiel zal in lijn zijn met de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Het hanteren van een functionarisvolgsysteem (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
  - In de organisatie is geen meldkamer en coördinerend commando beschreven (artikel 2.2.1 Bvr).
  - In het CoPI ontbreekt een voorlichtingsfunctionaris en een informatiemanager. Bij afwezigheid van de informatiemanager wordt niet voorzien in de functionaliteit van informatiemanagement (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr).
  - In het Team Bevolkingszorg (Tbz) is geen functionaris aanwezig die belast is met het informatiemanagement (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
  - In het ROT ontbreken de Secties Bevolkingszorg en Informatiemanagement (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
  - Het CoPI heeft geen beslispunten voorgelegd aan het ROT (artikel 2.1.2 lid 2 Bvr).
  - De processen CRIB en Opvang en Verzorgen zijn tijdens de praktijktoets niet opgestart. Het proces Voorlichting wordt aangestuurd door het GBT (artikel 2.1.3 lid 2 Bvr).
  - Bij de taakuitvoering van het ROT is geen sprake van afstemming met andere betrokken partijen (artikel 2.1.4 lid 2 Bvr).

- Alarmering
  - De criteria voor grootschalig alarmeren zijn niet beschreven (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De taakuitvoering van de calamiteitencoördinator op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - Een tijdige alarmering en het informeren van de burgemeester (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
  - De beschikbaarheid van een volledig meldkamerbeeld binnen vijf minuten nadat is voldaan aan de criteria als bedoeld in Artikel 2.2.1 Bvr (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - Overschrijding van de opkomsttijden door de onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.3.1 a tot en met d Bvr).
  - De regio heeft geen continuïteitsplan voor de hoofdstructuur (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Het bijhouden van het totaalbeeld en het vastleggen van de verantwoordelijkheid voor het bijhouden van een centraal totaalbeeld (artikel 2.4.1 lid 1 en 2 Bvr).
  - Informatiemanagement op de meldkamer, in het CoPI, het ROT en het Tbz (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

Mede op basis van de rapportage Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio een nota opgesteld: 'Samenwerken loont, uitwerking eisen Wet veiligheidsregio's'. Hierin worden de eisen omschreven die aan de organisatie worden gesteld en waar de regio op punten nog niet aan deze eisen voldoet. De regio heeft vanwege financiële beperkingen – niet alle maatregelen kunnen uit de daarvoor beschikbare budgetten worden bekostigd – bestuurlijke keuzes gemaakt. De verkozen maatregelen zijn gerelateerd aan de in het regionaal beleidsplan 2012-2015 gestelde prioriteiten ter versterking van de generieke crisisorganisatie. Dit zijn:

- Versterking gemeentelijke kolom. De regio heeft een regionaal normenkader voor de gemeentelijke organisatie opgesteld en heeft inmiddels een nul- en een vervolgmeting uitgevoerd. Op basis van deze 'scans' worden verbeteractiviteiten uitgevoerd.
- Samenwerking met partners. Ten behoeve van de samenwerking heeft de regio inmiddels een aantal convenanten met crisispartners afgesloten, waarin onder andere afspraken zijn gemaakt over bereikbaarheid, alarmering en oefenen.
- Informatiemanagement. Het opnemen van netcentrisch werken als vast onderdeel binnen opleiden, trainen en oefenen, het invullen van piketfuncties voor informatiemanagement en het beschrijven van informatieproducten per proces uit het crisisplan.
- Crisiscommunicatie. Voor het proces Crisiscommunicatie zijn bijvoorbeeld inmiddels regionale pools ingesteld voor de adviseur in het ROT en het BT en het Hoofd Actiecentrum. Het is nog niet verplicht hiervan gebruik te maken.

De maatregelen hebben nog niet geleid tot het oplossen van alle verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010. De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio hanteert een werkwijze waarbij de inzet van meerdere CoPI's automatisch leidt tot een GRIP-2 situatie. In afwachting tot de opkomst van een ROT zal in een voorkomend geval één van de CoPI's een coördinerende taak hebben. Na opkomst van het ROT wordt deze functie daar ondergebracht.

De regio heeft de verbeterpunten die betrekking hebben op de samenstelling van teams in de planvorming opgelost. De opkomst van sleutelfunctionarissen is echter nog onvoldoende geborgd doordat functionarissen buiten de normtijd opkomen. Het gevolg hiervan is dat onderdelen van de hoofdstructuur niet binnen de gestelde normtijd starten met de werkzaamheden. De regio is eveneens nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. Het gaat hierbij om een overkoepelend document waarin alle genomen maatregelen staan opgenomen en beschreven waardoor de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie denkt te garanderen.

Op het gebied van alarmering heeft de regio in ieder geval twee verbeterpunten opgelost. De regio heeft inmiddels in de GRIP-regeling en in het regionaal crisisplan de criteria voor grootschalige alarmering, inclusief de mandatering van de meldkamer, vastgelegd. Ook voldoet de calamiteitencoördinator aan de (wettelijke) eisen. Hieraan heeft de regio aandacht besteed bij de herijking van de werkprocessen Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) en hoofdstructuur Crisisbeheersing Hollands Midden. Deze herijking is augustus 2010 afgerond. Of er thans sprake is van tijdige alarmering door de meldkamer kan op basis van de bevindingen niet worden beoordeeld. Bij de herijking van de werkprocessen is eveneens aandacht besteed aan het informeren van de burgemeester. De regio alarmeert bij bepaalde incidenten automatisch de burgemeester en de ambtenaar rampenbestrijding via een P2000-pager.

Op het gebied van planvorming in relatie tot informatiemanagement heeft de regio, ten opzichte van de vorige Staat, een verbetering doorgemaakt. De regio heeft een blauwdruk bedrijfsvoering informatiemanagement (operationeel) opgesteld. Dit document is op 31 maart 2011 bestuurlijk vastgesteld. In dit document wordt de inrichting van informatiemanagement en de organisatie hiervan binnen de multidisciplinaire operationele organisatie van de veiligheidsregio beschreven. Zo wordt bijvoorbeeld omschreven welk onderdeel het totaalbeeld bijhoudt. De veiligheidsregio spreekt hierbij van een lopend proces, waaraan tijdens oefeningen en trainingen aandacht wordt besteed. Ondanks de aandacht die in de planvorming aan informatiemanagement wordt besteed, constateert de Inspectie dat in de uitvoering van het informatiemanagement nog ruimte is voor verbetering. Zo is de opkomst van informatiemanagers en de toegang van gemeentelijke actiecentra tot of het verstrekken van incidentinformatie aan gemeentelijke actiecentra nog onvoldoende geborgd, wordt nog te weinig relevante informatie in het eigen beeld en in het totaalbeeld opgenomen en is de informatie onvoldoende duidelijk en samenhangend gegroepeerd.

Het risicoprofiel, beleidsplan en het crisisplan zijn, op een enkel onderdeel na, conform de Wvr opgesteld. De regio heeft de ingebruikname van een functionarisvolgsysteem voorbereid. De feitelijke registratie zal vanaf 2013 plaatsvinden.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De regio heeft als doel de bovenregionale samenwerking de komende tijd te versterken. Ook heeft de regio het streven per 1 juli 2013 over te gaan naar een gezamenlijke meldkamer met de Veiligheidsregio Haaglanden in de nieuwe huisvesting van de meldkamer Haaglanden in 'De Yp' te Ypenburg. Hiermee worden capacitaire problemen opgelost en kan een kwaliteitsimpuls aan de meldkamerprocessen worden gegeven.
De regio heeft een procesbeschrijving van aanvraag tot uitgifte opgesteld voor evenementenveiligheid. Hierbij wordt gezamenlijk met de hulpverleningsdiensten gekomen tot een advies aan de gemeente. Naar aanleiding van dit advies zullen ook verbanden met de operationele voorbereiding gelegd gaan worden.

De regio heeft de gemeentelijke processen beschreven in haar Deel II van het regionaal crisisplan. Voor de uitvoering van deze gemeentelijke processen heeft de regio ook haar eigen normenkader opgesteld aan de hand van de geldende regelgeving. De regio heeft al een nulmeting en een vervolgmeting uitgevoerd.

Op het gebied van planvorming is multidisciplinaire risicoadvisering voorbereid. Bijvoorbeeld voor BRZO-bedrijven wordt het brandweeradvies uitgebreid naar een multidisciplinair advies. De aankomende periode wordt dit verder geoperationaliseerd.

De regio heeft inmiddels een analyse gemaakt van de aanbevelingen die in meerdere rapporten zijn gedaan over het schietincident te Alphen aan den Rijn. De regio heeft aan de hand hiervan een eigen lijst met aanbevelingen opgesteld. De regio heeft ook aanbevelingen opgesteld die zijn voortgekomen uit de evaluatie van de systeemoefening Paperclip. De analyses en de aanbevelingen zijn bestuurlijk vastgesteld. De aanbevelingen zijn opgenomen in de jaarplannen 2013 van de multidisciplinaire werkgroepen en de monodisciplinaire kolommen.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. De regio voldoet inhoudelijk niet volledig aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het risicoprofiel. Een overzicht van risicovolle situaties binnen de eigen veiligheidsregio die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis is niet separaat in het risicoprofiel opgenomen. Er heeft een regionale risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij de uitkomsten zijn besproken met externe belanghebbenden en de gemeenteraden. Op basis daarvan wordt in het risicoprofiel verwezen naar specifieke risico's in de provinciale risicokaart met een verdere uitwerking in het beleidsplan.

Voor het jaarlijkse overleg over risico's organiseert de veiligheidsregio thema-bestuursvergaderingen waarin met de verschillende partners over risico's wordt gesproken. Daarnaast wordt besproken hoe men elkaar behulpzaam kan zijn bij crises, worden convenanten geëvalueerd en kan men elkaar via dit podium beter leren kennen.

In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale aspecten. In de paragraaf 'grensoverschrijdende risico's' worden bijvoorbeeld de risico's infrastructuur wegen, uitval vitale objecten, overstromingen, toxische wolk en duinbranden benoemd. De regio geeft aan dat zij voor deze risico's afspraken dient te maken met de haar aangrenzende regio's. Deze afspraken maken onderdeel uit van het regionaal beleidsplan en crisisplan. Voor overstromingen zijn bijvoorbeeld bovenregionale rampbestrijdingsplannen opgesteld en voor het samenwerkingsverband tussen de vier veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland worden thans alle grensoverschrijdende risico's (scenario's) beoordeeld. Landsgrensoverschrijdende risico's worden in het risicoprofiel niet benoemd.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. Zo is bijvoorbeeld het beleidsplan afgestemd met de aangrenzende veiligheidsregio's, de betrokken waterschappen en het betreffende regionale politiekorps en zijn de gemeenteraden gevraagd hun zienswijzen te leveren.

Het geven van adviezen wordt in het beleidsplan vrij algemeen omschreven; 'de veiligheidsregio adviseert gevraagd en ongevraagd aan gemeenten, provincies en andere bestuursorganen over risico's, zoals in de Wvr is beschreven'. Uit documenten die de regio heeft verstrekt blijkt dat de veiligheidsregio in dit verband inmiddels de niet-wettelijke adviesfunctie heeft uitgevoerd ten behoeve van evenementen.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is op 10 november 2011 bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. In het crisisplan is een algemene beschrijving van de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden opgenomen. Ook worden de afspraken met andere, bij mogelijke rampen en crises, betrokken partijen in het crisisplan omschreven. Deze zaken staan beschreven in Deel I van het crisisplan.

De regio heeft ook een Deel II opgesteld. Dit deel is op 8 november 2012 bestuurlijk vastgesteld. In Deel II is de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en crisisbeheersing opgenomen.

Het crisisplan is afgestemd met een aantal buurregio's. Naar aanleiding van een convenant met de andere veiligheidsregio's in Zuid-Holland zijn afspraken gemaakt over de afstemming van elkaars crisisplannen, waarna deze afstemming ook heeft plaatsgevonden.

Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[72], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Hollands-Midden leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming Dijkring 14
	Overstroming Dijkring 15
Vitale Infrastructuur	Energievoorziening
	Drinkwatervoorziening
	Telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Ziektegolf (griep)

In het risicoprofiel worden in de paragraaf 'grensoverschrijdende risico's' vitale objecten/ infrastructuur en overstromingen specifiek benoemd als bovenregionale risico's waarvoor afspraken dienen te worden gemaakt met de aangrenzende regio's.
In het beleidsplan heeft de regio als actiepunt opgenomen dat de benodigde voorbereidingsacties ten behoeve van nationale rampscenario's zoals hoog water, pandemie en uitval van vitale infrastructuur samen met haar partners dienen te worden uitgevoerd. Dit heeft voor het risico overstromingen geleid tot bovenregionale rampbestrijdingsplannen voor de dijkringen 14 en 15.

2.3.4.2 *Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling*

De veiligheidsregio benoemt in de rapportage 'samenwerken loont' (oktober 2010), dat zij met verschillende relevante partners en buurregio's de relatie wil versterken en dat zij

72 Artikel 37 lid 1 Wvr.

operationele afspraken wil maken. Zo is door de vier voorzitters van de veiligheidsregio's en de Commissaris van de Koningin in de provincie Zuid-Holland op 8 december 2010 een intentieverklaring voor samenwerking ondertekend. De regio heeft inmiddels afspraken gemaakt over (wederzijdse) bijstand met omliggende veiligheidsregio's en over de afstemming in geval van grensoverschrijdende incidenten.

Op 12 september 2011 is door de vier voorzitters van de veiligheidsregio's het 'convenant voor de interregionale samenwerking tussen de vier veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland' getekend. Op 11 november 2011 zijn in het Ambtelijk Overleg Veiligheidsregio's Zuid-Holland acties geformuleerd die samen een eerste uitwerking van de bepalingen in het convenant vormen. Eén van deze prioriteiten betreft het beoordelen van de grensoverschrijdende risico's (scenario's) en het opstellen van een afwegingskader om typen crises te verbinden met de wijze van aanpak en vorm van crisismanagement (prio c).

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[73]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Op het moment van afsluiten van de onderzoeksfase voor dit rapport heeft de regio convenanten afgesloten met Oasen, Dunea en PWN voor Drinkwater, met Netbeheer Nederland voor Energie/Gas, Rijkswaterstaat en de Hoogheemraadschappen Rijnland, Schieland en de Krimpenerwaard, 'Amstel, Gooi en Vecht' en De Stichtse Rijnlanden.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Dit zijn afspraken of convenanten met de crisispartners waterhulpverlening, Regionaal Militair Commando-West, het Nederlands Rode Kruis, de calamiteitenzender, Rijkswaterstaat, Slachtofferhulp en hulpdienst voor noodcommunicatie Dares. Daarnaast heeft de regio samenwerkingsafspraken vastgelegd met de Veiligheidsregio Kennemerland voor de bestrijding van vliegtuigincidenten, bijvoorbeeld over het uitwisse-

73 Bron: website Veiligheidsberaad.

len van verbindingsofficieren. In het kader van de dijkringen 14 en 15 zijn twee convenanten afgesloten met de betrokken provincies, veiligheidsregio's, politie, hoogheemraadschappen, Rijkswaterstaat en het voormalige ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit zijn echter convenanten op basis van de regelgeving voorafgaand aan de komst van de Wvr. De regio is in afwachting van een initiatief van het veiligheidsberaad om dit te actualiseren.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren multidisciplinaire oefenbeleidsplan voldoet aan alle aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld. De regio stelt driejaarlijks een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. De werkgroep Multidisciplinair Opleiden-, Trainen- en Oefenen (MDOTO) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het multidisciplinair oefenbeleidsplan is opgenomen dat de crisisfunctionarissen worden beoefend aan de hand van de regionale risico's.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De veiligheidsregio kent in haar oefenstructuur geen systeemoefening waarbij alle onderdelen van de hoofdstructuur gezamenlijk en gelijktijdig worden beoefend. De grootschalige oefening die de regio organiseert is verspreid over meerdere dagen waarbij elke dag andere onderdelen van de hoofdstructuur (MK-CoPI, CoPI-ROT, ROT-BT/RBT) worden beoefend. Met een dergelijke opzet wordt de samenhang tussen de teams, vanaf meldkamer tot Regionaal Beleidsteam, niet ineens en in zijn geheel beoefend. In 2012 heeft de veiligheidsregio incidenteel – voor de input voor de Staat van de Rampenbestrijding 2016 – besloten tot het organiseren van een systeemoefening conform de wettelijke vereisten. In 2013 is de regio voornemens om samen met de andere veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland en samen met Defensie een interregionale oefening te houden.

2.5.4 Oefenjaarplannen

De regio heeft voor 2011 en 2012 oefenjaarplannen opgesteld. Deze oefenjaarplannen zijn bestuurlijk vastgesteld. De oefenjaarplannen sluiten aan op het meerjaren oefenbeleidsplan en kennen jaarlijks verschillende doelen, zoals het vormgeven van de rol van informatiemanager binnen de teams of de deelnemers bekend maken met het regionaal crisisplan. Uit de informatienotitie voortgang jaarplan blijkt dat niet alle geplande oefeningen in 2011 zijn uitgevoerd. Een aantal activiteiten zijn geannuleerd en een aantal activiteiten zijn verplaatst naar 2012.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

In 2008 is door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio het document 'Proces van evaluatie' vastgesteld. In dit document staan de richtlijnen opgenomen voor het systematisch evalueren van oefeningen, multidisciplinaire inzetten en grootschalige incidenten. De regio heeft geconstateerd dat de vastgestelde werkwijze en methodiek niet overal wordt gebruikt. De regio heeft een projectplan opgesteld om te komen tot een herziening van de multidisciplinaire evaluatiesystematiek. De doelstelling van het projectplan is het aanpassen van de huidige evaluatiesystematiek, het opleveren van een capaciteitsplanning evaluatoren (per kolom) en een implementatieplan dat wordt gedragen door de kolommen van de veiligheidsregio. In de uitwerking van de systematiek wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds het evalueren van incidenten en anderzijds het evalueren van oefeningen. De herziene evaluatiesystematiek is echter bruikbaar bij oefeningen en incidenten. Volgens de planning in het projectplan wordt de herziening in mei 2013 afgerond.

In 2010 heeft de regio een start gemaakt met het registreren van oefenmomenten. In 2011 is de multidisciplinaire module beschikbaar in AG5 die kan aansluiten bij de oefenregistratie van mono-brandweer en de GHOR. In 2012 is de regio gestart met de voorbereidingen om te komen tot een multidisciplinaire registratie in AG5 (oefenpaspoort). De feitelijke registratie zal plaatsvinden vanaf 2013.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem) oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 en één GRIP-4 incidenten voorgedaan.

Voor het toetsen van de operationele prestaties is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de systeemoefening gehouden op 16 mei 2012. Hierbij is de Inspectie op onderdelen tot een oordeel gekomen dat afwijkt van het oordeel dat in de rapportage van de zelfevaluatie van de veiligheidsregio staat vermeld.

Tijdens de oefening betreft het scenario een brand in het duingebied van Noordwijk bij de Noordwijkse Golfclub. De harde wind zorgt ervoor dat door vliegvuur omliggende bossen snel in brand raken. Met een hoge snelheid verspreiden de natuurbranden zich in zuidoostelijke richting waardoor vakantieparken, campings, hotels en woningen worden bedreigd. Er ontstaat onrust en op de wegen in de directe omgeving ontstaan opstoppingen en vinden meerdere kleinere aanrijdingen plaats.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft haar planvorming op de inrichting van de hoofdstructuur, de samenstelling van onderdelen van de hoofdstructuur en de opkomstnormen voor sleutelfunctionarissen aangepast aan de wettelijke vereisten gesteld in het Bvr. Met betrekking tot de samenstelling van de teams zijn bijvoorbeeld informatiemanagers in de planvorming opgenomen en maakt een Sectie Bevolkingszorg en een Sectie Informatiemanagement deel uit van het ROT. In de samenstelling van de teams ontbreken tijdens de oefening enkele sleutelfunctionarissen.

Het adviseren van het ROT door het CoPI en het adviseren van het GBT door het ROT wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Vanuit het Tbz vindt wel advisering richting het ROT plaats.

In de uitvoering is er bij het CoPI en het ROT sprake van afstemming met andere betrokken partijen en vindt sturing en coördinatie plaats. De leider CoPI heeft zich tijdens de oefening ontkleurd opgesteld.

3.2.2 *Alarmering*

De veiligheidsregio heeft de beschikking over een vastgestelde GRIP-regeling en een regionaal crisisplan waarin de opschaling van de rampenbestrijdingsorganisatie staat beschreven. De calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer is bevoegd om op te schalen naar ten hoogste GRIP-2.

De eenhoofdige leiding op de meldkamer, de CaCo, is in planvorming vastgelegd. Ondanks dat er sprake is van piket werd deze functie direct (telefonisch) vanaf de start van het incident ingevuld. Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd door het optreden van de CaCo.

Tijdens de oefening is geen sprake van tijdige alarmering (maximaal zes minuten overschrijding). Het is de vraag in hoeverre dit door de gehanteerde alarmeringsprocedure wordt veroorzaakt; vertraging in de alarmering treedt op doordat de brandweercentralist bij iedere ophoging handmatig het uitrukvoorstel moet aanpassen. Tegelijkertijd met of aansluitend aan de alarmering van de operationele hoofdstructuur worden ook de AGS, Staatsbosbeheer en Defensie gealarmeerd.

De CaCo heeft tijdens de oefening veel aandacht besteed aan het opstellen van een meldkamerbeeld. Dit beeld was echter niet binnen de normtijd van vijf minuten beschikbaar. Er werd op de meldkamer op dit moment nog in meerdere incidenten gewerkt. Later is de beschrijving wel schriftelijk beschikbaar en worden sleutelfunctionarissen hierin voorzien.

3.2.3 *Opschaling*

Bij deze systeemoefening is gebleken dat het behalen van de normtijden voor sleutelfunctionarissen een aandachtspunt blijft. Tijdens hun afwezigheid wordt niet in de functies van informatiemanager CoPI en voorlichter ROT voorzien. Hierdoor komt informatie vanuit het CoPI laat beschikbaar voor de andere onderdelen van de hoofdstructuur en ontstaat er een knelpunt in de afstemming over voorlichting.

Ook de samenstelling van Tbz is onvoldoende geborgd. De beoogde informatiemanager en coördinator van de voorlichting komen niet op. Deze functies worden tijdens de oefening uiteindelijk door aanwezige MOV-ers ingevuld. Doordat teveel sleutelfunctionarissen niet tijdig opkomen, starten het CoPI, (onderdelen van) het ROT en de coördinator voorlichting Tbz niet binnen de gestelde normtijden. Tijdens de oefening komen enkele functionarissen niet tijdig op.

De regio is nog niet in het bezit van een continuïteitsplan. Hierdoor is het onbekend hoe de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie denkt te garanderen.

3.2.4 *Informatiemanagement*

Tijdens de systeemoefening is gebruik gemaakt van LCMS. Alle onderdelen van de hoofdstructuur zijn aangesloten op het netcentrisch systeem. Ook actiecentra hebben in principe

toegang tot LCMS, tijdens de oefening was echter in het Actiecentrum Voorlichting geen functionaris aanwezig die hiertoe was toegerust.

Vanaf GRIP-2 is het ROT belast met het maken van een centraal totaalbeeld. Tot GRIP-2 betreft dit de meldkamer. Beide onderdelen voeren dit in de praktijk zo uit. Het ROT heeft moeite met het opstellen van het totaalbeeld, omdat er langere tijd weinig informatie beschikbaar komt. De informatie in LCMS voldoet niet aan de wettelijke eisen die aan de inhoud van het totaalbeeld worden gesteld.

De onderdelen van de hoofdstructuur, met uitzondering van het Tbz, houden een eigen beeld bij. Het RBT heeft de beschikking gekregen over het totaalbeeld. Niet alle onderdelen die een eigen beeld bijhouden voldoen aan de wettelijke eisen die aan de inhoud van dit eigen beeld worden gesteld. De meldkamer en het ROT hebben de informatie zoveel mogelijk nadat zij beschikbaar kwam verwerkt in LCMS. Het CoPI had de eerste anderhalf uur niet de beschikking over een informatiemanager, het eigen beeld is daar voornamelijk op een whiteboard tot stand gekomen. Pas nadat de informatiemanager is opgekomen wordt informatie in LCMS vastgelegd.
De informatie die in LCMS is opgenomen is daarmee ook automatisch beschikbaar gesteld aan de onderdelen van de hoofdstructuur en het onderdeel dat het totaalbeeld bijhoudt. Vooral bij de uitvoering van het informatiemanagement binnen de onderdelen van de hoofdstructuur is ruimte voor verbetering.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

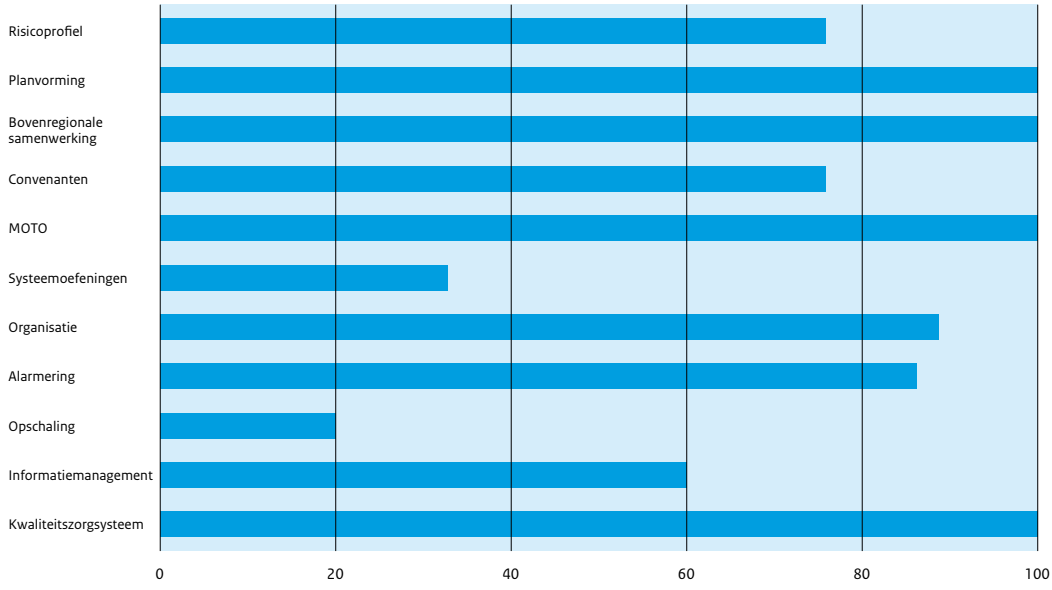

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Hollands-Midden heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Risicoprofiel:
- Het risicoprofiel voldoet niet volledig aan de wettelijke eisen.

Planvorming:
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is nog niet vastgelegd.

Systeemoefeningen:
- De regio kent in haar oefenstructuur geen systeemoefening die aan het Bvr voldoet.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- De netcentrische werkwijze is niet volledig geïmplementeerd.

Kwaliteitszorgsysteem:
- Het functionarisvolgsysteem is niet volledig operationeel.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Risicoprofiel:
- Vul het risicoprofiel aan met de wettelijk verplicht gestelde onderdelen.

Planvorming:
- Stel een continuïteitsplan op voor de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Systeemoefeningen:
- Neem een periodieke systeemoefening conform het Bvr op in de oefenstructuur

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement/MOTO:
- Investeer in de netcentrische werkwijze bij oefeningen, opleidingen en trainingen.

C17

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is een regionaal samenwerkingsverband volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Zestien gemeenten werken nauw samen op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening. Het gebied van de veiligheidsregio heeft een oppervlakte van 865,5 km^2. Het gebied, dat 1,2 miljoen inwoners telt, is complex, divers en dynamisch. Dunbevolkte plattelandsgebieden worden afgewisseld met verstedelijkte gebieden, havens en industriële complexen.
Midden in de regio ligt een wereldhaven met scheepvaart, transport- en overslagbedrijven, petrochemische industrie, visserij en financiële en zakelijke dienstverlening. Rondom en in deze industrie wonen, werken en recreëren veel mensen. Een groot deel van het (woon) gebied ligt beneden zeeniveau en wordt beschermd door duinen, dijken en Deltawerken

met hun beweegbare stormvloedkeringen. In oude stadswijken van het stedelijk gebied spelen, mede door de sterk gevarieerde samenstelling van de bevolking, de grootstedelijke problemen volop.
De aanwezigheid van het haven- en industriegebied bepaalt voor een groot deel het risicovolle karakter van de regio. Jaarlijks doen zo'n 35.000 zeeschepen en ruim 100.000 binnenvaartschepen met passagiers en goederen de Rotterdamse haven aan. Binnen het gebied vindt grootschalige op- en overslag plaats. Ook is Rotterdam-Rijnmond een belangrijk verkeersknooppunt voor zowel personen als goederen en gevaarlijke stoffen. Het vervoer verloopt over complexe boven- en ondergrondse vaarwegen, spoorwegen en autowegen en door ondergrondse buisleidingen.
Daarnaast vliegen charter- en lijnvluchten met middelgrote passagiersvliegtuigen van en naar Rotterdam The Hague Airport. De ligging van woon- en industriegebieden rondom de rivieren zorgt ervoor dat veel bruggen en tunnels in het gebied aanwezig zijn.
In de regio vinden bovendien regelmatig grootschalige evenementen plaats. Van pop-concerten en voetbalwedstrijden in stadion Feyenoord ('de Kuip') tot de Rotterdamse Marathon en de Wereldhavendagen. Daarnaast vinden jaarlijks nog tal van muziekfestivals, zeilwedstrijden, grote braderieën en demonstraties plaats.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Geen aandachtspunten.
- Risicoprofiel
  - Op gebied van operationele prestaties maken van bovenregionale afspraken met buurregio's.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - (Basis)opleiding en bijscholing van functionarissen op de meldkamer.
- Organisatie
  - De samenstelling van Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet conform besluit (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - De functie van eenhoofdige leiding van de meldkamer ontbreekt (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - Beschikbaarheid van een volledig incidentbeeld op de meldkamer binnen vijf minuten (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - Tijdige opkomst van het CoPI (artikel 2.3.1 onder a Bvr).
  - Tijdige opkomst van het ROT (artikel 2.3.1 onder b Bvr).
- Informatiemanagement
  - Samenstelling van het totaalbeeld komt niet overeen met de eisen uit het besluit (artikel 2.4.1 lid 2 Bvr).

- Aansluiting van alle onderdelen van de hoofdstructuur op het netcentrisch systeem (artikel 2.4.1 lid 3 Bvr).
- Bijhouden en samenstelling van het eigen beeld van de meldkamer en het CoPI (artikel 2.4.2 lid 2 Bvr).
- Delen van het eigen beeld via geautomatiseerde weg door alle onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.4.2 lid 4 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van de hoofdstructuur opgelost. De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft deze taak belegd bij het ROT.

De regio heeft een plan van aanpak CaCo geïmplementeerd. Tot eind 2012 bevindt deze werkwijze zich in een proefperiode. Hierna wordt geïnventariseerd in hoeverre met de huidige formatie kan worden volstaan om de CaCo 24/7 te garanderen.
Inmiddels zijn alle onderdelen van de hoofdstructuur aangesloten op het netcentrische systeem.

De regio heeft de afgelopen periode geïnvesteerd in de Oranje Kolom door middel van het implementeren van het verbeterplan Samen sterk en Slagvaardig.
De regio heeft in het kader van bovenregionale samenwerking een convenant voor interregionale samenwerking tussen de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland mede ondertekend. Dit convenant regelt de interregionale samenwerking in het geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de operationele en bestuurlijke coördinatie.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

Met ingang van 1 januari 2013 zijn vier gemeenten op Goeree-Overflakkee samengevoegd tot een gemeente, waardoor in de regio Rotterdam-Rijnmond het aantal gemeenten is teruggebracht naar zestien.

De regio heeft een tweede beleidsplan gereed, met als ingangsdatum 1 januari 2013. Op 17 december 2012 is het beleidsplan bestuurlijk vastgesteld.

De regio heeft meegewerkt aan een proef van Rijnmondveilig.nl. Dit is het informatie- en waarschuwingssysteem bij rampen of crisis van de gezamenlijke hulpdiensten voor burgers, bedrijven en bezoekers. Rijnmondveilig.nl is een multichannelplatform waarbij een mix

aan bestaande en nieuwe mediatoepassingen wordt ingezet om de burgers direct te kunnen bereiken bij een eventuele calamiteit of crisis. Rijnmondveilig.nl is sinds 2011 in gebruik als pilot en wordt vanaf 2013 geformaliseerd.

In de regio staan diverse projecten en ontwikkelingen op het programma. Zo zal de gemeenschappelijke regeling worden aangepast. Er is een project gaande in het kader van de reorganisatie van de brandweer, alsmede worden er voorbereidingen getroffen ten behoeve van de fusie van de gemeenschappelijke meldkamer met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. Het bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na instemming van de gemeenten in de regio, omliggende regio's, het regionale college van de politie, besturen van de Waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincie.

In het risicoprofiel is een overzicht opgenomen van bovenregionale risico's die de regio vanuit buurregio's kunnen treffen of andersom. De regio heeft in het risicoprofiel niet alleen bovenregionale, maar ook landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart gebracht.

De regio heeft jaarlijks een overleg met partijen die bij mogelijke rampen en crisis in de regio betrokken zijn.

2.3.2 Beleidsplan

Het beleidsplan over de periode 2008-2012 is op 3 november 2008 bestuurlijk vastgesteld, maar voldoet op dat moment niet aan alle wettelijke eisen.
Zoals aangegeven in paragraaf 2.2 beschikt de regio over een tweede beleidsplan welke ingaat per 1 januari 2013.
Met het nieuwe beleidsplan voldoet de regio aan alle wettelijke eisen. Aan het nieuwe beleidsplan is eveneens een meerjaren informatiebeleidsplan 2013-2016 gekoppeld.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is in november 2009 door het bestuur vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. In het crisisplan is een algemene beschrijving opgenomen van de organisatie en is per proces in de crisisbeheersing de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden beschreven. Als bijlage bij het crisisplan heeft de regio diverse handboeken opgesteld. In deze handboeken zijn per team en functionaris de taken uitvoerig beschreven.

De gemeenten in de regio hebben volgens een uniform format gemeentespecifieke draaiboeken opgesteld, die in het crisisplan zijn opgenomen. Daarnaast is de laatst vastgestelde GRIP-regeling (februari 2012) onderdeel van het crisisplan.
De regio heeft de aangrenzende veiligheidsregio's in het kader van afstemming van het crisisplan benaderd, maar hier is door de regio's geen gebruik van gemaakt.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[74], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Doorbraak primaire kering
	Doorbraak regionale kering
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Verontreiniging in drinkwaternet
	Uitval spraak- en datacommunicatie
Ziektegolf	Ziektegolf via voedsel
	Grieppandemie

In het nieuwe beleidsplan wordt per scenario een korte samenvatting gegeven. De regio benoemt, naast de bovengenoemde scenario's, scenario's die de komende periode meer aandacht verdienen te weten maatschappelijke onrust, maatschappelijke veerkracht en duinbranden. De regio heeft de intentie om (deels nieuwe) planvorming en beleid op deze scenario's te ontwikkelen.

74 Artikel 37 lid 1 Wvr.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
In het kader van bovenregionale samenwerking heeft de regio een convenant afgesloten met de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland voor interregionale samenwerking. Dit convenant regelt de interregionale samenwerking in het geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de operationele en bestuurlijke coördinatie. Als uitwerking van het convenant is een projectgroep opgesteld die als doel heeft te komen tot een eenduidig overzicht van bovenregionale risico's welke uitgewerkt worden tot scenario's.

De regio heeft daarnaast een intentieverklaring getekend met de Veiligheidsregio Haaglanden, waarin afgesproken wordt om intensief samen te werken op het gebied van het uitwijken van de regionale meldkamers en indien noodzakelijk de uitwijkende regio maximaal te zullen ondersteunen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[75]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Rotterdam-Rijnmond heeft in de onderzoeksperiode een convenant afgesloten met de energienetbeheerders, de drinkwaterbedrijven, voor het spoor (ten behoeve van de HSL en Betuwe route), en met Rijkswaterstaat en de Waterschappen.
De regio heeft naast de genoemde convenanten ook nog convenanten afgesloten met de RET en, zoals eerder beschreven, met de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland.
In de regio is het Havenbedrijf een volwaardig partner in de operationele hoofdstructuur. Ten behoeve van de bovenregionale afspraken bij incidentbestrijding op het water maakt de regio bij implementatie gebruik van het project Waterrand en werkt de regio samen met omliggende regio's waarbij het water onderdeel is van de regiogrens.

75 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het 'Meerjaren multidisciplinaire opleiding, training, en oefenbeleidsplan Rotterdam-Rijnmond 2010-2014' is op 13 september 2010 vastgesteld door de Veiligheidsdirectie. De regio stelt eens in de vier jaar een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, training en oefening van de functionarissen. In het plan wordt kort aandacht besteed aan de financiële consequenties en wordt benoemd wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beleidsplan. Ook het functionarisvolgsysteem, dat onderdeel uitmaakt van het kwaliteitssysteem en op individueel niveau gebruikt wordt, is in het plan beschreven. Met betrekking tot het regiobrede gebruik van dit systeem bevindt de regio zich momenteel in de aanschaffase. De afdeling Crisisbeheersing heeft het systeem inmiddels in gebruik.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Het risicoprofiel is voor de regio bepalend voor verdere scenario-ontwikkeling en planvorming en uiteindelijk bepalend voor de oefenscenario's. De multidisciplinaire oefeningen sluiten dan ook aan bij het risicoprofiel. Hieruit blijkt dat de regio zich bewust is van de ketensamenhang tussen de plannen ingevolge de Wvr.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft in 2010 en in 2012 een systeemoefening georganiseerd, waarin gelijktijdig de gehele hoofdstructuur is getoetst. De oefening van 2012 is door de Inspectie bijgewoond en de verzamelde gegevens zijn gebruikt om de wettelijke minimum prestatie-eisen te toetsen.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze zijn opgesteld door de werkgroep OTO en vastgesteld door de Veiligheidsdirectie. De plannen sluiten aan op het meerjaren oefenbeleidsplan. In de oefenjaarplannen besteedt de regio, buiten het opleiden van crisisfunctionarissen, aandacht aan het opleiden van opleiders en waarnemers.
Conform de oefenkalenders, die gekoppeld zijn aan de jaarplannen, zijn de geplande oefening uitgevoerd. Uitzondering hierop zijn een aantal BRZO bedrijven en enkele GBT oefeningen.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

Voor het evalueren van GRIP-incidenten maakt de regio gebruik van het evaluatieprogramma NETQ. Tegelijk is de regio bezig met het ontwikkelen van een nieuwe evaluatiesystematiek. De evaluatiesystematiek wordt gebruikt bij het evalueren van GRIP-incidenten. Voor het evalueren van de systeemoefening 2012 is een extern bedrijf ingehuurd.

De regio beschikt over een functionarisvolgsysteem. In dit systeem wordt deelname aan multidisciplinaire opleidingen en oefeningen geregistreerd van alle crisisfunctionarissen die een actieve piketfunctie hebben. Aan de hand van een certificeringstraject wordt getracht alle crisisfunctionarissen op een basisniveau te krijgen.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio heeft zich in de onderzoeksperiode geen GRIP-3 maar wel één keer een GRIP-4 incident voorgedaan (KPN uitval 27 juli 2011).

Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is in overleg besloten om gebruik te maken van het evaluatierapport van de systeemoefening gehouden op 31 oktober 2012. De regio heeft van deze oefening een evaluatieverslag laten maken en aangeboden als input voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013.

De oefening kent het volgende scenario. Op 31 oktober 2012 nadert een Boeing 737-400 de eindbestemming Rotterdam met 145 personen aan boord. Aan boord is een bekende geleerde die naar Nederland komt om een Nederlandse sharia-raad bespreekbaar te maken. Een groep van voor- en tegenstanders heeft zich buiten en in de vertrekhal verzameld om te

demonstreren. Door problemen aan een motor van het vliegtuig wordt volgens het rampbestrijdingsplan opgeschaald naar VOR 4. Tijdens een doorstart explodeert de motor. Hierdoor crasht het vliegtuig naast de landingsbaan met als gevolg dat er doden en gewonden zijn. Er wordt opgeschaald naar VOR 7. Demonstranten proberen het vliegveld op te komen om helpende hand te bieden. Bij RIO komt informatie binnen dat een groep rechtsextremisten zich verzamelt bij de Kralingse Zoom en naar het vliegveld willen om zich onder de demonstranten te voegen.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft geïnvesteerd in de gemeentelijke kolom en heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet hiermee, op twee punten na, bijna geheel aan de bepalingen uit het Bvr.
Binnen het Tbz is grote vooruitgang geboekt. Zo maken de informatiemanager en de functionaris die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de voorlichting onderdeel uit van het team. Aandachtspunt is de adviesrol van het Tbz richting het ROT.

Doordat de opschaling tijdens de oefening beperkt blijft tot GRIP-3 is de invulling van de wettelijke eisen ten aanzien van het RBT niet waargenomen en kan niet worden beoordeeld of de regio voldoet aan de wettelijke eisen op dit punt. Het RBT heeft in de regio dezelfde samenstelling als het GBT van de gemeente Rotterdam. De samenstelling van een RBT zoals omschreven in het regionaal crisisplan, komt niet overeen met de samenstelling zoals beschreven in de Wvr. De regio wijkt op dit punt af van het wetsartikel, omdat de betrokken burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn bij de ramp of crisis niet plaatsnemen in het RBT. Dit is een bestuurlijke keuze van de regio. De leidinggevenden van de operationele diensten, HOvJ en de direct betrokken waterschappen maken wel onderdeel uit van het RBT.
De regio heeft in aanvulling op de hoofdstructuur de milieu- en havendienst in de regio als vast onderdeel opgenomen in de crisisorganisatie. Functionarissen van deze diensten maken deel uit van elk multidisciplinair team.

3.2.2 Alarmering

Uit de evaluatiegegevens blijkt dat het starten van de GRIP-1 en GRIP-2 alarmering binnen twee minuten heeft plaatsgevonden. De GRIP-3 alarmering heeft niet binnen de gestelde tijdsnorm van twee minuten plaatsgevonden, maar gebeurde na zeven minuten[76].

76 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

Met het instellen van de CaCo op de meldkamer zijn het delen, halen en brengen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd. Dit blijkt tevens door het optreden van deze functionaris tijdens de systeemoefening. Ook het stellen van prioriteiten en het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident wordt uitgevoerd, waardoor de sleutelfunctionarissen een beeld van het incident krijgen. Aandachtspunt is echter dat de taken van de CaCo niet voldoende geborgd zijn, omdat nog niet is voorzien in een doorlopende bezetting van deze functie op de meldkamer.
De regio heeft de CaCo in geval van grootschalig alarmeren gemandateerd als multidisciplinaire operationeel leidinggevende op de meldkamer en heeft daarmee een eenhoofdige leiding zoals bedoeld in het Bvr.

3.2.3 Opschaling

De systeemoefening vindt plaats zonder een alarmerings- en opkomstoefening. Ten behoeve van het onderzoek heeft de regio hierover gegevens aangeleverd van eerdere incidenten.

Deze gegevens tonen vooruitgang ten opzichte van de vorige onderzoeksperiode. Echter is op basis van de verstrekte gegevens niet vast komen te staan dat alle functionarissen binnen de gestelde tijdsnormen aanwezig zijn. Navraag bij de regio heeft geen splitsing in opkomsttijden van de functionarissen opgeleverd.

3.2.4 Informatiemanagement

De regio beschikt inmiddels over de mensen en middelen die noodzakelijk zijn om het proces informatiemanagement te kunnen uitvoeren.
Tijdens de systeemoefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams voeren informatie in en halen dit ook op. Daarnaast wordt het eigen beeld beschikbaar gesteld aan de onderdelen van de hoofdstructuur en aan andere bij de ramp betrokken partijen die zijn aangesloten op LCMS.

Uit de gegevens blijkt dat op een aantal normen verbetering mogelijk is. De beschikbare informatie van de meldkamer is ingevoerd in de kladblokgegevens van GMS en wordt automatisch gekopieerd in LCMS. Echter, er wordt na de opschaling naar GRIP-3 geen informatie meer vanuit de meldkamer in LCMS geplaatst.

Een totaalbeeld wordt in LCMS door het verantwoordelijke onderdeel bijgehouden, maar kan overzichtelijker worden gemaakt als de beschikbare gegevens meer per thema worden gegroepeerd.

Met de werkwijze van de regio blijkt dat niet voldaan wordt aan de norm om nieuwe gegevens binnen tien minuten te verwerken en verifiëren in het eigen beeld.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

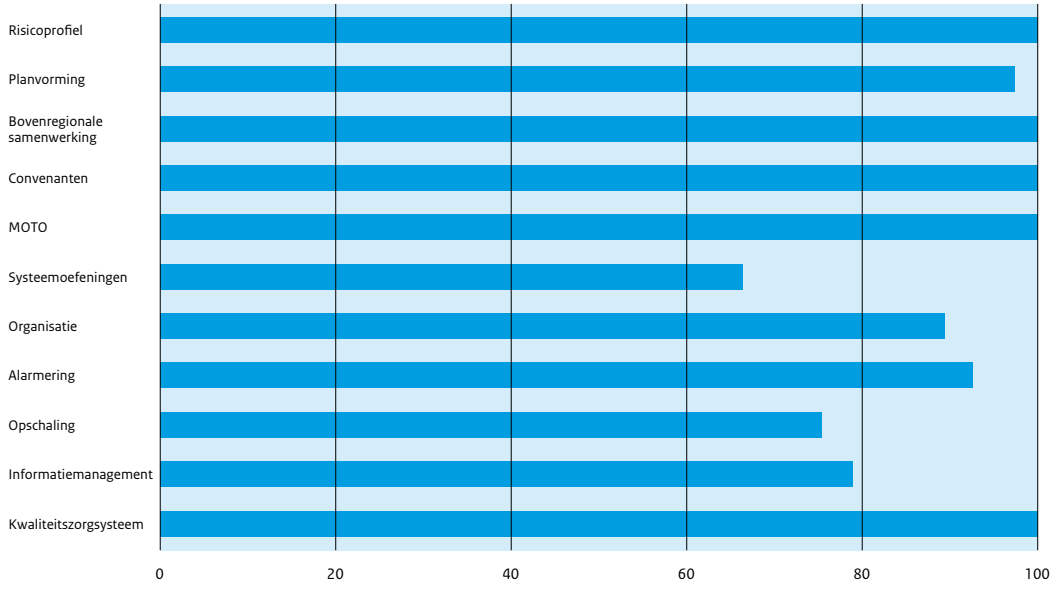

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft ten opzichte van de vorige meting vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Organisatie:
- De samenstelling van het RBT is niet conform het Bvr.
- De adviesfunctie van het Tbz richting het ROT verloopt niet optimaal.

Alarmering:
- De aanwezigheid van de eenhoofdige leiding op de meldkamer is niet gegarandeerd.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- De werkwijze voor informatiemanagement belemmert de regio om nieuwe gegevens binnen tien minuten te verwerken en verifiëren in het eigen beeld.

Kwaliteitszorgsysteem:
- Het functionarisvolgsysteem is niet voor de gehele regio in gebruik.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies worden de volgende aanbevelingen gedaan:

Organisatie/MOTO:
- Pas de samenstelling van het RBT aan conform het Bvr.
- Neem de adviesrol van onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in komende (systeem)oefeningen.

Alarmering:
- Voorzie in de continuïteit van de eenhoofdige leiding op de meldkamer.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden en maak dit per functionaris inzichtelijk.

Informatiemanagement:
- Voorzie in een werkwijze waarbij aan de normen voor wat betreft de tijdigheid wordt voldaan.

Kwaliteitszorgsysteem:
- Implementeer een regionaal functionarisvolgsysteem.

C18

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid bestaat uit negentien gemeenten en kent een bevolkingsdichtheid van 478.000 inwoners met een gemiddelde van 570 inwoners/km^2. De regio kent een grote diversiteit in zowel de samenstelling van de bevolking als in landschappelijke kenmerken. De Drechtsteden vormen een stedelijk gebied, daar waar de Hoeksche Waard en de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een meer landelijk agrarisch karakter hebben. Met als gevolg dat het risicobeeld van de regio niet voor de gehele regio gelijkluidend is. De risico's waaraan de regio wordt blootgesteld zijn voor een deel regiospecifiek en voor een ander deel generiek aan te merken.

De regio is een laaggelegen en waterrijk deltagebied, beschermt door een stelsel van aaneengesloten waterkeringen, ook wel dijkringen genoemd. De regio heeft te maken met overstromingsrisico's zowel vanuit de rivieren als de kust. In de regio is een aantal bedrijven gevestigd waar gevaarlijke stoffen worden bewerkt, verwerkt of opgeslagen. Daarnaast ligt de regio in het effectgebied van ongevallen met gevaarlijke stoffen in het Rotterdamse havengebied en industriegebied Moerdijk. De invloed van een incident bij Doel (België) en Borssele beperkt zich naar verwachting van de regio tot een effect op de voedselketen.
De regio is een doorvoerroute van (gevaarlijke) goederen van de Rotterdamse haven naar onder andere België en Duitsland. Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over de weg, het water, het spoor en per buisleiding. Intensieve vervoersbewegingen vinden plaats via een viertal wegtunnels en enkele spoortunnels die (gedeeltelijk) in de regio liggen.
De spoorlijn door Dordrecht en Zwijndrecht vormt een verbinding tussen het Rotterdamse havengebied en België en over de Betuweroute worden de goederen van en naar Duitsland vervoerd. In verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen kent deze spoorzone de zwaarste categorie van het basisnet spoor. Het rangeeremplacement Kijfhoek is de draaischijf van goederenvervoer per spoor in West-Europa.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Eind 2009 zijn het nieuwe beleidsplan en het regionaal crisisplan in ontwikkeling.
- Risicoprofiel
  - De regio stelt een nieuw risicoprofiel op aan de hand van de systematiek van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel. De regio voorziet het profiel in het voorjaar 2010 af te ronden.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De regio heeft veel oog voor de evaluatie van oefeningen, maar borgt de uitkomsten hiervan eind 2009 nog niet in een kwaliteitssysteem. De eerste aanzetten om oefenervaringen op individueel niveau te gaan vastleggen in een functionarisvolgsysteem zijn wel gedaan.
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend commando beschreven (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van het Team Bevolkingszorg (Tbz) is niet conform het Bvr (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
  - De samenstelling van het GBT is niet conform het Bvr (artikel 2.1.5 lid 1 Bvr).
  - Advisering ROT door Tbz (artikel 2.1.3 lid 2 Bvr).
- Alarmering
  - De functie van eenhoofdige leiding van de meldkamer is niet benoemd in een multidisciplinair document en niet continu geborgd (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).

    - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampenbestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
- Opschaling
    - Tijdige opkomst van het CoPI (artikel 2.3.1 onder a Bvr).
    - Tijdige opkomst van het ROT (artikel 2.3.1 onder b Bvr).
    - Er is geen document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur wordt beschreven (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
    - De samenstelling van het totaalbeeld komt niet overeen met de eisen uit het besluit (artikel 2.4.1 lid 2 Bvr).
    - Het totaalbeeld wordt niet geautomatiseerd ter beschikking gesteld aan de onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.4.1 lid 3 Bvr).
    - Een eigen beeld binnen het Tbz wordt inhoudelijk onvoldoende en niet tijdig vorm gegeven (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 opgelost. Conform de Wvr heeft de regio het beleidsplan, risicoprofiel en regionaal crisisplan op- en vastgesteld. In het crisisplan is de operationele hoofdstructuur en de samenstelling van de teams opgenomen en waar nodig aangepast conform het Bvr, met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio heeft deze taak belegd bij het ROT.

De netcentrische werkwijze is geïmplementeerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van LCMS. In handboeken is de inrichting en werkwijze van de verschillende teams en processen beschreven. De teams zijn ingericht en worden opgeleid en geoefend.
De regio heeft een Operationele Regeling VRZHZ op- en vastgesteld. In deze regeling heeft de regio de bij wet verplichte bestuurlijke handelingen, aanvullingen, interpretaties en afwijkingen met betrekking tot de Wvr en het Bvr bestuurlijk vastgelegd. Dit vormt de basis waarop de regio haar crisisbeheersingsorganisatie heeft ingericht.

De regio heeft een convenant voor interregionale samenwerking tussen de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland opgesteld en mede ondertekend. Dit convenant regelt de interregionale samenwerking in het geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de operationele en bestuurlijke coördinatie.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De regio heeft zowel het crisisplan als het risicoprofiel, zoals voorgeschreven, een jaar na vaststelling geactualiseerd. Voor wat betreft het risicoprofiel zijn in de actualisatie enkele scenario's beschreven en beoordeeld. Dit is gebeurd naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen door gemeenten. Ook is nieuwe informatie ten aanzien van de overstromingsscenario's verwerkt en zijn de uitkomsten van de onderzoeken naar aanleiding van de grote brand in Moerdijk onderzocht op consequenties voor het risicoprofiel.

Het crisisplan is aangepast op basis van de geleerde lessen uit de inzet bij de grote brand in Moerdijk samen met de uitkomsten van de onderzoeken van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en de Inspectie V en J. Daarnaast hebben lessen en aandachtspunten uit andere crises (zoals Kijfhoek, het schietincident in Alphen en de storing in het telecommunicatienetwerk in de Waalhaven Rotterdam) in de actualisatie tot aanpassingen geleid. In aanvulling op het crisisplan heeft de regio een Operationele Regeling op- en vastgesteld. In de regeling heeft de regio kennis en ervaring neergelegd (alsmede een interpretatie van de wet) op basis waarvan de regio de crisisorganisatie heeft ingericht. Hierin staan zowel de afwijkingen van de wet als de aanvullingen op diverse artikelen.

De afgelopen periode is geïnvesteerd in de inrichting van de bevolkingszorgprocessen en in het bijzonder het proces crisiscommunicatie. Hieraan hebben de lessen uit het incident in Moerdijk bijgedragen. De focus is ondermeer gelegd op de aansturing van de crisiscommunicatie-organisatie en de aansluiting tussen de gemeentelijke en regionale verantwoordelijkheden.

De regio geeft, in samenwerking met de gemeenten in de regio en de politie en in lijn met de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over veiligheid en gezondheidsbescherming bij publieksevenementen, vorm aan een regionaal evenementenbeleid. Dit moet onder meer resulteren in een regionale evenementenkalender en een integraal veiligheidsadvies bij risicovolle evenementen. Gedurende dit proces zijn al integrale adviezen afgegeven met betrekking tot de Landelijke Intocht Sint Nicolaas in Dordrecht en de Kerstmarkt Dordrecht. De uitkomsten van de evaluaties van deze adviestrajecten worden in het nieuwe beleid meegenomen.

Ter versterking van de samenwerking op ambtelijk niveau tussen veiligheidsregio's organiseerde de regio in 2012 een netwerkevent waar medewerkers met multidisciplinaire verantwoordelijkheden uit acht veiligheidsregio's in west en midden-Nederland bijeenkwamen.

In samenwerking met de andere veiligheidsregio's in Zuid-Holland wordt een continuïteitsplan ten behoeve van de veiligheidsregio ontwikkeld. Het is niet duidelijk wanneer dit wordt opgeleverd.

Daarnaast worden er voorbereidingen getroffen ten behoeve van de fusie van de meldkamer politie met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Het thema zelfredzaamheid krijgt conform het beleidsplan als multidisciplinair thema bijzondere aandacht binnen de regio. De strategische doelstelling is het bevorderen van de zelfredzaamheid in de samenleving vanuit haar primaire verantwoordelijkheid voor veiligheid en crisisbeheersing.

In september 2012 is de regio verhuisd naar een nieuw kantoorgebouw. Hierin is ook het nieuwe Regionaal Crisiscentrum gehuisvest. Met de nieuwbouw van het RCC is tegelijkertijd de verdere invoering van de netcentrische werkwijze gerealiseerd.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 23 maart 2011 bestuurlijk vastgesteld.

Het bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten, een buurregio, waterschappen en enkele crisispartners.
In het risicoprofiel zijn de bovenregionale risico's opgenomen die de regio vanuit buurregio's kunnen treffen en andersom. De regio heeft een veiligheidsnetwerk opgericht waarmee jaarlijks overleg plaatsvindt over de risico's in de regio.
In 2012 heeft een actualisatie plaatsgevonden van het risicoprofiel.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 29 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid, zoals de borging van de betrokkenheid van de gemeentes en het verzoek om inzicht in de financiële consequenties van het beleid.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is op 29 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld en voldoet nagenoeg aan alle wettelijke eisen. Op enkele artikelen wijkt de regio af van het gestelde in de wet. Als basis voor het crisisplan heeft het dagelijks bestuur van de regio hiervoor op 15 juni 2011 de Operationele Regeling VRZHZ vastgesteld. Deze regeling behelst de aanvullingen en afwijkingen op bepalingen in de Wvr en het Bvr en zijn nadere uitwerkingen van de bepalingen vastgelegd. Zo heeft de regio, zoals reeds beschreven is in paragraaf 2.1, bepaald dat het ROT het coördinerend orgaan is bij meerdere CoPI's, maar zijn ook aanvullingen aan diverse teamsamenstellingen afgesproken.
De regio beschikt over een rampbestrijdingsplan voor alle BRZO-bedrijven in de regio. Daarnaast worden voor verschillende crisistypen specifieke incidentbestrijdingsplannen opgesteld.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[77], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming vanuit zee
	Overstroming door hoge rivierwaterstanden
	Vollopen van een polder / dijkdoorbraak
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Verontreiniging in drinkwaternet
	Verstoring telecommunicatie en ICT-netwerk
	Uitval gemeenschappelijke meldcentrale
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte (milde en ernstige uitbraak)
	Besmettingsgevaar via contactmedia

Hoewel in het beleidsplan een planmatige beschrijving van de bovenregionale risico's ontbreekt, blijkt uit diverse andere initiatieven dat de regio hier voorzieningen voor getroffen heeft en daarnaast voorbereidingen treft voor verdere uitwerking. In het beleidsplan staat bijvoorbeeld vermeld dat voor langdurige stroomuitval rekening moet worden gehouden met het aanvragen van bijstand, voor grieppandemie sluit de regio aan bij de nationale aanpak. Daarnaast is het gezamenlijk uitwerken van de bovenregionale risico's een onderdeel van het interregionale convenant tussen de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland.

77 Artikel 37 lid 1 Wvr.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale samenwerking

De regio onderkent in het beleidsplan dat de afstemming met crisispartners een belangrijk onderdeel is van de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing. De regio heeft een convenant afgesloten met de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland voor interregionale samenwerking. Dit convenant regelt de interregionale samenwerking in het geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis. In het convenant zijn afspraken gemaakt over de operationele en bestuurlijke coördinatie. Als uitwerking van het convenant is een projectgroep opgesteld die als doel heeft te komen tot een eenduidig overzicht van bovenregionale risico's welke uitgewerkt worden tot scenario's.

Op ambtelijk niveau vindt daarnaast intensieve afstemming plaats met de omliggende regio's. Zo is het Interregionaal Afsprakenkader Veiligheidsregio's ten behoeve van de incidentbestrijding op het water ontwikkeld tussen een aantal regio's.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[78]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De veiligheidsregio heeft tot nu toe een convenant afgesloten voor drinkwater met het drinkwaterbedrijf Evides en Oasen, voor energie en gas met Stedin en voor Rijkswaterstaat/Waterschappen met Rijkswaterstaat en de waterschappen Hollandse Delta en Rivierenland. Het convenant Spoor dient nog vanuit het project te worden opgeleverd. De regio werkt echter al meerdere jaren samen met de spoorpartijen. Deze samenwerking wordt vormgegeven in het project spoorzone.

De regio heeft naast de genoemde convenanten ook nog afspraken gemaakt en vastgelegd door middel van convenanten met de veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland, de Kustwacht en KNRM en de politie Zuid-Holland Zuid.

78 Bron: website Veiligheidsberaad

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren 'Multidisciplinair Beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen' is als onderdeel van het beleidsplan, op 29 juni 2011, bestuurlijk vastgesteld. De regio stelt eens in de vier jaar een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. De regio heeft een financiële paragraaf in het beleidsplan opgenomen.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het beleidsplan is op basis van het risicoprofiel van de regio een meerjarige indeling gemaakt met benoeming van thema's voor de oefeningen, inclusief opgave met welke partners er geoefend wordt. Deze thema's zijn in relatie met de risico's die specifiek voor de regio gelden en die tevens in het risicoprofiel zijn benoemd als risico's die op impact en waarschijnlijkheid hoog scoren in de regio. In het beleidsplan is eveneens een meerjarig overzicht opgenomen met welke bedrijven, die onder de BRZO vallen, in welk jaar wordt geoefend. Daarmee is een duidelijk verband gelegd tussen het beleidsplan MOTO en het risicoprofiel van de regio.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De veiligheidsregio heeft de intentie uitgesproken om jaarlijks een systeemoefening te organiseren. In 2011 is ervoor gekozen geen systeemoefening te organiseren in verband met de incidenten (Moerdijk en Kijfhoek) die dat jaar hebben plaatsgevonden. In 2012 heeft de regio een systeemoefening georganiseerd. De oefening heeft onder meer tot doel gehad om gelijktijdig de gehele hoofdstructuur te toetsen.

Deze oefening is gehouden op 28 november 2012. De verzamelde gegevens van deze oefening kunnen in verband met het verstrijken van de onderzoeksperiode niet in deze rapportage opgenomen.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze zijn vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en dat ze aansluiten op het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan.

In de jaarplannen wordt bij de opbouw van de opleidingen, trainingen en oefeningen rekening gehouden met de evaluaties van incidenten en oefeningen van voorgaande jaren. Daarnaast wordt per teamoefening bepaald welk thema aan de oefening gekoppeld wordt, die tevens aansluit bij de benoeming in het regionaal risicoprofiel.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

Voor het evalueren van incidenten en oefeningen maakt de regio gebruik van een zelf ontwikkelde evaluatiesystematiek. De regio evalueert elk GRIP-incident en alle multidisciplinaire oefeningen. De gehanteerde methode is vastgesteld door het Operationeel

Veiligheidsoverleg. In de systematiek is vastgelegd dat bij de evaluatie van incidenten vanaf GRIP-2 het toetsingskader van de Inspectie VenJ dient te worden gebruikt. Voor het bewaken van de voortgang van implementatie van de aanbevelingen is de stuurgroep RCP verantwoordelijk. Sinds de vaststelling op 20 augustus 2012 hebben zich nog geen GRIP-incidenten voorgedaan, waardoor deze methodiek nog niet in de praktijk is toegepast.

De regio beschikt over een leermanagementsysteem. Onderdelen van dit systeem zijn het kwaliteitssysteem en functionarisvolgsysteem. Met dit systeem streeft de regio naar het optimaliseren van het leerrendement. De afdeling OTO is verantwoordelijk voor de vulling van het functionarisvolgsysteem.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Zuid-Holland Zuid heeft zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 en één GRIP-4 incident voorgedaan.

Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van het GRIP-3 incident van 14 januari 2011.

Het incident kent het volgende verloop. Om 21.39 uur komt een melding binnen van een brand in een goederenwagon op het rangeerterrein Kijfhoek (gemeente Zwijndrecht). Een wagon geladen met ethanol (alcohol) staat in brand alsmede een huifwagon geladen met staal. Als gevolg van de brand wordt opgeschaald naar GRIP-2 en vervolgens naar GRIP-3. Het sein brand meester is op 15 januari om 09.58 uur afgegeven en de brandweer laat de wagon gecontroleerd uitbranden.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet, met uitzondering van de volgende punten, bijna geheel aan de wettelijke eisen.
Uit het evaluatierapport blijkt dat het Tbz niet is opgekomen volgens de samenstelling genoemd in de wettelijke eis. Daarnaast blijkt het GBT niet compleet te zijn door het ontbreken van de leidinggevende GHOR.

Bij de alarmering is niet de gehele hoofdstructuur betrokken, omdat niet naar het hoogste GRIP-niveau is opgeschaald. Doordat de opschaling tijdens het incident beperkt blijft tot GRIP-3 is de invulling van de wettelijke eisen ten aanzien van het RBT niet waargenomen tijdens dit incident.

In het rapport Brand Chemie-Pack Moerdijk is het RBT van de regio geëvalueerd. Uit dit rapport blijkt dat onder leiding van de voorzitter van de regio de burgemeesters van de betrokken gemeenten samenkomen.

3.2.2 *Alarmering*

Uit de evaluatiegegevens blijkt dat de meldkamer binnen twee minuten na opschaling met de alarmering van de bijbehorende functionarissen start[79].
Met het instellen van de CaCo op de meldkamer zijn het delen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd. Dit is in de praktijk ook zo gebleken uit het

79 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten te alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e, is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering, deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

evaluatierapport. Ook het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident wordt uitgevoerd, waardoor de sleutelfunctionarissen een volledig beeld van de kenmerken van het incident krijgen. Tijdens het incident heeft de CaCo dit door middel van GMS gedaan. Met de implementatie van LCMS op de meldkamer is het in de lijn der verwachting dat bij toekomstige incidenten en/of oefeningen de CaCo een schriftelijke beschrijving van het incident via LCMS deelt.
Volgens het regionaal crisisplan is de CaCo benoemd als leidinggevende van de GMC.

3.2.3 Opschaling

De prestaties tijdens het geëvalueerde incident laten een aanzienlijke verbetering zien ten opzichte van de vorige onderzoeksperiode. Zo zijn alle onderdelen en respectievelijk de functionarissen, met uitzondering van de functionaris die belast is met de coördinatie van de voorlichting in het Tbz, binnen de gestelde normtijden opgekomen en gestart met de multidisciplinaire werkzaamheden binnen het team.
De regio heeft in het regionaal crisisplan opgenomen hoe lang de operationele hoofdstructuur op zelfstandige capaciteit moet kunnen functioneren. Uitbreiding op deze capaciteit is mogelijk gemaakt door bijstandsmogelijkheden met aanliggende regio's.

3.2.4 Informatiemanagement

De focus op het verbeteren van het informatiemanagement naar aanleiding van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft er toe geleid dat verbeteringen zijn waargenomen in het kader van de randvoorwaarden voor adequaat informatiemanagement. De regio beschikt inmiddels over mensen en middelen die noodzakelijk zijn om het proces informatiemanagement te kunnen uitvoeren.
Uit de evaluatiegegevens blijkt dat de regio de implementatie van het proces informatiemanagement en de daarbij behorende netcentrische werkwijze nog verder dient in te vullen. Zo is er geconstateerd dat geen sprake is van een volledig totaalbeeld met alle relevante informatie gegroepeerd per samenhangend thema, welke op basis van het regionaal crisisplan belegd is bij het ROT.

De onderdelen van de hoofdstructuur houden, met uitzondering van het Tbz, een eigen beeld van het incident bij en delen dit met de andere onderdelen van de hoofdstructuur. Het Tbz heeft tijdens het incident geen gebruik kunnen maken van LCMS.
Uit de evaluatiegegevens is gebleken dat het niet overnemen of onvolledig uitvoeren van een advies of opdracht niet wordt teruggekoppeld naar de opdrachtgever. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor alle onderdelen van de hoofdstructuur.

Gezien het tijdsbestek tussen het plaatsvinden van het incident en het sluiten van de onderzoeksperiode is de verwachting dat de regio momenteel wel kan voldoen aan deze wettelijke eisen. De resultaten van de geplande systeemoefening op 28 november 2012 kunnen hierover uitsluitsel geven en zullen worden opgenomen in de volgende meetperiode.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

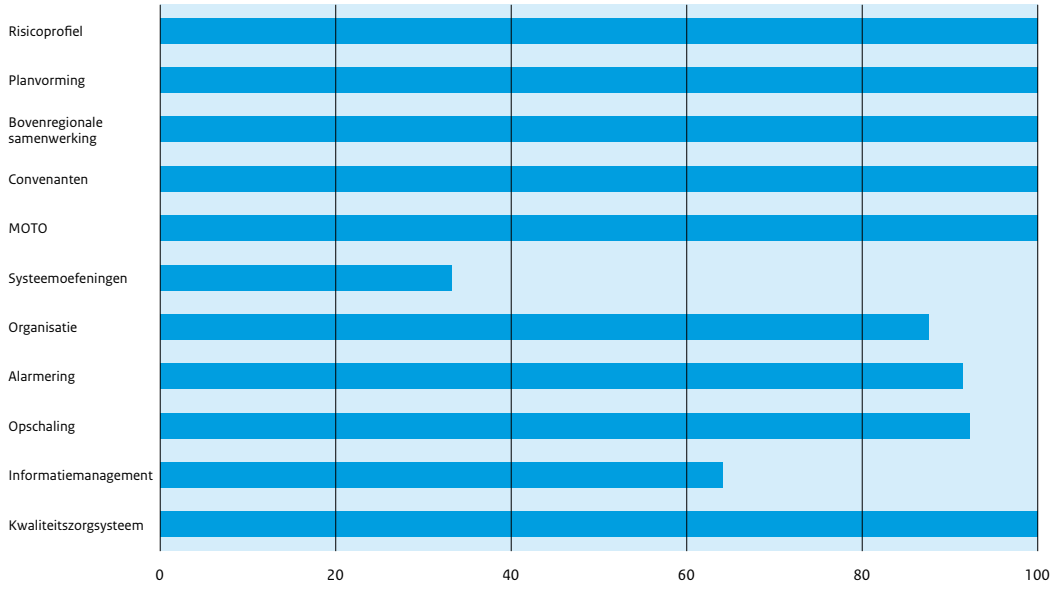

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Planvorming:

- Het beleidsplan bevat geen (verwijzing naar de) uitwerking van bovenregionale risico's.

Systeemoefeningen:

- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd. De regio heeft wel de intentie uitgesproken om jaarlijks een systeemoefening te organiseren.

Organisatie/opschaling:

- De aanwezigheid van de leidinggevende GHOR in het GBT is niet geborgd.

Informatiemanagement:

- Het opstellen van een volledig totaalbeeld met alle relevante informatie gegroepeerd per samenhangend thema kan worden verbeterd.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies worden de volgende aanbevelingen gedaan:

Planvorming:

- Neem in het beleidsplan een verwijzing naar de uitwerking van het convenant (met betrekking tot de bovenregionale risico's) op.

Systeemoefeningen:

- Realiseer het eigen voornemen om jaarlijks een systeemoefening te organiseren.

Informatiemanagement:

- Optimaliseer de netcentrische werkwijze en verbeter daarmee de kwaliteit van het totaalbeeld.

C19

Veiligheidsregio Zeeland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Zeeland ligt in het zuidwesten van Nederland en wordt doorsneden door de Ooster- en Westerschelde. De oppervlakte van de provincie Zeeland is ruim 2930 km^2. De provincie bestaat voor tweederde uit land en voor eenderde uit water. De veiligheidsregio bestaat uit dertien gemeenten met in totaal 381.507 inwoners[80]. In de zomerperiode moet rekening worden gehouden met een piekaanwezigheid van vakantiegasten, het aantal mensen in Zeeland ligt dan hoger dan het inwoneraantal[81].

80 Per december 2009.

81 Op jaarbasis bezoeken ruim 620.000 toeristen Zeeland (CBS, 2008).

De regio wordt begrensd door de Noordzee in het westen, België in het zuiden en de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Midden- en West-Brabant in respectievelijk het noorden en het oosten. Het grondgebied van de regio bestaat uit voormalige eilanden, Zeeuws-Vlaanderen behoort tot het Europese vasteland.

De regio kenmerkt zich door veel bruggen en dammen, kanalen, havens, drie tunnels (Westerscheldetunnel, de Vlaketunnel en de Sluiskiltunnel in aanbouw), slechts één rijksweg (A58) en een nationale spoorwegverbinding voor personen- en goederenvervoer, een spoorverbinding in Zeeuws-Vlaanderen en de museumspoorlijn op Zuid-Beveland. In de gemeente Middelburg ligt het vliegveld Midden-Zeeland. Het vliegveld wordt voornamelijk gebruikt voor zakenluchtvaart en vluchten met een recreatief karakter.

In de regio zijn industriegebieden bij Vlissingen, Borssele en in de Kanaalzone van Gent naar Terneuzen. Er zijn 23 BRZO-inrichtingen in de regio. De regio valt ook onder de invloedssfeer van de industriegebieden en havens van Antwerpen, Gent, Zeebrugge en Bergen op Zoom. Er is intensief vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor, door pijpleidingen en over het water. Binnen en in de directe omgeving van de regio staan vijf kerncentrales; één in Borssele en vier dicht bij de grens in het Belgische Doel. Daarnaast is sprake van een opslagfaciliteit voor radioactief afval. De Westerschelde, het Kanaal door Zuid-Beveland, het Kanaal van Gent naar Terneuzen en het Schelde-Rijnkanaal zijn belangrijke en intensief bevaren verkeersaders voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Het opstellen van een regionaal beleidsplan op basis van de Wvr.
- Risicoprofiel
  - Geen aandachtspunten.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Niet alle onderdelen van het toetsingskader van de Inspectie VenJ zijn verwerkt in het multidisciplinair oefenbeleidsplan.
  - Het multidisciplinair registreren van oefenervaringen van sleutelfunctionarissen in een functionarisvolgsysteem.
- Organisatie
  - Het opnemen van de meldkamer en een coördinerend onderdeel bij meerdere CoPI's in de beschrijving van de hoofdstructuur (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling en taakuitvoering van het CoPI (artikel 2.1.2 lid 1 en 2 Bvr).
  - De informatiemanager ontbreekt in het Team Bevolkingszorg (Tbz), adviezen richting ROT komen onvoldoende tot stand (artikel 2.1.3 lid 1 en 2 Bvr).
  - De invulling van de secties in het ROT en de taakuitvoering van het ROT (artikel 2.1.4 lid 1 en 2 Bvr).

    - De operationele diensten ontbreken in het GBT (artikel 2.1.5 Bvr).
    - De waterschappen zijn niet uitgenodigd in het RBT (artikel 39 Wvr).
- Alarmering
    - De eenhoofdige, multidisciplinaire aansturing op de meldkamer ontbreekt (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
    - De beschrijving van criteria voor grootschalig alarmeren door de meldkamer is niet beschikbaar (artikel 2.2.1 Bvr).
    - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampen bestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
    - Een tijdige alarmering komt niet tot stand (artikel 2.2.3 lid 1 en 2 Bvr).
    - De tijdige beschikbaarheid van een volledige beschrijving van het beeld op de meldkamer komt niet tot stand (artikel 2.2.5 Bvr).
- Opschaling
    - Verschillende onderdelen van de hoofdstructuur komen niet tijdig en/of compleet op (artikel 2.3.1 a tot en met g Bvr).
    - De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet in een document vastgelegd (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
    - Een centraal totaalbeeld wordt niet bijgehouden (artikel 2.1.4 lid 1 tot en met 3 Bvr).
    - De aansluiting op de onderdelen op een geautomatiseerd informatiesysteem behoeft aandacht (artikel 2.1.4 lid 4 Bvr).
    - Het bijhouden van een zo volledig mogelijk beeld in de verschillende teams verdient aandacht (artikel 2.4.2 lid 1 tot en met 3 Bvr).

2 Huidige situatie

In 2012 is de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) van de Gemeenschappelijke Meldkamer Zeeland (GMZ) door de Inspectie Gezondheidzorg (IGZ) onder verscherpt toezicht gesteld. Reden hiervoor was dat onvoldoende garantie aanwezig was dat spoedeisende medische hulpaanvragen door daarvoor bevoegd personeel zouden worden behandeld en hierdoor een verhoogde kans zou kunnen bestaan op beoordelingsfouten. Daarnaast had de Commissaris van de Koningin van de provincie Zeeland haar zorgen uitgesproken over de bestuurlijke situatie binnen de regio en de mogelijk negatieve effecten hiervan op de operationele slagkracht van de regio. Naar aanleiding van deze situatie heeft de Inspectie een quickscan uitgevoerd naar de robuustheid van de operationele prestaties van de veiligheidsregio en de relatie met de aansturing door en besluitvorming in het veiligheids-bestuur. De Inspectie oordeelt in deze quickscan dat de beleidskeuze van het bestuur van de regio tot gevolg heeft gehad dat (financiële) investeringen uitblijven. De noodzakelijke versterking van de personele capaciteit in de sleutelfuncties van de crisisorganisatie vindt niet plaats en er ontstaat een aanzienlijk risico dat de veiligheidstaken niet op het door de wetgever beoogde niveau kunnen worden ingevuld en onvoldoende recht wordt gedaan aan het Zeeuwse risicoprofiel.

Hierop heeft het bestuur aan de directie van de veiligheidsregio de opdracht verstrekt te komen tot een plan van aanpak waarmee de gesignaleerde tekortkomingen weggenomen worden. Dit plan van aanpak meldkamer en crisisorganisatie Veiligheidsregio Zeeland is op 27 september 2012 door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld. De Inspectie gaat de uitvoering van dit plan van aanpak de komende periode monitoren.

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van de hoofdstructuur nog niet volledig opgelost.
De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is niet conform het Bvr. Een coördinerend CoPI ontbreekt in de omschrijving van haar hoofdstructuur. Daarnaast heeft de veiligheidsregio ervoor gekozen om niet te werken met een Tbz, maar om haar organisatiestructuur in te richten op basis van de uitgangspunten vermeld in het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRCP). Conform het RRCP worden de gemeentelijke processen aangestuurd door de Sectie Bevolkingszorg in het ROT. Dit is vastgelegd in het regionaal crisisplan van de veiligheidsregio.

De verbeterpunten met betrekking tot de samenstelling van de teams zijn wel opgelost. In het crisisplan is voor het CoPI een informatiemanager en voorlichter in de standaardbezetting opgenomen en ook de samenstelling van het ROT, het GBT en het RBT voldoet aan de wettelijke eisen. Het Tbz ontbreekt in de hoofdstructuur, echter in de Sectie Bevolkingszorg van het ROT wordt voorzien in de functionaliteiten die in het Bvr voor het Tbz zijn opgenomen.
De regio heeft de knelpunten van de taakuitvoering binnen het CoPI en het ROT onder andere opgelost door de implementatie van netcentrisch werken. In trainingen en oefeningen is aandacht besteed aan het adviseren richting het ROT en het GBT via LCMS.

De regio beschikt op het gebied van planvorming nog niet over een generieke mandatering voor de meldkamer voor opschaling. De meldkamer is hiervoor alleen in bijvoorbeeld specifieke gevallen of rampbestrijdingsplannen gemandateerd. Ook beschikt de regio nog niet over een eenhoofdige leiding op de meldkamer en over een door het bestuur vastgesteld document waarin wordt beschreven op welke wijze de meldingen die geen verband houden met een crisis worden afgehandeld. Op het gebied van tijdige alarmering heeft de regio wel duidelijk verbetering geboekt ten opzichte van de Staat van de Rampenbestrijding 2010. Bij twee incidenten zijn de onderdelen van de hoofdstructuur en andere functionarissen en eenheden tijdig gealarmeerd. De beschikbaarheid van het meldkamerbeeld binnen de wettelijke normtijd van vijf minuten is nog niet geborgd.

Met betrekking tot de tijdigheid van de opkomst is er in de Veiligheidsregio Zeeland nog ruimte voor verbetering. Zo is nog geen sprake van borging waarbij alle onderdelen van de hoofdstructuur tijdig opkomen. In de regionale planvorming zijn de verbeterpunten opgelost. De opkomsttijden voor de diverse teams en functionarissen in de teams zijn door

de regio in overeenstemming gebracht met de betreffende normen uit het Bvr. Aandacht is nodig voor het Hoofd Taakorganisatie Communicatie van de Sectie Bevolkingszorg in het ROT. Volgens het Bvr maakt de functionaris die belast is met de coördinatie van de voorlichting deel uit van het Tbz en zou deze functionaris een opkomsttijd van 30 minuten moeten hebben.
De regio heeft nog geen document vastgesteld waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. De regio voorziet met de huidige werkwijze nog niet in een geborgde oplossing.

Sinds het verschijnen van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio LCMS geïmplementeerd. Ongeveer 200 functionarissen zijn in het gebruik van LCMS opgeleid. Ook is er een informatieorganisatie ingericht waarin voorzien is in informatiemanagement voor het GBT en het RBT. Indien nodig kan ook een informatiemanager in de staf van de Gouverneurs van de drie aangrenzende Belgische provincies deelnemen. De regio maakt gebruik van satellietcommunicatie en richt thans twee CoPI-containers in met voorzieningen voor informatiemanagement. Ook is sprake van de installatie van een helikoptergrondstation waardoor beelden met het RCC kunnen worden gedeeld en is sprake van een videoconferencing netwerk.
Hoewel de voorzieningen voor het informatiemanagement zijn getroffen, kan de uitvoering van het eigen beeld nog beter worden geborgd.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In het beleidsplan van de veiligheidsregio wordt onder andere omschreven wat in de beleidsperiode 2012-2015 de ambities van de regio zijn op het gebied van 'Water en Veiligheid', 'Industriële veiligheid en infrastructuur', 'Nucleaire veiligheid', 'Veilig wonen en werken' en 'Recreatie, toerisme en evenementen'.

Voor het beleidsprogramma Water en veiligheid wil de regio de komende beleidsperiode onder andere samenwerkingsovereenkomsten afsluiten met de drie Vlaamse provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, de bevolking tijdig informeren door een toegankelijke website Zeeland Veilig, het ontwikkelen en stimuleren van de zelfredzaamheid van de bevolking, het bieden van handelingsperspectieven aan de bevolking en deze ook te communiceren en de hulpverlening op het water op een adequaat niveau te brengen. De regio geeft tevens aan dat zij leadpartner is in het Europees project om de incidentbestrijding op het (inter)nationale water te verbeteren, onder andere door oprichting van MIRG-teams (Maritime Incident Respons Groups). In dit project participeren België, Engeland, Frankrijk en Nederland (de Veiligheidsregio Zeeland).

Voor Nucleaire veiligheid wil de regio onder andere evacuatieroutes vastleggen in het evacuatieplan Zeeland, zorgen voor een distributieplan voor Jodium, de expertise van de regio op dit gebied verankeren en afspraken over samenwerking met betrokken partijen vastleggen in convenanten. Samen met het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid (RIVM), het Federaal Agentschap voor Nucleaire

Controle (FANC) en het Belgische ministerie van Binnenlandse Zaken neemt de Veiligheidsregio Zeeland deel aan het bilateraal nucleair grensoverleg België-Nederland. Dit overleg heeft ten doel om naast afstemming over opleiden en oefenen te komen tot een internationaal convenant tussen België en Nederland.

Voor alle vijf benoemde beleidsprogramma's heeft de regio speerpunten vastgesteld.

Daarnaast is de regio in de tweede helft van 2011 het project Ontwikkeling Bevolkingszorg gestart. Vanuit dit project wordt beoogd vanaf 1 januari 2013 te gaan werken met een regionaal georganiseerde Bevolkingszorg die als volwaardige partner kan functioneren naast de andere hulpverleningsdiensten. De regio gaat werken met zes taakorganisaties en in totaal twaalf regionale teams. De procesplannen hiervoor zijn in concept gereed en worden in oktober 2012 getest op de werking in de praktijk. Thans worden de 300 functionarissen die deel uit gaan maken van deze regionale organisatie speciaal hiervoor opgeleid.

Op het gebied van vakbekwaamheid zal de Veiligheidsregio Zeeland zich verder richten op het innovatief uitvoeren van oefeningen, bijvoorbeeld met behulp van 'Serious Gaming' en virtual reality CoPI-oefeningen. Naar de effectiviteit van oefeningen wordt op dit moment een promotieonderzoek uitgevoerd. De doorlooptijd van dit onderzoek en eventuele afspraken over de uitkomsten van dit onderzoek zijn onbekend. In 2013 gaat de regio het vakbekwaamheidbeleid opstellen en vakbekwaamheidprocessen beschrijven.

De veiligheidsregio werkt als expertregio, samen met het ministerie van Veiligheid en Justitie, aan een samenwerkingsverband CKV in de vorm van het CKV-project.

Vanaf 2010 investeert de regio in de advisering van grote evenementen en bijzondere gebeurtenissen. Deze vorm van advisering zal met behulp van een volledig multidisciplinaire taakgroep de komende jaren worden doorgezet.

Op het gebied van crisisbeheersing ontwikkelt de regio de komende periode een afsprakenkader voor bovenregionale samenwerking tijdens rampen, een responsplan BRZO-incidentbestrijding, de digitalisering van planvorming en een functiestructuur voor Rijkswaterstaatzorg en Waterschapszorg. Een concrete planning hiervoor is onbekend. De veiligheidsregio blijft meewerken aan de uitvoering van het verdrag van Helsinki en dragen actief kennis over op het gebied van nucleaire zaken.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 30 maart 2011 door het bestuur vastgesteld. Het risicoprofiel voldoet aan alle wettelijke eisen. Het jaarlijkse gezamenlijke overleg met crisispartners over de risico's in de regio combineert het bestuur van de veiligheidsregio met het reeds bestaande Rijksherenoverleg.

In het Rijksherenoverleg worden risico's besproken die zich in de regio kunnen voordoen, zoals nucleaire risico's in het Rijksherenoverleg van 2011 en Moerdijk in 2012.

Voor het opstellen van het risicoprofiel heeft de regio eveneens per crisistype een inventarisatie gemaakt welke risicovolle situaties in de naburige veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Midden- en West-Brabant effecten kunnen hebben voor de eigen regio. Deze inventarisatie is op basis van de Risicokaart. Hierbij is gekeken naar de risico's tot een afstand van 15 km van de regiogrens. De relevante bovenregionale en grensoverschrijdende risico's komen aan de orde bij het maatschappelijke thema Technologische Omgeving, zoals BRZO-bedrijven en nucleaire installaties, en bij het maatschappelijk thema Verkeer en Vervoer, luchtvaartincidenten (vliegbasis Woensdrecht). In het risicoprofiel wordt niet benoemd dat incidenttypes binnen de regio ook effecten kunnen hebben buiten de regio.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is, na een consultatieronde, op 7 juli 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. De uitwerking van de vastgestelde landelijke doelstellingen, een informatieparagraaf met de beschrijving van de informatievoorziening tussen organisaties en diensten en een multidisciplinair oefenbeleidsplan maken geen onderdeel uit van het beleidsplan. Er wordt wel in het beleidsplan naar een multidisciplinair oefenbeleidsplan verwezen en ook staan de uitgangspunten hiervoor omschreven. Een nieuw multidisciplinair oefenbeleidsplan wordt echter pas in 2013 opgesteld.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn geweest bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent wordt in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is op 28 september 2011 bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. Voor de beschrijving van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt in het crisisplan verwezen naar de individuele draaiboeken van de gemeenten. Onder andere de gemeentelijke processen Opvang en Verzorging, CRIB en Voorlichting staan in regionale procesdeelplannen beschreven.

De afstemming met de crisisplannen van aangrenzende veiligheidsregio's en Staten en de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden staan niet in het crisisplan zelf omschreven. Dit heeft wel plaatsgevonden zoals blijkt uit de brieven en documenten die de regio hiertoe heeft overlegd.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[82], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Zeeland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming vanuit zee
Vitale Infrastructuur	Uitval gasvoorziening
	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Uitval voor voorziening voor spraak- en datacommunicatie
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte

In het risicoprofiel worden de incidenttypes Ziektegolf, Overstromingen en Vitale infrastructuur niet geclassificeerd als bovenregionale risico's. Voor het incidentscenario pandemie wordt aansluiting gezocht bij de uitwerking op landelijk niveau. De scenario's over de uitval van vitale infrastructuur zijn generiek beschreven omdat daarin volgens de regio geen specifieke regionale elementen te benoemen zijn. Het scenario overstroming is op regionaal niveau omschreven.

In het beleidsplan is alleen voor overstromingen een planmatige beschrijving opgenomen. Hierbij is sprake van een internationale aanpak, zoals blijkt uit de samenwerkingsovereenkomsten die hierover met de Vlaamse provincies worden gesloten. Met betrekking tot pandemie en vitale infrastructuur staat in het beleidsplan geen (verwijzing naar) een planmatige aanpak, noch wordt het bovenregionale karakter hierbij benoemd. Het bestuur

82 Artikel 37 lid 1 Wvr.

heeft in de vergadering van 7 juli 2011 besloten het beleidsplan 2012-2015 vast te stellen, met dien verstande dat in het beleidsplan de opdracht wordt opgenomen dat zo snel mogelijk onderzoek wordt gedaan naar de grensoverschrijdende en bovenregionale risico's. Of pandemie en de vitale infrastructuur hier onderdeel van uit maken is vooralsnog niet bekend.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
In het beleidsplan van de regio staat omschreven dat voor de regio samenwerken het sleutelwoord is voor de huidige beleidsperiode. De regio ziet zichzelf namelijk als een netwerk, waarin de eigen organisatie één van de partners is. Internationale samenwerking komt aan de orde in beleidsprogramma's. Het eerste beleidsprogramma is 'Water en veiligheid' waarbij het de intentie is voor januari 2014 samenwerkingsovereenkomsten te sluiten met de Vlaamse provincies. Dit heeft inmiddels geleid tot een grensoverschrijdend samenwerkingsprotocol rampenbestrijding en zal in de periode 2012-2013 worden gevolgd door een protocol incidentbestrijding op het water in de grensstreek. Het volgende beleidsprogramma is 'Industriële veiligheid en infrastructuur' waarbij inzicht in de effecten van risico's buiten de regio dient te worden verkregen. Hierbij worden de Belgische provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen benoemd.

Boven- of interregionale samenwerking komt in het beleidsplan aan de orde en ook hiervoor zijn beleidsprogramma's opgezet. Een ervan is het beleidsprogramma 'Nucleaire veiligheid', waarbij de regio haar expertise aan de overige regio's beschikbaar stelt. De regio is expertregio op gebied van nucleaire veiligheid. Daarnaast komt boven- of interregionale samenwerking aan de orde in beleidsprogramma 'Industriële veiligheid en infrastructuur'. Hierbij worden de veiligheidsregio's Midden- en West-Brabant en Rotterdam-Rijnmond benoemd.

De regio werkt samen met de buurregio Midden- en West-Brabant op het gebied van nucleaire veiligheid, hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst tussen beide veiligheidsregio's ondertekend. In deze overeenkomst is afgesproken samen activiteiten te ontwikkelen om de nucleair gerelateerde risico- en crisisbeheersing en de voorbereiding daarop te optimaliseren en te operationaliseren in beide regio's. Bijvoorbeeld door het organiseren van gezamenlijke opleidingen en oefeningen op nucleair gebied. Deze overeenkomst is per 1 juli 2011 van kracht geworden en geldt voor onbepaalde tijd.

Ook heeft de regio protocollen ondertekend met de aangrenzende provincies Antwerpen, West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen te België. In deze protocollen is onder andere opgenomen dat:

- In de preparatiefase gestructureerde vorm van samenwerking tussen overheden en hulpdiensten wordt gerealiseerd.
- In de preparatiefase gegevens worden uitgewisseld over activiteiten die gevaren en risico's tot gevolg hebben op het grondgebied van het buurland.
- De partners zich ertoe verplichten in de repressieve fase gegevens uit te wisselen over gevaren en schadegevallen die een weerslag hebben of kunnen hebben op het grondgebied van het buurland.
- Partijen naar behoefte een liaison kunnen afvaardigen om zitting te nemen in elkaars beleidscentra.

De protocollen zijn van kracht tot 31 december 2012 en zullen worden geëvalueerd. Hierna zal het besluit worden genomen om deze protocollen al dan niet te verlengen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[83]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Zeeland heeft in de onderzoeksperiode een convenant voor drinkwater afgesloten met Evides Waterbedrijf en Brabant Water en voor gas en elektriciteit met Netbeheer Nederland. Het convenant met Rijkswaterstaat en de Waterschappen is bestuurlijk vastgesteld in de vergadering van 22 november 2012, maar is nog niet door de partijen ondertekend. Het convenant Spoor wordt in 2013 afgesloten.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de kustwacht, de KNRM en het Nederlandse Rode Kruis. Eveneens heeft de regio een convenant afgesloten voor de ondersteuning van crisiscommunicatie met stichting Dares, een convenant inschakelen rampenzender, een convenant afstemming IBO-EBO (kerncentrale), een convenant huisartsenzorg en waakvlamovereenkomsten met een callcenter en Connexxion (vervoer).

83 Bron: website Veiligheidsberaad.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

De Veiligheidsregio Zeeland heeft voor de jaren 2008-2011 een meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan opgesteld dat door het bestuur van de regio is vastgesteld. Dit plan is vanaf 1 januari 2012 echter niet meer van toepassing. Een nieuw meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan zal door de – per 1 januari 2013 – te vormen nieuwe organisatie van de veiligheidsregio worden opgesteld. De regio heeft daarom voor het overbruggingsjaar 2012 een jaarplan geschreven met daarin een beperkt aantal beleidsuitgangspunten. Het jaarplan 2012 kan, gezien de inhoud, echter niet als een volwaardig multidisciplinair oefenbeleidsplan worden beschouwd en is ook niet door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het jaarplan 2012 staat aangegeven dat in het beleidsplan op basis van het risicoprofiel beleidsprioriteiten zijn gesteld. Het nieuwe Team Incidentbeheersing zal deze beleidsprioriteiten verder verwerken in het nieuwe beleid van het domein Vakbekwaamheid.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft in 2010 geen systeemoefening georganiseerd. Op 12 en 13 oktober 2011 heeft de veiligheidsregio samen met de Rijksoverheid de nationale oefening 'Indian Summer' georganiseerd. Bestuurders, hulpdiensten, partners in België en deskundigen hebben hierbij het systeem van Nationale Kernongevallenbestrijding beoefend.

De regio heeft in 2012 geen systeemoefening georganiseerd. Hierover is correspondentie gevoerd met het ministerie van Veiligheid en Justitie. Dit in verband met de uitwerking en implementatie van de uitkomsten van de landelijke oefening Indian Summer en de opstelling van het verbeterplan naar aanleiding van de 'Quick scan operationele situatie Veiligheidsregio Zeeland' van de Inspectie.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat deze zijn vastgesteld door de directie van de veiligheidsregio.
In het jaarplan 2011 wordt benoemd dat door de directie van de Veiligheidsregio Zeeland twee thema's zijn vastgesteld aan de hand waarvan de activiteiten van het Team MOTO zullen worden ingevuld. Dit betreft de thema's water en nucleair. Het jaarplan 2011 is voorzien van een oefenkalender. De regio geeft aan dat voor het jaar 2011 ruim 80 procent van de planning is gerealiseerd. In het jaarplan 2012 is gekozen voor de thema's water, chemie en infectieziekten. Het jaarplan 2012 is voorzien van een oefenkalender. Over 2012 is nog geen overzicht beschikbaar van de gerealiseerde planning.

De regio geeft aan bewust met oefendoelen te werken om onderdelen in de taakuitvoering zoals netcentrisch werken, vergadertechnieken en teamvorming te verbeteren. Ook participeren netwerkpartners, zoals Rijkswaterstaat, het Waterschap, het Havenschap en Defensie, in de oefeningen.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De veiligheidsregio heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld en vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe GRIP-incidenten geëvalueerd worden, wat er geëvalueerd wordt en wie daarbij een rol spelen. De regio geeft aan dat evaluatie en onderzoek zijn bedoeld om de kwaliteit van hulpverleningsprocessen te optimaliseren. Een eenduidige aanpak draagt hiertoe volgens de regio aan bij. Onderzoeken kunnen zowel intern als extern worden uitgevoerd. In principe kunnen alle GRIP-incidenten voor onderzoek in aanmerking komen. Voor het evalueren van Koninginnedag 2010, het Bambini chloorincident, een poederbriefincident, een ATB-oefening en de interne evaluatie van Indian Summer heeft de regio gebruik gemaakt van deze evaluatiesystematiek.
De borging van uitgezette actiepunten is belegd bij de multidisciplinair incidentonderzoeker. De regio werkt met een opgeleide waarnemerspool.

De Veiligheidsregio Zeeland is sinds 2010 in het bezit van een functionarisvolgsysteem, namelijk AG5. Voor een deel van de multidisciplinaire sleutelfunctionarissen is het systeem inmiddels ook in gebruik en worden voor deze functionarissen de opleidingen en oefeningen geregistreerd. De 300 sleutelfunctionarissen die thans worden opgeleid om deel te gaan nemen aan de regionale organisatie voor Bevolkingszorg zijn nog niet in het multidisciplinair systeem opgenomen. De regio verwacht dat deze implementatie eind 2013 is afgerond. Tot deze tijd worden de gegevens van Bevolkingszorg monodisciplinair verwerkt.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Zeeland heeft zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 incident voorgedaan. Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de Nationale Stafoefening Nucleair (NSOn) 2011, Indian Summer, op 12 en 13 oktober 2011.

Waar de evaluatie voor de beantwoording van de operationele randvoorwaarden niet toereikend is, is gebruik gemaakt van de evaluatie van twee incidenten, namelijk een grote brand met asbest te Gapinge (GRIP-2) en het incident algen in de sloot te Ouwerkerk (GRIP-3). Voor de beantwoording van de wettelijke eisen voor het CoPI is gebruik gemaakt van het incident te Gapinge, omdat het CoPI niet heeft deelgenomen aan de NSOn Indian Summer. Voor het beantwoorden van de wettelijke eisen voor het GBT is gebruik gemaakt van het incident te Ouwerkerk. Een aantal wettelijke vereisten zijn beantwoord op basis van twee evaluaties.

De NSOn kent het volgende scenario. Bij de kerncentrale in de gemeente Borsele ontstaan problemen vanwege een stroomstoring. Na een korte lozing in de kerncentrale worden verhoogde waarden gemeten waarna overgegaan wordt tot evacuatie binnen een straal van 5 kilometer rondom de kerncentrale. In de loop van de dag verergert de situatie en dient uiteindelijk heel Zeeland te worden geëvacueerd en wordt afgekondigd dat binnen een straal van 200 kilometer dient te worden geschuild. Aan het eind van de dag blijkt dat een kernsmelting niet meer te verwachten is en wordt de volgende dag binnen de oefening stapsgewijs afgeschaald.

De incidenten kennen het volgende verloop. Op zondag 22 april 2012 breekt een grote uitslaande brand uit in een oude leegstaande fabrieksloods te Gapinge (gemeente Veere). Het ging hierbij om de voormalige Alga-fabriek waar aluminium ladders werden gemaakt. Tijdens de bestrijding van de brand zijn omwonenden geadviseerd ramen en deuren gesloten te houden vanwege het vrijkomen van asbest en rookoverlast. Tijdens dit incident is opgeschaald naar GRIP-2.

In de eerste week van augustus 2012 wordt een variant van de giftige algensoort Dinoflagellaat aangetroffen in de Ouwerkerkse Kreek in de gemeente Schouwen-Duiveland. De alg werd ontdekt nadat een hond was overleden na een zwempartij in de kreek en de dierenarts alarm sloeg. Na metingen heeft het Waterschap een zwemverbod voor de hele Ouwerkerkse Kreek afgekondigd en heeft de burgemeester van de gemeente Schouwen-Duiveland naar GRIP-3 opgeschaald op advies van de veiligheidsregio. De betreffende alg maakt een gif aan

dat het zenuwstelsel kan aantasten. Als de alg wordt doorgeslikt kan deze verlammingsverschijnselen veroorzaken.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet, met uitzondering van de beschrijving van een coördinerend CoPI en het Tbz, geheel aan de wettelijke eisen.

Een coördinerend CoPI wordt in het nieuwe crisisplan niet benoemd en ook een apart Tbz maakt geen onderdeel uit van de hoofdstructuur. De regio heeft ervoor gekozen de gemeentelijke processen in de regio, conform het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRCP), aan te sturen door de Sectie Bevolkingszorg in het ROT. De samenstelling van de Sectie Bevolkingszorg in het ROT is vergelijkbaar met de samenstelling van het Tbz zoals deze in het Bvr is omschreven; er wordt in de Sectie Bevolkingszorg voorzien in een functionaris die is belast met de leiding van het team, de coördinatie van de communicatie en het informatiemanagement.

3.2.2 Alarmering

Tijdens beide incidenten start de meldkamer binnen vijf minuten na elk opschalingsniveau met de alarmering van sleutelfunctionarissen. Ook andere functionarissen en eenheden worden gelijktijdig gealarmeerd. Hoewel de regio in het bezit is van een door het bestuur vastgesteld document waarin de criteria van grootschalig alarmeren staan omschreven, is de meldkamer voor generieke opschaling nog niet gemandateerd.

Binnen de meldkamer wordt het delen van informatie, het bewaken van het opschalingsniveau en de afstemming tussen de drie diensten nog niet geborgd door het optreden van een multidisciplinaire eenhoofdige leiding of calamiteitencoördinator. De regio heeft voor de politie en voor de brandweer/GHOR twee aparte functionarissen aangesteld die niet 24/7 op de meldkamer aanwezig zijn, maar deel uitmaken van een piketregeling. In het plan van aanpak 'meldkamer en crisisorganisatie' is de functie van een multidisciplinaire calamiteitencoördinator opgenomen. Dit document is op 27 september 2012 door het bestuur vastgesteld, maar dient nog te worden geïmplementeerd.

De regio heeft niet beschreven op welke wijze reguliere meldingen tijdens een ramp of crises worden afgehandeld. Daarnaast is het maken van een schriftelijke beschrijving van het incident binnen de wettelijk gestelde normtijd van vijf minuten nog niet geborgd. Tijdens beide incidenten maakt de meldkamer een schriftelijke beschrijving van het incident, echter komt deze niet binnen vijf minuten beschikbaar.

3.2.3 Opschaling

Uit de incidenten blijkt dat de normtijden voor het CoPI, de leidinggevenden in het ROT, de voorlichtingsfunctionaris in het ROT, de Sectie Informatiemanagement van het ROT en het

GBT zijn behaald. Deze teams zijn binnen de wettelijke normtijd met hun werkzaamheden begonnen. De opkomst voor Bevolkingszorg en de secties in het ROT is nog niet geborgd. In het ROT zijn bij een incident niet alle secties binnen de gestelde normtijd met de uitvoering van hun taken begonnen. Tijdens beide incidenten zijn de Secties Bevolkingszorg helemaal niet opgekomen.

De regio is nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. Hierdoor is het onbekend hoe de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie garandeert.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens Indian Summer en de brand te Gapinge is gebruik gemaakt van LCMS. De meldkamer, het CoPI, het ROT, het GBT, het RBT, de secties in het ROT en de Gemeentelijke Actiecentra zijn op het systeem aangesloten. Het ROT heeft in de planvorming de regie over het totaalbeeld en heeft dit totaalbeeld bij het incident ook opgesteld. De relevante informatie is in het totaalbeeld opgenomen echter is deze informatie niet gegroepeerd per samenhangend thema.
Aandachtspunten zijn verder het eigen beeld, de gegevens die hierin zijn opgenomen en de verwerking hiervan. De voorzieningen hiervoor zijn getroffen, maar de uitvoering kan voor onderdelen van de hoofdstructuur nog beter worden geborgd.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

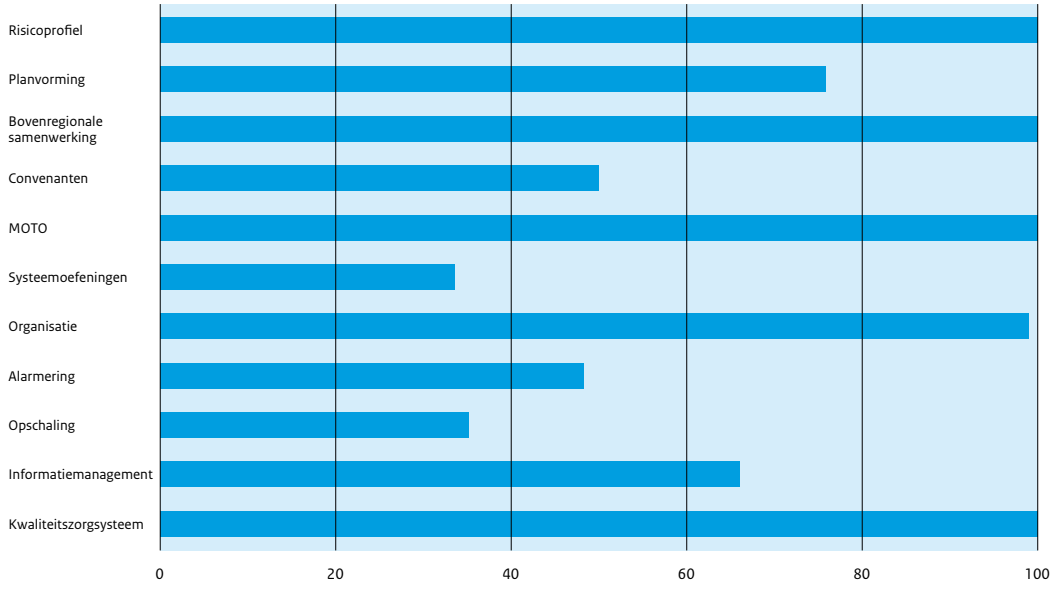

5 Conclusies

De veiligheidsregio heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Planvorming/MOTO:
- Het beleidsplan voldoet niet aan alle wettelijke eisen; het multidisciplinair oefenbeleidsplan ontbreekt.
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet in een document vastgelegd.

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Organisatie:
- De inrichting van de hoofdstructuur voldoet niet aan de beschrijving in de wet: een Tbz ontbreekt.

Alarmering:
- Het ontbreekt aan eenduidige criteria voor het alarmeren door de meldkamer.
- Een te hanteren werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis ontbreekt.
- De eenhoofdige leiding op de meldkamer is niet geïmplementeerd.

Opschaling:
- De Bevolkingszorg en de secties in het ROT komen niet tijdig op.

Informatiemanagement:
- De netcentrische werkwijze is nog niet volledig geïmplementeerd. Het eigen beeld op de meldkamer, de groepering van informatie in het totaalbeeld en de opstelling van het eigen beeld voor de onderdelen van de hoofdstructuur zijn onvoldoende uitgewerkt.

Kwaliteitszorgsysteem:
- Het functionarisvolgsysteem is niet volledig operationeel.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Algemeen:
- Implementeer met voorrang de verbeterpunten die in het plan van aanpak meldkamer en crisisorganisatie staan omschreven, zoals de implementatie van de eenhoofdige leiding op de meldkamer.

Planvorming:
- Vul het beleidsplan aan met de wettelijk verplicht gestelde onderdelen.
- Stel een continuïteitsplan op voor de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Systeemoefeningen:
- Organiseer conform het Bvr jaarlijks een systeemoefening.

Organisatie:

- Neem een Tbz op in de hoofdstructuur.

Alarmeren:

- Stel criteria voor het direct opschalen door de meldkamer vast.
- Stel een werkwijze vast hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis.

Opschaling:

- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement:

- Verbeter de uitvoering van de netcentrische werkwijze.

Kwaliteitszorgsysteem:

- Realiseer de eigen ambitie om in 2013 het kwaliteitszorgsysteem geheel in te voeren.

C20

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, geografisch begrenst als het gebied vanaf Oisterwijk tot Bergen op Zoom en van de Belgische grens tot de provincie Zuid-Holland omvat 26 gemeenten. De veiligheidsregio beschikt over zowel stedelijk en landelijk gebied, heeft een oppervlakte van circa 2100 km² en heeft ruim een miljoen inwoners.
Er zijn, verspreid over het verzorgingsgebied, verschillende industrieterreinen, waarvan het industriegebied Moerdijk de grootste is. Tevens lopen er meerdere snelwegen, spoortrajecten, vaarwegen en buisleidingen door de regio. Door de ligging van de regio ten opzichte van België en Rotterdam vindt er relatief veel transport van gevaarlijke stoffen plaats.
De regio beschikt over drie vliegvelden, waarvan Gilze-Rijen en Woensdrecht als risicovol zijn aangemerkt en deel uitmaken van de inventarisatie.

Afhankelijk van de windrichting kan de regio, bij een onverhoopt ongeval met gevaarlijke stoffen, te maken krijgen met een toxische wolk afkomstig van één van de buurregio's: Gelderland-Zuid, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord, Zeeland, Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Daarnaast dient de risicoanalyse van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant rekening te houden met de gevolgen van een ongeval bij de kernenergie-centrale(s) in Doel (België) of ongevallen in het havengebied van Antwerpen.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio beschikt over een actueel beleidsplan, maar dat is niet gebaseerd op een actueel risicoprofiel (artikel 15 Wvr).
- Risicoprofiel
  - Voor overstromingen heeft de regio de planvorming opgesteld in het kader van de Taskforce Management Overstromingen (TMO). Voor de bovenregionale risico's ziektegolf en vitale infrastructuur is de regio nog niet zo ver.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De veiligheidsregio beschikt niet over een kwaliteitszorgsysteem waarin de resultaten van de evaluaties verwerkt kunnen worden, of over een functionarisvolgsysteem waarin de oefenervaringen van de functionarissen worden opgetekend (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
  - De aanwezigheid van een informatiemanager ontbreekt in de samenstelling van de verschillende onderdelen (artikel 2.1.2 en 2.1.4 Bvr).
  - De borging van de functie van eenhoofdige leiding op de meldkamer: wel geregeld, maar tijdens praktijktoets hebben twee functionarissen coördinerende activiteiten verricht (artikel 2.2.2 Bvr).
- Alarmering
  - De vaststelling van criteria van situaties waarin de meldkamer tot grootschalig alarmering overgaat ontbreekt (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De meldkamer heeft binnen vijf minuten geen volledige beschrijving van het incident beschikbaar voor de andere onderdelen (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI en ROT vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 onder a Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle artikelen informatiemanagement wordt niet voldaan (artikel 2.4.1 en 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van de hoofdstructuur opgelost. De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr met uitzondering van het CoPI met een coördinerende taak. De regio heeft deze taak belegd bij het ROT.
Daarnaast zijn de knelpunten met betrekking tot meldkamer opgelost.
De netcentrische werkwijze is vanaf april 2012 geïmplementeerd. De reden waarom dit zo laat is gestart is dat de regio in eerste instantie heeft gewacht op de invoering van LCMS 2.0. Toen duidelijk werd dat LCMS 2.0 er niet zou komen, is alsnog gestart met de invoering van LCMS 1.4. Bij het sluiten van de onderzoeksperiode voor deze rapportage blijkt het netcentrisch werken inmiddels volledig geïmplementeerd te zijn.
De regio heeft, conform de inrichtingseisen die de Wvr daaraan stelt, het risicoprofiel en het regionaal crisisplan opgesteld. Het beleidsplan is op basis van de Wvr geactualiseerd.

Nadat bestuurlijk het besluit is genomen tot regionalisering van de brandweer, is dit verder uitgewerkt en geïmplementeerd. De brandweer is met ingang van 1 januari 2010 geregionaliseerd.

Op 5 januari 2011 kreeg de regio te maken met een zeer grote brand in Moerdijk. Over deze brand zijn meerdere evaluatierapporten[84] uitgebracht. De regio heeft de leerpunten uit deze rapporten samengevoegd en op basis hiervan een plan van aanpak en vervolgens een verbeterprogramma gemaakt. Begin november 2012 heeft de regio een afschrift van een voortgangsrapportage toegestuurd. Hieruit blijkt dat een deel van de verbeteringen inmiddels is gerealiseerd, zoals een aanpassing van het dekkings- en spreidingsplan van de brandweer, afspraken voor bovenregionale bijstand en advies en aanpassingen in het regionaal crisisplan ten aanzien van de crisiscommunicatie. Overige verbeteringen lopen over een langere tijdsperiode en worden in paragraaf 2.2 behandeld.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

Zoals aangegeven is de regio, naast het verbetertraject naar aanleiding van de Staat van de Rampenbestrijding 2010, bezig met de uitvoering van een verbeterprogramma naar aanleiding van de evaluaties van de grote brand in Moerdijk.
Op dit moment lopen in dit kader projecten, die uiterlijk 2013 hun beslag moeten krijgen.
Het toezicht op de BRZO-bedrijven krijgt vorm door middel van een jaarlijkse controle, waaraan de veiligheidsregio, in casu de brandweer, actief deelneemt. Per 31 december 2012 hebben alle BRZO bedrijven een beschikking op grond van artikel 31 Wvr ontvangen (11 van de 13 bedrijven hebben inmiddels een definitieve beschikking gehad).

84 Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, augustus 2011: Brand Chemie-Pack Moerdijk; Een onderzoek naar de bestrijding van (de effecten van) het grootschalig incident.

De gemeente Moerdijk heeft een pand aangekocht op het industrieterrein waarin de brandweer wordt ondergebracht. De nieuwe kazerne wordt thans verbouwd en zal medio 2013 worden betrokken. Vanaf januari 2013 zal de publiek-private brandweer(organisatie) op het industrieterrein gerealiseerd zijn.
Op het gebied van multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen is de regio voornemens om begin december 2012 de resultaten van het oefenjaarplan, die zijn vastgelegd in evaluaties van de oefeningen, regiobreed te bespreken.
In het kader van grensoverschrijdende samenwerking zal in 2013, in samenwerking met België, een multidisciplinaire oefening worden gehouden.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld.
Het bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten, het Regionaal college en de besturen van de betrokken waterschappen. Het risicoprofiel is ook formeel gedeeld met de Belgische gemeente Baarle-Hertog. In een situatie van een ramp of crisis worden in de gemeente Baarle-Hertog de Nederlandse regionale regels en voorschriften van de veiligheidsregio voor het bestrijden van een ramp of crisis gevolgd.
Op basis van het risicoprofiel legt het bestuur de prioriteiten bij het voorbereiden op de ramptypen overstromingen, bedreiging van de volksgezondheid/ziektegolf, uitval van nutsvoorzieningen en ongeval met gevaarlijke stoffen.
In het risicoprofiel is een overzicht opgenomen van bovenregionale risico's die de regio vanuit buurregio's kunnen treffen of andersom.

Gezien de ligging van de regio, die grenst aan België, is onderzocht of de regio landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart heeft gebracht. In het risicoprofiel blijkt hier aandacht voor en wel specifiek voor de industrie in het havengebied van Antwerpen en de kerncentrale in Doel.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. Het plan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud aan het gestelde in de Wvr. Hoewel in het risicoprofiel de bovenregionale risico's overstromingen, ziektegolf en vitaal een prioriteit krijgen, ontbreekt echter in het beleidsplan de planmatige beschrijving van deze risico's.

Hoewel het niet als zodanig is opgenomen in het beleidsplan is het plan afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Ook blijkt dat, voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur, de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn door gemeenteraden wensen kenbaar gemaakt over het in het beleidsplan op te nemen beleid. Uitkomsten daarvan zijn opgenomen.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. In het plan wordt aan alle in de Wvr genoemde artikelen voldaan. Het concept van het regionaal crisisplan is niet alleen voorgelegd aan de aangrenzende veiligheidsregio's, maar ook aan alle gemeenten en aan de Belgische grensgemeenten van de veiligheidsregio. Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het regionaal crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden[85].

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[86], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.
De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
	Vollopen van een polder/dijkdoorbraak als gevolg van hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval ICT
Ziektegolf	Besmettelijke ziekte

In het beleidsplan zijn deze bovenregionale risico's niet opgenomen. Wel stelt de regio dat, op grond van andere crisistypen uit het regionaal risicoprofiel, operationele samenwerking moet worden gezocht met de omliggende veiligheidsregio's en de regio Antwerpen.
Voor de incidenttypen ziektegolf en overstromingen zijn plannen opgesteld en vastgesteld.

85 Artikel 16 lid 4 Wvr.
86 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De plannen zijn, in het geval van een ziektegolf, geïnitieerd door de gezamenlijke GGD'en in Noord Brabant en in het geval van overstromingen binnen het programma TMO.
Voor het thema vitale infrastructuur is er geen sprake van een bovenregionale aanpak.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
De veiligheidsregio werkt samen met de omliggende veiligheidsregio's. Voorbeelden hiervan zijn de afspraken over advies en bijstand met de regio Rotterdam-Rijnmond in het kader van bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen en scheepsbrandbestrijding. Verder blijkt uit het crisisplan dat de regio voornemens is om met de omliggende veiligheidsregio's convenanten af te sluiten over samenwerking.
Zorg omtrent de veiligheid van het scheepvaartverkeer op het Hollands Diep heeft er toe geleid dat de veiligheidsregio de plaatsing van een walradarsysteem agendeert.
De veiligheidsregio werkt samen met België in een Commissie Grensoverschrijdende Samenwerking. In het opleidings- en oefenbeleidsplan is opgenomen dat tenminste eenmaal in de beleidsperiode een grensoverschrijdende oefening wordt gehouden.
Op het gebied van de brandweerzorg wordt al meerjarig intensief samengewerkt met België. In de bijzondere situatie van de gemeenten Baarle-Nassau (Nederland) en Baarle-Hertog (België) heeft dit geleid tot het formeren van een brandweerkorps.
In het beleidsplan wordt de ambitie uitgesproken om de komende jaren met zowel de aangrenzende veiligheidsregio's als met België de samenwerking verder te versterken.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[87].
Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Midden- en West-Brabant heeft tot nu toe geen convenanten afgesloten. Wel zijn convenanten met de waterschappen/Rijkswaterstaat, drinkwater en voor energie en gas in voorbereiding. De regio verwacht nog in 2012 een convenant af te sluiten met de waterschappen en Rijkswaterstaat. In de loop van 2013 zullen de convenanten voor drinkwater, gas en energie worden afgesloten.

87 Bron: website Veiligheidsberaad.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt, convenanten afgesloten of het voornemen om convenanten af te sluiten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het NRK, Omroep Brabant, watertaxi Gorinchem en convenanten met de buurregio's ten aanzien van incidenten op de vaarwegen.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het 'Meerjarenbeleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen 2011–2015' is, als onderdeel van het beleidsplan, bestuurlijk vastgesteld. Eens in de vier jaar wordt een multidisciplinair oefenbeleidsplan opgesteld en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan.

Het beleidsplan voorziet in de opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. De regio heeft de financiële consequenties in de jaarplannen opgenomen.

Een uitvoeringsparagraaf ontbreekt echter, waardoor kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering nog onvoldoende geborgd is. Naar aanleiding van de evaluatie van de brand in Moerdijk heeft de veiligheidsregio besloten actief te investeren op de vakbekwaamheid van het personeel door het hiervoor in de regio bestaande project op te waarderen naar een permanent proces.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Uit de oefenjaarplannen blijkt dat de regio jaarlijks thema's bepaalt die gebruikt worden in de oefeningen en de bijscholingen. Deze thema's zijn gebaseerd op het risicoprofiel en op afspraken uit het verleden.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

Jaarlijks vindt een systeemoefening, met daarin een gelijktijdige toetsende oefening van de gehele hoofdstructuur plaats. In 2012 zijn er zelfs drie systeemoefeningen georganiseerd, meer dan in de Wvr wordt vereist. Eén van deze oefeningen is door de Inspectie bijgewoond. De verzamelde gegevens zijn gebruikt om de wettelijke minimum prestatie-eisen te toetsen.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze zijn vastgesteld door het bestuur en dat zij aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan.
Het jaarplan 2012 heeft als doelstelling om de sleutelfunctionarissen verder te professionaliseren. Verder zijn het toepassen van het nieuwe regionaal crisisplan, het bekwamen van de crisisteams in het netcentrisch delen van informatie en het netcentrisch werken belangrijke thema's. Ook wordt er aandacht besteed aan een aantal generieke patronen die op basis van evaluaties en onderzoeken naar voren komen, zoals rolvastheid, leiding geven en besluitvaardigheid.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld en vastgesteld. De regio evalueert sinds 2010 elk multidisciplinair optreden (incidenten en oefeningen). De regio heeft hiervoor in opdracht van het bestuur een handboek evaluatie ontwikkeld.
Sinds de vaststelling hebben zich vier (GRIP-)incidenten voorgedaan waar deze methodiek op is toegepast.

De regio signaleert dat in de Wvr evalueren niet als verplichting is opgenomen, maar stelt dat evalueren onderdeel is van het kwaliteitssysteem dat de regio op basis van dezelfde wet moet hanteren.
De regio beschikt over een functionarisvolgsysteem. Het registreren van deelname aan multidisciplinaire oefeningen is een verantwoordelijkheid van de kolom waar de functionaris werkzaam is.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Midden- en West-Brabant hebben zich in de onderzoeksperiode meerdere GRIP-3 of GRIP-4 incidenten voorgedaan. Op verzoek van de regio is voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen echter gebruik gemaakt van het door de regio opgestelde evaluatierapport van de oefening Sabic op 7 september 2012. Dit evaluatierapport is gevalideerd aan de hand van eigen waarnemingen van Inspectiemedewerkers tijdens deze oefening.

De oefening kent het volgende scenario. Op het terrein van Sabic in Bergen op Zoom zijn ongeveer 1500 mensen aan het werk, verdeeld over de verschillende compounds. Om 08.00 uur wordt brand gemeld bij de meldkamer Midden- en West-Brabant. Als direct gevolg van de brand komen er schadelijke stoffen vrij (fosgeen). Er vallen dodelijke slachtoffers door de brand. Door de hoge concentratie van de gevaarlijke stof en de uitbreiding van het effectgebied, wordt er direct opgeschaald naar GRIP-3. Daarnaast komt door een defect aan een installatie ook een andere gevaarlijke stof vrij, waar mensen mee in aanraking komen.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet met uitzondering van de volgende punten aan de wettelijke eisen.

Het adviseren van het ROT door het CoPI en Tbz wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. Zowel de leidinggevende van het CoPI als die van Tbz heeft weliswaar contact met het ROT, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Ditzelfde geldt bij het adviseren van het GBT door het ROT.

3.2.2 Alarmering

Omdat de oefening plaatsvindt bij een bedrijf waarvoor een rampbestrijdingsplan is opgesteld, wordt op basis van de melding door de meldkamer vrijwel direct opgeschaald naar GRIP-3. Hierdoor start de meldkamer binnen twee minuten met de alarmering van de bijbehorende functionarissen.

Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd door het optreden van de calamiteitencoördinator (CaCo). Dit bleek ook al uit het onderzoek naar de brand in Moerdijk. Het maken van een schriftelijke beschrijving

van het incident wordt echter niet direct uitgevoerd, omdat centralisten door de drukte binnenkomende informatie in eerste instantie op losse blaadjes verwerken. Niet elke centralist beschikt hierdoor over dezelfde informatie.

Door de gekozen oefenopzet (de ambulancekant van de meldkamer is niet bezet) is niet goed vast te stellen of de meldkamer zich door één leidinggevende laat aansturen.

3.2.3 Opschaling

Bij de oefening blijkt het voor het CoPI lastig om binnen de normtijd te starten met de werkzaamheden. Tijdens de oefening is het de functionarissen niet toegestaan om gebruik te maken van zwaailicht en sirene. Dit draagt er mede toe bij dat enkele functionarissen niet tijdig aanwezig zijn. Omdat hierbij onder meer sprake is van functionarissen, zoals de AGS, die geen deel uitmaken van de op basis van het Bvr voorgeschreven kernbezetting en de tijdsoverschrijding niet erg groot is, is sprake van vooruitgang op dit punt afgezet tegen de bevindingen uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010. Daarnaast moet worden opgemerkt dat ondanks het niet binnen de normtijd aanwezig zijn van de AGS hij wel binnen de eigen normtijd, door middel van zijn computer en telefoon, is begonnen met zijn werkzaamheden.
De regio beschikt niet over een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. Het is niet duidelijk of de continuïteit voldoende is geborgd.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens de oefening Sabic is voor het proces informatiemanagement gebruik gemaakt van LCMS. De implementatie van dit systeem was ten tijde van deze oefening nog niet volledig afgerond. Uit het evaluatierapport blijkt dan ook dat een aantal aspecten uit het informatiemanagement nog nadere ontwikkeling behoeven. De uitkomsten uit het evaluatierapport van de oefening worden hiervoor gebruikt. Hier komen de volgende verbeterpunten uit naar voren.

Het ontbreekt op dat moment nog aan een door het ROT opgesteld volledig totaalbeeld. Ook blijkt dat de kwaliteit van de eigen beelden van alle teams, zowel voor wat betreft de inhoud als de overzichtelijkheid, nog onvoldoende te zijn. Omdat het ROT geen volledig totaalbeeld opstelt baseert het GBT haar actiepunten en besluiten op dit onvolledige beeld.

Het ROT geeft tijdens de oefening geen adviezen aan het GBT. Het Tbz wordt nog onvoldoende van informatie uit LCMS voorzien. Daarnaast wordt niet alle informatie in het eigen beeld verwerkt. Het Tbz geeft daarnaast geen adviezen aan het GBT.

Uit de evaluatie blijkt eveneens dat, zoals verwacht, nog niet alle informatiemanagers voldoende ervaring hebben om optimaal gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden en de aanwezige informatie. De implementatie van het netcentrisch werken is ten tijde van de oefening immers nog niet afgerond.

Naast de voorgaande punten die direct te maken hebben met de voortgang van het implementatieproces van LCMS blijkt echter ook een verbeterpunt dat daar niet direct aan toe is te schrijven. Voor het opstellen van het meldkamerbeeld kan de CaCo gebruik maken van een systeem om uit het GMS de relevante informatie te halen, de zogenaamde OVI-tool. Uit de evaluatie blijkt dat hier te weinig gebruik van is gemaakt, omdat de beschikbare informatie in de beginfase niet direct door de centralisten in GMS wordt ingevoerd. De taak van de CaCo om een meldkamerbeeld op te stellen wordt daardoor niet volledig ingevuld. Dit leidt er toe dat het informatiemanagement vertraagd op gang komt, omdat een volledig startbeeld ontbreekt. Dit zorgt vervolgens voor extra werkdruk bij de informatiemanagers in het CoPI.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

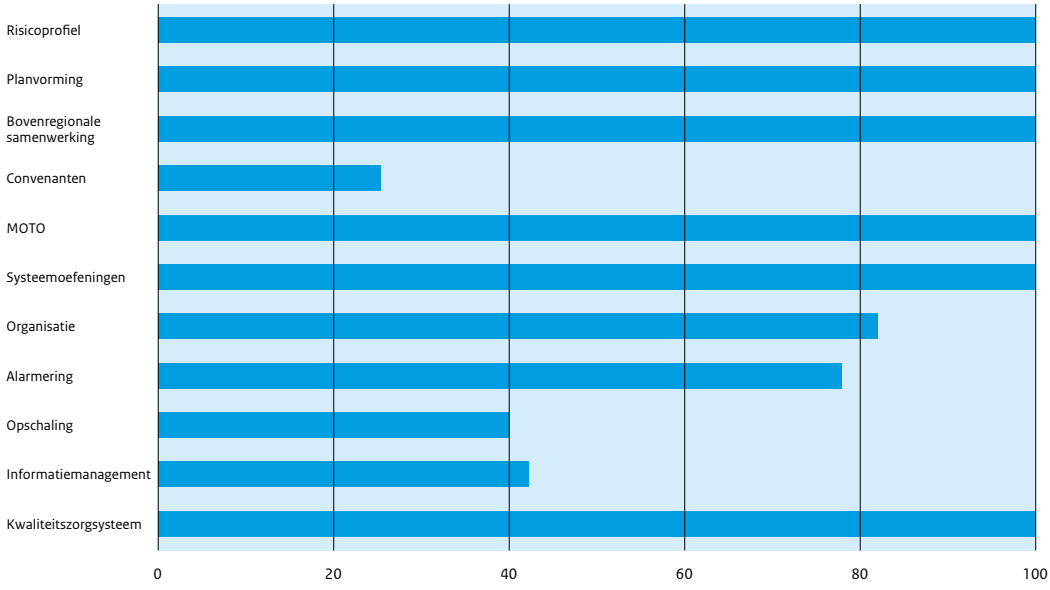

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant heeft ten opzichte van de vorige meting op vrijwel alle onderdelen vooruitgang geboekt. De veiligheidsregio heeft naar aanleiding van de brand in Moerdijk een verbetertraject ingezet dat nog loopt op het moment van publicatie van dit rapport. Rekening houdend met dit verbetertraject constateert de Inspectie dat op een aantal punten nog verbetering gewenst is:

Planvorming:
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is niet in een document vastgelegd.

Organisatie:
- De adviserende functie van het ROT aan het BT vind nog niet altijd plaats.

Opschaling:
- Het CoPI komt niet tijdig op.

MOTO:
- Het Tbz is onvoldoende getraind.

Informatiemanagement:
- Een actueel totaalbeeld ontbreekt.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Planvorming:
- Stel een continuïteitsplan op voor de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie.

Organisatie/MOTO:
- Neem de adviesrol van de onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in oefeningen. Evalueer deze rol zowel in oefeningen als incidentevaluaties.

Opschaling:
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomst van het CoPI.

MOTO:
- Betrek de gemeentelijke kolom meer in het opleiden, trainen en oefenen.

Informatiemanagement:
- Breng de tijdigheid en inhoud van het totaalbeeld op orde.

C21

Veiligheidsregio Brabant-Noord

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Brabant-Noord bestaat uit twintig gemeenten (Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, Heusden, Landerd, Maasdonk, Mil en Sint-Hubert, Oss, Schijndel, 's-Hertogenbosch, Sint Antonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Uden, Veghel, Vught). De regio grenst aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Veiligheidsregio Limburg-Noord, Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en Duitsland.

De regio telt ongeveer 640.000 inwoners. De bevolkingsdichtheid is gemiddeld 492 inwoners per km^2. Het gebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van zowel agrarisch als stedelijk gebied, rivierenlandschap, bos- en duingebieden.

De nationale en internationale transportassen (spoor- en auto- en waterwegen) tussen Noord- en Zuid-Nederland, richting de Randstad, Duitsland en België hebben een belangrijke invloed op de veiligheidsrisico's voor de inwoners in het gebied. Ook stedelijk-economische ontwikkelingen, de aanwezigheid van natuurgebieden en de ligging aan de Maas zijn bepalend voor de veiligheidsrisico's.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio heeft geen actueel regionaal beleidsplan dat voldoet aan de Wvr. Nadat het risicoprofiel is vastgesteld, zal een nieuw beleidsplan worden gemaakt. Naar verwachting zal in het tweede kwartaal 2010 worden gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan. De uitwerking zal plaatsvinden met betrokken partners zoals brandweer, gemeenten, politie en GHOR. Waar nodig worden ook externe partijen geconsulteerd. Het plan zal, eveneens waar nodig, interregionaal worden afgestemd.
- Risicoprofiel
  - Het plan van aanpak voor het risicoprofiel is vastgesteld. Volgens de planning zal dit profiel eind juni 2010 zijn afgerond.
  - De regio kent risico's die vragen om operationele prestaties die het regionale aanbod overstijgen. Er zijn geen specifieke bovenregionale afspraken gemaakt.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Naar verwachting van de regio zal het algemeen bestuur het nieuwe multidisciplinair beleidsplan opleiden, trainen en oefenen in het eerste kwartaal 2010 vaststellen.
  - De mate waarin de sleutelfunctionarissen functiegericht worden bijgeschoold en geoefend loopt sterk uiteen. Van een aantal onderdelen van de rampenbestrijding zijn geen oefengegevens aan de Inspectie aangeleverd.
- Organisatie
  - Niet alle onderdelen van de rampenbestrijdingsorganisatie zijn beschreven in de regionale opschalingsregeling (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van Team Bevolkingszorg (Tbz) komt niet overeen met het besluit (artikel 2.1.3 Bvr).
- Alarmering
  - De criteria voor grootschalig alarmeren zijn niet beschreven (artikel 2.2.1 Bvr)
  - Geen gedeeld meldkamerbeeld (artikel 2.2.5 Bvr).
- Opschaling
  - Niet tijdig opkomen functionarissen (artikel 2.3.1 Bvr).
  - Continuïteit van de hoofdstructuur is niet beschreven in de documenten (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle bepalingen informatiemanagement wordt niet voldaan (artikelen 2.4.1 tot en met 2.4.4 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de versterking van de regio. Daarbij heeft de regio zich gericht op de huidige wet- en regelgeving. De regio heeft alle planvorming aan de wettelijke voorschriften getoetst en aangepast.

De regio heeft de organisatie van de hoofdstructuur beschreven in een nieuw crisisplan. In dit plan is echter geen coördinerend onderdeel bij meerdere CoPI's aangewezen en wordt de functie van voorlichtingsfunctionaris in het ROT niet specifiek genoemd. In Deel II van het regionaal crisisplan wordt beschreven dat de voorlichting ROT geschiedt door het Actiecentrum Voorlichting van de Sectie Bevolkingszorg van het ROT (inwerkingtreding 1 april 2013). De regio kent een calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer als eenhoofdige multidisciplinaire leider. Echter, deze CaCo is niet bevoegd op te schalen naar GRIP-2.

In de Staat van de Rampenbestrijding 2010 kondigde de regio aan de opkomsttijden voor de sleutelfunctionarissen aan te passen in de nieuwe planvorming. In het crisisplan wordt de hoofdstructuur met sleutelfunctionarissen beschreven, maar de wettelijke opkomsttijden ontbreken. Uit de alarmerings- en opkomstoefening van 20 juni 2012 (een GRIP-4 scenario) blijkt dat bijna alle functionarissen overeenkomstig de normtijd aanwezig waren.

In de Staat van de Rampenbestrijding 2010 is gesignaleerd dat de regio de continuïteit van de hoofdstructuur niet beschreven heeft. De regio hanteert de werkwijze dat wanneer de continuïteit van de hoofdstructuur gevaar loopt er op dat moment naar een passende oplossing moet worden gezocht. De Inspectie is van mening dat de continuïteit hierdoor niet is geborgd.

Een belangrijk aandachtspunt van de regio is de implementatie van het netcentrisch werken in de regio geweest. Met de implementatie van het netcentrisch werken wordt beoogd de operationele informatievoorziening ten behoeve van een adequate bestrijding van incidenten, crisis en rampen te verbeteren.

In 2010 heeft de regio LCMS 1.4 geïmplementeerd. Met de implementatie van netcentrisch werken wordt volgens de regio voldaan aan de eisen ten aanzien van de operationele informatievoorziening uit het Bvr. De regio heeft een procesbeschrijving van de operationele informatievoorziening opgesteld waarin onder andere de structuur van de informatie (het totaalbeeld en de eigen beelden) en de taken en verantwoordelijkheden van de onderdelen van de hoofdstructuur worden uitgewerkt.

De regio heeft de eigen opleidingscyclus gerealiseerd. De regio Brabant-Noord hecht veel belang aan informatiemanagement. De regio heeft als pilotregio meegewerkt aan de implementatie van LCMS 2.0. De medewerkers van de regio hebben in het kader van dit project veel inspanningen verricht. Door technische problemen is LCMS 2.0 niet door de testfase gekomen en is het project beëindigd.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen

In de eerste helft van 2012 heeft de regio de organisatiestructuur voor crisiscommunicatie aangepast aan de landelijke kaders. De regio acht het van belang dat communicatie onderdeel is van de multidisciplinaire operationele organisatie. De intentie is dat uit alle kolommen informatie wordt vergaard, afgestemd en verspreid. De regio kiest er voor om een Regionaal Actiecentrum Voorlichting als onderdeel van de Sectie Bevolkingszorg van het ROT in te richten. De nieuwe organisatiestructuur zal naar verwachting van de regio in april 2013 van start gaan.

De medewerkers voor de functie van Hoofd Actiecentrum zijn medio 2012 geselecteerd. In het najaar 2012 is de opleiding voor deze functionarissen gestart. Tevens krijgen deze medewerkers een opleiding in het werken LCMS. In 2013 worden de overige medewerkers in de crisiscommunicatie opgeleid.
Het Hoofd Actiecentrum Voorlichting heeft een hard piket. De overige medewerkers zijn oproepbaar op basis van vrije instroom.

De regio geeft aan dat de noodzakelijke bezuinigingen en financiële taakstellingen als gevolg van de economische crisis aanleiding zijn om de taakstelling en het uitvoeringsniveau van de veiligheidsregio tegen het licht te houden. In het beleidsplan is geen rekening gehouden met het structurele begrotingstekort van de brandweer en een voorgenomen taakstelling voor de veiligheidsregio met ingang van 2014. Het is nog onduidelijk welke gevolgen dit heeft.

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft stappen gezet voor verbetering. De regio stelt dat ten aanzien van de benodigde capaciteit nog een stap gemaakt moet worden. In de GRIP-procedure wordt nog aandacht gevraagd voor het borgen van enkele sleutelfunctionarissen.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 29 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het risicoprofiel bevat alle voorgeschreven elementen. De regio- en landgrensoverschrijdende risico's worden in het algemene deel van het risicoprofiel niet nader geduid. Deze risico's worden wel in een aantal uitgewerkte scenario's genoemd, zoals de scenario's overstromingen en pandemie.

Het risicoprofiel is opgesteld door een multidisciplinaire werkgroep van vertegenwoordigers van brandweer, politie, GHOR, defensie, gemeenten, waterschap en vitale infrastructuur. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de provincie Noord-Brabant. Als basis heeft de door de provincie uitgevoerde risico-inventarisatie gediend.

Bij de totstandkoming is met organisaties samengewerkt of zijn geconsulteerd zoals gemeenten, buurregio's, Defensie en ProRail. Hun zienswijzen zijn meegenomen bij de vaststelling van het regionaal risicoprofiel.

In de planvorming schrijft de regio dat bij een worst case scenario de operationele capaciteit niet toereikend is en schaarste zal optreden. De regio zal dan een beroep moeten doen op interregionale, landelijke of internationale bijstand. De regio meent dat in sommige gevallen de operationele capaciteit inclusief de bijstand ontoereikend kan zijn. Het grootste knelpunt ligt vooral bij de GHOR-processen vanwege het (beperkte) aantal ambulances en de capaciteit van de spoedeisende hulp bij ziekenhuizen.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan was vanwege de inrichting van de veiligheidsregio, de regionalisering van de brandweer, de uitbouw van de gemeentelijke kolom en de doorontwikkeling van de GHOR, uitgesteld tot medio 2012 (in plaats van 2011). Het Algemeen Bestuur heeft het beleidsplan uiteindelijk op 27 juni 2012 bestuurlijk vastgesteld.

Het beleidsplan, gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. In het plan is geen oefenbeleidsplan en geen planmatige beschrijving voor het bovenregionale risico's opgenomen.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Tevens heeft de regio bij de totstandkoming van het plan afgestemd met de beleidsplannen van aangrenzende veiligheidsregio's en met de gemeenten, de GGD Hart voor Brabant en de politie Brabant-Noord. Ook andere partners zoals de waterschappen, het Openbaar Ministerie en Defensie zijn bij dit proces betrokken.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft op 16 november 2011 Deel 1 van het crisisplan vastgesteld. In dit deel beschrijft de regio de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie. Deel 2 is in november 2012 door het Algemeen Bestuur vastgesteld en bevat de uitwerking van de monodisciplinaire functiestructuren, processen en producten.

Het crisisplan voldoet in hoofdlijnen aan de gestelde wettelijke eisen. In het plan is een algemene beschrijving van de organisatie en taken en verantwoordelijkheden van de hoofdstructuur opgenomen. Ook heeft de regio het plan afgestemd met de buurregio's.

De calamiteitencoördinator (CaCo) is de leidinggevende functionaris op de meldkamer. De functie van CaCo is niet continu bezet. De regio heeft meegedeeld dat de aanwezige brigadier van dienst van de politie op de meldkamer de functie van CaCo op zich neemt totdat de CaCo aanwezig is. Deze tijdelijke CaCo heeft dezelfde bevoegdheden als de CaCo. Deze werkwijze is niet vastgelegd. De CaCo moet als leidinggevende van de meldkamer bevoegd zijn om – indien nodig – zelfstandig op te schalen naar GRIP-2. Deze bevoegdheid heeft de regio niet in het crisisplan opgenomen.

Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden[89].

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[90], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.
De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Brabant-Noord leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming door hoogwater in de Maas
Vitale Infrastructuur	Verstoring energievoorziening (elektriciteit en gas)
	Verstoring Drinkwaterwatervoorziening
	Verstoring Telecom en/of ICT
Ziektegolf	Grootschalige besmetting (ziektegolf mens/pandemie)

89 Artikel 16 lid 4 Wvr.
90 Artikel 37 lid 1 Wvr.

Een aantal specifieke risico's voor de regio zijn uitgewerkt in multidisciplinaire coördinatieplannen. De regio heeft plannen opgesteld voor:
- Natuurbranden en ontruimen/evacueren recreatiegebieden.
- Uitval energie.
- Drinkwatervoorzieningen.
- Hoogwater in de Maas.

Deze plannen zijn in samenwerking met betrokken regionale partners uitgewerkt, zoals Brabants Landschap, Brabant Water en Waterschap Aa en Maas. Bij de totstandkoming van het plan voor natuurbranden heeft de regio ook samengewerkt met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

In het regionaal beleidsplan wordt bij de verschillende scenario's voor de risico-inventarisatie aangegeven of er naast een regionaal ook sprake is van een landelijk risico. Scenario's met landelijke risico's zijn: ziektegolf, overstromingen bij hoog water en verstoring van vitale infrastructuur en voorzieningen.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkelingen

De veiligheidsregio werkt samen met de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant. Zo heeft regio heeft in 2010 samenwerking gezocht met de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant ter voorbereiding van een evacuatieplan in het geval van een overstroming en dijkdoorbraak. Het zwaartepunt in de samenwerking is de coördinatie van de opvang van niet-zelfredzame evacués naar veilige gebieden. Met de regio Zuidoost-Brabant is afgesproken dat deze regio de coördinatie van de evacués uitvoert.

De regio gaat in het regionaal crisisprofiel niet in op de bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkelingen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[91]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

91 Bron: website Veiligheidsberaad.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Brabant-Noord heeft in de onderzoeksperiode een convenant afgesloten met Rijkswaterstaat/waterschappen. Naar verwachting zal in maart/april 2013 het convenant Energie worden getekend. Met drinkwater is nog geen convenant afgesloten, maar wel een coördinatieplan opgesteld. Ten aanzien van het convenant Telecommunicatie/ICT wacht de regio de landelijke ontwikkelingen af. De regio heeft geen convenant afgesloten met het spoor.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

De regio heeft een door de Veiligheidsdirectie vastgesteld multidisciplinair meerjaren beleidsplan. Het beleidsplan heeft een looptijd van 2011 tot en met 2014. In het beleidsplan is op hoofdlijnen de beleidsmatige koers op het gebied van multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen aangegeven. Het algemene doel van het plan is te komen tot een professionele crisismanagementorganisatie die minimaal voldoet aan de Wvr.

Het plan is aangepast aan het risicoprofiel, bevat een financiële paragraaf en vermeldt de verantwoordelijke voor de uitvoering. In het plan ontbreken onder andere de oefenfrequentie van sleutelfunctionarissen en een volgsysteem op individueel niveau voor alle disciplines. De regio geeft in het meerjaren beleidsplan niet aan hoe en wanneer de in het plan beschreven oefeningen en opleidingen worden uitgevoerd.

Op basis van het meerjaren beleidsplan wordt een oefenjaarplan opgesteld. De regio heeft voor de jaren 2011 en 2012 geen oefenjaarplan opgesteld, maar heeft wel een concept-jaarplan voor 2013. De regio heeft tevens de intentie om jaarlijks een evaluatieverslag over het voorafgaande jaar op te stellen dat als input dient voor het volgende jaarplan. Een schriftelijke evaluatie van een jaarplan heeft echter nog niet plaatsgevonden. In het jaarplan voor 2013 zijn de oefenfrequentie van de sleutelfunctionarissen en een volgsysteem op individueel niveau wel uitgewerkt.

De regio hanteert sinds 2003 wel een jaarlijkse oefenkalender voor multidisciplinair oefenen. In het plan is niet de oefenfrequentie per groep van sleutelfunctionarissen aangegeven.

Binnen de coördinatiegroep MOTO worden de opleidingen en oefeningen mondeling geëvalueerd en verbeterpunten benoemd.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Uit de oefenjaarplannen blijkt dat de regio jaarlijks thema's bepaalt die gebruikt worden in de oefeningen en de bijscholingen. Deze thema's zijn gebaseerd op het risicoprofiel. Voorbeelden zijn: luchtvaartongevallen op het vliegveld Volkel, natuurbanden en drinkwater.

2.5.3 *Jaarlijks oefenen van de hoofdstructuur*

In 2011 en 2012 heeft de regio geen systeemoefening gehouden. De regio heeft de Inspectie meegedeeld dat in 2012 onvoldoende capaciteit aanwezig was om een systeemoefening te houden. Wel heeft er in november 2012 een grote internationale oefening op Vliegbasis Volkel plaatsgevonden. Deze oefening is gericht op samenwerken en niet primair op de operationele prestaties van de regio.

De regio heeft in 2012 in plaats van een systeemoefening een alarmerings- en opkomstoefening gehouden, waarbij functionarissen op een onverwacht moment worden gealarmeerd en op dienen te komen naar een opgegeven locatie.
Het Algemeen Bestuur van de regio heeft besloten om in 2013 een systeemoefening te houden.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

De regio heeft voor 2011 en 2012 geen oefenkalender opgesteld.

In opdracht van de Veiligheidsdirectie is voor 2013 een oefenkalender gemaakt (opgenomen in het concept-Jaarplan 2013). Het jaarplan is een nadere uitwerking van het multidisciplinair meerjarenbeleidsplan. Het gewenste eindresultaat is dat de veiligheidsregio een kwalitatief goede multidisciplinaire crisisorganisatie heeft die netcentrisch werkt en competent en bekwaam is voor de uitvoering van haar taak.

De oefenkalender geeft aan welke onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding een oefening hebben. Ook wordt de aard en de datum van de oefening aangegeven.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De regio heeft in de onderzoeksperiode geen oefeningen of incidenten geëvalueerd. De regio heeft nog geen evaluatiesysteem voor het evalueren van oefeningen. Voor de multidisciplinaire evaluaties van incidenten is een evaluatieprotocol beschikbaar dat gebaseerd is op het monodisciplinaire evaluatieprotocol brandweer, maar deze is nog niet bestuurlijk vastgesteld. Vanaf 2013 zullen, volgens de regio, incidenten multidisciplinair worden geëvalueerd.

De regio heeft alleen voor de brandweer- en GHOR-sleutelfunctionarissen een functionarisvolgsysteem. Voor deze sleutelfunctionarissen wordt bijgehouden welke oefeningen zijn gevolgd. Politie en gemeenten kennen nog geen registratie.

In het meerjarenbeleidplan is opgenomen dat de regio de komende vier jaar een systeem voor het registreren, waarnemen en evalueren van competenties van de sleutelfunctionarissen ontwikkelt. Dit systeem zal een bijdrage gaan leveren aan het verhogen van de kwaliteit van de rampenbestrijding.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Brabant-Noord hebben zich in de onderzoeksperiode geen GRIP-3 en GRIP-4 incidenten voorgedaan.

Op basis van de gegevens uit de opkomstoefening heeft de Inspectie de operationele prestaties van de regio slechts zeer beperkt kunnen beoordelen. Dit is zichtbaar in het diagram (paragraaf 4). Dit gegeven verklaart onder andere het beeld ten aanzien van het onderwerp Alarmering. In tegenstelling tot de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de Inspectie in dit onderzoek een aantal criteria van Alarmering niet kunnen invullen zoals het halen en brengen van informatie door de CaCo.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De organisatie en de taken van de hoofdstructuur van de regio sluiten aan bij de bepalingen uit het Bvr. Een uitzondering hierop is het vereiste dat de voorzitter van elk waterschap uitgenodigd wordt om deel te nemen van het RBT. De regio geeft aan dat de voorzitter van de betrokken waterschappen alleen wordt gealarmeerd bij een incident waarbij het waterschap betrokken is. Omdat het een opkomstoefening betreft, is geen informatie beschikbaar over de wijze waarop de onderdelen van de hoofdstructuur hun taken uitvoeren.

3.2.2 Alarmering

De CaCo op de meldkamer mag zelfstandig opschalen naar GRIP-1, maar niet naar GRIP-2. De regio voldoet op dit punt bewust niet aan het Bvr, omdat zij het niet noodzakelijk en niet wenselijk acht om criteria te beschrijven voor situaties waarbij de meldkamer overgaat tot verder grootschalige alarmering.

3.2.3 Opschaling

Op dit moment ontbreken gegevens die een samenhangend beeld geven over de prestaties op dit onderwerp. Hierdoor is het niet mogelijk om in het diagram op dit punt een score op te nemen.

Uit de opkomstoefening blijkt onder meer dat met uitzondering van het Hoofd Sectie Informatiemanagement en het Hoofd Sectie Voorlichting van het ROT[92] de functionarissen van de hoofdstructuur tijdig zijn opgekomen. De overschrijding van de norm-opkomsttijd blijft beperkt (maximale overschrijding circa tien minuten). Beide sleutelfunctionarissen hebben geen hard piket, maar komen uit de vrije instroom. De regio heeft gemeld dat nagegaan zal worden of er sprake is van een structurele of incidentele overschrijding.

De communicatieadviseur van het RBT is niet gealarmeerd en niet opgekomen. De oorzaak hiervan lag in de onduidelijkheid over de invulling. De regio heeft meegedeeld dat dit probleem inmiddels is aangepakt.

Van het GBT is de gemeentesecretaris, vanwege zijn woon-werkafstand, te laat opgekomen (overschrijding van tien minuten).

3.2.4 Informatiemanagement

Het onderdeel informatiemanagement kan niet worden beoordeeld omdat de regio voor dit onderdeel geen operationele prestaties ter beschikking heeft gesteld.

92 Met inwerkingtreding van Deel II van het regionaal crisisplan (1 april 2013) vervalt deze functie en zal het Actiecentrum Voorlichting van de Sectie Bevolkingszorg van het ROT de voorlichting ROT uitvoeren.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld. De nieuwe werkwijze van de regio is nog niet getoetst aan de huidige wetgeving. De inspanningen van de regio zijn daardoor nog niet zichtbaar in de Staat van de Rampenbestrijding 2013.

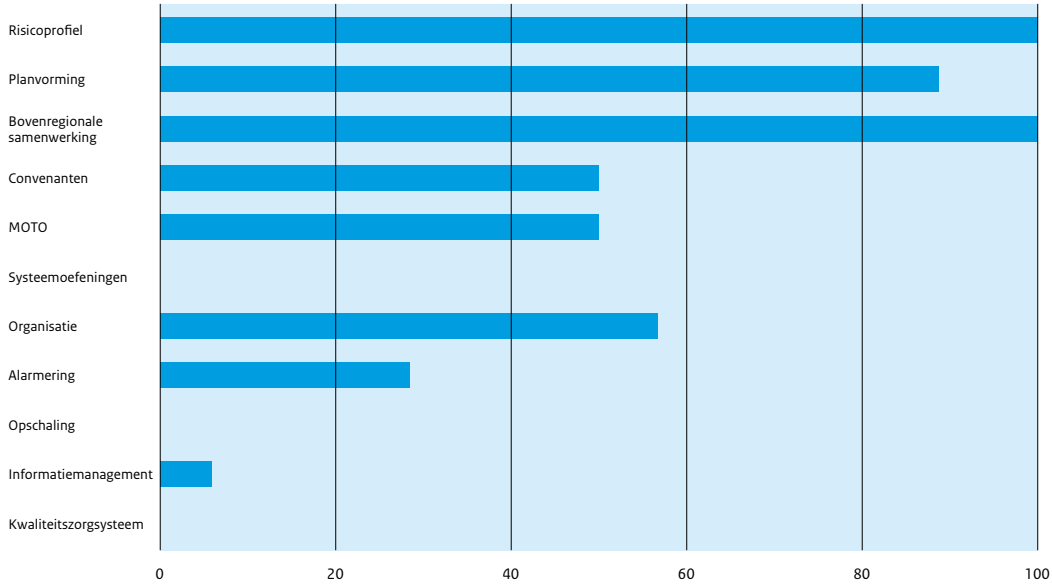

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft geen onderbouwd inzicht in de kwaliteit van de uitvoering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Op basis van de beperkte beschikbare gegevens worden de volgende verbeterpunten benoemd:

Algemeen:
- Het ontbreekt de regio aan een samenhangend beeld van de eigen prestaties.
- De regio kan geen informatie verstrekken over het functioneren van de hoofdstructuur.

Planvorming:
- De planvorming voldoet op hoofdlijnen aan de wettelijke voorschriften. Het meerjaren oefenplan voldoet ten dele aan de eisen.

Systeemoefeningen:
- De afgelopen drie jaar is geen systeemoefening georganiseerd.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Kwaliteitszorgsysteem:
- De regio heeft geen kwaliteitszorgsysteem.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Algemeen:

- Tref voorzieningen waarlangs op een gestructureerde wijze inzicht kan worden verkregen over de eigen operationele slagkracht en de mate waarin kan worden voldaan aan wet- en regelgeving.

Planvorming:

- Zorg dat het meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan aansluit op de wettelijke voorschriften.

Systeemoefeningen:

- Organiseer conform het Bvr jaarlijks een systeemoefening.

Opschaling:

- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Kwaliteitszorgsysteem:

- Implementeer op korte termijn een functionarisvolgsysteem en een evaluatiesysteem waardoor de regio een goed inzicht krijgt in de vakbekwaamheid van alle functionarissen en het functioneren van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding.

C22

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De regio Brabant-Zuidoost bestaat uit 21 gemeenten met een gezamenlijk inwoneraantal van ruim 720.000 en een oppervlakte van 1440 km^2.

De regio concentreert zich rondom de steden Eindhoven en Helmond. De regio grenst aan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Noord en de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Aan de zuidkant van de regio grenst de regio aan België.

De regio heeft enkele grote heidegebieden. In de regio ligt de Vliegbasis Eindhoven. De regio kent weinig BRZO-bedrijven. Over de weg en het spoor vindt vervoer van gevaarlijke stoffen van en naar Duitsland plaats.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio heeft aangegeven dat een plan van aanpak is opgesteld voor het opstellen van een beleidsplan conform de Wvr.
- Risicoprofiel
  - De Inspectie constateerde dat de ramptypen pandemie en vitale infrastructuur binnen de regio nog relatief onderbelicht zijn. De regio heeft aangegeven dat in de tweede helft van 2009 veel aandacht zal worden besteed aan deze onderwerpen. Zo worden operationele multidisciplinaire draaiboeken voor bijvoorbeeld massavaccinatie geactualiseerd en gebruikt.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - In het multidisciplinair opleidings- en oefen(beleids)plan 2008-2011 zijn niet alle onderwerpen uit het toetsingskader van de Inspectie opgenomen.
  - De oefeningen van de meldkamer, het CoPI, het ROT en het RBT zijn niet volledig geëvalueerd. De oefeningen zijn volledig opgetekend in een functionarisvolgsysteem en deels verwerkt in een kwaliteitssysteem.
- Organisatie
  - In de beschrijving van de hoofdstructuur is ten tijde van de simulatie geen coördinerend CoPI opgenomen. De meldkamer is niet gedocumenteerd benoemd als onderdeel van de hoofdstructuur (artikel 2.1.1 Bvr).
  - In het CoPI is geen informatiemanager aanwezig. Daarnaast is in het CoPI geen sprake van gestructureerd overleg en het stellen van prioriteiten en het nemen van besluiten worden monodisciplinair gedaan (artikel 2.1.2 lid1 en lid 2 Bvr).
  - Ten tijde van de simulatie kent de veiligheidsregio geen Team Bevolkingszorg (Tbz) zoals bedoeld in de basisvereisten. De taken worden ingevuld door een Actiecentrum Gemeente. In dit actiecentrum ontbreken een informatiemanager en een functionaris die belast is met de leiding van het team. De adviserende taak richting ROT is niet door het actiecentrum uitgevoerd (artikel 2.1.3 lid1 en artikel 2.1.2 lid 3 Bvr).
  - In het ROT ontbreekt een aparte informatiemanager. Tijdens de simulatie is geen contact tot stand gekomen tussen het ROT en het GBT (artikel 2.1.4 lid 1 en lid 3 Bvr).
- Alarmering
  - Voor de meldkamer zijn geen criteria benoemd op basis waarvan de meldkamer direct groot kan alarmeren. Opschaling kan alleen plaatsvinden door tussenkomst van (minimaal) een officier van dienst (artikel 2.2.1 Bvr).
  - Er is geen sprake van een eenhoofdige leiding op de meldkamer (2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De veiligheidsregio heeft niet beschreven hoe wordt omgegaan met meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Tijdens de simulatie start de alarmering door de meldkamer veelal niet binnen de gestelde norm van twee minuten (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
  - Overige functionarissen zijn onvoldoende gewaarschuwd (2.2.3 lid 2 Bvr).

    - De beschikbaarheid van een volledig gestructureerd meldkamerbeeld binnen vijf minuten nadat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 Bvr (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
    - De opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI, ROT en Tbz vindt niet tijdig plaats (artikel 2.3.1 Bvr).
- Informatiemanagement
    - Tijdens de simulatie is geen totaalbeeld bijgehouden. Er ontbreekt een onderdeel binnen de hoofdstructuur waarbij het bijhouden van een centraal totaalbeeld is belegd (artikel 2.4.1 lid 1 Bvr).
    - Tijdens de simulatie is bij de onderdelen meldkamer, CoPI en ROT geen eigen beeld tot stand gekomen (artikel 2.4.2 lid 1 en 2 Bvr).
    - Gegevens dienen binnen tien minuten in het eigen beeld verwerkt te worden. Daarnaast dienen de eigen beelden van de diverse onderdelen beschikbaar te worden gesteld (artikel 2.4.2 lid 3 en lid 4 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft zich de afgelopen jaren ingespannen om het kwaliteitsniveau van de rampenbestrijding te verbeteren. Naar aanleiding van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio een matrix met alle verbeterpunten opgesteld en gerealiseerd. Zo heeft de regio diverse plannen opgesteld om de specifieke punten aan te pakken zoals de 'Blauwdruk Netcentrisch Werken' van november 2012. In deze blauwdruk wordt de inrichting van de processen met betrekking tot operationele informatievoorziening en de organisatie hiervan beschreven, inclusief prestatievereisten.

De meldkamer is opgenomen in de hoofdstructuur van de rampenbestrijding. Tevens zijn de bevoegdheden tot opschaling door de calamiteitencoördinator (CaCo) van de gemeenschappelijke meldkamer vastgelegd. Conform vastgestelde protocollen reiken de bevoegdheden van de CaCo tot GRIP-2 en in specifiek genoemde scenario's tot GRIP-3.

In het regionaal crisisplan is opgenomen dat het maken van een totaalbeeld niet bij een onderdeel is belegd, maar tot de verantwoordelijkheid van de informatiemanagers van de verschillende onderdelen van de hoofdstructuur behoort. Door de invoering van de Blauwdruk Netcentrisch werken is de regiefunctie van het totaalbeeld als volgt uitgewerkt: in eerste instantie bij de meldkamer (GRIP-0), het CoPI bij GRIP-1 en het ROT bij GRIP-2 tot en met GRIP-4. In werkafspraken is vastgelegd dat de meldkamer, het CoPI en het ROT eigen beelden maken in LMCS.

Bij GRIP-0 is sprake van gestructureerd overleg tussen de officieren van dienst brandweer, GHOR en politie (zonder dat sprake is van eenhoofdige leiding). Als voordeel van deze

werkwijze ziet de regio dat de CaCo op de meldkamer in een vroeg stadium bij het incident wordt betrokken. De CaCo maakt een activiteit aan in LCMS, levert een startbeeld en draagt zorg voor de verdere informatievoorziening. Andere functionarissen uit de opschalingsorganisatie krijgen op deze wijze reeds een beeld van het incident voordat sprake is van opschaling naar een hoger GRIP-niveau.

Voor het evalueren van incidenten maakt de regio gebruik van de procedure 'Multidisciplinair evalueren'. De evaluatie richt zich op de multidisciplinaire samenwerking tijdens een incident. Een onderdeel van de evaluatie vormt de prestatiemonitor waarin de prestaties van de verschillende onderdelen van de rampenbestrijding inzichtelijk worden gemaakt. De procedure is dat een evaluatieverslag zal worden afgesloten met conclusies en aanbevelingen. De evaluatie zal door het Veiligheidsbureau worden vastgesteld en de verbeterpunten uitgezet en gevolgd.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen

Per 1 april 2012 heeft de regio een informatiemanager om verbeteringen in het informatiemanagement tot stand te brengen. Tot zijn taken behoren onder andere:

- Het verzorgen van multi- en monodisciplinaire opleidingen en trainingen ten aanzien van informatiemanagement en het gebruik van LCMS.
- Het leveren van een bijdrage aan het jaarplan Multidisciplinair en Beleid Opleiden en Oefenen vanuit informatiemanagement.
- Het voorzitten van de regionale werkgroep die zich richt op het borgen en verder doorontwikkelen van informatiemanagement en het gebruik van LCMS.

De samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de hoofdstructuur sluiten volgens de regio sinds medio december 2012 aan bij de wettelijke voorschriften.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 23 september 2010 bestuurlijk vastgesteld. Het risicoprofiel bevat alle voorgeschreven elementen. De betrokken gemeenteraden zijn over het risicoprofiel geconsulteerd en hebben hun zienswijze/wensen kenbaar gemaakt. Deze opmerkingen zijn verwerkt in het regionaal risicoprofiel. Ook het regionaal college, de waterschappen in de regio en Defensie hebben hun zienswijze gedeeld.

In het risicoprofiel komen ook de landsgrensoverschrijdende risico's aan de orde. Het betreft risico's die zich in België voordoen en een mogelijk risico voor de regio vormen, zoals kernongevallen en transportongevallen. Er is geen overzicht van bovenregionale risico's in het risicoprofiel opgenomen. De gevolgen van incidenten in buurregio's komen naar voren in een aantal uitgewerkte scenario's zoals in het scenario kernongevallen.

De regio heeft voor de werkprocessen brandweerzorg, politiezorg, geneeskundige zorg en bevolkingszorg een algemene inventarisatie van de beschikbare capaciteit gemaakt. Daarbij is tevens de capaciteit van de bijstand van andere regio's en organisaties betrokken (op basis van bijstandsafspraken en convenanten).

2.3.2 Beleidsplan

Het Beleidsplan Crisisbeheersing en Rampenbestrijding 2011-2014 is op 30 juni 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud niet volledig aan het gestelde in de Wvr. Een informatieparagraaf is niet in het beleidsplan opgenomen.

Het beleidsplan is gebaseerd op het vastgestelde risicoprofiel van de regio. In het beleidsplan wordt uitgewerkt welke prestaties van operationele en maatschappelijke partners worden gevraagd.

De uitwerking van het beleidsplan op inhoudelijk en organisatorisch gebied vindt plaats in andere documenten zoals in het regionale en in monodisciplinaire beleids- en organisatieplannen van de verschillende partners.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio, de omliggende regio's, Defensie en waterschappen zijn betrokken bij het opstellen van het beleidsplan.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is op 30 september 2011 bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. Het crisisplan is met de aangrenzende regio's afgestemd en aan de Commissaris van de Koningin verzonden.

Het crisisplan beschrijft de kernbezetting van de hoofdstructuur van de crisisbeheersing. De hoofdstructuur wordt schematisch weergegeven met een beschrijving van de taken van elk onderdeel. Tevens worden de functies van de kernbezetting en facultatieve bezetting van ieder onderdeel vermeld. De overige functies zullen de komende jaren worden uitgewerkt. In het plan is een overzicht opgenomen van de bezetting, informatielijnen en bevoegdheden tot op- en afschalen van de verschillende onderdelen van de hoofdstructuur. In een bijlage worden de processen melding en opschaling, op- en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement kort beschreven.

Het proces van monitoren en verbeteren is onderdeel van het crisisplan. Dit houdt in dat multidisciplinaire inzetten worden geëvalueerd en op basis van conclusies en aanbevelingen leiden tot aanpassingen en verbeteringen in de processen. Voorgestelde verbeteringen worden door de regio gemonitord in een verbeterregistratie.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[93], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstroming
Vitale Infrastructuur	Energievoorziening
	Drinkwatervoorziening
	Verstoring telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Pandemie

In het beleidsplan is geen planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's. Wel worden pandemie en uitval elektriciteit als prioritaire scenario's aangeduid. Ten aanzien van deze scenario's zijn capaciteitanalyses uitgevoerd.

2.3.4.2 *Bovenregionale, interregionale en internationale samenwerking*

Landgrensoverschrijdende risico's uit België komen in het risicoprofiel aan de orde. De inventarisatie van deze risico's is opgesteld aan de hand van de informatie van Nederlandse en Belgische gemeenten. De regio heeft daarbij een zone van 15 kilometer van de landgrens gehanteerd.

Het crisisplan vermeldt dat zowel op internationaal als op provinciaal, regionaal en lokaal niveau grensoverschrijdende samenwerking plaatsvindt. In het plan worden de afspraken met partners genoemd, zoals Rijkswaterstaat en de waterschappen over water- en scheepvaartzorg, afspraken met de Vliegbasis Eindhoven in het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Eindhoven en vitale sectoren. Inhoudelijk wordt op deze afspraken niet verder ingegaan.

93 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De samenwerking met aangrenzende regio's en Belgische buurprovincies krijgt volgens de regio steeds meer structuur. Op basis van beleidsplannen van deze organisaties zoekt de regio samenwerking met deze partners. Deze samenwerking zal volgens de regio de komende jaren worden geïntensiveerd onder meer op de terreinen van planvorming, opleiden en oefenen en communicatie.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[94]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio heeft in de onderzoeksperiode convenanten met de bovengenoemde organisaties afgesloten (drinkwater, energie, Rijkswaterstaat/waterschappen en spoor).

Ten aanzien van het transport zijn verschillende afspraken gemaakt. De afspraken met de Vliegbasis Eindhoven zijn opgenomen in het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Eindhoven. Daarnaast vindt structureel overleg plaats met diverse sectoren, onder andere met de gemeente Best en ProRail over de spoortunnel in Best.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het Meerjarenbeleidsplan MDBOO 2012-2015 voldoet aan de aanvullende eisen die door de Inspectie worden gesteld en is door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het beleidsplan gaat in op de doelstellingen multidisciplinair en bestuurlijk opleiden en oefenen (MDBOO) voor deze periode en hoe deze doelstellingen kunnen worden behaald. Dit plan is leidend voor alle multidisciplinaire OTO-activiteiten in de regio.

Het meerjarenbeleidsplan is gericht op het opleiden, trainen en oefenen van multidisciplinaire teams conform de GRIP-structuur van de regio. Het is niet gericht op individuele

94 Bron: website Veiligheidsberaad.

functies. Elke discipline levert monodisciplinaire opgeleide functionarissen aan om plaats te nemen in multidisciplinaire teams. De hoofddoelstelling is het aantoonbaar vakbekwaam maken van de multidisciplinaire teams.

In het plan is tevens een financiële paragraaf opgenomen.
Het Meerjarenbeleidsplan geeft het belang van een goede registratie van het opleiden, trainen en oefenen (OTO-activiteiten) in een functionarisvolgsysteem weer. Iedere functionaris en dienst krijgt dan inzicht in de opgebouwde kennis en ervaring. Invoering van een dergelijk registratiesysteem acht de regio dringend gewenst.

2.5.2 Verband tussen opleiden en oefenen en het risicoprofiel

Met het oog op het risicoprofiel heeft de regio voor de periode 2012-2015 een oefenprogramma met onderwerpen, frequentie en niveaus vastgesteld. Voor 2012 zijn de Vliegbasis Eindhoven en de spoortunnel Best als oefenonderwerpen genoemd. Een evaluatie van een inzet, opleiding, training of oefening vormt de basis voor de nieuwe cyclus van opleidingen, trainingen en oefeningen. Wel ziet de regio een systeemoefening als een grote belasting.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

Zowel in 2011 als in 2012 heeft de regio een systeemoefening gehouden. De regio ziet grote toegevoegde waarde van deze oefeningen. In de oefeningen kunnen verbeterpunten uit andere oefeningen en incidenten worden betrokken.

De Inspectie heeft de oefening in 2011 bijgewoond en heeft de verzamelde gegevens gebruikt om de wettelijke prestatie-eisen te toetsen. In november 2012 heeft de regio een systeemoefening gehouden (een incident in de spoortunnel in Best). De Inspectie heeft deze systeemoefening niet in dit onderzoek betrokken. Deze oefening heeft namelijk plaatsgevonden buiten de onderzoeksperiode.

2.5.4 Oefenjaarplannen

Op basis van het meerjarenbeleidplan 2012-2015 heeft de regio een Jaarplan MDBOO 2012 opgesteld. Het jaarplan richt zich op de vakbekwaamheid van multi-functionarissen door middel van kwalificatiedossiers en toetsing. In dit jaarplan zijn onder meer de algemene oefendoelen en concrete oefeningen opgenomen. Voor verschillende onderdelen van de rampenbestrijding zijn onder andere de oefendoelstellingen, de vorm, de inhoud en de planning in het plan opgenomen. Het oefenjaarplan wordt vastgesteld door het Veiligheidsbureau.

Van iedere oefening en opleiding in 2012 is een evaluatieverslag gemaakt. Deze evaluaties dienen naast het meerjarenplan en recente ontwikkelingen als input voor de doelstellingen van het jaarplan 2013.
Uit de evaluatie 2011 komt naar voren dat de geplande cursussen niet volledig zijn gerealiseerd. In 2012 wordt doorgegaan met het inhoudelijk verbeteren van de multidisciplinaire en bestuurlijke opleidingen. Aandachtpunt blijft het bewust maken van de partners van hun mono- en multidisciplinaire verantwoordelijkheid.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

Voor het evalueren van incidenten maakt de veiligheidsregio gebruik van de procedure 'Multidisciplinair evalueren'. Deze procedure is vastgesteld door het Veiligheidsbureau. De evaluatie richt zich op de multidisciplinaire samenwerking tijdens een incident.

Een onderdeel van de evaluatie vormt de prestatiemonitor waarin de prestaties van de verschillende onderdelen van de rampenbestrijding inzichtelijk worden gemaakt. De operationele prestaties worden afgezet tegen de regionale afspraken en de vereisten crisisbeheersing die in het Bvr zijn vastgelegd. De evaluatie van de afzonderlijke onderdelen volgt een vast stramien. Aan de orde komen: melding en alarmering, op- en afschaling, informatievoorziening, multidisciplinaire samenwerking, nazorg en aandachtspunten. Een evaluatieverslag wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen.

Het evaluatieverslag wordt aangeboden aan het Veiligheidsbureau dat vervolgens beslist over de verdere voortgang zoals het oppakken van aandachtspunten en/of het instellen van een diepgaander onderzoek.

Het meerjarenbeleidsplan geeft het belang van een goede registratie van de OTO-activiteiten weer. Iedere functionaris en dienst krijgt dan inzicht in de opgebouwde kennis en ervaring. Hiervoor maakt de regio maakt thans gebruik van het Vakbekwaamheids Management Systeem, waarin de vakbekwaamheid alle multi-functionarissen is geregistreerd. De koppeling met de politiebestanden is echter nog niet volledig.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Zuidoost-Brabant hebben zich in de onderzoeksperiode zeven GRIP-3 en één GRIP-4 incidenten voorgedaan.

Voor de beoordeling van de operationele prestaties maakt de Inspectie gebruik van de systeemoefening op 1 december 2011, genaamd Joint Effort. Bij deze oefening is sprake van een crash van een passagiersvliegtuig op de Vliegbasis Eindhoven.

3.2 Uitkomsten uit de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 *Organisatie*

Ten tijde van de systeemoefening Joint Effort kent de regio nog geen Tbz. De taken van het Tbz zijn gedeeltelijk uitgevoerd door het Gemeentelijk Actiecentrum (GAC). In het ROT was

de gemeentelijke kolom vertegenwoordigd door een staffunctionaris Gemeenten. De coördinatie van de voorlichting behoorde niet tot de taken van het GAC.

De regio heeft in het Deelplan Bevolkingszorg de samenstelling en taken van het Tbz nader uitgewerkt zoals de inrichting van de deelprocessen Communicatie, Publieke Zorg, Omgevingszorg, Informatie en Ondersteuning. De gemeenten uit de regio hebben er voor gekozen om de bevolkingszorg gezamenlijk uit te voeren. De Algemeen Commandant Bevolkingszorg is Hoofd van Tbz en verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van de werkzaamheden. De commandant is tevens lid van het ROT. Deze functie wordt ingevuld door een gemeentesecretaris uit de regionale pool. Naar verwachting wordt dit deelplan in maart 2013 door het algemeen bestuur vastgesteld.

De Inspectie merkt op dat de regio in 2011, met uitzondering van de volgende punten, aan de wettelijke eisen voldoet:

- Bij de taakuitvoering heeft geen of onvoldoende afstemming tussen onderdelen van de hoofdstructuur plaatsgevonden. Tussen het GAC en het ROT heeft geen afstemming plaatsgevonden. Door het ROT zijn geen adviezen aan het GBT gegeven. Bij onvoldoende afstemming bestaat het risico dat een samenhangende aanpak en bestrijding van het incident wordt belemmerd.
- Het GAC is conform de regionale regeling niet belast met de coördinatie van de voorlichting. De voorlichting verloopt via het ROT.
- De Sectie Bevolkingszorg van het ROT is niet volledig opgekomen.

- Bij de taakuitvoering van het ROT is er sprake van onvoldoende sturing en coördinatie. In het ROT zijn geen prioriteiten gesteld, zijn geen concrete opdrachten gegeven en heeft geen terugkoppeling plaatsgevonden.

Conform het oefenplan van de Joint Effort is opgeschaald tot en met GRIP-3[95]. Doordat de opschaling tijdens de oefening beperkt blijft tot GRIP-3 is de invulling van de wettelijke eisen ten aanzien van het RBT niet waargenomen en kan niet worden beoordeeld of de regio voldoet aan de wettelijke eisen op dit punt. De voorzitter van een waterschap wordt niet standaard uitgenodigd. De voorzitter van de veiligheidsregio kan overige functionarissen uitnodigen deel te nemen aan het RBT, waaronder de voorzitter van een waterschap.

3.2.2 *Alarmering*

Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie, het bewaken van het opschalingsniveau en prioriteiten stellen toegewezen aan de calamiteitencoördinator (CaCo). De CaCo wordt in de uitvoering van zijn taken bijgestaan door een Hoofd Melding en Opschaling.
Uit de oefening komt naar voren dat het halen en brengen van informatie door de CaCo onvoldoende tot uitvoering komt. De CaCo gaat er onder meer vanuit dat de monodisciplines ook informatie aan de actiecentra doorgeven.
De alarmering na elke ophoging van het opschalingsniveau voert de meldkamer binnen twee minuten uit. Ook andere functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden gealarmeerd.

3.2.3 *Opschaling*

Met uitzondering van de voorlichtingsfunctionaris zijn de functionarissen van de onderdelen van de hoofdstructuur binnen de gestelde tijd met hun werkzaamheden begonnen.

3.2.4 *Informatiemanagement*

Uit de evaluatie komt naar voren dat LCMS zodanig is opgebouwd dat alle relevante informatie om te komen tot een totaalbeeld kan worden opgenomen. Het totaalbeeld is opgebouwd naar samenhangend thema.
De regio meldt dat alle onderdelen van de hoofdstructuur (meldkamer, CoPI, ROT en GBT) opgeleide informatiemanagers hebben voor het gebruik van LCMS. Voor ketenpartners waren gastaccounts beschikbaar die toegang gaven tot LCMS.

Binnen vijf minuten heeft de meldkamer een beschrijving van het incident opgenomen in LCMS. In de regio is de meldkamer verantwoordelijk voor het opstellen van een totaalbeeld tot het moment dat een operationeel leider de regie overneemt (in feite vanaf GRIP-1).

95 Bij de alarmering voor dit incident komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

Tijdens de oefening hadden de onderdelen van de hoofdstructuur geen volledig totaalbeeld, De beschikbare informatie werd door de verschillende onderdelen onvoldoende gedeeld via LCMS. Uit de evaluatie blijkt onder meer dat de informatiefunctionaris van het GAC niet op deze taak was voorbereid. Er werd tevens informatie gedeeld door middel van mobiele telefoons en andere informele kanalen. Geborgd dient te worden dat de relevante informatie uit deze contacten ook in LCMS wordt opgenomen. Door het verminderd gebruik van LCMS en het gebruik van informele lijnen zijn besluiten, adviezen en opdrachten niet altijd gebaseerd op het actuele beeld.

De onderdelen van de hoofdstructuur hadden wel een eigen beeld waarin gegevens zijn opgenomen over de ontwikkeling en de effecten van het incident, de risico's voor de veiligheid, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen. Dit gold niet voor het GAC.

Uit de evaluatie komt naar voren dat, in tegenstelling tot andere recente oefeningen en GRIP-situaties, onvoldoende input is geleverd in LCMS. Naar aanleiding van de externe evaluatie van deze systeemoefening geeft de regio aan dat LCMS in de oefening minder is benut dan bij recentere incidenten. Daarnaast geeft de evaluatie van de oefening onvoldoende informatie om te kunnen beoordelen of aan bepaalde wettelijke bepalingen wordt voldaan. Dit heeft gevolgen voor de score van het onderdeel informatiemanagement.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

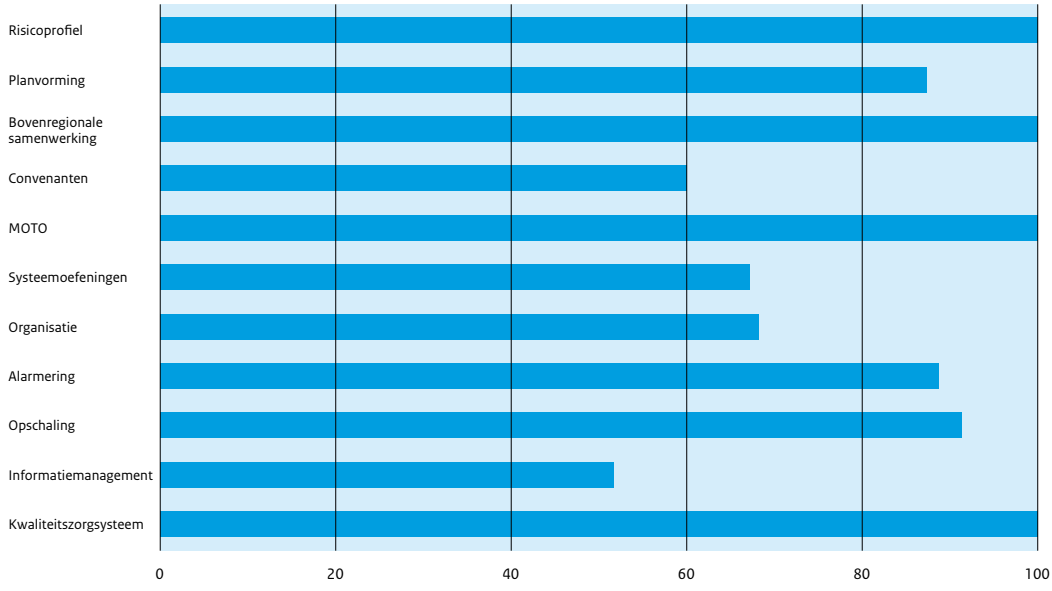

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant heeft ten opzichte van de vorige meting op vrijwel alle onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Organisatie:
- Bij de taakuitvoering vindt nog onvoldoende afstemming plaats tussen de onderdelen van de hoofdstructuur.

Informatiemanagement:
- Beschikbare informatie wordt nog onvoldoende via het netcentrisch systeem gedeeld.
- De uitvoering van de rampenbestrijding is niet altijd gebaseerd op actuele, volledige informatie. De beschikbare informatie is onvoldoende gedeeld via LCMS.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Organisatie:
- Zorg voor goede afstemming tussen de onderdelen van de hoofdstructuur.

Informatiemanagement:
- Optimaliseer het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt, zodat alle relevante informatie via dit systeem wordt gedeeld.

C23

Veiligheidsregio Limburg-Noord

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Limburg-Noord is een regionaal samenwerkingsverband volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Wet veiligheidsregio's. In dat verband werken vijftien gemeenten nauw samen op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening.

Het grotendeels landelijk en bosrijk gebied bestaat uit veel kleinere en enkele grotere kernen. Er is een grote verscheidenheid tussen de verschillende kernen qua karakter, uiteenlopend van een historisch Maasdorp tot een verstedelijkt gebied. De regio grenst aan de landen Duitsland en België en aan de provinciegrenzen met Noord-Brabant en Gelderland. De regio wordt doorkruist door belangrijke snelwegen, vaarroutes en spoorlijnen die in gebruik zijn als hoofdtransportroute voor goederen waaronder gevaarlijke stoffen. Deze laatste worden ook getransporteerd via ondergrondse buisleidingen.

Door de regio lopen de rivieren Maas en Roer. Bij hoogwater kunnen deze rivieren buiten hun oevers treden en voor wateroverlast zorgen. Bij een dijkdoorbraak zijn de aan deze rivieren grenzende gebieden vatbaar voor overstromingen.

Jaarlijks worden in de regio een aantal grote evenementen gehouden, voorbeelden hiervan zijn: Weerter Kermis en Bospop in Weert, Bevrijdingsfestival, Solar en Sjtasiefestasie in Roermond, Zomerparkfeesten en Boètegewoeëne Boètezitting in Venlo.
Binnen de regio is een groot aantal recreatiebedrijven, campings en recreatiewoningen aanwezig.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Geen aandachtspunten.
- Risicoprofiel
  - Geen aandachtspunten.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - Oefenervaringen en opleidingsgegevens van de sleutelfunctionarissen van de hoofdstructuur worden niet verwerkt in een kwaliteitszorgsysteem of een functionarisvolgsysteem (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
  - De meldkamer en het Team Bevolkingszorg (Tbz) zijn niet opgenomen in een regionale opschalingsregeling (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van het CoPI. Afwezigheid van een informatiemanager in het CoPI (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr).
  - Afwezigheid van de functionarissen belast met de coördinatie van de voorlichting en het informatiemanagement in het Tbz (artikel 2.1.3 lid Bvr)
  - Afwezigheid van een Sectie Bevolkingszorg in het ROT (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
- Alarmering
  - De borging van de eenhoofdige leiding op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De criteria voor grootschalige alarmering door (leidinggevenden op) de meldkamer zijn niet vastgesteld (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De beschikbaarheid van een document waarin staat beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - De tijd tussen de ophoging van het opschalingsniveau en de start van de alarmering door de meldkamer (binnen twee minuten) en het informeren van de burgemeester (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
  - Het alarmeren van overige benodigde functionarissen (artikel 2.2.3 lid 2 Bvr).
  - De beschikbaarheid van een meldkamerbeeld (artikel 2.2.4 Bvr).

- Opschaling
  - De opkomsttijden in de planvorming voor individuele functionarissen binnen de verschillende onderdelen zijn in veel gevallen te ruim. Daarnaast zijn voor de GAC-leden geen opkomsttijden vastgesteld (artikel 2.3.1 Bvr).
  - De beschikbaarheid van een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Er is geen onderdeel waarbij het bijhouden van een centraal totaalbeeld is belegd (artikel 2.4.1 lid 1 Bvr).
  - Het informatiemanagement ten tijde van de praktijktoets vormt een knelpunt (artikel 2.4.2 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

Naar aanleiding van de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 heeft de regio begin 2011 aan de Inspectie een overzicht toegezonden waaruit blijkt dat veel verbeterpunten planmatig op orde waren gebracht. De uitwerking in de praktijk was door de regio nog niet aan de Inspectie inzichtelijk gemaakt. Hiervoor ontbrak een evaluatie van een oefening of een incident op basis waarvan de wettelijke normen konden worden getoetst.

De regio heeft de verbeterpunten die betrekking hebben op de samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie deels opgelost. De meldkamer is geen onderdeel van de hoofdstructuur en de regio kent bij meerdere CoPI's geen coördinerend CoPI, maar heeft dit belegd bij het ROT.

De regio heeft conform de inrichtingseisen van de Wvr het risicoprofiel, beleidsplan en het regionaal crisisplan opgesteld. Hierbij is gewerkt aan draagvlak binnen de regio en bij de ketenpartners.

Nadat bestuurlijk het besluit is genomen tot de regionalisering van de brandweer is begin 2009 de brandweerzorg van het district Weert overgedragen aan de regio. Per 1 januari 2011 gevolgd door het district Venlo, per 1 januari 2012 het district Venray en per 1 januari 2013 gevolgd door de districten Roermond en Maas en Peel. In het beleidsplan is opgenomen dat het regionaliseren van de brandweer een belangrijk thema is in de beleidsperiode.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

Een belangrijk thema in het beleidsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord 2011-2015 is de verdere ontwikkeling en positionering van de gemeentelijke kolom binnen crisisbeheersing en rampenbestrijding. Onder leiding van de coördinerend gemeentesecretaris is een traject opgestart om vorm te geven aan dit beleidsvoornemen. De regio streeft naar een volwaardige participatie van de gemeentelijke kolom vanaf 2014.

De veiligheidsregio is in 2012 een reorganisatie gestart die in 2013 wordt afgerond. Het voornemen tot samenvoeging van de meldkamers is in 2010 door de minister van BZK benoemd en is daarmee binnen Limburg al geruime tijd onderwerp van gesprek.

Het regionaal crisisplan, zoals vastgesteld in 2011, dient geactualiseerd te worden op basis van de laatste landelijke richtlijnen en leidraden. Hierbij moet worden gedacht aan het referentiekader regionaal crisisplan, netcentrisch werken en het bestuurlijk advies bovenregionale samenwerking. Significante wijzigingen zullen in 2013 worden geïmplementeerd met bijbehorende activiteiten.

De netcentrische werkwijze wordt vanaf 2013 door LCMS ondersteund. De reden waarom dit zo laat is gestart is dat de regio in eerste instantie heeft gewacht op de invoering van LCMS 2.0. Toen duidelijk werd dat LCMS 2.0 er niet zou komen, is alsnog gestart met de invoering van LCMS 1.4. Hierdoor wordt de landelijk beoogde uniformiteit binnen het netcentrisch werken alsnog bereikt.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 30 september 2011 door het bestuur vastgesteld. Het bevat alle vereiste elementen. De regio heeft reacties uit de gemeenten, twee buurregio's en enkele crisispartners ontvangen en indien daar aanleiding toe was, verwerkt.

In het risicoprofiel is een overzicht opgenomen van bovenregionale risico's die de regio vanuit buurregio's kunnen treffen of andersom. Gezien de ligging van de regio, die grenst aan Duitsland en België, heeft de Inspectie onderzocht of de regio landsgrensoverschrijdende situaties in kaart heeft gebracht. Dit blijkt het geval. Voor alle maatschappelijke thema's uit het risicoprofiel is aangegeven welke grensoverschrijdende risico's effecten hebben voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 30 september 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is op 18 november 2011 bestuurlijk vastgesteld. Hoewel de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten dienen te treffen wel degelijk plaatsvindt in zogenaamde deelplannen, is dit niet als zodanig opgenomen in het crisisplan. Hierdoor voldoet het crisisplan formeel niet volledig aan de inhoud die de wet daaraan stelt. Daarnaast blijkt de meldkamer in het crisisplan niet te zijn benoemd als onderdeel van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[96], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.
De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.
De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Limburg-Noord leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
Vitale Infrastructuur	Uitval olievoorziening
	Uitval gasvoorziening
	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie
Ziektegolf	Grieppandemie

96 Artikel 37 lid 1 Wvr.

Bij deze risico's geeft de regio expliciet aan dat deze een landelijk of bovenregionaal risico zijn.

In het beleidsplan ontbreekt een planmatige aanpak voor deze bovenregionale risico's. Uit de gesprekken met de regio en de aangeleverde documenten blijkt echter dat wel sprake is van een bovenregionale aanpak. Voor de incidenttypen pandemie en overstromingen zijn plannen opgesteld en vastgesteld. Deze plannen zijn in het geval van pandemie geïnitieerd door het ministerie van VWS. De plannen voor overstromingen zijn samen met buurregio's opgesteld.
Voor het thema vitale infrastructuur is beperkt sprake van een bovenregionale aanpak.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
Met de buurregio's van de regio Limburg-Noord wordt regelmatig en op diverse niveaus overlegd. Onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn grensoverschrijdende risico's zoals hoogwater en ongevallen met gevaarlijke stoffen en de meldkamer.

De veiligheidsregio werkt samen met de Duitse deelstaten (Bundesländer) Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen, de Duitse districten (Kreise) Kleve, Viersen, Neuss en Heinsberg en de stadsdistricten (Kreisfreie Städte). Daarnaast onderhoud de regio contacten met de Bezirksregierung van Düsseldorf. Sinds 2009 wordt jaarlijks met één van deze Kreise een gezamenlijke oefening gehouden in het Duitse Ahrweiler. Dit zijn multidisciplinaire oefeningen op ROT niveau.

De ervaringen van de regio Limburg-Noord met deze oefeningen zijn de directe aanleiding tot het vormen van een groep van kwartiermakers uit de grensregio's om te komen tot een opleiding voor bovenregionale liaisons. Een eerste bijeenkomst in juni 2012 krijgt een vervolg.

Met België zijn nog geen afspraken gemaakt. In het Beleidsplan Vakbekwaamheid staat dat de regio de mogelijkheden gaat onderzoeken om de samenwerking met België tot stand te laten komen.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[97]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

97 Bron: website Veiligheidsberaad.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. Binnen de onderzoeksperiode heeft de veiligheidsregio een convenant afgesloten met het drinkwaterbedrijf WML. De overige convenanten worden ontwikkeld op basis van de modellen die door het hierboven genoemde project worden opgeleverd. Eind 2012 zijn nog niet alle modelconvenanten opgeleverd.

Naast het convenant met de WML heeft de regio ook met andere ketenpartners afspraken gemaakt, convenanten afgesloten of het voornemen om ze af te sluiten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het Nederlandse Rode Kruis (NRK). Daarnaast is met de Duitse organisatie Technisches Hilfswerk (THW) een grensoverschrijdend bijstandsplan afgesloten.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het 'Beleidsplan Vakbekwaamheid 2011-2014' is door de veiligheidsdirectie vastgesteld. De regio stelt eens in de vier jaar een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan. Het oefenbeleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen inclusief de gemeentelijke functionarissen. Voor elke functie is een minimaal instroomniveau benoemd. Uitgangspunt is dat de betreffende functionaris vakbekwaam is voor zijn/haar monodisciplinaire functie gevolgd door een multidisciplinaire opleiding alvorens deze een multidisciplinaire functie kan vervullen.

In het plan is een financiële paragraaf opgenomen. Deze bevat alleen voor het jaar 2011 een begroting. Voor de overige jaren van de looptijd van het plan zijn de uitgaven niet opgenomen in het beleidsplan maar in de meerjarenbegroting.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het plan is geen relatie opgenomen met het risicoprofiel. De relevante scenario's uit het risicoprofiel worden wel beoefend, maar waarop dit is gebaseerd is niet expliciet vastgelegd. Ook scenario's vanuit de multidisciplinaire preparatie worden beoefend. Deze scenario's worden jaarlijks bepaald en verwerkt in het oefenjaarplan.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft niet jaarlijks, maar alleen in 2011 een systeemoefening, waarin een gelijktijdige toetsende oefening van de gehele hoofdstructuur, georganiseerd. De Inspectie heeft deze oefening bijgewoond en de verzamelde gegevens gebruikt om de wettelijke minimum prestatie-eisen te toetsen. In 2012 is door de regio een alarmerings- en opkomstoefening gehouden.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

Uit de oefenjaarplannen van 2011 en 2012 blijkt dat ze zijn vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en Veiligheidsdirectie en dat zij aansluiten op het meerjaren oefenbeleidsplan.

Beide jaarplannen kennen de doelstelling om zowel in 2011 als 2012 te voldoen aan de kwalitatieve en kwantitatieve criteria uit de Wvr. Verder is het bekwamen van de crisisteams in het netcentrisch delen van informatie en het netcentrisch werken een belangrijk thema.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

Voor het evalueren van incidenten maakt de regio gebruik van een zelf ontwikkelde evaluatiemethodiek. De regio evalueert aan de hand van deze methodiek alleen de incidenten. Voor het evalueren van de oefeningen wordt een andere methodiek toegepast. Elke oefening wordt geëvalueerd. De resultaten van alle evaluaties vormen de input naar de monodisciplinaire kolommen en het beleidsplan.

De regio registreert de repressieve inzetten, de (bij)scholingsmomenten en de gevolgde oefeningen. Elke kolom is zelf verantwoordelijk voor de registratie. Bij de brandweer is per functionaris een portfolio aangelegd, die door de functionaris zelf wordt beheerd. Op basis van een puntensysteem is vastgelegd wat het minimaal te behalen punten is om vakbekwaam te blijven. Functionarissen die niet voldoen aan de minimale eis zullen zelf moeten werken aan een inhaalslag. Bij herhaaldelijke onvoldoende score van een functionaris wordt bekeken of deze functionaris nog deel uit kan maken van de acute crisis- en rampenorganisatie.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Limburg-Noord heeft zich in de onderzoeksperiode geen GRIP-3 of GRIP-4 incident voorgedaan. Om deze reden is voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de oefening in de Roertunnel op 30 september 2011.

De oefening kent het volgende scenario. Op de A73 heeft zich in de Roertunnel een ongeval voorgedaan. Door onbekende oorzaak is een kettingbotsing ontstaan, waarbij vier personenauto's betrokken zijn. Bij dit ongeval is ook een oplegger geladen met gevaarlijke stoffen en een touringcar uit Oostenrijk betrokken. Overig achteropkomend verkeer is tijdig op veilige afstand gestopt en staat stil in de tunnel. De rijbaan is volledig geblokkeerd voor overig verkeer. De vrijgekomen gevaarlijke stoffen worden via ventilatoren de tunnelmond uitgeblazen richting een woonwijk.

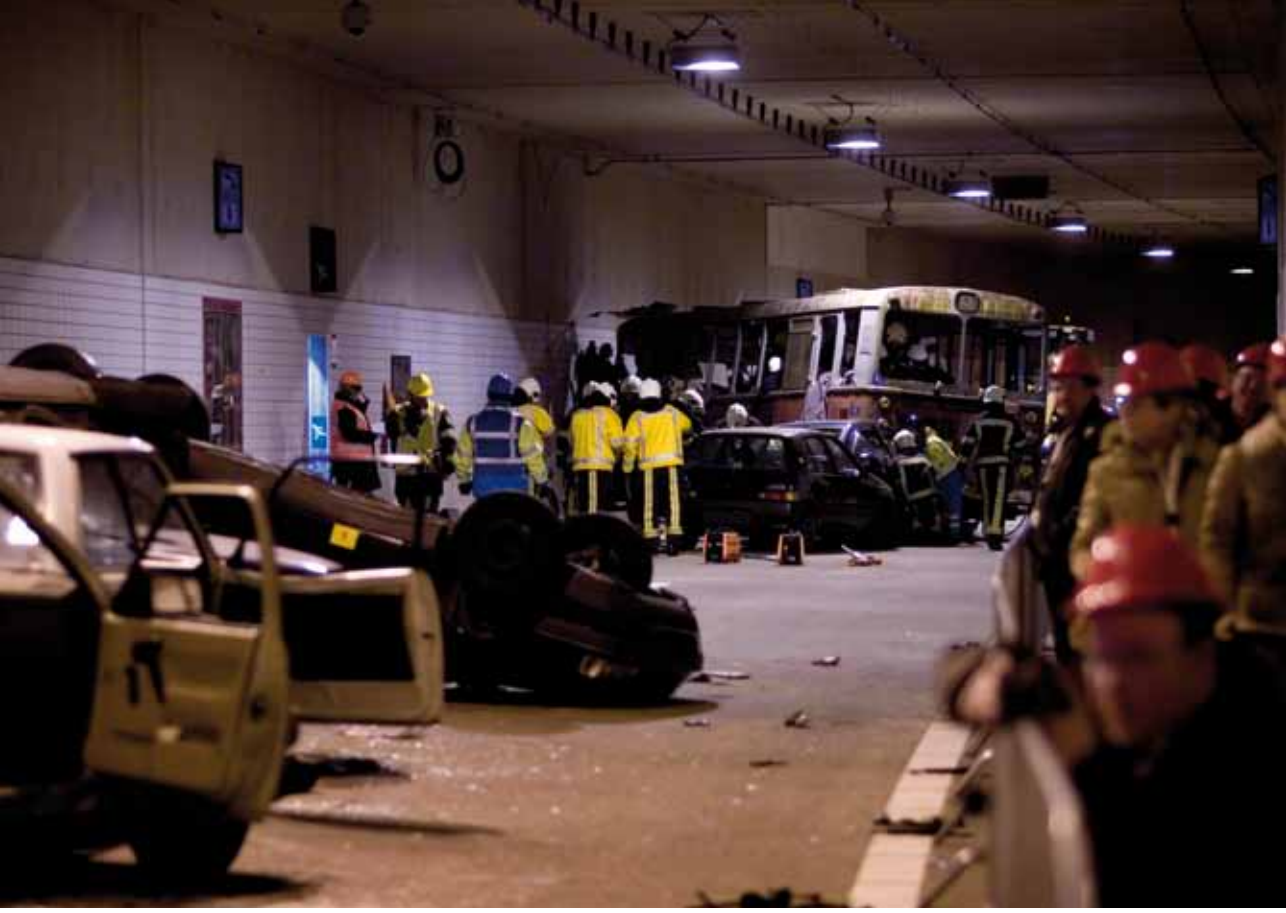

Dit betrof een oefening waarbij alle prestatie-eisen zijn getoetst. Tijdens de oefening blijkt dat de politie een grote verkeerscontrole hield. Hierdoor zijn op de wegen naar de Roertunnel files ontstaan. Dit heeft de scores op de normtijden negatief beïnvloed. Dit is de reden waarom de regio separaat een alarmerings- en opkomstoefening heeft georganiseerd. De resultaten hiervan zijn op dit onderwerp gebruikt voor de toetsing.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in het beschrijven van de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar voldoet op de volgende punten niet aan de wettelijke eisen:

- Uit de oefening blijkt dat het optreden als ontkleurd leider door de leider CoPI niet vanzelfsprekend is. Dit wordt reeds als aandachtspunt meegenomen in de huidige CoPI oefeningen.
- Tijdens de oefening is geen informatiemanager voor het CoPI opgekomen. Een informatiemanager maakt geen deel uit van het CoPI. Deze taak is waargenomen door andere functionarissen.
- Van sturing en coördinatie van de operationele inzet door het CoPI is onvoldoende sprake.

- Het adviseren van het ROT door het CoPI en Tbz wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Ditzelfde geldt bij het adviseren van het GBT door het ROT.
- Tijdens de oefening is geen informatiemanager voor het Tbz opgekomen.
- De Sectie Brandweer van het ROT bestond tijdens de oefening alleen uit een Hoofd Sectie. Een medewerker van de Sectie Brandweer was niet opgekomen. Het blijkt dat de regio in het geheel niet voorzien heeft in deze functie.
- Tijdens de oefening is het RBT niet in de voorgeschreven samenstelling opgekomen. De hoofdofficier van justitie en de voorzitter van het betrokken waterschap ontbraken.

3.2.2 Alarmering

Tijdens de oefening is er een CaCo aanwezig die de taken conform de vereisten heeft uitgevoerd. Het blijkt echter dat de functie van de CaCo niet continu is geborgd.

Uit de evaluatie blijkt dat de meldkamer niet na elke opschaling binnen twee minuten start met de alarmering van de bijbehorende functionarissen[98].

3.2.3 Opschaling

Om de wettelijke normtijden te kunnen toetsen heeft de regio op 19 juli 2012 aanvullend een opkomstoefening gehouden. Uit de rapportage blijkt dat de regio voor een groot deel de normtijden haalt. Het Tbz is tijdens deze oefening niet gealarmeerd, waardoor gegevens ontbreken. De normtijden voor dit team zijn daarom niet getoetst.

De regio beschikt over een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. Niet alle sleutelfunctionarissen zijn opgenomen in een piketregeling van waaruit de initiële opkomst is geborgd. Hierdoor kan niet gesproken worden van een geborgde opkomst in geval van alarmering.

3.2.4 Informatiemanagement

De onderdelen van de hoofdstructuur houden, met uitzondering van het Tbz, een eigen beeld van het incident bij en delen dit met de andere onderdelen van de hoofdstructuur. Een centraal totaalbeeld, dat volgens afspraken in de regio door het ROT wordt opgesteld, is tijdens de oefening niet opgesteld. Blijkens de evaluatie duurt het bij het CoPI langer dan de wettelijke normtijd van tien minuten om gegevens te verwerken in het eigen beeld.

In 2013 gaat de regio over tot het gebruik van LCMS. Hiermee worden een aantal randvoorwaarden gecreëerd voor adequaat informatiemanagement.

98 Hoewel het Bvr op basis van artikel 2.2.3 lid 1 de norm om binnen 2 minuten de alarmeren toepast op de onderdelen van de hoofdstructuur uit artikel 2.1.1 onderdelen b tot en met e is vanwege het belang dat de Inspectie hecht aan een snelle alarmering deze norm eveneens toegepast op het alarmeren van de overige onderdelen.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

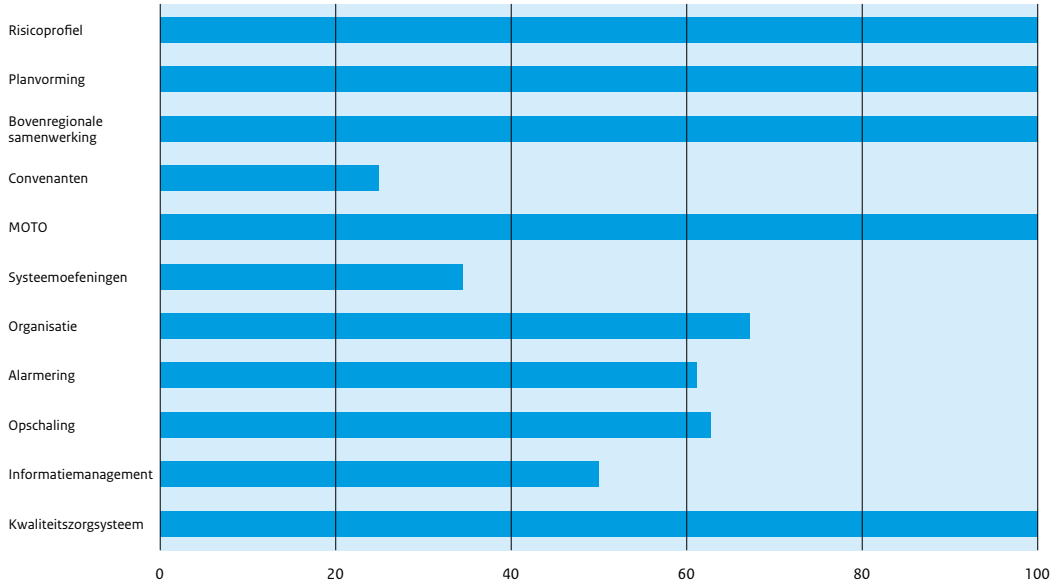

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Systeemoefeningen:
- De regio heeft niet jaarlijks een systeemoefening georganiseerd.

Organisatie:
- De adviesfunctie tussen de onderdelen van de hoofdstructuur wordt onvoldoende ingevuld.
- Niet alle onderdelen voldoen aan de voorgeschreven samenstelling. In het CoPI en het Tbz ontbreekt de informatiemanager.
- In het ROT is de Sectie Brandweer niet compleet.

Alarmering:
- Een bestuurlijk vastgesteld document waarin beschreven is hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis ontbreekt.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- Een actueel totaalbeeld ontbreekt.
- Het informatiemanagement verloopt niet tijdig.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Systeemoefeningen:

- Organiseer conform het Bvr jaarlijks een systeemoefening.

Organisatie/MOTO:

- Breng de samenstelling van de teams in overeenstemming met de voorgeschreven hoofdstructuur.
- Neem de adviesrol van de onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in oefeningen. Evalueer deze rol zowel in oefeningen als incidentevaluaties.

Alarmering:

- Stel de gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is bestuurlijk vast.

Opschaling:

- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.

Informatiemanagement:

- Optimaliseer het informatiemanagement. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die het netcentrisch werken hiervoor biedt zodat voldaan wordt aan de wettelijke vereisten.

C24

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een regionaal samenwerkingsverband waarbinnen 18 gemeenten nauw samenwerken op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening. De regio kenmerkt zich als een compact verstedelijkt gebied van 30 bij 30 kilometer. Er zijn grote industrieën met specifieke veiligheidsrisico's zoals chemische industrie (Chemelot) en er is een luchthaven (Maastricht-Aachen Airport). Er zijn veel grootschalige (sport-, cultuur- en/of historische) evenementen, waterrecreatie, wekelijkse markt- en winkeltoeristen uit de Euregio Maas-Rijn. Verder komen met name in de zomermaanden veel toeristen naar de regio.

De bodem van Limburg is kwetsbaar. Een groot deel van de bodem (> 50%) is bijzonder beschermingsgebied. Hiervoor zijn provinciale verordeningen opgesteld die nadere (strengere) eisen aan deze gebieden stellen. Deze gebieden zijn het bodembeschermingsgebied Mergelland, grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden. Incidenten met bodemvervuiling tot gevolg vormen zo een extra risico.

Zuid-Limburg fungeert als kruispunt in het transitoverkeer voor personen en goederen naar alle windstreken. Het is een bottleneck voor het verkeer naar het zuiden. De infrastructuur is daarop maar beperkt berekend. Als gevolg van grootschalige infrastructurele projecten (A2-ondertunneling en Buitenring Parkstad-Limburg) zal de druk op het (onderliggende) wegennet de komende tijd nog toenemen.

De regio Zuid-Limburg onderscheidt zich van de andere regio's binnen Nederland door haar ligging: ingeklemd tussen België en Duitsland (98%), met maar een smalle verbinding met de rest van Nederland (2%), te weten de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Zuid-Limburg ligt centraal in de Euregio Maas-Rijn, binnen een straal van 20-40 km van steden als Aken, Heinsberg, Luik, Tongeren en Hasselt. De agglomeratie bevat ruim 3,6 miljoen mensen. Hiervan zijn ruim 140.000 mensen afkomstig van buiten de EU.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - Geen aandachtspunten.
- Risicoprofiel
  - De veiligheidsregio beschikte ten tijde van het onderzoek risicoprofiel en bovenregionale samenwerking niet over een vastgesteld risicoprofiel conform het concept Wvr.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De regio beschikt niet over een kwaliteitszorgsysteem.
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend commando beschreven (artikel 2.1.1 Bvr).
  - De samenstelling van het CoPI. Afwezigheid van een informatiemanager in het CoPI (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr).
  - Adviseren van het ROT door het CoPI (artikel 2.1.2 lid 2 Bvr)
  - Samenstelling van het RBT. De hoofdofficier van justitie ontbreekt tijdens de praktijktoets in het RBT (artikel 39 lid 2 Wvr).
- Alarmering
  - De regio beschikt niet over bestuurlijk vastgestelde criteria voor situaties waarin de meldkamer overgaat tot grootschalige alarmering (artikel 2.2.1 Bvr).
  - De functie van eenhoofdige leiding is niet continu geborgd (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).

    - De normtijd tussen de ophoging van het opschalingsniveau en de start van de alarmering door de meldkamer wordt overschreden. De betrokken burgemeester wordt niet geïnformeerd. (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
- Opschaling
    - Tijdige opkomst en aanvang werkzaamheden door CoPI (artikel 2.3.1 onder a Bvr).
    - Tijdige opkomst en aanvang werkzaamheden door ROT (artikel 2.3.1 onder b Bvr).
    - Er is geen voorziening voor de continuïteit van de hoofdstructuur (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
    - Een centraal bijgehouden totaalbeeld ontbreekt (artikel 2.4.1 lid 1 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de inrichting van het informatiemanagement en de samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur gedeeltelijk opgelost. Op welke punten dit nog niet het geval is wordt beschreven in paragraaf 3.

De netcentrische werkwijze wordt vanaf 2013 door LCMS ondersteund. De reden waarom dit zo laat is gestart is dat de regio in eerste instantie heeft gewacht op de invoering van LCMS 2.0. Toen duidelijk werd dat LCMS 2.0 er niet zou komen, is alsnog gestart met de invoering van LCMS 1.4. Hierdoor wordt de landelijk beoogde uniformiteit binnen het netcentrisch werken alsnog bereikt.

De regio heeft conform de Wvr het risicoprofiel, beleidsplan en het regionaal crisisplan opgesteld. Bij het opstellen van deze documenten zijn zowel interne als externe ketenpartners betrokken.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De vorming van de nationale politie en het oprichten van de nieuwe meldkamerorganisatie met 10 locaties, waarin de 25 regionale meldkamers opgaan spelen een belangrijke rol voor de regio. De regio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg hebben per brief een onderbouwd voorstel aangereikt aan de voorzitter van het meerpartijenoverleg meldkamers Nederland waarin staat dat de voorkeurslocatie voor de samengevoegde meldkamer Maastricht is.

De regionale brandweer is sinds 2009 een feit. In 2012 is een reorganisatie gestart die in 2013 wordt afgerond.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 13 april 2012 door het bestuur vastgesteld. Het bevat alle vereiste elementen en is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten, de buurregio en enkele crisispartners.

In het risicoprofiel is een overzicht opgenomen van bovenregionale risico's die de regio vanuit de buurregio kunnen treffen of andersom.

Gezien de ligging van de regio, die grenst aan Duitsland en België, is onderzocht of de regio landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart heeft gebracht. In het risicoprofiel blijkt dit niet te zijn opgenomen. De regio verklaart dit doordat op het moment van het opstellen van het risicoprofiel hierover geen gevalideerde informatie beschikbaar was. De regio geeft hiermee aan zich bewust te zijn van de aanwezigheid van landsgrensoverschrijdende risico's. Met Duitsland zijn afspraken gemaakt op de wijze waarop gegevens worden aangeleverd en wordt volgens de regio ook uitvoering gegeven aan deze afspraken. Met België zijn eind 2012 afspraken gemaakt en de benodigde gegevens zijn gevalideerd. Bij het tot stand komen van afspraken met Duitsland en België speelden veiligheidsaspecten een grote rol.

De regio heeft inmiddels te kennen gegeven dat zij bij de herziening van het risicoprofiel alsnog aandacht zal besteden aan de landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties. De herziening vind in 2015 plaats.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is op 13 april 2012 bestuurlijk vastgesteld, maar voldoet niet aan alle wettelijke eisen, omdat een multidisciplinair oefenbeleidsplan geen deel uitmaakt van het beleidsplan en een beschrijving van de niet wettelijke adviesfunctie niet is opgenomen. De regio beschikt echter wel over een multidisciplinair oefenbeleidsplan. Daarmee wordt inhoudelijk wel degelijk voorzien in dit deel van de planvorming, maar voldoet het beleidsplan strikt genomen niet formeel aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het beleidsplan.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid. Deze zijn, voorzien van een advies, voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

2.3.3 Crisisplan

De Wvr bepaalt dat een aantal zaken in het crisisplan zelf zijn opgenomen en uitgewerkt. Dit blijkt in het regionaal crisisplan van de regio niet zo te zijn. De uitwerking vindt echter

wel plaats maar buiten het crisisplan in zogenaamde procesbeschrijvingen. Het gaat hierbij om een beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten dienen te treffen. Daarmee wordt inhoudelijk wel degelijk voorzien in dit deel van de planvorming, maar voldoet het crisisplan formeel niet volledig aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt. Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden.

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[99], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Zuid-Limburg leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
	Overstromingen door dijkdoorbraak
Vitale Infrastructuur	Uitval olievoorziening
	Uitval gasvoorziening
	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwatervoorziening
	Problemen waterinname
	Verontreiniging in het drinkwaternet
	Uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie
Ziektegolf	Ziektegolf besmettelijke ziekte
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte

99 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De regio geeft in het beleidsplan niet expliciet aan of zij een landelijk en/of bovenregionaal risico beschouwd. Op het niveau van de crisistypen is aangegeven wat in de looptijd van het beleidsplan moet worden gedaan om dergelijke crises te kunnen bestrijden. Voor de incidenttypen pandemie en overstromingen zijn plannen opgesteld en vastgesteld.

De plannen zijn, in het geval van ziektegolf besmettelijke ziekte, geïnitieerd door het ministerie van VWS. De plannen met betrekking tot overstromingen zijn in samenwerking met de buurregio, Veiligheidsregio Limburg-Noord, tot stand gekomen.

Voor het thema vitale infrastructuur is er nog geen sprake van een bovenregionale aanpak.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
Gezien het bijzondere karakter van deze regio, die meer grenst aan het buitenland dan aan Nederland, is bij de beoordeling van de bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling meer nadruk gelegd op landsgrensoverschrijdende- dan op de regiogrensoverschrijdende samenwerking.

De regio heeft door de ligging slechts één Nederlandse buurregio, de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Met deze regio wordt zowel op bestuurlijk- als op directieniveau overleg gevoerd. Deze overleggen vinden echter niet structureel plaats. Onderwerpen die hierbij aan bod komen zijn de meldkamer, informatiemanagement en NL-Alert, Burgernet, alsmede de totstandkoming van de convenanten in het kader van het project Vitale Partnerschappen. Collegiaal is de samenwerking op het gebied van multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen en planvorming (rampbestrijdingsplan hoog water, voorbereiding op trein- en verkeersincidenten).

De regio Zuid-Limburg is gelegen in de Euregio Maas Rijn. Dit is een internationaal samenwerkingsverband waaraan een aantal provincies en andere bestuurseenheden van Duitsland, België en Nederland deelnemen.

In euregionaal verband is sprake van een euregionale veiligheidsdirectie, die bestaat uit de strategisch adviseurs (directieniveau) van de wettelijk verantwoordelijke diensten voor zowel grootschalige als dagelijkse zorg rood en wit, die vier maal per jaar vergadert. Verder zijn de monodisciplinaire kolommen op directieniveau vertegenwoordigd in de euregionale Focusgroepen brandweer, infectieziektebestrijding en Eumed (wit). Zij ontmoeten elkaar in deze structuur eveneens vier maal per jaar. Deze Focusgroepen zetten het monodisciplinaire beleid uit en richten werkgroepen in rondom thema's die dan in werkgroepen bestaande uit specialisten worden voorbereid. Onder bovengenoemde Veiligheidsdirectie en Focusgroepen ressorteren bijvoorbeeld de werkgroepen CBRN, meldkamers, OTO, risicoprofiel en crisis- en risicocommunicatie. Deze laatste werkgroep heeft de grensoverschrijdende crisiscommunicatie opgezet en organiseert bestuurlijke oefeningen op dit gebied.

Met Duitse en Belgische operationele diensten zijn afspraken gemaakt over het over en weer optreden op elkaars grondgebied. Deze afspraken zijn nader uitgewerkt in de euregionale bijstandsplannen en bestaan al enige jaren. De afspraken betreffen ambulancebijstand, gewondenspreiding, brandbestrijding en technische hulpverlening, inclusief specialistische hulpverlening op het gebied van bosbranden, hoog water en CBRN. Deze afspraken worden ook beoefend. Hiervoor is een oefenkalender opgesteld. Daarnaast wordt ook samengewerkt op de volgende onderwerpen: ziekenhuiszorg, technische hulpverlening, CBRN, infectieziektebestrijding, hoogwater, rampenbestrijding, crisisbeheersing, risicoprofiel, bestuurlijke informatie-uitwisseling.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[100]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Zuid-Limburg heeft tot nu toe een convenant voor drinkwater afgesloten met het drinkwaterbedrijf WML. De regio verwacht in de loop van 2013 de overige convenanten af te sluiten.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten of het voornemen om ze af te sluiten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het NRK en Stichting Omroep Limburg. Daarnaast is met de Duitse organisatie Technisches Hilfswerk (THW) een grensoverschrijdend bijstandsplan afgesloten.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het multidisciplinair oefenbeleidsplan behoort onderdeel te zijn van het regionaal beleidsplan en als zodanig dan ook vastgesteld te zijn door het bestuur van de regio. Dit blijkt niet het geval te zijn. Het plan 'Multidisciplinair opleiden trainen en oefenen in Zuid-Limburg' is op 17 september 2009 vastgesteld door de veiligheidsdirectie. De regio stelt

100 Bron: website Veiligheidsberaad.

eens in de vier jaar een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast. Dit beleidsplan vormt de basis voor het Plan van aanpak MOTO Veiligheidsregio Zuid Limburg 2011-2015, waarin het beleid nader is uitgewerkt. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen en oefeningen met de euregiopartners.

2.5.2 *Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel*

In het plan is opgenomen dat de multidisciplinaire oefeningen zijn aangepast op het risicoprofiel van de regio. Hieruit blijkt dat de regio zich bewust is van de ketensamenhang tussen de plannen ingevolge de Wvr.

Eén van de doelen van het plan is dat organisaties en medewerkers die expliciet een multidisciplinaire rol vervullen in de rampenbestrijding en crisisbeheersing, individueel meetbaar, voldoende voorbereid zijn.

2.5.3 *Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur*

De regio heeft in de jaren 2010 tot en met 2012 geen systeemoefening, waarin een gelijktijdige toetsende oefening van de gehele hoofdstructuur, georganiseerd. De regio heeft op 23 oktober 2012 wel een alarmerings- en opkomstoefening en op 26 oktober 2012 een oefening met betrekking tot de elementen informatiemanagement en leiding en coördinatie georganiseerd. Aan deze oefening heeft niet de gehele hoofdstructuur deelgenomen. De meldkamer en een CoPI ontbraken in de opzet van de oefening. Met deze gegevens is het niet mogelijk om inzicht te verkrijgen in alle wettelijk te leveren minimum prestaties.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

De regio heeft geen oefenjaarplannen opgesteld, maar een Plan van aanpak MOTO Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2011-2015. Jaarlijks wordt een jaarplanning opgesteld waarin de MOTO activiteiten zijn opgenomen. Het plan van aanpak is vastgesteld door de Veiligheidsdirectie.

Opvallend is dat één van de doelen in het plan is dat in 2015 de professionele crisisorganisatie moet voldoen aan de wettelijke eisen.

De in 2011 en 2012 geplande oefeningen zijn conform de eigen planning uitgevoerd, met uitzondering van een themadag welke is verplaatst naar 2013.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

Voor het evalueren van incidenten en oefeningen heeft de regio zelf een evaluatiemethodiek ontwikkeld en vastgesteld. Deze is volgens de regio nog onvoldoende geborgd en nog niet toegepast.

De regio beschikt niet over een functionarisvolgsysteem. In het plan van aanpak MOTO is opgenomen dat in 2013 een volgsysteem wordt gerealiseerd.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Zuid-Limburg hebben zich in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 incidenten en een GRIP-4 incident voorgedaan. De regio heeft de evaluatie van het GRIP-3 incident van 26 augustus 2012 aan de Inspectie toegezonden. Uit de evaluatie blijkt dat het incident niet is getoetst aan de wettelijke eisen. De Inspectie heeft hierop de evaluatie, voor zo ver mogelijk, zelf getoetst aan het wettelijk toetsingskader.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet op de volgende punten niet aan de wettelijke eisen:

- Een informatiemanager CoPI ontbreekt.
- De regio heeft de coördinatie van de crisiscommunicatie belegd bij het Actiecentrum Crisiscommunicatie. Een adviseur crisiscommunicatie neemt plaats in het ROT.
- Uit gesprekken met functionarissen van de regio blijkt dat het adviseren van het ROT door het CoPI en Tbz tijdens het incident onvoldoende wordt vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen beperkt advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Ditzelfde geldt bij het adviseren van het GBT door het ROT.
- De coördinator van de voorlichting ontbreekt in het Tbz. Deze komt conform eigen planvorming op in het ROT.
- Het voorlichten van de bevolking behoort niet tot de taken van het Tbz. Dit is belegd bij het Actiecentrum Crisiscommunicatie.
- Bij de alarmering voor dit incident is niet de gehele hoofdstructuur opgekomen. Dit is veroorzaakt doordat niet naar het hoogste GRIP-niveau is opgeschaald. Tijdens de alarmerings- en opkomstoefening is wel opgeschaald naar het hoogste GRIP-niveau. Uit de resultaten van deze oefening blijkt dat het RBT in de vereiste samenstelling is opgekomen.

3.2.2 Alarmering

De alarmering is tijdens het incident niet goed verlopen. Teams zijn onvolledig gealarmeerd, functionarissen niet gealarmeerd, et cetera. Vanwege de diversiteit aan onderliggende oorzaken heeft de regio de alarmering onderzocht. Na analyse is aan de directie van de regio een verbetervoorstel gedaan om tijdige en correcte alarmering te borgen. Eén van de voorstellen is om de voorbereide alarmering in GMS volledig te herzien. Dit moet er toe leiden dat vanaf 1 januari 2013 de alarmering correct verloopt en vanaf 1 mei 2013 structureel is geborgd.

Tijdens het incident is de functie van eenhoofdige leiding niet ingevuld. Deze functie wordt normaal gesproken ingevuld door de CaCo. De rol van de CaCo wordt vanuit het aanwezige meldkamerpersoneel ingevuld. Dit is echter tijdens het incident niet gebeurd. Hierdoor was geen sprake van eenhoofdige leiding op de meldkamer.

De regio heeft de afspraken hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis niet bestuurlijk vastgesteld.

3.2.3 *Opschaling*

Als gevolg van de niet goed verlopen alarmering zijn wettelijke vereiste normtijden overschreden. Doordat een expliciete opkomstregistratie ontbreekt is niet te achterhalen welke functionarissen de normtijden hebben overschreden. Wel zijn de teams, conform de eigen planvorming, compleet opgekomen.

De regio heeft op 23 oktober 2012 een alarmerings- en opkomstoefening gehouden. Uit de evaluatie blijkt dat de normtijden in een enkel geval worden overschreden.
Het overschrijden van de normtijden kan leiden tot het vertraagd tot stand komen van een multidisciplinaire aanpak van het incident.

De regio beschikt niet over een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld. Daarnaast wordt voor de invulling van sleutelfuncties van de gemeentelijke kolom in enkele gevallen gebruik gemaakt van poolvorming. Bij de sleutelfuncties die door politiefunctionarissen worden ingevuld is soms sprake van vrije instroom. In beide gevallen kan, door het ontbreken van een piketregeling, niet gesproken worden van een geborgde opkomst in geval van alarmering.

3.2.4 *Informatiemanagement*

Tijdens het incident voldoet het informatiemanagement niet aan de wettelijke eisen. Zo ontbreekt het totaalbeeld en wordt gewerkt met sitraps. Deze werkwijze heeft invloed op het verwerken van nieuwe gegevens. Deze worden eerst na afloop van een overleg toegevoegd aan het sitrap en na akkoord door de voorzitter/leidinggevende van het team, via het netcentrische systeem, beschikbaar gesteld. Dit belemmert het proces informatiemanagement en daarmee de beeldvorming over het incident. Het risico bestaat dat door het vertraagd beschikbaar komen van informatie, scenario's worden uitgewerkt op basis van verouderde informatie.

Uit gesprekken met functionarissen van de regio blijkt dat een actueel totaalbeeld ontbreekt. Dit dient, op basis van het crisisplan, door het ROT te worden opgesteld.

Het effect van het ontbreken van een actueel totaalbeeld is, volgens de regio, ook merkbaar bij het invullen van de adviesrollen van de diverse teams. Dit komt beperkt tot stand. De regio is zich hier ook zelf van bewust en geeft aan dat in samenwerking met het IFV wordt gezocht naar mogelijkheden om dit te verbeteren.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

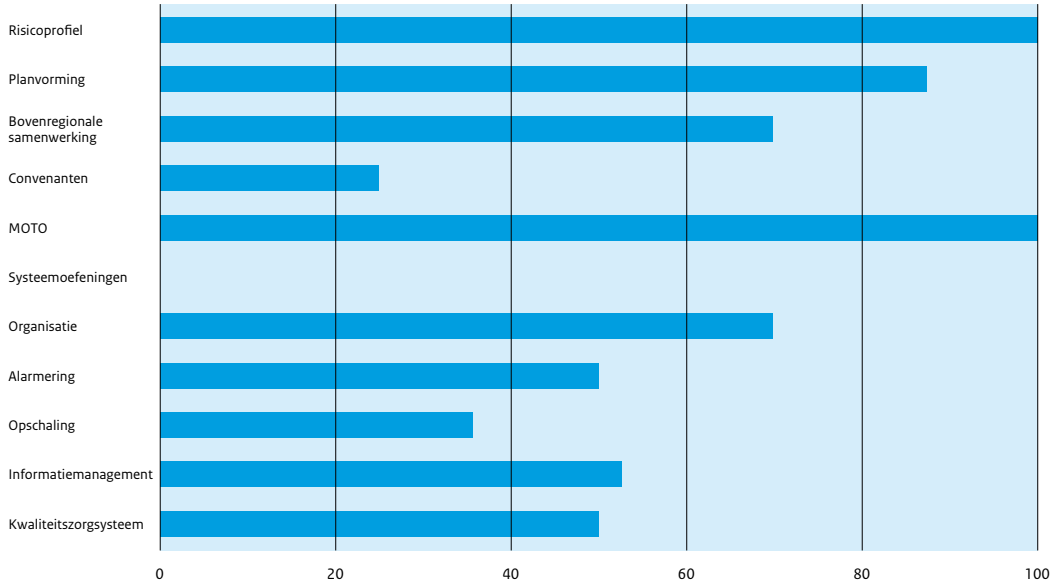

5 Conclusies

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft ten opzichte van de vorige meting zeer beperkt vooruitgang geboekt. Op de meerderheid van de onderdelen is zelfs een teruggang zichtbaar. Op de volgende punten is verbetering gewenst, dit zijn grotendeels dezelfde punten die reeds eerder, tijdens het onderzoek voor de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn geconstateerd:

Risicoprofiel:

- Het risicoprofiel voldoet niet volledig aan de wettelijke eisen; de landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties ontbreken.

Systeemoefeningen:

- Een gezamenlijke oefening van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding is niet georganiseerd.

Organisatie:

- De adviserende functie van het CoPI en Tbz aan het ROT en van het ROT aan het BT vindt niet altijd plaats.

Planvorming:
- De gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is niet bestuurlijk vastgesteld.

Alarmering:
- De aanwezigheid van de eenhoofdige leiding op de meldkamer is niet gegarandeerd.
- De alarmering van de hoofdstructuur verloopt niet tijdig.

Opschaling:
- Niet alle opkomsttijden vallen binnen de norm.

Informatiemanagement:
- Nieuwe gegevens worden niet tijdig in het eigen beeld van de onderdelen van de hoofdstructuur verwerkt.
- Een actueel totaalbeeld ontbreekt.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Risicoprofiel:
- Breng in het risicoprofiel de landgrensoverschrijdende risicovolle situaties in kaart.

Planvorming:
- Stel de gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is bestuurlijk vast.

Systeemoefeningen:
- Organiseer conform het Bvr jaarlijks een systeemoefening.

Organisatie/MOTO:
- Neem de adviesrol van de onderdelen van de hoofdstructuur op als oefendoel in oefeningen. Evalueer deze rol zowel in oefeningen als incidentevaluaties.

Informatiemanagement:
- Toets de netcentrische werkwijze van de hele hoofdstructuur aan de wettelijke vereisten.

Alarmering/opschaling:
- Toets de nieuw opgestelde plannen met betrekking tot alarmering en opkomst van de hoofdstructuur direct na implementatie aan de wettelijke vereisten.
- Borg de functie van eenhoofdige leiding op de meldkamer.
- Draag zorg voor een oplossing met betrekking tot de opkomsttijden.
- Stel de gehanteerde werkwijze hoe om te gaan met meldingen die niet te maken hebben met de ramp of crisis is bestuurlijk vast.

C25

Veiligheidsregio Flevoland

1 Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Flevoland valt samen met de grenzen van de provincie Flevoland. De regio bestaat uit zes gemeenten, namelijk Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. In de provincie Flevoland wonen meer dan 380.000 mensen op een gebiedsoppervlakte van ongeveer 2.500 km². Qua inwonersaantal is Almere de grootste gemeente. Aan de Veiligheidsregio Flevoland grenzen veel veiligheidsregio's. In het westen zijn dat de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland. In het zuiden Gooi en Vechtstreek, Utrecht en Gelderland-Midden. In het oosten Noord- en Oost-Gelderland en IJsselland en ten slotte Fryslân in het noorden.

Water speelt een grote rol in Flevoland. Ongeveer 40 procent van het totale oppervlak van de veiligheidsregio bestaat uit het water van het IJsselmeer, Markermeer en de Randmeren. Hieruit volgt de coördinerende rol die de regio heeft in het kader van de Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied (SAMIJ). De gehele regio ligt onder Normaal Amsterdams Peil (NAP), met uitzondering van het voormalige eiland Urk dat (gedeeltelijk) boven NAP is gelegen. Dit houdt in dat bijna de gehele regio zonder dijken volledig onder water zou komen te staan. Een aantal gebieden binnen de regio ligt meer dan 4 meter onder NAP.

Ziekenhuizen in de regio staan in de steden Almere, Lelystad en Emmeloord. De gemeente Lelystad heeft een luchthaven. In de regio wordt jaarlijks een aantal grote evenementen gehouden. Voorbeelden hiervan zijn het bevrijdingsfestival te Almere, Lowlands en Defqon.1 in Biddinghuizen en Zand te Almere. Walibi Holland, Bataviastad en Aviodrome zijn de grote attracties in de regio. Binnen Flevoland is een groot aantal recreatiebedrijven, campings en recreatiewoningen.

Flevoland is een regio waar nog steeds grote infrastructurele wijzigingen plaatsvinden. Relevante toekomstige ontwikkelingen in dit kader zijn de schaalsprong van Almere, de voltooiing en in gebruik name van de Hanzelijn eind 2012, de aanleg van de N23, de verbreding van de A6, het ontwikkelen van buitendijkse gebieden en de uitbreiding van luchthaven Lelystad.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de Staat van de Rampenbestrijding 2010 zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
  - De regio Flevoland geeft aan dat zij naar verwachting in 2010, na herziening van het risicoprofiel, het beleidsplan opstelt dat voldoet aan de eisen van de wet. De regio zal dit beleidsplan afstemmen met de beleidsplannen van de aangrenzende regio's, de betrokken waterschappen en het regionaal politiekorps.
- Risicoprofiel
  - De regio geeft aan dat zij werkt aan een nieuw risicoprofiel dat naar verwachting in juni 2010 bestuurlijk wordt vastgesteld. De totstandkoming van dit risicoprofiel zal in lijn zijn met de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
  - De regio heeft in haar 'Multidisciplinair Beleidsplan Opleiden en Oefenen 2010-2013' aangegeven tot ingebruikneming van een kwaliteitszorgsysteem over te gaan. Naar verwachting van de regio zal dit in de loop van 2010 zijn beslag krijgen.
- Organisatie
  - In de organisatie is geen coördinerend CoPI beschreven (artikel 2.1.1 Bvr).
  - Een informatiemanager ontbreekt in de samenstelling van het CoPI (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr).

- Een informatiemanager ontbreekt in de samenstelling van het Team Bevolkingszorg (Tbz) (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
- De Sectie Informatiemanagement en een medewerker van de Sectie Bevolkingszorg ontbreken in het Regionaal Operationeel Team (ROT) (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).
- Een leidinggevende politie en GHOR ontbreken in het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) (artikel 2.1.5 Bvr).
- De HOvJ ontbreekt in de samenstelling van het RBT, de waterschappen zijn niet uitgenodigd aan het RBT deel te nemen (artikel 39 Wvr).

- Alarmering
  - De criteria voor grootschalig alarmeren door de meldkamer zijn niet beschreven (artikel 2.2.1 Bvr)
  - De functie van eenhoofdige leiding op de meldkamer is niet benoemd in een multidisciplinair vastgesteld document en is niet continu geborgd (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
  - De regio heeft niet beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampenbestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld (artikel 2.2.2 lid 2 Bvr).
  - Er is nog geen sprake van een tijdige alarmering (artikel 2.2.3 Bvr).
  - Er is geen meldkamerbeeld binnen vijf minuten (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
  - De opkomst en aanvang werkzaamheden door het CoPI, het ROT en het Tbz vindt niet tijdig plaats (artikel 2.1.3 onderdeel a tot en met g Bvr).
  - De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie is nog niet in een document vastgelegd (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
  - Aan vrijwel alle bepalingen over informatiemanagement wordt niet voldaan (artikelen 2.4.1 tot en met 2.4.4 Bvr).

2 Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

De regio heeft de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding 2010 die betrekking hebben op de samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie deels opgelost. De samenstelling van het CoPI, het ROT en het GBT is conform het Bvr in zowel planvorming als in opkomst. Het RBT voldoet in planvorming, de opkomst is tijdens de systeemoefening niet getoetst.

In de beschrijving van de hoofdstructuur in het crisisplan ontbreekt echter een apart Tbz dat voor de coördinatie en de uitvoering van de gemeentelijke processen zorg draagt. De gemeentelijke actiecentra worden – conform het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRCP) maar in afwijking van het Bvr – aangestuurd door de Stafsectie Bevolkingszorg in het ROT. Daarnaast is er in de hoofdstructuur geen sprake van een CoPI met een coördinerende taak, de regio heeft dit belegd bij het ROT.

De regio heeft de knelpunten met betrekking tot de alarmering nog niet volledig opgelost. De regio heeft in haar crisisplan de calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer gemandateerd voor opschaling tot en met GRIP-2. Een CaCo (die fungeert als leidinggevende) of eenhoofdige leiding op de meldkamer kent de regio Flevoland nog niet. Er wordt vooralsnog gewerkt met achterwachten die buiten kantoortijden moeten worden opgeroepen. Tevens beschikt de regio niet over een bestuurlijk vastgestelde beschrijving op welke wijze reguliere meldingen ten tijde van een incident of crisis worden afgehandeld.
Het meldkamerbeeld binnen vijf minuten bestaat uit de informatie die door de centralisten in GMS in het incident wordt verwerkt. De meldkamer alarmeert tijdig na elke ophoging van het opschalingsniveau en ook worden tegelijkertijd de andere functionarissen en eenheden gealarmeerd.

De knelpunten met betrekking tot de opschaling zijn door de regio deels opgelost. De regio beschikt nog niet over een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. De opkomst en aanvang werkzaamheden voldoet voor het CoPI en (grotendeels) het ROT. In de evaluatie is de opkomst van de medewerkers van de secties in het ROT niet getoetst.

De regio heeft de knelpunten met betrekking tot het informatiemanagement deels opgelost. De onderdelen van de hoofdstructuur hebben de beschikking over een netcentrisch systeem, namelijk LCMS. Met name in het samenstellen en onderhouden van het totaalbeeld en het eigen beeld is echter nog ruimte voor verbetering.

Het beleidsplan is conform de Wvr opgesteld. Het risicoprofiel en het regionaal crisisplan voldoen beiden op een element na aan de wettelijke eisen die zijn gesteld in de Wvr. De regio heeft nog geen kwaliteitszorgsysteem in gebruik genomen. Wel is eind 2012 een adviseur kwaliteitszorg in dienst getreden.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

In het regionaal beleidsplan heeft de Veiligheidsregio Flevoland haar beleidsvoornemens voor de periode 2011-2014 opgenomen. Onder andere wordt in samenwerking met de zes gemeenten onderzocht op welke wijze de Veiligheidsregio Flevoland kan faciliteren in de uitwerking van het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid. Eveneens voert de regio, indien zij dit noodzakelijk vindt voor de beleidsvorming, een onderzoek uit naar de risicoperceptie onder de bevolking van Flevoland in relatie tot de feitelijke risico's. Een regionaal plan risicocommunicatie wordt opgesteld en voor 2013 is het de ambitie van de regio om de basisinstrumenten van risicocommunicatie op orde te hebben: een informatieve regionale website en een toolkit voor gemeenten en hulpdiensten. De regio ziet echter ook een rol voor de zelfredzaamheid van de burger. In 2013 wordt een beleidsdocument zelfredzaamheid en burgerparticipatie opgesteld en wordt deze beleidsperiode geëxperimenteerd met betrekking tot zelfredzaamheid en burgerparticipatie voor alle betrokkenen in de regio.

De regio heeft het voornemen om de meldkamer te fuseren met de meldkamer Gooi en Vechtstreek en (op termijn) met de meldkamer Utrecht. Deze ontwikkeling zou een groot

aantal van de in deze rapportage gesignaleerde knelpunten op lossen. Echter tot nu leidt dit initiatief zowel intern als extern tot bezwaren van derden waardoor een aanzienlijke vertraging is opgetreden. Dit tot grote frustratie van de regio. In gesprekken is aangegeven dat als gevolg hiervan in Flevoland geen verdere investeringen meer in de huidige meldkamer zullen worden gedaan.

De komende periode gaat de regio verder met de voorbereiding op en uitvoering van de crisiscommunicatie. Hiervoor draagt de regio zorg voor de borging van de koude organisatie van de crisiscommunicatie, aanpassing van de planvorming ter realisatie van een interregionaal Actiecentrum Communicatie, het opstellen van eenduidige piketregelingen, het opleiden van de sleutelfunctionarissen, de aansluiting van het proces crisiscommunicatie op andere processen zoals informatievoorziening en de borging van crisiscommunicatie in convenanten met relevante crisispartners zoals de calamiteitenzender.

Daarnaast wordt intergemeentelijk een plan opgesteld dat voorziet in de hoofdlijnen van de activiteiten die nodig zijn bij herstel uit een ontwrichte situatie. Elke gemeente kan dan op basis van dit plan een nadere uitwerking en/of invulling geven toegespitst op die gemeente. De regio richt zich deze beleidsperiode ook op de doorontwikkeling van informatiemanagement voor optimalisatie van de netcentrische werkwijze, de implementatie van een functionarisvolgsysteem en Project OCMNL (voor het project OCMNL zie verder paragraaf 2.4.3.2).

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is op 17 december 2010 bestuurlijk vastgesteld. Het bevat op één na alle elementen die genoemd zijn in de Wvr. De uitwerking van het element: 'Het bestuur van de veiligheidsregio nodigt ten minste eenmaal per jaar de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen uit voor een gezamenlijk overleg over de risico's in de regio', staat niet als zodanig opgenomen in het risicoprofiel. In de regio Flevoland organiseren provincie en veiligheidsregio ieder jaar om en om een overleg, maar in dit overleg staan het bespreken van de risico's binnen de regio niet specifiek op de agenda[101].

Het risicoprofiel is tot stand gekomen na afstemming met de gemeenten, buurregio's en enkele crisispartners. In het risicoprofiel wordt aandacht geschonken aan bovenregionale aspecten. In het risicoprofiel zijn de voor de regio relevant geachte crisis- en incidenttypen uitgewerkt in scenario's. Een scenario wordt gedefinieerd als een verwacht karakteristiek verloop van een incidenttype, vanaf basisoorzaken tot en met de einduitkomst. In een overzicht van deze scenario's wordt bij elk scenario aangegeven of hierbij sprake is van een regio-overschrijdend risico (in/uit of beiden). In de scenario's wordt echter niet toegelicht

101 Verslag van de vergadering van het bestuur Veiligheidsregio Flevoland, gehouden op 28 september 2011, onderdeel 4a en Uitnodiging Rijksherenoverleg 21 april 2012 (kenmerk VRF/Brandweer-VRF-010, dd 15 maart 2012).

waarom sprake is van een bovenregionaal risico, op welke wijze dit risico zich uit en welke gevolgen dit voor de regio kan hebben. De regio geeft in het risicoprofiel aan niet in het effectgebied van een landgrensoverschrijdend risico te liggen.

2.3.2 *Beleidsplan*

Het regionaal beleidsplan is op 28 september 2011 bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr.

Het beleidsplan is afgestemd en voorgelegd aan de vereiste partijen. Tevens blijkt dat voorafgaand aan de besluitvorming in het bestuur de gemeenteraden in de regio betrokken zijn bij het opstellen van het beleidsplan. Hierbij zijn wensen kenbaar gemaakt omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

2.3.3 *Crisisplan*

Het regionaal crisisplan is eveneens bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt op één element na aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. 'De beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en crisisbeheersing', staat als zodanig niet opgenomen in het crisisplan. In het crisisplan wordt hiervoor ook niet naar andere planvorming verwezen. De regio geeft aan dat een dergelijke beschrijving in ontwikkeling is, de oude procesbeschrijvingen worden de komende periode aan de hand van de uitkomsten van de Commissie Bruinooge geactualiseerd.

Het regionaal crisisplan is een gezamenlijk crisisplan van de Veiligheidsregio Flevoland en de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Ter afstemming met de crisisplannen van de overige aangrenzende veiligheidsregio's[102] heeft de Veiligheidsregio Flevoland het eind-concept van het crisisplan naar de aangrenzende veiligheidsregio's verzonden met de uitnodiging tot het geven van een reactie.

Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de Commissaris van de Koningin toe te zenden[103].

2.3.4 *Bovenregionale en internationale ontwikkeling*

2.3.4.1 *Voorbereiding bovenregionale incidenten*

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr[104], maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht.

102 Artikel 16 lid 3 Wvr.
103 Artikel 16 lid 4 Wvr.
104 Artikel 37 lid 1 Wvr.

De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid. De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf. Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regiospecifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Flevoland leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevend scenario
Overstromingen	Overstromingen
Vitale Infrastructuur	Uitval elektriciteitsvoorziening
	Uitval drinkwaternet
	Uitval spraak- en data communicatie
Ziektegolf	Ziektegolf

In het beleidsplan staat vermeld dat door het veiligheidsbestuur de scenario's ziektegolf, overstromingen en uitval elektriciteitsvoorziening zijn benoemd tot de prioritaire scenario's die nader uitgewerkt dienen te worden, omdat deze scenario's in het risicoprofiel de grootste impact hebben. Deze scenario's heeft de regio uitgewerkt in maatregelen. Voor ziektegolf zijn deze maatregelen in 2012 uitgewerkt in het document 'Incidentbestrijdingsplan infectieziekten GGD & Veiligheidsregio Flevoland'. Eveneens in 2012 zijn de maatregelen op het gebied van de vitale infrastructuur uitgewerkt in het document 'Incidentbestrijdingsplan Uitval Nutsvoorzieningen Veiligheidsregio Flevoland'. Hierin zijn niet alleen de maatregelen voor uitval van de elektriciteitsvoorzieningen, maar ook die voor drinkwater en gas opgenomen. Een Coördinatieplan en Evacuatieplan Overstromingen heeft de regio al in 2008 opgesteld.
In geen van deze plannen is echter sprake van een bovenregionale aanpak.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling
De veiligheidsregio werkt op meerdere gebieden nauw samen met de aangrenzende Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Voorbeelden van samenwerking tussen de veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek zijn de gezamenlijke opstelling en vaststelling van het crisisplan en het Interregionaal Convenant Informatiemanagement. Ook vullen de regio's samen piketfuncties in en zullen zij in 2013 gezamenlijk een nieuw multidisciplinair oefenbeleidsplan opstellen.

Zoals eerder in paragraaf 2.2 is beschreven hebben de veiligheidsregio's Flevoland, Gooi en Vechtstreek en Utrecht het voornemen over te gaan op een centrale meldkamer; het Operationeel Centrum Midden Nederland (OCMNL). Vooralsnog, afhankelijk van verdere

besluitvorming, staat het OCMNL gepland voor 2014. Een voorgenomen tussentijdse versnelde samenvoeging van de meldkamers van de regio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland is nog niet tot stand gekomen door bezwaren die de OR van de politie Flevoland heeft ingediend bij de Ondernemingskamer. De Ondernemingskamer heeft vervolgens geoordeeld dat de samenvoeging onvoldoende was beargumenteerd.
Naast de samenwerking met de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en de eventuele oprichting van het OCMNL komt bovenregionale of internationale samenwerking in het regionale beleidsplan niet aan de orde.

In 2012 heeft de regio samen met buurregio IJsselland een bovenregionale systeemoefening georganiseerd, waarbij het scenario gericht was op het bestrijden van een incident in de nieuw aangelegde Drontermeertunnel (spoortunnel) gelegen op het grondgebied van beide regio's.

Voor zover uit het crisisplan herleidbaar heeft de Veiligheidsregio Flevoland buiten de convenanten en samenwerkingsovereenkomsten met de regio Gooi en Vechtstreek, geen convenanten of samenwerkingsovereenkomsten met andere veiligheidsregio's afgesloten.

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen[105]. Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Onderzocht is of de regio convenanten heeft afgesloten op deze vier onderwerpen. De regio Flevoland heeft in de onderzoeksperiode een convenant voor drinkwater afgesloten met de politieregio Flevoland en drinkwaterbedrijf Vitens en voor Energie/Gas met Politieregio Flevoland en Netbeheer Nederland. Tevens is met het Waterschap Zuiderzeeland een convenant afgesloten. Het laatst genoemde convenant wordt momenteel gelijk met het convenant van Rijkswaterstaat herzien, conform het landelijke model. Voor Spoor is nog geen convenant opgesteld. De planning hiervoor is onbekend.

105 Bron: website Veiligheidsberaad.

Naast deze convenanten heeft de regio ook met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Hierbij gaat het om Defensie '43 Mech Brig' (43 Gemechaniseerde Brigade), Omroep Flevoland (calamiteitenzender), Politieregio Flevoland (samenwerkingsconvenant), SAMIJ (onder andere incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied) en het Openbaar Ministerie Zwolle/Lelystad (samenwerkingsafspraken). Daarnaast heeft de GHOR diverse convenanten afgesloten met partners in de witte keten (bijvoorbeeld GGZ instellingen, Slachtofferhulp Nederland, ziekenhuizen, GGD-en, RAV-en, huisartsen en het Nederlandse Rode Kruis).

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het document MOLETOF 2010-2013 (Multidisciplinair Opleiden (bijscholen), Leven-langleren, Evalueren, Trainen en Oefenen in Flevoland) is op 27 mei 2009 bestuurlijk vastgesteld. In het regionaal beleidsplan wordt nog naar dit oefenbeleidsplan verwezen, waarbij tevens wordt aangegeven dat de regio samen met Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek een nieuw oefenbeleidsplan – gebaseerd op de huidige wettelijke eisen – gaat opstellen.

De regio stelt vierjaarlijks een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en voorziet met het huidige plan in opleiding, bijscholing en oefening van de sleutelfunctionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen in de staven. In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en uitvoeringsparagraaf opgenomen. De expertisegroep multidisciplinaire vakbevoegd- en vakbekwaamheid van het Veiligheidsbureau is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het document MOLETOF 2010-2013 staat vermeld dat de 'MOO-jaarplannen' onder andere op basis van het risicoprofiel worden opgesteld. De regio geeft aan dat voor elk oefenjaar een oefenthema wordt afgeleid uit het regionaal risicoprofiel. Deze oefenthema's worden verwerkt in de bijscholingsdagen en de CoPI-, ROT- en BT-oefeningen. Ook de jaarlijkse systeemoefening wordt opgehangen aan dit thema. De afgelopen onderzoeksperiode zijn de thema's 'ongeval gevaarlijke stoffen (2010)', 'uitval elektriciteit (2011)' en 'spoorwegongeval in een spoortunnel (2012)' aan de orde geweest.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De regio heeft jaarlijks, zowel in 2010 (Schoon Schip), 2011 (Stroomnood) als 2012 (Tunnel Tumult) een systeemoefening georganiseerd waarbij het merendeel van de onderdelen van de hoofdstructuur gelijktijdig is beoefend. Het Tbz (en de gemeentelijke actiecentra) maakte(n) geen deel uit van de systeemoefeningen. De Inspectie heeft de oefening Tunnel Tumult in 2012 bijgewoond en gebruikt haar waarnemingen en de evaluatie van de regio voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen.

2.5.4 *Oefenjaarplannen*

In het document MOLETOF 2010-2013 staat vermeld dat de regio jaarlijks een MOO-jaarplan opstelt aan de hand van het risicoprofiel, de ramptypen, de beschikbare bijscholingsonderwerpen en kwalitatieve en kwantitatieve informatie uit evaluaties[106].
In het regiogesprek stelt de regio echter dat geen sprake is van oefenjaarplannen, maar dat het MOLETOF direct vertaalt wordt in oefenkalenders die door het algemeen bestuur worden vastgesteld. De organisatie van de oefeningen wordt uitgevoerd door een projectleider aangewezen vanuit de expertisegroep Multidisciplinaire vakbevoegd- en vakbekwaamheid. De projectleider stelt een oefenstaf samen die de oefeningen organiseert, begeleidt en evalueert. Ter verantwoording zorgt de projectleider voor een productplan waarin draaiboek, oefendoelen, evaluatie en deelnemers staan beschreven.

De in 2011 en 2012 geplande oefeningen zijn conform de eigen planning uitgevoerd.

2.5.5 *Kwaliteitssysteem*

De Veiligheidsregio Flevoland heeft een eigen evaluatiemethodiek ontwikkeld en bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsdocument is van toepassing op de evaluatie van het multidisciplinair optreden van de crisisorganisatie conform het regionaal crisisplan. In het document multidisciplinair evalueren Flevoland staat beschreven hoe incidenten geëvalueerd worden, wat er geëvalueerd wordt en wie daarbij een rol spelen. Na elke GRIP-1 inzet vindt binnen het CoPI direct een multidisciplinaire nabespreking plaats onder leiding van de leider CoPI. Vanaf GRIP-2 vindt altijd een multidisciplinaire evaluatie plaats. Het Hoofd Veiligheidsbureau is verantwoordelijk voor de borging van de verbeterpunten na een multidisciplinaire nabespreking of evaluatie.

De regio Flevoland geeft momenteel vorm aan een waarnemerspool voor oefeningen. Daarvoor is inmiddels een projectplan Waarnemen opgesteld en een opleiding waarnemen uitgevoerd. Voor het evalueren van daadwerkelijke incidenten en het waarnemen bij GRIP-3 en GRIP-4 oefeningen wil de regio auditoren opleiden, omdat zij heeft gemerkt dat dergelijke evaluaties en waarnemingen op basis van het toetsingskader een andere aanpak vragen. Dit heeft geleid tot het vaststellen van het plan ‘Evaluatie incidenten’ en het voorbereiden van een opleiding evaluatoren samen met de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek. Deze opleiding wordt in februari 2013 verzorgd door Lloyds Register. Het toetsingskader van de Inspectie VenJ maakt onderdeel uit van deze opleiding.

De regio registreert in een Excel-bestand welke sleutelfunctionarissen aanwezig zijn geweest bij oefeningen. Zoals de regio in haar plan MOLETOF heeft verwoord voldoet het huidige systeem niet volledig aan de eisen die door de Inspectie aan een kwaliteitszorgsysteem zijn gesteld. Op basis van de eerdere aanbeveling van de Inspectie heeft de regio een verbeterplan opgesteld waarbij zij wenst te komen tot een systematiek conform het principe van Deming (plan-do-check-act). Begin 2013 verwacht de regio een bestuurlijk besluit te hebben genomen over de ingebruikname van een functionarisvolgsysteem.

106 MOLETOF, blz. 47.

3 Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de Inspectie VenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem)oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio Flevoland heeft zich in de onderzoeksperiode één GRIP-3 incident en geen GRIP-4 incident voorgedaan. Voor het toetsen van de wettelijke minimumeisen is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de oefening Tunnel Tumult op 21 april 2012.

De oefening kent het volgende scenario. Een goederentrein die onderweg is van Lelystad naar Zwolle loopt net buiten de Drontermeertunnel aan de zijde van de gemeente Kampen uit het spoor en komt tot stilstand. Even later wordt deze goederentrein door een passerende intercity geschampt. Door het ongeluk vallen er tientallen gewonden in de intercity en breekt er brand uit. De intercity komt tot stilstand deels in de tunnel aan de zijde van de gemeente Dronten. De oefening is uitgevoerd als een bovenregionale oefening met de Veiligheidsregio IJsselland.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft voorzien in de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en voldoet met uitzondering van de volgende punten aan de wettelijke eisen:

- Het uitbrengen van adviezen door het CoPI aan het ROT en door het ROT aan het GBT wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden van deze teams hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident.
- De leden van het Beleidsteam nemen tijdens de oefening niet altijd de ruimte om als strategisch adviseur op te treden en geven de burgemeester daarmee onvoldoende ondersteuning bij het nemen van beleidsbeslissingen en besluiten.

Bij de alarmering is niet de gehele hoofdstructuur betrokken, omdat niet naar het hoogste GRIP-niveau wordt opgeschaald[107] en het Tbz geen deel uitmaakte van de systeemoefening. Door het niet deelnemen van Tbz en RBT wordt de uitkomst in het diagram van het onderdeel 'organisatie' negatief beïnvloed.

3.2.2 Alarmering

In het nieuwe crisisplan zijn criteria vermeld voor de incidenten waarbij de meldkamer tot grootschalige alarmering over gaat. In het crisisplan is de calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer bevoegd tot opschaling tot en met GRIP-2.
In de regio Flevoland is nog geen sprake van eenhoofdige leiding op de meldkamer of een CaCo die als leidinggevende fungeert. Er is sprake van een achterwacht ambulance/brandweer en politie die buiten kantoortijden worden opgeroepen. De achterwacht politie maakte geen deel uit van de oefening en is daarom ook niet opgeroepen.

In GMS staat in een procedure omschreven welke handelingen de centralist bij een ramp en crisis dient te verrichten. Omdat deze procedure niet schriftelijk beschikbaar is gesteld, wordt niet duidelijk waaruit de gemaakte afspraken bestaan. Ook is deze procedure niet verwerkt in een document dat door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio en het Regionale College is vastgesteld.

De meldkamer start na elke ophoging van het opschalingsniveau tijdig de alarmering en alarmeert tegelijkertijd ook de andere functionarissen en eenheden. In het Bvr is voor de meldkamer de taak opgenomen de burgemeester bij grootschalige alarmeringen te informeren. Tijdens de oefening heeft de leider CoPI, in afwijking van het besluit, de burgemeester na opschaling tot GRIP-2 geïnformeerd. In december 2012 is de alarmerings-

107 Bij de alarmering komt niet de gehele hoofdstructuur op doordat de opschaling beperkt is tot GRIP-3. Gevolg is dat het RBT niet wordt waargenomen. Echter, in het Regionaal Crisisplan komt de samenstelling van een RBT overeen met de wettelijke eisen.

procedure aangepast in het kader van de implementatie van het regionaal crisisplan. Het is onbekend in hoeverre het informeren van de burgemeester door de meldkamer in deze alarmeringsprocedure is opgenomen.

De meldkamer heeft binnen vijf minuten een meldkamerbeeld beschikbaar.

3.2.3 Opschaling

De onderdelen van de hoofdstructuur behalen op twee onderdelen na de normtijden. Over de opkomst van de medewerkers van de overige secties in het ROT[108] zijn geen gegevens in de evaluatie opgenomen en het Tbz maakte geen deel uit van de oefening. Deze opkomstnormen kunnen daarom niet worden getoetst.

De Veiligheidsregio Flevoland is nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. Hierdoor is het onbekend hoe de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie denkt te garanderen. De regio geeft aan dat de hulpverleningsdiensten in dergelijke gevallen uitgaan van de gebruikelijke aflossingsmethodieken, zowel intern als extern (bijstand). Wel is sprake van een monodisciplinair continuïteitsplan Grieppandemie dat de Brandweer Flevoland heeft opgesteld. Daarnaast geeft de regio aan dat de GHOR beschikt over een zorg continuïteitsplan GGD/GHOR/RAV conform het landelijke model en een regionaal zorg continuïteitsplan. Dit laatste plan is een plan van de GHOR met de zorgpartners, waarin afspraken zijn gemaakt over regionale maatregelen en de coördinatiestructuur (regionaal crisisteam zorg) bij het ontstaan van een disbalans in het zorgaanbod en/of zorgvraag.

3.2.4 Informatiemanagement

De regio heeft in haar planvorming het netcentrisch werken beschreven. Dit wordt ondersteund door het netcentrische systeem LCMS. Tijdens de oefening wordt gebruik gemaakt van LCMS. Alle teams voeren informatie in het systeem in en kunnen informatie ophalen.
De Sectie Informatiemanagement in het ROT is volgens het regionaal crisisplan belast met het maken van een centraal totaalbeeld. Tijdens de oefening stelt het ROT echter geen totaalbeeld op. Daarnaast is er tijdens de oefening voor de meldkamer en het ROT geen sprake van een eigen beeld conform de (inhoudelijke) wettelijke eisen.

De beschikbare gegevens worden over het algemeen wel tijdig verwerkt en door het gebruik van LCMS beschikbaar gesteld aan de andere onderdelen van de hoofdstructuur en andere bij de ramp of crisis betrokken partijen. Het CoPI en het GBT koppelen het niet volledig uitvoeren van een advies of opdracht terug naar de opdrachtgever.

108 Artikel 2.3.1 onderdeel E Bvr.

4 Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

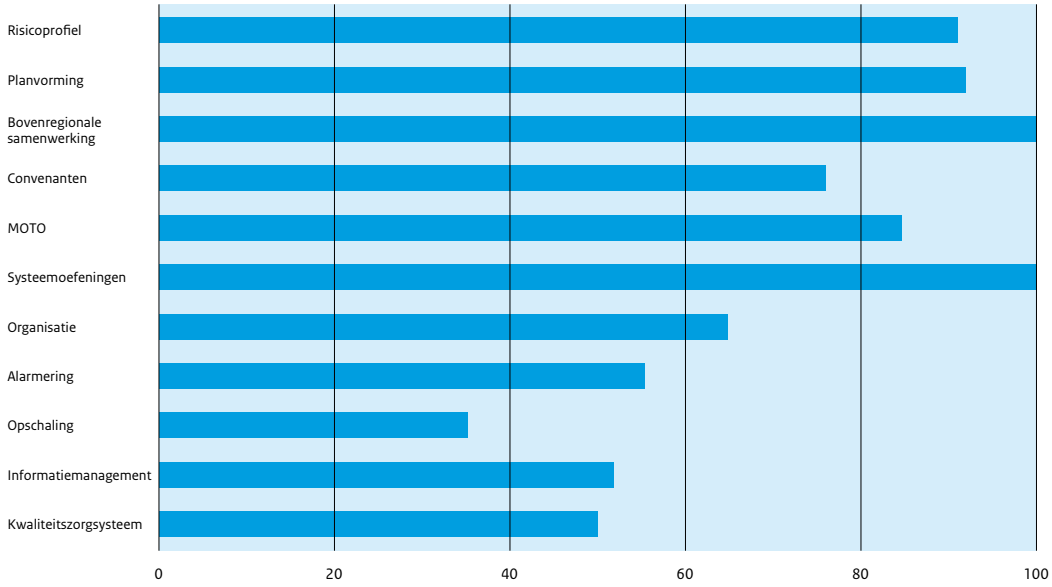

5 Conclusies

De veiligheidsregio heeft ten opzichte van de vorige meting vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

Risicoprofiel/planvorming:

- De onderdelen risicoprofiel en het crisisplan voldoen niet geheel aan de wettelijke eisen.
- Een vastgesteld document waarin staat beschreven op welke wijze de meldingen worden afgehandeld die geen verband houden met een ramp of crisis ontbreekt.
- Een vastgesteld document met daarin de wijze waarop de continuïteit van de hoofdstructuur wordt geborgd ontbreekt.

Organisatie:

- De inrichting van het Tbz is niet conform het Bvr.
- De advisering aan het ROT en GBT en de advisering door de leidinggevenden van de disciplines binnen het GBT vragen aandacht.

Alarmering:

- Er is niet voorzien in een eenhoofdige leiding op de meldkamer.

Informatiemanagement:

- De netcentrische werkwijze is niet volledig geïmplementeerd. Het opstellen van en de verwerking van gegevens in het totaalbeeld en het eigen beeld verdient aandacht.

Kwaliteitszorgsysteem:

- Er is geen multidisciplinair functionarisvolgsysteem.

6 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Planvorming:

- Richt het crisisplan en de hoofdstructuur van de rampenbestrijding in conform de wettelijke eisen en voorzie in een gezamenlijk overleg met crisispartners waarin de risico's binnen de regio worden besproken.
- Zorg voor vastgestelde planvorming inzake de afhandeling van reguliere meldingen op de meldkamer en de borging van de continuïteit van de hoofdstructuur.

Organisatie/MOTO:

- Richt het Tbz in conform de wettelijke eisen.
- Blijf in opleidingen, oefeningen en trainingen aandacht besteden aan de advisering aan het ROT en het GBT en de advisering door de leidinggevenden van de disciplines binnen het GBT.

Alarmering:

- Voorzie in eenhoofdige leiding op de meldkamer.

Informatiemanagement:

- Blijf investeren in de uitvoering van de netcentrische werkwijze in oefeningen, opleidingen en trainingen.

Kwaliteitszorgsysteem:

- Voorzie in een regionaal multidisciplinair functionarisvolgsysteem.

Bijlagen

Bijlage I
Toetsingskader

In de eerste helft van 2010 heeft de Inspectie VenJ de Staat van de Rampenbestrijding 2010 opgeleverd. In dit document wordt onder meer per regio beschreven wat de operationele prestaties zijn op het terrein van de rampenbestrijding, bezien vanuit de vereisten uit de Wet en het Besluit veiligheidsregio's.

De onderzoeksmethodiek die aan de Staat van de Rampenbestrijding ten grondslag ligt is ontworpen binnen het deelproject RADAR. Een wezenlijk onderdeel van de methodiek is het toetsingskader. Dit toetsingskader is voortdurend op de site van de Inspectie VenJ beschikbaar zodat regio's zich kunnen oriënteren en voorbereiden op het RADAR-onderzoek.

Met het opleveren van de Staat van de Rampenbestrijding 2010 komt geen einde aan het systematisch toezicht van de Inspectie VenJ op dit onderwerp. Wel zal in de aanloop naar de Staat van de Rampenbestrijding 2013 de methodiek veranderen.

Het inzichtelijk maken van de kwaliteit van de rampenbestrijding is primair een regionale verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid is expliciet wettelijk verankerd in artikel 2.5.1 van het Bvr. Hierin is bepaald dat het bestuur van de veiligheidsregio moet zorgen voor een jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De toelichting op dit artikel geeft aan dat met deze jaarlijkse realistische oefening het functioneren van de hoofdstructuur in zijn geheel en in onderlinge samenhang wordt beproefd.

De Inspectie VenJ wil de toezichtslast waar mogelijk beperken en haar toezicht zo efficiënt mogelijk inrichten voor zowel veiligheidsregio's als de Inspectie VenJ. Daarom wil de Inspectie VenJ de regio's, onder hun eigen verantwoordelijkheid, ondersteunen bij het zelf toetsen van de kwaliteit van de voorbereiding op rampen en crises. De eigen verantwoordelijkheid van de regio gecombineerd met afnemende toezichtslast staan hierin centraal.

De nieuwe werkwijze gaat daarom uit van zelfevaluatie. Naast de zelftoetsing op basis van door de regio te organiseren oefeningen maakt de Inspectie VenJ ook gebruik van evaluaties van GRIP-3 en GRIP-4 incidenten. Om de veiligheidsregio's een hulpmiddel te bieden ten behoeve van de zelfevaluatie heeft de Inspectie VenJ een zelfevaluatie-instrument ontwikkeld. Dit instrument is aan de veiligheidsregio's ter beschikking gesteld en is te raadplegen en te downloaden op de website van de Inspectie VenJ (www.ivenj.nl).

Voor de oefeningen stelt de veiligheidsregio, op basis van het wettelijke kader, de verbeterpunten uit de Staat van de Rampenbestrijding en haar eigen ambities en oefendoelen vast.

De Inspectie VenJ heeft ervaring met het organiseren van (praktijk)toetsen waaraan de gehele hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing integraal deelneemt. Het observeren, analyseren en verslagleggen van dergelijke gebeurtenissen zijn kerntaken van de Inspectie. De kennis en vaardigheden die de Inspectie VenJ in de afgelopen jaren heeft opgedaan, deelt zij graag met de regio's die op de voorgestelde wijze invulling willen geven aan hun wettelijke oefenverplichting.

Om de regio's te ondersteunen, stelt de Inspectie VenJ oefenscenario's beschikbaar via de 'Oefenbank multidisciplinair' van het NIFV (www.oefenbank.nl). Ook geeft zij de veiligheidsregio's toegang tot haar pool van observatoren die ook aan de RADAR-praktijktoetsen hebben deelgenomen. Daarnaast zal de Inspectie VenJ zelf aanwezig zijn bij de oefeningen. Dit heeft primair tot doel om de gegevens uit het evaluatieverslag van de regio te kunnen valideren, maar biedt ook de mogelijkheid tot (beperkte) ondersteuning van de oefenstaf. De Inspectie ondersteunt de veiligheidsregio met een vragenlijst (groslijst) waarmee de gegevens uit de oefening kunnen worden geordend tot een feitenverslag. Het aangeleverde format van het feitenverslag zorgt ervoor dat het toetsingskader kan worden toegepast. Dit biedt de mogelijkheid om een evaluatieverslag te maken dat een gevalideerd en volledig beeld geeft van de actuele situatie in de veiligheidsregio. Deze gegevens gebruikt de Inspectie VenJ voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013.

Het staat een veiligheidsregio vrij om gebruik te maken van het aanbod van de Inspectie VenJ. Voor de Inspectie VenJ bestaat eventueel alsnog de mogelijkheid om een separate test uit te voeren, vergelijkbaar met de eerder uitgevoerde RADAR-toetsen voor de Staat van de Rampenbestrijding 2010.

Dit toetsingskader biedt ondersteuning bij de evaluatie van incidenten en oefeningen.

Leeswijzer

Deel 1 van dit document begint met toetspunten uit de Wet veiligheidsregio's. Vervolgens komen de toetspunten aan de orde uit het Besluit veiligheidsregio's. Een aantal toetspunten uit de Wet veiligheidsregio's hangt nauw samen met toetspunten uit het Besluit veiligheidsregio's. Eventuele verbanden worden in dit toetsingskader aangegeven. Daarna volgen de aanvullende toetspunten opgesteld door de Inspectie VenJ. Deze toetspunten zijn niet op wettelijke vereisten gebaseerd.

Deel 2 van het toetsingskader betreft aanvullende toetspunten voor de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie. Deze toetspunten behandelen onder andere de planvorming van de gemeenten waardoor inzicht ontstaat in de (personele) gemeentelijke slagkracht. Tevens wil de Inspectie VenJ met deze aanvullingen handvatten geven voor meetbare prestaties in de gemeentelijke kolom. Deze handvatten zijn veelal een aanvulling op de wettelijk vastgestelde prestaties voor het Tbz en het Gemeentelijk Beleidsteam. De toetspunten zijn zo geformuleerd dat zij op gelijke wijze de prestaties beschrijven die ook voor de andere deelnemers aan de rampenbestrijdingsorganisatie gelden. De Inspectie VenJ benadrukt dat de toetspunten voor de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie niet wettelijk verankerd zijn. Daarmee heeft dit deel van het toetsingskader een andere status dan het eerste deel. De Inspectie VenJ onderzoekt echter wel de toetspunten en zal in de rapportage ook een oordeel hierover geven.

Elk onderwerp in het toetsingskader is als volgt opgebouwd: eerst wordt in een kader de norm uit de wet, het besluit of toetspunt van de Inspectie VenJ weergegeven. De Inspectie VenJ geeft op de eis, indien zij dat nodig of zinvol acht, een nadere toelichting. Daaronder is de normering weergegeven of de wijze waarop de Inspectie VenJ de eis tijdens de evaluatie vastgesteld wil zien.

De rampenbestrijdingsorganisatie

Toetsingskader deel 1, de rampenbestrijdingsorganisatie. Uitgelicht zijn de toetspunten genoemd in de Wet veiligheidsregio's, Besluit veiligheidsregio's en aanvullende toetspunten benoemd door de Inspectie VenJ.

Toetspunten Wet veiligheidsregio's

Artikel 14 Lid 1
Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio.

Toelichting:
In de planvorming wordt vastgesteld of de veiligheidsregio beschikt over een vastgesteld actueel beleidsplan.

Normering:
- Beschikt de veiligheidsregio over een actueel vastgesteld beleidsplan? Ja / nee

Artikel 14 Lid 2a
Het beleidsplan omvat in ieder geval:
een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, en van de politie, alsmede van de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;

Toelichting:
Onder beoogde operationele prestaties wordt verstaan tijd, menskracht en materiaal. Naar mening van de Inspectie hoort dit thuis in het crisisplan. Dit artikelonderdeel zal de Inspectie in de Staat van de Rampenbestrijding 2013 daarom niet toetsen. Het standpunt van de Inspectie zal worden teruggekoppeld in het kader van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 14 Lid 2b
Het beleidsplan omvat in ieder geval:
een uitwerking, met inachtneming van de omstandigheden in de betrokken veiligheidsregio, van door Onze Minister vastgestelde landelijke doelstellingen als bedoeld in artikel 37;

Toelichting:
Onze Minister kan met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing landelijke doelstellingen vaststellen. De Inspectie onderzoekt t.b.v. de Staat van de Rampenbestrijding 2013 of landelijke doelstellingen uitgewerkt worden, maar deze worden niet in het score instrument gewogen. Wel wordt gekeken of in het beleidsplan aandacht wordt besteedt aan de landelijke doelstellingen. Deze hebben betrekking op pandemieën, overstromingen en vitale infrastructuur.
Het onderdeel wordt teruggekoppeld in het kader van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

Normering:
- Is in het beleidsplan een uitwerking opgenomen van de vastgestelde landelijke doelstellingen? Ja / nee

Artikel 14 Lid 2c
Het beleidsplan omvat in ieder geval:
een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de onder a bedoelde diensten en organisaties;

Toelichting:
De verplichting om het informatiebeleid in een informatieparagraaf in het beleidsplan op te nemen vloeit voort uit het kabinetsstandpunt op het ACIR advies (de Vrijblijvendheid Voorbij). In deze paragraaf moet op hoofdlijnen de ontwikkeling van de informatievoorziening worden aangegeven binnen en tussen de diensten en organisaties die bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing betrokken zijn. De paragraaf moet daarnaast aansluiten bij het algemene organisatiebeleid.

Normering:
- Is in het beleidsplan een informatieparagraaf opgenomen waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de onder a bedoelde diensten en organisatie? Ja / nee

Artikel 14 Lid 2d
Het beleidsplan omvat in ieder geval:
een oefenbeleidsplan;

Toelichting:
In de planvorming wordt onderzocht of de veiligheidsregio een multidisciplinair oefenbeleidsplan heeft opgenomen in het beleidsplan van de regio. Een verwijzing naar een bijlage wordt ook opgevat als zijnde dat het onderdeel is van het beleidsplan, waaruit wel dient te blijken dat het plan is vastgesteld.

Normering:
- Is in het beleidsplan een multidisciplinair oefenbeleidsplan opgenomen? Ja / nee

Artikel 14 Lid 2e
Het beleidsplan omvat in ieder geval:
een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10 onder b;

Toelichting:
Adviseren is geen verplichting, maar vrijblijvend. De Inspectie heeft derhalve besloten om aan dit artikel geen score te koppelen. Wel onderzoekt de Inspectie of een veiligheidsregio (gevraagd en ongevraagd) adviseert in het kader van dit artikel en waar hiervan sprake is zal dit worden opgenomen in het regiobeeld.
Voor de Staat van de Rampenbestrijding 2016 wordt onderzocht of aanvullende criteria zijn/worden opgesteld over de kwaliteit en inhoud van de adviezen genoemd in dit artikel.

Normering:
- Bevat het beleidsplan een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie? Ja / nee

Artikel 14 Lid 2f
Het beleidsplan omvat in ieder geval:
de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

Toelichting:
De Inspectie zal binnen afzienbare tijd een Staat voor de Brandweer uitbrengen. Dit artikel binnen dit onderzoek worden getoetst en wordt daarom niet meegewogen in de Staat van de Rampenbestrijding.

Artikel 14 Lid 3
Het bestuur stemt het beleidsplan af met de beleidsplannen van de aangrenzende veiligheidsregio's en van de betrokken waterschappen en met het beleidsplan bedoeld in artikel 31 van de Politiewet 1993, van het regionale politiekorps.

Toelichting:
De Inspectie onderzoekt in de planvorming of het beleidsplan is afgestemd met de aangrenzende veiligheidsregio's, de betrokken waterschappen en het regionale politiekorps.

Normering:
- Is het beleidsplan afgestemd met;
- de aangrenzende veiligheidsregio's? Ja / nee
- de betrokken waterschap(pen)? Ja / nee
- het betreffende regionale politiekorps? Ja / nee

Artikel 15 Lid 1
Het beleidsplan, bedoeld in artikel 14, is mede gebaseerd op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel.

Toelichting:
In de planvorming onderzoekt de Inspectie of het beleidsplan mede gebaseerd is op het vastgestelde risicoprofiel van de veiligheidsregio.

Normering:
- Is het beleidsplan van de veiligheidsregio mede gebaseerd op het vastgestelde risicoprofiel? Ja / nee

Artikel 15 Lid 2a
Het risicoprofiel bestaat uit:
een overzicht van de risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden,

Toelichting:
De memorie van toelichting geeft aan dat naast de risico-inventarisatie tevens de analyse van de risico's van belang is om onder meer de operationele prestaties te kunnen bepalen.

Normering:
- Is in het risicoprofiel een overzicht opgenomen van risicovolle situaties binnen de eigen veiligheidsregio die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden? Ja / nee

Artikel 15 Lid 2b
Het risicoprofiel bestaat uit:
een overzicht van de soorten branden, rampen en crises die zich in de veiligheidsregio kunnen voordoen,

Toelichting:
In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat wanneer de inventarisatie zoals genoemd in artikel 15 lid 2a uitgevoerd is, een overzicht kan worden opgesteld van de soorten branden, rampen en crises die in de regio zouden kunnen ontstaan.

Normering:
- Is in het risicoprofiel een overzicht opgenomen van de soorten branden, rampen of crises die zich in bovengenoemde regio kunnen voordoen? Ja / nee

Artikel 15 Lid 2c
Het risicoprofiel bestaat uit:
een analyse waarin de weging en inschatting van de gevolgen van de soorten branden, rampen en crises zijn opgenomen.

Toelichting:
De memorie van toelichting geeft aan dat op basis van de inventarisaties, gemaakt zoals omschreven in artikel 15 lid 2 a en b, een inschatting kan worden gemaakt van de gevolgen zoals het aantal gewonden en slachtoffers.

Normering:
- Is in het risicoprofiel een analyse opgenomen met betrekking tot de weging en inschatting van de gevolgen van branden, rampen en crises? Ja / nee

Artikel 15 Lid 3
Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid.

Toelichting:
Het bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid om hun zienswijze kenbaar te maken. Het gaat hierbij niet alleen om het oordeel over het risicoprofiel, maar de gemeenteraden kunnen op basis van het risicoprofiel tevens hun wensen omtrent het te voeren beleid aangeven t.b.v. het beleidsplan.

Normering:
- Heeft het bestuur van de veiligheidsregio het risicoprofiel vastgesteld na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten? Ja / nee
- Zijn de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten gevraagd om hun wensen kenbaar te maken? Ja / nee

Artikel 15 Lid 4
Het bestuur van de veiligheidsregio nodigt voor de vaststelling van het risicoprofiel in ieder geval het regionale college, bedoeld in artikel 22 van de Politiewet 1993, de besturen van de betrokken waterschappen en de door Onze andere Ministers daartoe aangewezen functionarissen uit hun zienswijze ter zake kenbaar te maken.

Toelichting:
De memorie van toelichting geeft aan dat inbreng voor het risicoprofiel zeker nodig is vanuit het regionale college van de politie, omdat de politie één van de parate kernorganisaties is. Daarnaast dienen de betrokken waterschappen en overige partijen de gelegenheid te krijgen om hun zienswijze kenbaar te maken.

Normering:
- Zijn het regionale college, de besturen van de betrokken waterschappen en de door Onze andere Ministers daartoe aanwezen functionarissen uitgenodigd hun zienswijze ter zaken kenbaar te maken? Ja / nee

Artikel 15 Lid 5
Het bestuur van de veiligheidsregio nodigt ten minste eenmaal per jaar de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen uit voor een gezamenlijk overleg over de risico's in de regio.

Toelichting:
De memorie van toelichting geeft aan dat onder betrokken partijen de crisispartners worden verstaan zoals de waterschappen, het Openbaar Ministerie en andere overheidsdiensten, waaronder de gedeconcentreerde diensten en het Regionaal Militair Commando. Daarnaast zijn er nog private partijen die door expertise en capaciteiten een belangrijke rol spelen. Het gaat hier om partijen als ziekenhuizen, Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij, Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen, Nederlandse Rode Kruis, ProRail, NS en andere bedrijven zoals de energiebedrijven en de (petro-)chemische industrie.
Het jaarlijks te organiseren overleg heeft tot doel het bespreken van gemeenschappelijke thema's en kunnen in ieder geval de risico's in de regio besproken worden.

Normering:
- Is er minimaal eenmaal per jaar gezamenlijk overleg tussen de veiligheidsregio en de bij mogelijke rampen en crises in de regio betrokken partijen? Ja / nee

Artikel 16 Lid 1
Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een crisisplan vast, waarin in ieder geval de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing worden beschreven.

Toelichting:
In de planvorming onderzoekt de Inspectie of de veiligheidsregio beschikt over een actueel geldig vastgesteld crisisplan. Daarbij wordt eveneens onderzocht of in het plan de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden zijn omschreven van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Normering:
- Is er een actueel vastgesteld crisisplan? Ja / nee
- Is in het crisisplan opgenomen een algemene beschrijving van:
  - Organisatie? Ja / nee
  - Verantwoordelijkheden? Ja / nee
  - Taken? Ja / nee
  - Bevoegdheden? Ja / nee

Artikel 16 Lid 2
Het crisisplan omvat een beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en de bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, alsmede van de afspraken die zijn gemaakt met andere bij mogelijke rampen en crises betrokken partijen.

Toelichting:
In het crisisplan moeten de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de gemeenten worden beschreven die voortvloeien uit het crisisplan. Voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 beperkt de Inspectie zich tot de processen CRIB, Voorlichting en Opvang & Verzorging wanneer gekeken wordt naar de operationele prestaties.
Met betrekking tot het maken van afspraken met andere bij mogelijke rampen en crises betrokken partijen richt de Inspectie VenJ zich voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 op de vitale partners. Het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid (uitgevoerd in opdracht van het Veiligheidsberaad) heeft invulling gegeven aan de wens van de veiligheidsregio's, politieregio's en vitale partijen om het optreden van een liaison van een vitale partij in een crisisteam te optimaliseren.

Normering:
- Zijn in het crisisplan opgenomen de maatregelen en voorzieningen opgenomen die de gemeente treffen? Ja / nee

- Is in het crisisplan een beschrijving opgenomen met daarin de afspraken die gemaakt zijn met betrokken partijen? Ja / nee

Artikel 16 Lid 3
Het crisisplan is in ieder geval afgestemd met crisisplannen, vastgesteld voor het gebied van aangrenzende veiligheidsregio's en van aangrenzende staten.

Toelichting:
In de planvorming wordt gekeken naar de afstemming die heeft plaatsgevonden met de aangrenzende veiligheidsregio's en aangrenzende staten.

Normering:
- Is het crisisplan afgestemd met crisisplannen van aangrenzende veiligheidsregio's en staten? Ja / nee

Artikel 16 Lid 4
Het bestuur van de veiligheidsregio zendt het vastgestelde crisisplan aan de Commissaris van de Koningin.

Toelichting:
De Inspectie onderzoekt of het vastgestelde crisisplan is verzonden aan de Commissaris van de Koningin.

Normering:
- Is het vastgestelde crisisplan verzonden aan de Commissaris van de Koningin? Ja / nee

Artikel 39 Lid 2
De voorzitter van de veiligheidsregio roept een Regionaal Beleidsteam bijeen, dat bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn of dreigen te worden bij de ramp of crisis, alsmede uit de hoofdofficier van justitie. De voorzitter van elk direct betrokken waterschap wordt uitgenodigd deel uit te maken van het Beleidsteam.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt onderzocht of het RBT dat opkomt bestaat uit de functionarissen zoals beschreven in artikel 39 en wordt gekeken of de voorzitter van elk betrokken waterschap is uitgenodigd deel uit te maken van het RBT.

Het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid (uitgevoerd in opdracht van het Veiligheidsberaad) heeft invulling gegeven aan de wens van de veiligheidsregio's, politieregio's en vitale partijen om het optreden van een liaison van een vitale partij in een crisisteam te optimaliseren. De Inspectie VenJ zal dan ook onderzoeken of er op het niveau van CoPI, ROT en GBT/RBT een liaison Vitaal opkomt, maar dit zal vooralsnog nog niet worden meegewogen in de eindscore.

Normering:
- Bestaat het Regionaal Beleidsteam uit de burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn of dreigen te worden bij de ramp of crisis? Ja / nee
- Bestaat het Regionaal Beleidsteam uit de hoofdofficier van justitie die betrokken is of dreigt te worden bij de ramp of crisis? Ja / nee
- Wordt de voorzitter van elk betrokken waterschap uitgenodigd deel uit te maken van het Beleidsteam? Ja / nee
- Heeft aan het Regionaal Beleidsteam een liaison Vitaal – RBT deelgenomen? Ja / nee

Toetspunten Besluit veiligheidsregio's

Bij de beantwoording van de normering geldt dat wordt uitgegaan van de informatie die verkregen wordt uit de evaluatie van een incident en/of oefening, met uitzondering van de artikelen 2.1.1 / 2.2.1 / 2.2.2 lid 2 / 2.3.2.

Organisatie

Artikel 2.1.1.
Het bestuur van de veiligheidsregio draagt zorg voor de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing die bestaat uit de volgende onderdelen:
a. de Meldkamer,
b. een CoPI of afhankelijk van de aard van de ramp of crisis en de wijze waarop deze zich ontwikkelt meerdere CoPI's,
c. indien er meer dan een CoPI is, het commando met de coördinerende taak,
d. een Team Bevolkingszorg of afhankelijk van de aard van de ramp of crisis en de wijze waarop deze zich ontwikkelt meerdere teams bevolkingszorg,
e. een Regionaal Operationeel Team en
f. een Gemeentelijk Beleidsteam bij een lokale ramp of crisis of een Regionaal Beleidsteam bij een bovenlokale ramp of crisis.

Toelichting:
Tijdens het evaluatieproces wordt geanalyseerd of de hoofdstructuur in de regio voorziet in de onderdelen zoals weergegeven in artikel 2.1.1. Hierbij wordt de regionale opschalingsregeling betrokken. Bij de oefenevaluatie of incidentevaluatie wordt getoetst of alle onderdelen aanwezig zijn die er zouden moeten zijn gezien de fase van het incident (GRIP-regeling). Het is mogelijk dat er zich een ramp voordoet waarbij het rampterrein zo uitgestrekt is en/of het aantal slachtoffers of de materiële schade dusdanig groot is, dat het nodig is dat rampterrein in meerdere sectoren op te delen. Elk van die sectoren wordt dan aangestuurd door CoPI. Om de bestrijding op het rampterrein in die gevallen toch gecoördineerd te laten verlopen, dient de crisisorganisatie te beschikken over een coördinerend commando ter aansturing van de verschillende CoPI's. De nota van toelichting schrijft voor dat dit één van de deelnemende CoPI's dient te zijn. De Inspectie onderzoekt of alle onderdelen zijn opgenomen in de beschrijving van de hoofdstructuur. Daarna wordt vastgesteld of alle onderdelen, gezien het scenario/incident, ook opgekomen zijn.

Normering:
- Zijn alle onderdelen van de hoofdstructuur zoals beschreven in artikel 2.1.1 opgenomen in een regionale opschalingsregeling? Ja / nee
- Zijn, gezien het scenario/incident, alle onderdelen van de hoofdstructuur opgekomen zoals beschreven in artikel 2.1.1? Ja / nee

Artikel 2.1.2 Lid 1
Een CoPI bestaat uit:
a. een leider CoPI;
b. een officier van dienst van de brandweer;
c. een officier van dienst van de geneeskundige hulpverlening;
d. een officier van dienst van de politie of van de Koninklijke Marechaussee;
e. een informatiemanager CoPI en
f. een voorlichtingsfunctionaris CoPI.

Toelichting:
Tijdens het evaluatieproces wordt vastgesteld of het CoPI dat is opgekomen bestond uit de functionarissen zoals beschreven in artikel 2.1.2 lid 1 en wordt vastgesteld of de leider CoPI als ontkleurde leider heeft gefunctioneerd. Uit de observaties en verslagen wordt geanalyseerd of:
- de leider CoPI handelde in het belang van alle diensten;
- de belangen van alle diensten werden afgewogen voordat een beslissing werd genomen.

Wanneer in de planvorming niet voorzien is in een informatiemanager en/of wanneer tijdens de oefening of het incident geen informatiemanager deelnam aan het CoPI, dan wordt vastgesteld op welke wijze werd voldaan aan de functionaliteit informatiemanagement.
De functie van leider CoPI kan niet gecombineerd worden met één van de andere functies in het CoPI. De leider CoPI is ontkleurd; deze handelt en besluit in de belangen van alle diensten (multidisciplinair). Dit moet blijken uit de taakuitvoering van de leider CoPI en de verslagen van de overleggen.
Het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid (uitgevoerd in opdracht van het Veiligheidsberaad) heeft invulling gegeven aan de wens van de veiligheidsregio's, politieregio's en vitale partijen om het optreden van een liaison van een vitale partij in een crisisteam te optimaliseren. De Inspectie VenJ zal dan ook onderzoeken of op het niveau van CoPI, ROT en GBT/RBT een liaison Vitaal opkomt, maar zal dit vooralsnog niet meewegen in de eindscore ten behoeve van de Staat van de Rampenbestrijding 2013. Op termijn zal dit echter wel een toetspunt worden.

Normering:
- Bestaat het CoPI uit alle functionarissen zoals omschreven in artikel 2.1.2 lid 1? Ja / nee
- Heeft aan het CoPI een liaison Vitaal – CoPI deelgenomen? Ja / nee
- Bij afwezigheid van een informatiemanager, wordt in het CoPI voorzien in de functionaliteit informatiemanagement? Ja / nee
- Fungeert de leider CoPI als een discipline overstijgend (ontkleurd) leider? Ja / nee

Artikel 2.1.2. Lid 2
Een CoPI is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de wet en het adviseren van het Regionaal Operationeel Team.

Toelichting:
Tijdens het evaluatieproces wordt de wijze vastgesteld waarop het CoPI haar taken uitvoert. Er is sprake van sturing en coördinatie wanneer de communicatie vanuit het CoPI gericht is op de eenheden in het veld en er afstemming tussen de disciplines in het CoPI plaatsvindt.

Normering:
- Is er bij de taakuitvoering van het CoPI sprake van sturing en coördinatie van de operationele inzet? Ja / nee
- Is er bij de taakuitvoering van het CoPI sprake van afstemming met andere betrokken partijen? Ja / nee
- Is er bij de taakuitvoering van het CoPI sprake van advisering van het Regionaal Operationeel Team?
- Is er contact tussen het CoPI en het Regionaal Operationeel Team? Ja / nee
- Worden vanuit het CoPI adviezen gecommuniceerd richting het Regionaal Operationeel Team, die tijdens de CoPI vergadering naar voren zijn gebracht? Ja / nee

Artikel 2.1.3 Lid 1
Een Team Bevolkingszorg bestaat uit de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen functionarissen, van wie een functionaris is belast met de leiding van het team, een functionaris met het informatiemanagement, en een functionaris met de coördinatie van de voorlichting.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het Tbz bestaat uit de functionarissen zoals in het artikel wordt beschreven.
Het Tbz is het actiecentrum dat de gemeentelijke processen coördineert. Het Bvr bepaalt dat de aansturing plaatsvindt vanuit het Regionaal Operationeel Team. Het Referentiekader Regionaal Crisisplan positioneert dit team anders. Uit de evaluatie moet duidelijk blijken op welke wijze het team is gepositioneerd.

Normering:
- Bestaat het Tbz uit de functionarissen zoals is opgenomen in artikel 2.1.3, lid 1? Ja / nee

Artikel 2.1.3. Lid 2
Een Team Bevolkingszorg heeft de volgende taken:
a. het geven van voorlichting aan de bevolking;
b. het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
c. het verzorgen van nazorg voor de bevolking;
d. het registreren van de slachtoffers,
e. het registreren van schadegevallen, en
f. het adviseren van het Regionaal Operationeel Team.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of de, op basis van het incident of oefenscenario noodzakelijke, taken worden gestart. Hoewel in het artikel zes taken zijn genoemd, dient het Tbz alle gemeentelijke processen te coördineren. Welke van de taken a tot en met e worden uitgevoerd is afhankelijk van het incident of het scenario van de oefening. Bij taak c gaat het om de gemeentelijke of regionale nazorg; dit is iets anders dan de nazorg die de GHOR verzorgt.
De nadruk wordt gelegd op de deelprocessen Voorlichting, CRIB en Opvang & Verzorging, omdat uit eerdere incidentonderzoeken blijkt dat het cruciaal is dat deze in de eerste fase van de incidentbestrijding worden gestart.

Normering:
- Neemt Tbz de taken op zich zoals omschreven in lid 2 van het artikel? Ja / nee
- Worden afhankelijk van het scenario de benodigde deelprocessen gestart zoals:
  - Voorlichting? Ja / nee
  - Opvang & Verzorging? Ja / nee
  - CRIB? Ja / nee
- Is er bij de taakuitvoering van het Tbz sprake van advisering van het Regionaal Operationeel Team?
- Is er contact tussen het Tbz en het ROT? Ja / nee
- Worden er vanuit het Tbz adviezen richting het ROT gecommuniceerd, die tijdens de vergadering van het Tbz naar voren zijn gebracht? Ja / nee

Artikel 2.1.4 Lid 1
Een Regionaal Operationeel Team bestaat uit:
a. een regionaal operationeel leider;
b. een sectie brandweer;
c. een sectie GHOR;
d. een sectie politie;
e. een sectie bevolkingszorg;
f. een sectie informatiemanagement, en
g. een voorlichtingsfunctionaris Regionaal Operationeel Team.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het Regionaal Operationeel Team dat opkomt, bestaat uit de functionarissen en secties zoals beschreven in artikel 2.1.4 lid 1. De secties dienen minimaal te bestaan uit een hoofd en een medewerker.
Een sectie dient minimaal te bestaan uit een Hoofd Sectie, die in de ROT-vergaderingen zitting neemt, en een medewerker die de sectie blijft bemensen.
Het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid (uitgevoerd in opdracht van het Veiligheidsberaad) heeft invulling gegeven aan de wens van de veiligheidsregio's, politieregio's en vitale partijen om het optreden van een liaison van een vitale partij in een crisisteam te optimaliseren. De Inspectie VenJ zal dan ook vaststellen of er op het niveau van CoPI, ROT en GBT/RBT een liaison Vitaal opkomt, maar dit zal vooralsnog niet meegewogen worden in de eindscore voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013. Op termijn zal dit echter wel een toetspunt worden.

Normering:
- Bestaat het Regionaal Operationeel Team uit alle onderdelen zoals omschreven in artikel 2.1.4. lid 1? Ja / nee
- Bestaat een sectie minimaal uit een Hoofd Sectie (welke zitting neemt in de plenaire sessie) en een medewerker? Ja / nee
- Heeft aan het ROT een liaison Vitaal – ROT deelgenomen? Ja / nee

Artikel 2.1.4. Lid 2
Een Regionaal Operationeel Team is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere betrokken partijen en het adviseren van het Gemeentelijk of Regionaal Beleidsteam.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt de taakuitvoering van het Regionaal Operationeel Team vastgesteld. Er is sprake van sturing en coördinatie als de communicatie vanuit het Regionaal Operationeel Team gericht is op de relevante andere onderdelen van de hoofdstructuur en afstemming plaatsvindt tussen de verschillende disciplines en eventuele 'andere partijen' die deelnemen aan het Regionaal Operationeel Team.

Normering:
- Is er bij de taakuitvoering van het Regionaal Operationeel Team sprake van sturing en coördinatie van de rampenbestrijding? Ja / nee
- Is er bij de taakuitvoering van het Regionaal Operationeel Team sprake van afstemming met andere betrokken partijen? Ja / nee
- Is er bij de taakuitvoering van het Regionaal Operationeel Team sprake van advisering van het Regionaal Beleidsteam / Gemeentelijk Beleidsteam?
- Is er contact tussen het ROT en het RBT / GBT? Ja / nee
- Worden er vanuit het ROT adviezen richting het RBT / GBT gecommuniceerd? Ja / nee

Artikel 2.1.5. Lid 1
Een Gemeentelijk Beleidsteam bestaat uit leidinggevenden van de brandweer, de GHOR, de politie en de bevolkingszorg.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het Gemeentelijk Beleidsteam uit de functionarissen is samengesteld conform het artikel.
De afgevaardigden van de brandweer, de GHOR, de politie en bevolkingszorg in het Gemeentelijk Beleidsteam kunnen de lokale of regionale brandweercommandant, de regionaal geneeskundig functionaris, de districtschef of korpschef van politie of de overeenkomstige functionaris van de Koninklijke Marechaussee en de leidinggevende van het Tbz zijn.
Het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid (uitgevoerd in opdracht van het Veiligheidsberaad) heeft invulling gegeven aan de wens van de veiligheidsregio's, politieregio's en vitale partijen om het optreden van een liaison van een vitale partij in een crisisteam te optimaliseren. De Inspectie VenJ zal dan ook vaststellen of er op het niveau van CoPI, ROT en GBT/RBT een liaison Vitaal opkomt, maar dit zal nog niet meegewogen worden in de eindscore voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013. Op termijn zal dit echter wel een toetspunt worden.

Normering:
- Bestaat het Gemeentelijk Beleidsteam uit de functionarissen zoals omschreven in artikel 2.1.5 lid 1? Ja / nee
- Heeft aan het GBT een liaison Vitaal – GBT deelgenomen? Ja / nee

Artikel 2.1.5. Lid 2
Een Gemeentelijk Beleidsteam ondersteunt de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het Gemeentelijk Beleidsteam wordt voorgezeten door de burgemeester en of de leden van het Gemeentelijk Beleidsteam de burgemeester ondersteunen bij het aanpakken van het incident / oefening.

Normering:
- Wordt een opgekomen Gemeentelijk Beleidsteam voorgezeten door een burgemeester of diens plaatsvervanger? Ja / nee
- Geven de opgekomen leden van een Gemeentelijk Beleidsteam vanuit hun eigen vakkennis ondersteuning aan de voorzitter (burgemeester) bij het nemen van beleidsbeslissingen en besluiten? Ja / nee

Alarmering

Artikel 2.2.1
Het bestuur van de veiligheidsregio stelt criteria vast voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat.

Toelichting:
Tijdens het evaluatieproces wordt vastgesteld of er een, door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld, document bestaat waarin de criteria zijn beschreven voor het grootschalig alarmeren.
Bij grootschalig alarmeren gaat het om het onverwijld en volledig alarmeren van de volgende onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing:
- één of meer CoPI;
- bij meer dan één CoPI een coördinerend CoPI;
- een of meer teams bevolkingszorg;
- het Regionaal Operationeel Team;
- een Gemeentelijk Beleidsteam of het Regionaal Beleidsteam.

De criteria voor grootschalig alarmeren worden door de regio zelf bepaald op basis van het risicoprofiel. De criteria zijn gerelateerd aan de omvang van het rampgebied, bepaalde objecten of de inzet van specifieke eenheden.
Het achterliggende idee is om bij dergelijke noodsituaties geen kostbare tijd te verliezen en dat daarom het bestuur van de veiligheidsregio de meldkamer dient te machtigen om grootschalig te alarmeren als aan de criteria is voldaan (zie de nota van toelichting Bvr).
Met grootschalige alarmering wordt bedoeld de alarmering van de rampenbestrijdingsorganisatie, die voorziet in een regionaal coördinerend operationeel onderdeel (het Regionaal Operationeel Team), boven het coördinerende team op de plaats incident.
De Inspectie VenJ hanteert dit opschalingsniveau als minimum waarvoor de meldkamer gemachtigd moet zijn.

Normering:
- Is/zijn er (een) document(en) aanwezig waarin de criteria omschreven zijn voor de incidenten waarbij de Meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat? Ja / nee
- Voldoet(n) het document/de documenten aan de volgende eisen:
  - Is het vastgesteld door het bestuur van de Veiligheidsregio? Ja / nee
  - Is mandatering van de Meldkamer expliciet opgenomen in het document? Ja / nee (mag ook in een ander document beschreven zijn)

Artikel 2.2.2 Lid 1
Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, wordt de meldkamer door een leidinggevende aangestuurd.

Toelichting:
In een documentstudie wordt getoetst of binnen de vastgestelde regionale planvorming is vastgelegd dat indien nodig op elk moment de functie van eenhoofdige leiding ingevuld kan worden.
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of de meldkamer door een persoon wordt aangestuurd vanaf het moment dat was vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalig alarmeren.
Er is sprake van een functionaris die de meldkamer aanstuurt als dit blijkt uit het feit dat deze:

- informatie haalt en brengt bij alle drie de disciplines;
- het opschalingsniveau bewaakt en ervoor zorgt dat iedereen op de meldkamer hiermee bekend is;
- prioriteiten stelt in de coördinatie van de drie diensten, knopen doorhakt wanneer er tegenstrijdige belangen zijn tussen de drie diensten en de besluiten van de drie diensten op elkaar afstemt.

Er dient altijd iemand aanwezig die wanneer nodig deze functie oppakt.

Normering:

- Is deze functionaris benoemd in een multidisciplinair vastgesteld document? Ja/nee
- Is deze functie vanaf het moment van grootschalige alarmering ingevuld? Ja / nee
- Voert de functionaris de volgende drie elementen van zijn taakomschrijving uit:
  1. informatie vragen, halen en brengen? Ja / nee
  2. bewaken van het opschalingniveau. I.c. er voor zorgen dat elke dienst van het juiste opschalingsniveau op de hoogte is? Ja / nee
  3. prioriteiten stellen in de (meldkamer)besluiten van de drie diensten, knopen doorhakken in geval van tegenstrijdige belangen tussen de drie diensten en afstemmen van de besluiten van de drie diensten? Ja / nee
     (afhankelijk van scenario)

Artikel 2.2.2. Lid 2
Het bestuur van de veiligheidsregio stemt met het regionale college, bedoeld in artikel 22 van de Politiewet 1993, af op welke wijze de meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis worden afgehandeld.

Toelichting:
Het bestuur van de veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het algehele beheer en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer, met dien verstande dat het regionale college van de politie zorg draagt voor het in stand houden van de politiemeldkamer.

Normering:

- Is beschreven op welke wijze meldingen die geen verband houden met een ramp of crisis ten tijde van de rampenbestrijding of crisisbeheersing worden afgehandeld? Ja / nee
- Is dit document door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld? Ja / nee

Artikel 2.2.3 Lid 1
Binnen twee minuten nadat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, begint de meldkamer met de alarmering van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen b tot en met e, en wordt de burgemeester of in het geval artikel 39 van de wet van toepassing is, de voorzitter van de veiligheidsregio en de betrokken burgemeesters geïnformeerd.

Toelichting:
Gedurende de evaluatie wordt vastgesteld wanneer centralisten starten met de alarmering. De alarmering kan handmatig of geautomatiseerd gebeuren. Bij de evaluatie wordt de tijd gemeten vanaf het moment dat het besluit is genomen om grootschalig te alarmeren. Indien de alarmering geautomatiseerd in gang wordt gezet, wordt dit op basis van de GMS-uitdraaien en/of de uitdraaien van de alarmeringscomputer vastgesteld.

Aandachtspunt:
Tijdens de evaluatie wordt de wijze waarop de alarmering door de functionarissen op de meldkamer is uitgevoerd onderzocht. Aandachtspunten zijn een tijdige start van de alarmering, een vlot verloop van de alarmering, het signaleren van mogelijke knelpunten in de alarmering door de meldkamer zelf en het oplossen van knelpunten die zich voordoen op de meldkamer.

Normering:
- Start de meldkamer na elke ophoging van het opschalingsniveau binnen twee minuten de alarmering? Ja / nee
- Wordt de burgemeester of in het geval artikel 39 van de wet van toepassing is, de voorzitter van de veiligheidsregio en worden de betrokken burgemeesters geïnformeerd? Ja / nee

Artikel 2.2.3. Lid 2
Afhankelijk van de aard en omstandigheden van de ramp of crisis, alarmeert de meldkamer andere functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Toelichting:
Uit GMS-uitdraaien en/of uitdraaien van de alarmeringscomputer of observaties blijkt of andere functionarissen tegelijkertijd met, of direct na de operationele hoofdstructuur zijn gealarmeerd. Tijdens de evaluatie worden de eventuele uitdraaien geanalyseerd. ‘Direct na’ betekent dat de centralist zich niet eerst nog bezighoudt met andere activiteiten voordat deze overgaat tot alarmering van de relevante functionarissen en eenheden.
Afhankelijk van het incident of het scenario van de oefening moeten bepaalde functionaris-

sen gealarmeerd worden. Indien sprake is van een oefening, moet het scenario voldoen aan een incidentverloop waarbij het alarmeren van andere functionarissen nodig is (AGS, bedrijfsfunctionaris, waterschappen en dergelijke).

Normering:
- Wordt tegelijkertijd met of aansluitend aan de alarmering van de operationele hoofdstructuur de andere functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing gealarmeerd? Ja / nee

Artikel 2.2.4
Binnen vijf minuten nadat is vastgesteld dat is voldaan een de criteria voor grootschalige alarmering geeft de meldkamer, op grond van de beschikbare gegevens een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident aan de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en aan andere functionarissen of eenheden bedoeld in artikel 2.2.3., tweede lid.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of en op welk moment de beschrijving van het incident door de meldkamer beschikbaar is gesteld.
In geval van een echt incident gebeurt het geven van een beschrijving van een incident hoogstwaarschijnlijk vaak mondeling met achteraf een schriftelijke vastlegging. Tijdens een oefening verdient het aanbeveling om in de oefenopzet dit beeld schriftelijk op te leveren. Dit vereenvoudigt de evaluatie van dit artikel. Benadrukt wordt dat, gegeven de fase waarin het incident zich bevindt, het beeld zo volledig mogelijk dient te zijn.

Normering:
- Heeft de Meldkamer een beschrijving van het incident gereed? Ja / nee
- Is deze beschrijving schriftelijk beschikbaar? Ja / nee
- Worden sleutelfunctionarissen voorzien van deze beschrijving? Ja / nee

Artikel 2.2.5
Het bestuur van de veiligheidsregio draagt zorg voor een voorziening waardoor in het geval dat de Meldkamer uitvalt, de functie en taken van de meldkamer worden gecontinueerd.

Toelichting:
Gezien de veranderingen met betrekking tot de meldkamers op landelijk gebied neemt de Inspectie VenJ dit punt niet mee in de Staat van de Rampenbestrijding 2013. In de opmaat naar de Staat van de Rampenbestrijding 2016 zal overleg worden gevoerd met de beleidsafdelingen van het departement en wordt de huidige stand van zaken omtrent de ontwikkelingen van de meldkamer in kaart gebracht.

Opschaling

Artikel 2.3.1. Onderdeel a
Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:
a. een eerste CoPI binnen dertig minuten.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het CoPI binnen de genoemde normtijd is gestart met de werkzaamheden. Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet samenvalt, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken
Dit artikel toetst het daadwerkelijk starten van de activiteiten na opkomst. Bij de opkomst van het CoPI dient rekening te worden gehouden dat bij een oefening de functionarissen NIET met optische geluidssignalen mogen rijden. De geobserveerde opkomsttijden dienen tijdens de evaluatie te worden heroverwogen wanneer gedurende de oefening aantoonbaar sprake is geweest van onvoorziene zwaarwegende omstandigheden, waar het rijden met optische en geluidssignalen beduidende tijdswinst opgeleverd zou hebben.
Het tijdstip waarop men start met de werkzaamheden dient te worden vastgesteld vanaf het moment dat is afgekondigd dat is voldaan aan de criteria voor grootschalig alarmeren.

Normering:
- Is het CoPI binnen dertig minuten gestart met de eerste werkzaamheden? Ja / nee

Artikel 2.3.1. onderdeel b
Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:
b. De leidinggevenden binnen een Regionaal Operationeel Team binnen 45 minuten, met uitzondering van de leidinggevende van de sectie Informatiemanagement die binnen dertig minuten begint;

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of de leidinggevenden van het Regionaal Operationeel Team binnen de genoemde normtijd zijn gestart met de werkzaamheden. Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet samenvalt, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken.

Onder het beginnen met de uitvoering van de taak van de informatiemanager wordt verstaan het verzamelen van informatie. Daarnaast bestaat het starten van de werkzaamheden uit randvoorwaardelijke zaken (bijvoorbeeld het aanzetten van een computer) voor het daadwerkelijk verzamelen van informatie.
Het tijdstip waarop men start met de werkzaamheden dient te worden vastgesteld vanaf het moment dat is afgekondigd dat is voldaan aan de criteria voor grootschalig alarmeren.

Normering:
- Zijn de leidinggevenden binnen het Regionaal Operationeel Team (de deelnemers aan de plenaire sessie) binnen vijfenveertig minuten na afkondiging van de opschaling volledig gestart met de eerste werkzaamheden van het Regionaal Operationeel Team? Ja / nee
- Is de leidinggevende van de Sectie Informatiemanagement binnen dertig minuten begonnen met het verzamelen van informatie t.b.v. het Regionaal Operationeel Team? Ja / nee

Artikel 2.3.1. Onderdeel c
Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:
c. De voorlichtingsfunctionaris Regionaal Operationeel Team binnen dertig minuten;

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of de voorlichtingsfunctionaris binnen de genoemde normtijd is gestart met de werkzaamheden. Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet zo is, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken
Onder het beginnen met de uitvoering van de taak van de voorlichtingsfunctionaris wordt verstaan het verzamelen van informatie. Daarnaast bestaat het starten van de werkzaamheden uit randvoorwaardelijke zaken (bijvoorbeeld het aanzetten van een computer) voor het daadwerkelijk verzamelen van informatie.
Het tijdstip waarop men start met de werkzaamheden dient te worden vastgesteld vanaf het moment dat is afgekondigd dat is voldaan aan de criteria voor grootschalig alarmeren.

Normering:
- Is de voorlichtingsfunctionaris binnen dertig minuten begonnen met de uitvoering van taken? Ja / nee

Artikel 2.3.1. Onderdeel d
Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:
d. De sectie informatiemanagement van een Regionaal Operationeel Team binnen veertig minuten.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of de Sectie Informatiemanagement binnen de genoemde normtijd is gestart met de werkzaamheden. Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet zo is, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken
Onder het beginnen met de uitvoering van de taak van de Sectie Informatiemanagement wordt verstaan het verzamelen van informatie. Daarnaast bestaat het starten van de werkzaamheden uit randvoorwaardelijke zaken (bijvoorbeeld het aanzetten van een computer) voor het daadwerkelijk verzamelen van informatie.
Het tijdstip waarop men start met de werkzaamheden dient te worden vastgesteld vanaf het moment dat is afgekondigd dat is voldaan aan de criteria voor grootschalig alarmeren.

Normering:
- Is de Sectie Informatiemanagement met minimaal een medewerker binnen veertig minuten begonnen met het verzamelen van informatie ten behoeve van het Regionaal Operationeel Team? Ja / nee

Artikel 2.3.1. Onderdeel e
Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:
e. De overige secties van een Regionaal Operationeel Team binnen zestig minuten.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of de secties binnen de genoemde normtijd zijn gestart met de werkzaamheden. Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet zo is, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken.
Onder het beginnen met de uitvoering van de taak wordt verstaan het verzamelen van informatie. Daarnaast bestaat het starten van de werkzaamheden uit randvoorwaardelijke zaken (bijvoorbeeld het aanzetten van een computer).
Het tijdstip waarop men start met de werkzaamheden dient te worden vastgesteld vanaf het moment dat is afgekondigd dat is voldaan aan de criteria voor grootschalig alarmeren.

Normering:

- Zijn de overige secties met minimaal een medewerker binnen zestig minuten na afkondiging van de opschaling begonnen met de uitvoering van hun taken? Ja / nee

Artikel 2.3.1. Onderdeel f

Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:

f. Een Team Bevolkingszorg binnen negentig minuten, met uitzondering van de functionaris die met de coördinatie van de voorlichting is belast en die binnen dertig minuten begint,

Toelichting:

Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het Tbz en de functionaris die met de coördinatie van de voorlichting is belast, binnen de genoemde normtijd zijn gestart met de werkzaamheden.

Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet zo is, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken binnen de genoemde is gestart met de eerste werkzaamheden.

Het Tbz coördineert de gemeentelijke processen. Het Bvr bepaalt dat de aansturing plaatsvindt vanuit het Regionaal Operationeel Team. Het Referentiekader Regionaal Crisisplan positioneert dit team anders. Uit de evaluatie moet duidelijk blijken op welke wijze het team is gepositioneerd en langs welke bevelslijnen, ROT of anderszins de werkzaamheden verlopen. Onder het beginnen met de uitvoering van de taak van het Tbz wordt het verzamelen van informatie verstaan om een gezamenlijk beeld te krijgen of uit het starten van de eerste plenaire sessie.

Het tijdstip waarop men start met de werkzaamheden dient te worden vastgesteld vanaf het moment dat het opschalingsniveau is afgekondigd waarbij het Tbz dient te worden gealarmeerd.

Normering:

- Is het Tbz binnen negentig minuten na afkondiging van de opschaling begonnen met de uitvoering van hun taak? Ja / nee
- Is de functionaris die belast is met de coördinatie van de voorlichting binnen dertig minuten na afkondiging van de opschaling gestart met de taakuitvoering? Ja / nee

Artikel 2.3.1. Onderdeel g
Vanaf het moment dat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria als bedoeld in artikel 2.2.1 beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken:
g. een Gemeentelijk Beleidsteam binnen zestig minuten vanaf het moment dat de burgemeester het Beleidsteam bijeen heeft geroepen.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of het Gemeentelijk Beleidsteam binnen de genoemde normtijd is gestart met de eerste werkzaamheden. Starten met de taakuitvoering zal in de praktijk veelal samenvallen met het moment van opkomen. Indien dit niet zo is, zal door middel van verslagen of andere documenten moeten blijken waaruit kan worden geconcludeerd dat is begonnen met de uitvoering van taken
Onder het beginnen met de uitvoering van de taak van het Gemeentelijk Beleidsteam wordt het verzamelen van informatie verstaan om tot een gezamenlijk beeld te komen of de start van de eerste plenaire sessie. Het starten van de werkzaamheden zal in de praktijk vaak samenvallen met de opkomst.

Normering:
- Is het Gemeentelijk Beleidsteam binnen zestig minuten na afkondiging van de opschaling gestart met de eerste werkzaamheden? Ja / nee

Artikel 2.3.2
Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in staat is gedurende een ramp of crisis onafgebroken te functioneren.

Toelichting:
Uit een documentstudie moet blijken dat de hoofdstructuur in staat is onafgebroken te functioneren gedurende een ramp of crisis.
Dit artikel wordt getoetst door te onderzoeken of er in de regio een continuïteitsplan is opgesteld. Dit plan moet naast monodisciplinair tevens multidisciplinair zijn. Het plan dient te voorzien in het onafgebroken functioneren van de hoofdstructuur tijdens een langdurige ramp of crisis.

Normering:
- Is er een document waarin de continuïteit van de hoofdstructuur is geregeld? Ja / nee
- Is de continuïteit door de geschetste maatregelen voldoende geborgd? Ja / nee

Informatiemanagement

Artikel 2.4.1. Lid 1
Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat binnen de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing tijdens een ramp of crisis een totaalbeeld wordt bijgehouden.

Toelichting:
Dit artikel wordt getoetst aan de hand van een documentstudie tijdens de evaluatie. Uit de studie moet niet alleen blijken dat het bijhouden van een beeld als taak is beschreven (is belegd) maar dat deze taak ook is opgedragen (geadresseerd) aan een verantwoordelijk persoon of team.
Het centraal bijhouden van een totaalbeeld houdt in dat dit beeld door een verantwoordelijk persoon/team wordt bijgehouden. Dit gebeurt doorgaans bij het Regionaal Operationeel Team. Het totaalbeeld is echter niet hetzelfde als het eigen beeld van het Regionaal Operationeel Team (beschreven in artikel 2.4.2 lid 2). Het eigen beeld van het Regionaal Operationeel Team bestaat uit een combinatie van de eigen beelden van alle secties. Het totaalbeeld bestaat uit een combinatie van de eigen beelden van de onderdelen uit de hoofdstructuur.

Normering:
- Is er een voorziening getroffen waar het maken van een centraal totaalbeeld bij is belegd? Ja / nee
- Voert dit onderdeel dit in de praktijk ook zo uit? Ja / nee

Artikel 2.4.1. Lid 2
Het totaalbeeld is opgebouwd uit de beschikbare gegevens over:
a. het incident, waaronder wordt begrepen
   - de aard van het incident en de betrokken objecten,
   - de actuele situatie met betrekking tot het incident, en
   - de risico's en de effecten van het incidenttype en de bestrijdingsmogelijkheden;

b. de hulpverlening, waaronder wordt begrepen:
   - de bestrijdingsmogelijkheden,
   - de bereikbaarheid voor de hulpverlening en
   - de risico's voor de hulpverleners en de daarmee samenhangende veiligheidsmaatregelen;

c. de prognose en de aanpak, waaronder wordt begrepen:
   - de verwachting met betrekking tot de ontwikkeling van het incident, de risico's en de effecten ervan en de bestrijdingsmogelijkheden,
   - het slachtofferbeeld, de verwachte ontwikkeling ervan, de noodzakelijke maatregelen en de benodigde hulpverleners en middelen,

>

>
- de risico's voor de bevolking, de verwachte ontwikkeling van deze risico's en de benodigde hulpverleners en middelen,
- het beeld bij de bevolking van het incident en de risico's, het gedrag van de bevolking, de informatie die aan de bevolking is verstrekt en maatregelen die zijn of worden getroffen en
- overige bedreigingen zoals die voor de vitale belangen, het milieu of de economie, de verwachte ontwikkeling ervan en de benodigde hulpverleners en middelen en

d. de getroffen maatregelen en de resultaten ervan, waaronder wordt begrepen:
- de actuele bestrijdingsorganisatie,
- de voorstellen en besluiten over de bestrijdingsstrategie, de inzetplannen en de benodigde hulpverleners en middelen,
- de feitelijke inzet en uitvoering van de bestrijding, en
- de voortgang van de inzet en de uitvoering, de bijstelling van besluiten of de uitvoering ervan en de bereikte resultaten.

Toelichting:
Het artikel wordt getoetst aan de hand van de tijdens het incident of oefening verzamelde informatie (sitrap's, systeemuitdraaien en logboeken). Deze informatie wordt tijdens de evaluatie afgezet tegen de inhoud van het uitgebrachte totaalbeeld van dat moment.
Bij dit artikel worden twee zaken getoetst. Allereerst wordt onderzocht of op basis van het incident of het oefenscenario alle relevante informatie is opgenomen in het totaalbeeld. Een tweede toetspunt is of de relevante gegevens die van belang zijn voor de besluitvorming zo worden gepresenteerd dat in een oogopslag duidelijk is wat de situatie is en met welke dilemma's men te maken heeft.

Dit betekent dat dient te worden onderzocht of de informatie is gegroepeerd per samenhangend thema (incident, hulpverlening, prognose en aanpak, maatregelen en resultaten ervan), rond de zwaartepunten van de bestrijding en adresseerbaar is per niveau binnen de hoofdstructuur. Beslissingsvraagstukken op bestuurlijk niveau (beleidsteams) en vraagstukken op (operationeel tactisch niveau CoPI en Regionaal Operationeel Team) dienen geformuleerd te zijn op een wijze die herkenbaar en hanteerbaar is voor die niveaus.

Normering:
- Is alle relevante informatie (scenarioafhankelijk) opgenomen in het totaalbeeld? Voldoet volledig / niet / gedeeltelijk
- Is de informatie gegroepeerd per samenhangend thema (incident, hulpverlening, prognose en aanpak, maatregelen en resultaten ervan) en rond de zwaartepunten van de bestrijding? Ja / nee

Artikel 2.4.1. Lid 3
Het totaalbeeld wordt langs geautomatiseerde weg zo spoedig mogelijk en voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, geverifieerd beschikbaar gesteld aan:
a. de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing
b. andere bij de ramp of crisis betrokken partijen voor zover zij deze gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken en bevoegdheden en
c. Onze Minister

Toelichting:
Verificatie van informatie wordt getoetst door de verslagen van bijeenkomsten te vergelijken met systeemuitdraaien en logboeken. Hiermee kan ook worden vastgesteld of de regio tegenstrijdige informatie signaleert en vervolgens navraag doet om de tegenstrijdigheid op te heffen.
In een documentstudie kan worden vastgesteld wie aangesloten kunnen worden op het netcentrische systeem. Wie er betrokken moet worden hangt af van het incidenttype of het gekozen oefenscenario. Tijdens de evaluatie wordt onderzocht of diegenen ook daadwerkelijk betrokken worden die volgens het scenario en de eigen planvorming betrokken zouden moeten worden.
In dit artikel gaat het om het principe van het netcentrisch werken; het op een centrale plek bijhouden van een totaalbeeld dat voor alle relevante betrokkenen beschikbaar is. Ook bij het op een plaats bijhouden van het totaalbeeld dient de kwaliteit van de informatie te worden bewaakt om foute of tegenstrijdige informatie te voorkomen of tijdig te signaleren.

Normering:
- Wordt er een zogenaamd netcentrisch systeem gehanteerd? Ja / nee
- Wanneer er sprake is van tegenstrijdige informatie in het incident of het oefenscenario, wordt dit dan gesignaleerd en wordt er hiernaar navraag gedaan? Ja / nee
- Gezien de planvorming van de regio en het scenario, zijn alle vereiste partijen aangesloten? Ja / nee

Artikel 2.4.2 Lid 1
De onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen a tot en met e, houden bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing een eigen beeld bij.

Toelichting:
De Nota van Toelichting gaat er impliciet vanuit dat elk onderdeel een informatiemanager kent; ‘de informatiemanager van een onderdeel is verantwoordelijk voor het actueel houden van het eigen beeld’. Daarnaast blijkt uit de Nota van Toelichting dat een totaalbeeld voor een beleidsteam voldoende inzicht moet geven om daar besluitvorming op te baseren. Op bestuurlijk niveau (Gemeentelijk Beleidsteam of Regionaal Beleidsteam) moet een totaalbeeld voldoende zijn om op basis van de voorstellen van het Regionaal

Operationeel Team besluiten te nemen. Indien vanuit een Regionaal Operationeel Team niet een 'kant-en-klaar' totaalbeeld aan de beleidsteams wordt geleverd, dan dient te worden vastgesteld op welke manier in een beleidsteam een 'eigen beeld' tot stand is gekomen.
Wanneer tijdens de evaluatie blijkt dat er voor een beleidsteam geen totaalbeeld vanuit het Regionaal Operationeel Team beschikbaar is, dient ook de informatieverwerking bij het Regionaal Beleidsteam en het Gemeentelijk Beleidsteam te worden onderzocht.
Indien in de teams een informatiemanager aanwezig is wordt tijdens de evaluatie getoetst of de informatiemanager de gegevens heeft verwerkt in een eigen schriftelijk beeld. Is er geen informatiemanager aanwezig, dan dient te worden vastgesteld op welke wijze het team invulling heeft gegeven aan informatiemanagement en in het bijzonder het verwerken van de beschikbare informatie tot een eigen beoordeling van de situatie.

Normering:
- Houden alle onderdelen a tot en met e een eigen beeld bij? Ja / nee. (Dit dient per onderdeel in de evaluatie inzichtelijk te worden gemaakt.)
- Heeft het Gemeentelijk Beleidsteam van de brongemeente een totaalbeeld ter beschikking gekregen? Ja / nee
- Is er mede op basis van het ontvangen totaalbeeld door het Gemeentelijk Beleidsteam een besluitenlijst opgesteld? Ja / nee
- Heeft het Regionaal Beleidsteam een totaalbeeld ter beschikking gekregen? Ja / nee
- Is er mede op basis van het ontvangen totaalbeeld door het (Regionaal) Beleidsteam een besluitenlijst opgesteld? Ja / nee

Artikel 2.4.2. Lid 2
het eigen beeld bestaat uit de beschikbare gegevens over de ontwikkeling en effecten van een incident, de risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen.

Toelichting:
Het lid van dit artikel geeft weer waaraan een eigen beeld van het teamonderdeel moet voldoen. Op basis van verslagen van bijeenkomsten, systeemuitdraaien logboeken en andere documenten die tijdens het incident of de oefening tot stand komen binnen de hoofdstructuur, kan tijdens de evaluatie worden vastgesteld welke informatie bekend is bij het onderdeel en of de relevante informatie terecht komt in het eigen beeld. Schriftelijke eigen beelden worden voor de evaluatie opgevraagd en vastgesteld op bovenstaande normen. Deze normen worden voor elke onderdeel afzonderlijk vastgesteld voor zover het onderdeel een eigen beeld heeft.
Eisen die zijn gesteld aan het hebben van het eigen beeld zijn het op zodanige wijze presenteren van gegevens, dat in een oogopslag duidelijk is wat de situatie is en met welke dilemma's men te maken heeft. Dit betekent dat dient te worden onderzocht of de

informatie is gegroepeerd per samenhangend thema (incident, hulpverlening, prognose en aanpak, maatregelen en resultaten ervan), rond de zwaartepunten van de bestrijding en adresseerbaar is per niveau binnen de hoofdstructuur. Hiermee wordt bedoeld dat beslissingsvraagstukken op bestuurlijk niveau (beleidsteams) en vraagstukken op operationeel tactisch niveau (CoPI en Regionaal Operationeel Team) geformuleerd moeten zijn op een wijze die herkenbaar en hanteerbaar is voor die niveaus.

Normering:

- Bestaat het eigen beeld van de onderdelen zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e uit:
  - Beschikbare gegevens over de ontwikkeling van een incident? Ja / nee
  - Beschikbare gegevens over de effecten van een incident? Ja / nee
  - De risico's voor de veiligheid van de hulpverleners in het getroffen gebied? Ja / nee
  - De risico's voor de veiligheid van de personen in het getroffen gebied? Ja / nee
  - De aanpak van het incident? Ja / nee
  - De daarvoor benodigde mensen? Ja / nee
  - De daarvoor benodigde middelen? Ja / nee

Artikel 2.4.2. Lid 3
de gegevens worden nadat zij beschikbaar zijn binnen tien minuten verwerkt in het eigen beeld en voor zover mogelijk geverifieerd.

Toelichting:
Dit artikel wordt getoetst door tijdens de evaluatie op basis van een uitdraai van het (netcentrisch) systeem het moment van beschikbaar zijn van de gegevens binnen het systeem vast te stellen.
Ook bij het verwerken van de informatie dient de kwaliteit te worden bewaakt om foute of tegenstrijdige informatie te voorkomen of tijdig te signaleren.

Normering:

- Zijn de gegevens van de onderdelen zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdeel a tot en met e binnen tien minuten verwerkt en zo mogelijk geverifieerd: Ja / nee

Artikel 2.4.2. Lid 4
De gegevens worden langs geautomatiseerde weg beschikbaar gesteld aan:
a. de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing
b. andere bij de ramp of crisis betrokken partijen voor zover zij deze gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken en bevoegdheden en
c. het onderdeel dat het totaalbeeld bijhoudt.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld op welke wijze het eigen beeld gecommuniceerd is naar andere onderdelen van de hoofdstructuur. Daarvoor worden uitdraaien uit het (netcentrische) systeem bestudeerd om vast te stellen of het eigen beeld via geautomatiseerde weg beschikbaar is gesteld aan de betrokkenen die de gegevens nodig hebben.
Het eigen beeld wordt beschikbaar gesteld aan de andere betrokken onderdelen die deze gegevens nodig hebben. Welke onderdelen betrokken zijn is afhankelijk van het incident of oefenscenario.

Normering:
- Stelt het onderdeel, zoals bedoeld in artikel 2.1.1 onderdeel a tot en met e, het eigen beeld beschikbaar aan de andere betrokken onderdelen? Ja / nee
- Heeft het GBT/RBT besluiten uitgezet naar de verschillende onderdelen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing? Ja /Nee
- Worden de gegevens langs geautomatiseerde weg beschikbaar gesteld aan andere bij de ramp of crisis betrokken partijen voor zover zij deze gegevens nodig hebben voor de uitvoering van hun taken bevoegdheden? Ja / nee
- Worden de gegevens langs geautomatiseerde weg beschikbaar gesteld aan het onderdeel dat het totaalbeeld bijhoudt? Ja / nee

Artikel 2.4.3
Een advies of opdracht van een onderdeel van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is gebaseerd op het actuele beeld van dat onderdeel en op het actuele totaalbeeld.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie wordt vastgesteld of besluitvorming, adviezen en opdrachten aansluiten bij het actuele eigen beeld van het onderdeel. Voor elke onderdeel wordt dit afzonderlijk vastgesteld. Voor het Gemeentelijk Beleidsteam of Regionaal Beleidsteam geldt dat de besluitvorming aan moet sluiten bij het totaalbeeld. Bij afwezigheid van een totaalbeeld in het Gemeentelijk Beleidsteam of Regionaal Beleidsteam moet aansluiting bestaan bij het eigen beeld.

Normering:
- Zijn, per onderdeel zoals bedoeld in artikel 2.1.1 onderdelen a tot en met e, besluiten, adviezen en opdrachten gebaseerd op het actuele beeld? Ja / nee

Artikel 2.4.4
In het geval dat een advies of opdracht niet of niet volledig is uitgevoerd, wordt het onderdeel van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing dat dit advies of deze opdracht heeft gegeven, daarvan op de hoogte gesteld. De opdracht wordt vervolgens in overeenstemming met artikel 2.4.3 opnieuw geformuleerd.

Toelichting:
Tijdens de evaluatie dient vastgesteld te worden of er sprake is van terugkoppeling van onvolledig of niet uitgevoerde adviezen of opdrachten. De notulen van de vergaderingen worden daartoe achteraf geanalyseerd. Dit toetspunt wordt zoveel mogelijk voor de diverse onderdelen in de hoofdstructuur afzonderlijk vastgesteld.

Normering:
- Wordt het niet overnemen of onvolledig uitvoeren van een advies of opdracht, per onderdeel zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e, teruggekoppeld naar de opdrachtgever? Ja / nee
- Wordt, per onderdeel zoals bedoeld in artikel 2.1.1. onderdelen a tot en met e, het advies of de opdracht door de opdrachtgever geherformuleerd? Ja / nee

Eisen voor een oefening

Artikel 2.5.1
Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing jaarlijks gezamenlijk een oefening houden met een fictieve ramp of crisis.

Toelichting:
De Wet veiligheidsregio's is van kracht per 1 oktober 2010. Tijdens de 'Tussenrapportage stand van zaken eind 2011' is als bijlage een overzicht opgenomen van de gehouden systeemoefeningen sinds 2010. Voor de Staat van de Rampenbestrijding 2013 onderzoekt de Inspectie VenJ vanaf 2010 of de veiligheidsregio's jaarlijks een systeemoefening hebben gehouden zoals omschreven in het wetsartikel.

Normering:
- Heeft de veiligheidsregio een systeemoefening georganiseerd in:
  - 2010? Ja / nee
  - 2011? Ja / nee
  - 2012? Ja / nee

Aanvullende toetspunten Inspectie VenJ

Aanvullend met betrekking tot Risicoprofiel

In het risicoprofiel is een overzicht van risicovolle landsgrensoverschrijdende situaties opgenomen.

Toelichting:
Veiligheidsregio's kunnen te maken krijgen met landsgrensoverschrijdende risicovolle situaties. In het kader van boven- en interregionale samenwerking acht de Inspectie het van belang dat de veiligheidsregio's rekening houden met risicovolle landsgrensoverschrijdende situaties.

Normering:
- Is in het risicoprofiel een overzicht opgenomen van risicovolle landsgrensoverschrijdende situaties?
  - heeft de regio risicovolle landsgrensoverschrijdende situaties gesignaleerd? Ja / nee
  - heeft de regio risicovolle landsgrensoverschrijdende situaties uitgewerkt? Ja / nee

In het risicoprofiel is een informatieoverzicht van bovenregionale risico's zoals pandemieën, overstromingen en vitale infrastructuur opgenomen.

Toelichting:
Eén van de speerpunten van minister Ter Horst is geweest het opnemen van bovenregionale risico's zoals pandemieën, overstromingen en vitale infrastructuur in het risicoprofiel van de veiligheidsregio. De Inspectie VenJ onderzoekt tijdens de documentstudie of in het risicoprofiel rekening wordt gehouden met pandemieën, overstromingen en vitale infrastructuur als bovenregionaal risico.

Normering:
- Is in het risicoprofiel een informatieoverzicht opgenomen van bovenregionale risico's? Ja / nee

Aanvullend met betrekking tot beleidsplan

In het beleidsplan is een planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's.

Toelichting:
De Inspectie acht het noodzakelijk dat m.b.t. bovenregionale risico's in het beleidsplan een planmatige beschrijving is opgenomen. Hieronder verstaat de Inspectie dat betrokken veiligheidsregio's in samenhang een inventarisatie uitvoeren m.b.t. de risico's en op basis van de inventarisatie acties onderling zijn afgesproken. De Inspectie beperkt zich bij de Staat van de Rampenbestrijding 2013 tot de bovenregionale risico's die als landelijke doelstellingen zijn geformuleerd door de minister. Dit zijn pandemieën, overstromingen en risico's ten aanzien van vitale infrastructuur.

Normering:
- Heeft de regio in het beleidsplan een planmatige beschrijving opgenomen van de bovenregionale risico's?
- Heeft de regio m.b.t. pandemieën:
  - Een planmatige beschrijving? Ja / nee
  - Beschreven of er sprake is van bovenregionale aanpak? Ja / nee
- Heeft de regio m.b.t. overstromingen:
  - Een planmatige beschrijving? Ja / nee
  - Beschreven of er sprake is van bovenregionale aanpak? Ja / nee
- Heeft de regio m.b.t. vitale infrastructuur:
  - Een planmatige beschrijving? Ja / nee
  - Beschreven of er sprake is van bovenregionale aanpak? Ja / nee

Aanvullend met betrekking tot beleidsplan MOTO

Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een multidisciplinair Opleidings- en Oefen(beleidsplan) vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de opleidingen en oefeningen van de veiligheidsregio.

Toelichting:
De Inspectie VenJ onderzoekt of de regio beschikt over een multidisciplinair opleidings- en oefenbeleidsplan en onderzoekt tevens of dit door het bestuur van de veiligheidsregio is vastgesteld.

Normering:
- Beschikt de veiligheidsregio over een multidisciplinair opleidings- en oefenbeleidsplan? Ja / nee
- Is dit plan vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio? Ja / nee

In het opleidings- en oefenbeleidsplan is de oefenfrequentie van sleutelfunctionarissen vastgelegd. Het plan voorziet daarnaast in een functionaris volgsysteem.

Toelichting:
Uit het opleidings- en oefenbeleidsplan moet duidelijk worden wat de oefenfrequenties is van de sleutelfunctionarissen in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarnaast is het van belang om per functionaris aan te geven welke oefeningen gevolgd zijn.

Normering:
- Is in het opleidings- en oefenbeleidsplan per (groep van) sleutelfunctionarissen de oefenfrequentie vastgelegd? Ja / nee
- Wordt in het plan voorzien in een volgsysteem op individueel niveau, waarbij de gevolgde oefeningen worden vastgesteld? Ja / nee

Het opleidings- en oefenbeleidsplan sluit aan bij het risicoprofiel van de regio. Daarnaast bevat het plan een financiële, personele- en uitvoeringsparagraaf.

Toelichting:
In het risicoprofiel besteedt de veiligheidsregio aandacht aan de risicovolle situaties in de betreffende regio. Het is van belang dat de oefeningen die ingepland worden afgestemd worden op de risico's genoemd in het risicoprofiel. Daarnaast is het in het plan van belang om een financiële, personele- en uitvoeringsparagraaf op te nemen ten behoeve van de borging van de uitvoering van het opleidings- en oefenbeleidsplan.

Normering:
- Worden de multidisciplinaire oefeningen aangepast op het risicoprofiel van de regio? Ja / nee
- Bevat het plan een financiële paragraaf waarin staat vermeld hoe de in het plan beschreven opleidingen en oefeningen gefinancierd worden? Ja / nee
- Bevat het plan een personele- en uitvoeringsparagraaf waarin staat vermeld hoe en wanneer de in het plan beschreven opleidingen en oefeningen worden uitgevoerd? Ja / nee
- Is in het plan aangegeven wie voor de uitvoering verantwoordelijk is? Ja / nee

Aanvullend met betrekking tot jaarplan MOTO

De regio stelt jaarlijks een oefenjaarplan inclusief oefenkalender op.

Toelichting:
De Inspectie VenJ vraagt jaarlijks het oefenjaarplan inclusief oefenkalender van de regio op. Het oefenjaarplan is een uitwerking van het meerjarenbeleidplan MOTO. De Inspectie onderzoekt ten behoeve van de Staat van de Rampenbestrijding 2013 naar de jaren 2011 en 2012. Met betrekking tot de norm of het oefenjaarplan in relatie is met het beleidsplan MOTO zal de Inspectie deze norm alleen over 2012 toepassen.

Normering:
- Beschikt de regio over een vastgesteld oefenjaarplan? Ja / nee
- Is het oefenjaarplan in relatie met het beleidsplan MOTO? Ja / nee
- Bevat het oefenjaarplan een oefenkalender? Ja / nee
- Is de oefenkalender gerealiseerd over het betreffende jaar? Ja / nee

Aanvullend met betrekking tot convenanten

De veiligheidsregio heeft convenanten afgesloten met vitale partners.

Toelichting:
Het Veiligheidsberaad streeft naar optimale ondersteuning van de veiligheidsregio's bij de samenwerking met de vitale sectoren inzake rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit doet zij vanuit het project 'Vitale Partnerschappen in Veiligheid', in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ). Een middel om deze samenwerking vorm te geven, is het ontwikkelen van convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio's en de partners in de vitale sector.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenzijdig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Normering:
- Heeft de veiligheidsregio convenanten afgesloten met betrekking tot de volgende onderwerpen:
  - Energie / gas? Ja / nee
  - Drinkwater? Ja / nee
  - Spoor? Ja / nee
  - Rijkswaterstaat / waterschappen? Ja / Nee

Aanvullend met betrekking tot evalueren van oefeningen / incidenten

De veiligheidsregio beschikt over een eigen evaluatiesystematiek voor het evalueren van oefeningen en incidenten.

Toelichting:
De Inspectie VenJ acht het van groot belang dat de veiligheidsregio's worden gestimuleerd om tot verdere kwaliteitsverbetering te komen. Het evalueren en vervolgens leren van oefenen en incidenten draagt hiertoe bij. Dit is gerelateerd aan artikel 23 van de Wet veiligheidsregio's: 'Het bestuur van de veiligheidsregio hanteert een kwaliteitszorgsysteem'. De Inspectie VenJ toetst derhalve of de veiligheidsregio beschikt over een eigen evaluatiesystematiek voor het evalueren van incidenten en/of oefeningen.

Normering:
- Beschikt de regio over een eigen evaluatiesystematiek voor het evalueren van oefeningen en incidenten? Ja / nee
- Heeft de regio voor het evalueren van de systeemoefening gebruik gemaakt van de beschikbare evaluatiesystematiek? Ja / nee
- Heeft de regio voor het evalueren van een incident gebruik gemaakt van de beschikbare evaluatiesystematiek? Ja / nee
- Is er een functionaris of organisatieonderdeel belast met de borging van uitgezette actiepunten van de evaluatie? Ja / nee

Bijlage II
Afkortingen

Gebruikte afkortingen

ADR	Algemene doorlichting rampenbestrijding
AOV	Ambtenaar openbare orde en veiligheid
BGC	Bureau gemeentelijke crisisbeheersing
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
Bpv	Besluit personeel veiligheidsregio's
Bvr	Besluit veiligheidsregio's
BZK	Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties
CaCo	Calamiteitencoördinator (meldkamer)
CCB	Conflict- en crisisbeheersing
CdK	Commissaris van de Koningin
CIC	Communicatie en informatiecentrum
CGD	Coördinatiecentrum gemeentelijke diensten
CMK	Calamiteitenmeldkamer
CMO	Coördinator melding en opschaling
COH	Commandohaakarmbak
CoPI	Commando plaats incident
CRIB	Centraal registratie en informatie bureau
CTPI	Coördinatieteam plaats incident
GAC	Gemeentelijk actiecentrum
GAGS	Geneeskundig adviseur gevaarlijke stoffen
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GCT	Gemeentelijk coördinatieteam
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GMC	Gemeenschappelijke meldcentrale
GMK	Gemeenschappelijke meldkamer
GMS	Geïntegreerd meldkamer systeem
GMT	Gemeentelijk management team
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentenbestrijdingsprocedure
GRS	Gemeentelijke rampenstaf
GVS	Gemeentelijke veiligheidsstaf
HCC	Hoofd calamiteitencentrum

HMO	Hoofd melding en opschaling
HOvJ	Hoofdofficier van justitie
IBP	Incidentbestrijdingsplan
IC	Informatiecoördinator
IM	Informatiemanager
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KLu	Koninklijke Luchtmacht
KMar	Koninklijke Marechaussee
KNMR	Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LFR	Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LOCGS	Landelijk Overleg van Coördinerend Gemeentesecretarissen
MAC	Multidisciplinair actiecentrum
MCC	Meld- en coördinatiecentrum
MIV	Medewerker informatievoorziening
MK	Meldkamer
MK-A	Meldkamer ambulancezorg
MK-B	Meldkamer brandweer
MkNN	Meldkamer Noord-Nederland
MK-P	Meldkamer politie
MON	Meldkamer Oost Nederland
MOTO	Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen
MPC	Multidisciplinair procescoördinator
MvT	Memorie van Toelichting
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NIFV	Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra
NRK	Nederlandse Rode Kruis
OL	Operationeel leider
OM	Openbaar Ministerie
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OOI	Officier Operationele Informatievoorziening
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
OvD-B	Officier van dienst brandweer
OvD-G	Officier van dienst geneeskundig
OvD-P	Officier van dienst politie
OVI	Officier verbindingen en informatie
RAC	Regionaal actiecentrum
RADAR	Rampenbestrijding doorlichtingarrangement
RBP	Rampbestrijdingsplan
RBT	Regionaal beleidsteam
RCC	Regionaal crisis- en coördinatiecentrum
RegOT	Regionaal operationeel team

RGF	Regionaal geneeskundig functionaris
ROGS	Regionaal officier gevaarlijke stoffen
ROT	Regionaal operationeel team
RRCP	Referentiekader Regionaal Crisisplan
RVS	Regionale veiligheidsstaf
RWS	Rijkswaterstaat
Sitrap	Situatie-rapportage
SGBO	Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (politie)
Tbz	Team Bevolkingzorg
TMO	Taskforce Management Overstromingen
VRT	Veiligheidsregio Twente
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg
Wrzo	Wet rampen en zware ongevallen
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
T 070 370 3048
www.ivenj.nl

Lay out: Grafisch Buro van Erkelens | Den Haag
Foto's: ANP, J.W. Boer (coverbeeld), Fons Sluiter Fotografie, Hollandse Hoogte, Fotorico, NBB Foto, Ricardo Bonsang Fotografie, Manfred Berrevoets (Provicom Multimediadiensten)

© Inspectie Veiligheid en Justitie | maart 2013

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld.